

ตัวอย่างหน่วยการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ศูนย์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและเยาวชน สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้ร่วมมือกันจัดทำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงเพื่อให้ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ศึกษาและเป็นแนวทางไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ สู่การพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นการปลูกฝังค่านิยม “อยู่อย่างพอเพียง” ให้แก่เยาวชนคนไทย เป็นการน้อมนำแนวพระราชดำริ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ

สาระสำคัญประกอบด้วย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวอย่างหน่วยการจัดการเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับประถมศึกษา และได้จัดองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางนำไปสู่การปฏิบัติไว้ในภาคผนวกสำหรับไว้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อไปได้อีกครั้ง

ขอขอบคุณ ดร.ปรียานุช ธรรมปิยา ประธานคณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และคณะผู้จัดทำ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ที่เสียสละเวลา อุทิศ ทูมเท ภูมิปัญญาและประสบการณ์ ทำให้เอกสารเล่มนี้สำเร็จเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจงประกอบการใช้หน่วย

1. คณะผู้จัดทำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

คณะผู้จัดทำชุดตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้นี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน จากสถานศึกษาในสังกัดต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน ที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีประสบการณ์ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

2. หลักคิดในการจัดทำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

2.1 เอกสารเล่มนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

ส่วนที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ส่วนที่ 2 ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส 3.1)

ส่วนที่ 3 ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบสหวิทยาการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2 สาระหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อยู่ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภายใต้มาตรฐาน ส 3.1 ซึ่งกำหนดให้ “เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ” โดยมีตัวชี้วัดทั้งหมด ดังนี้

ม.1 ตัวชี้วัด ส 3.1 ม.1/1, 1/2, 1/3

ม.2 ตัวชี้วัด ส 3.1 ม.2/1, 2/2, 2/3, 2/4

ม.3 ตัวชี้วัด ส 3.1 ม.3/1, 3/2, 3/3

3. ขั้นตอนการจัดทำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

3.1 การจัดทำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ เริ่มจากศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในแต่ละชั้นปีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ในแต่ละชั้น แล้วจึงจัดทำหน่วยการเรียนรู้หลักในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักคิดและหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบสหวิทยาการ หรือบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ อีก 7 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ

3.2 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงไม่เคร่งครัดในรูปแบบของการเขียนหน่วย/แผนการจัดการเรียนรู้สามารถปรับใช้ได้ตามธรรมชาติของวิชา ระดับชั้น ตามบริบทของโรงเรียนแต่คงหัวข้อสำคัญไว้ได้แก่ (1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (เป้าหมายการเรียนรู้) (2) สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด (3) จุดประสงค์การเรียนรู้ (4) สาระการเรียนรู้ (5) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (6) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (7) ชิ้นงาน/ภาระงาน (8) กิจกรรมการเรียนรู้ (9) สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ (10) การวัดและประเมินผล และ (11) การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ได้เน้นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ปลูกฝังวิธีการคิด และเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยคุณลักษณะความพอเพียงโดยยึดหลักการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3 หลักการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนพื้นฐานของการใช้คุณธรรมนำความรู้ ซึ่งรวมถึงความซื่อสัตย์สุจริต ชยัน อดทน ความเพียร การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต และการใช้ความรู้ทางหลักวิชาการอย่างรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านสมดุล 4 มิติ ได้แก่ ด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

3.3 ลักษณะพิเศษของหน่วยการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้ จะแสดงวิธีคิดของการจัดทำแผน เพื่อสื่อให้ครูรู้และเข้าใจว่า นำมาใช้ในการออกแบบแผนอย่างไร และการจัดทำแผนมีวัตถุประสงค์อย่างไร **โดยได้จัดพิมพ์เป็นตัวเทียบเคียง ซึ่งแจกต่อจากหน่วยการเรียนรู้**

4. ขั้นตอนการนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้

4.1 ขั้นเตรียม

- (1) ครูต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- (2) ครูต้องศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้
- (3) ครูต้องศึกษาความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจในเรื่อง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม และสมดุล 4 มิติ
- (4) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำความเข้าใจสาระการเรียนรู้ที่ควรสอนในแต่ละชั้นปีที่จะนำไปใช้สอนอย่างเป็นองค์รวม ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร โดยรวมทุกช่วงชั้นให้เห็นความเชื่อมโยงพัฒนาหลักสูตรโดยรวม

(5) ศึกษาหน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้
- 2) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- 3) สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- 4) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 5) สาระการเรียนรู้
- 6) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 8) ชิ้นงาน/ภาระงาน
- 9) กิจกรรมการเรียนรู้
- 10) การวัดและประเมินผล
- 11) การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(6) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยในแต่ละชั่วโมงให้เข้าใจ ได้แก่ ศึกษาชิ้นงาน/ภาระงาน วิธีการวัดและประเมินผล เกณฑ์การวัด

(7) จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่ระบุไว้ในหน่วยให้พร้อม และเพียงพอสำหรับนักเรียนในชั้นเรียนก่อนถึงชั่วโมงสอน

(8) จัดเตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผลตามที่ระบุไว้ให้ครบทุกชนิด ได้แก่ แบบทดสอบ แบบประเมิน ใบงาน แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

4.2 ขั้นตอนการนำหน่วยการเรียนรู้

(1) นำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงที่สำเร็จไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในหน่วย ซึ่งประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดการเรียนรู้ และขั้นสรุป

(2) ในการนำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนสามารถปรับเวลาการสอน เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของแต่ละสถานศึกษา โดยให้ยึดมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของแต่ละชั้นปีเป็นหลัก

(3) เมื่อนำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงไปทดลองใช้แล้วให้บันทึกผลหลังการใช้

(4) หลังครูผู้สอนได้ทดลองใช้ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ผู้ใช้สามารถมีส่วนร่วมในการเสนอข้อชี้แนะในการปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

4.3 ขั้นสรุป/ประเมินผล

(1) ประเมินผลการใช้ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงจากแบบประเมิน

(2) วิเคราะห์และสรุปผลการใช้ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

(3) รายงานผล ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขต่อต้นสังกัดและสาธารณชน

4.4 ขั้นติดตามผล

(1) ติดตามผลการขยายเครือข่ายการใช้หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

(2) สรุปผล จัดแสดงนิทรรศการผลงาน/เปิดบ้านพอเพียง/การจัดตลาดนัดความรู้

4.5 ขั้นนำผลไปใช้ปรับปรุง/พัฒนาสู่ความยั่งยืน

(1) นำผลการใช้ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงที่บกพร่องไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาหน่วยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(2) นำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงที่พัฒนาแล้วไปใช้กับโรงเรียนเครือข่าย เป็นการขยายการใช้หน่วยการเรียนรู้ให้มากขึ้น

(3) ขยายเครือข่ายการจัดทำหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงไปยังหน่วยอื่น และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สารบัญ

คำนำ	หน้า
คำชี้แจง	
ส่วนที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	1
ส่วนที่ 2 ตัวอย่างหน่วยการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส 3.1)	6
1. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	14
2. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	43
3. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	56
ส่วนที่ 3 ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบสหวิทยาการ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	81
● แผนการจัดการเรียนรู้	
1. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	97
2. คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	116
3. ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	134
4. วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	152
5. ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	170
6. ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	180
7. สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	204
8. ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	225
ส่วนที่ 4 ภาคผนวก ก เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร	243
ภาคผนวก ข แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา	247
ภาคผนวก ค ตามรอยพ่อชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	258
คณะผู้จัดทำ	269

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาที่จะบ่งบอรายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจะเป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการเตรียมที่จะพัฒนาคนของประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานสากล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีเป้าหมายการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จุดหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ

การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน รู้จักใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึก รักสิ่งแวดลอม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ของความเป็นไทย

2. จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการมีทักษะชีวิต
- 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
- 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสำคัญในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ

การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เห็นความสำคัญในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมสัมพันธอันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

2.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง” ดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดนิยาม ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง

นิยาม

อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่อสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุมีผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด

- 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม
- 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	5.1.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม 5.1.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี 5.1.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล 5.1.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด
5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	5.2.1 วางแผนการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวัน บนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล และข่าวสาร 5.2.2 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสังคมและสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.4 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนา กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะพบว่า มีปรากฏชัดเจนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เป็นหลัก คือ

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้ดังกล่าว จะระบุหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในตัวชี้วัดอย่างชัดเจนในทุกตัวชี้วัดตั้งแต่ ป.1-ม.6 ตัวอย่างเช่น

มาตรฐาน ส 3.1 ป.1/3 ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด

ป.4/3 อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ม.1/3 อธิบายความเป็นมา หลักการ และความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

ม.3/1 มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคม

ของประเทศ

นอกจากนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะปรากฏอยู่ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ม.3/3 อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ม.4-6/11 วิเคราะห์พระพุทธรูปศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาของประเทศแบบยั่งยืน หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 2 ชีวิตและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ว 2.2 เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศ และโลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ม.3/4 วิเคราะห์และอธิบายทรัพยากรธรรมชาติด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จะเห็นได้ว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น มีรายละเอียดที่สอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างพอเพียง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ของความเป็นไทยตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2.5 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

- กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร
- กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสามารถกำหนดกิจกรรมได้อย่างหลากหลายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง” เช่น ชุมนุมพอเพียง ชุมนุมออมทรัพย์พอเพียง และชุมนุมธนาคารโรงเรียน ชุมนุมยุวชนคนดีที่โรงเรียนพอเพียง เป็นต้น

ตัวอย่างหน่วยการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส 3.1)

หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
ชื่อหน่วย “ตามรอยเท้าพ่อพอเพียง”
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 21101
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง : หน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง “ตามรอยเท้าพ่อพอเพียง” จัดทำขึ้นเพื่อ

1. ให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรายวิชานั้น ๆ
2. ให้สถานศึกษานำไปปรับใช้โดยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาของตนเอง
3. สถานศึกษาสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และบริบทของผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

โครงสร้างรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
รหัสวิชา ส 21101 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
จำนวน 1.5 หน่วยกิต เวลา 60 ชั่วโมง

หลักสูตร รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม

ครูผู้รับผิดชอบรายวิชาและคุณครูผู้สอน.....

ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จุดมุ่งหมายรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียน

1. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐกิจศาสตร์ การผลิต การบริโภค กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระบบเศรษฐกิจ สหกรณ์ กลไกราคา และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เกิดทักษะและพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. สามารถนำองค์ความรู้ทางเศรษฐกิจศาสตร์และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส 21101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จำนวน 1.5 หน่วยกิต เวลาเรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน

ศึกษาความเป็นมา ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ คุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต กิจกรรมทางเศรษฐกิจ บทบาทหน้าที่ของผู้บริโภค หลักการและวิธีการเลือกบริโภค กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา หลักการและวิธีการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์ ระบบสหกรณ์ ระบบของเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม แบบสังคมนิยม และแบบผสม กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจการตลาด สถาบันการเงินที่สำคัญ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เห็นความสำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รู้จักปฏิบัติตนตามบทบาท นำหลักคุณธรรมเข้าไปใช้ในหน้าที่ของผู้บริโภคอย่างเหมาะสม สามารถตัดสินใจเลือกในฐานะผู้บริโภค โดยพิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับอย่างคุ้มค่า

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ อธิบายความหมายความสำคัญของคำว่าเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ค่านิยม พฤติกรรมของการบริโภคที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนประเทศชาติ สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต อภิปรายผลของการมีกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถสื่อสารสิ่งที่เรีนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะบนฐานแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รหัสตัวชี้วัด ส 3.1 ม.1/1, ม.1/2, ม.1/3

ส 3.2 ม.1/1, ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4

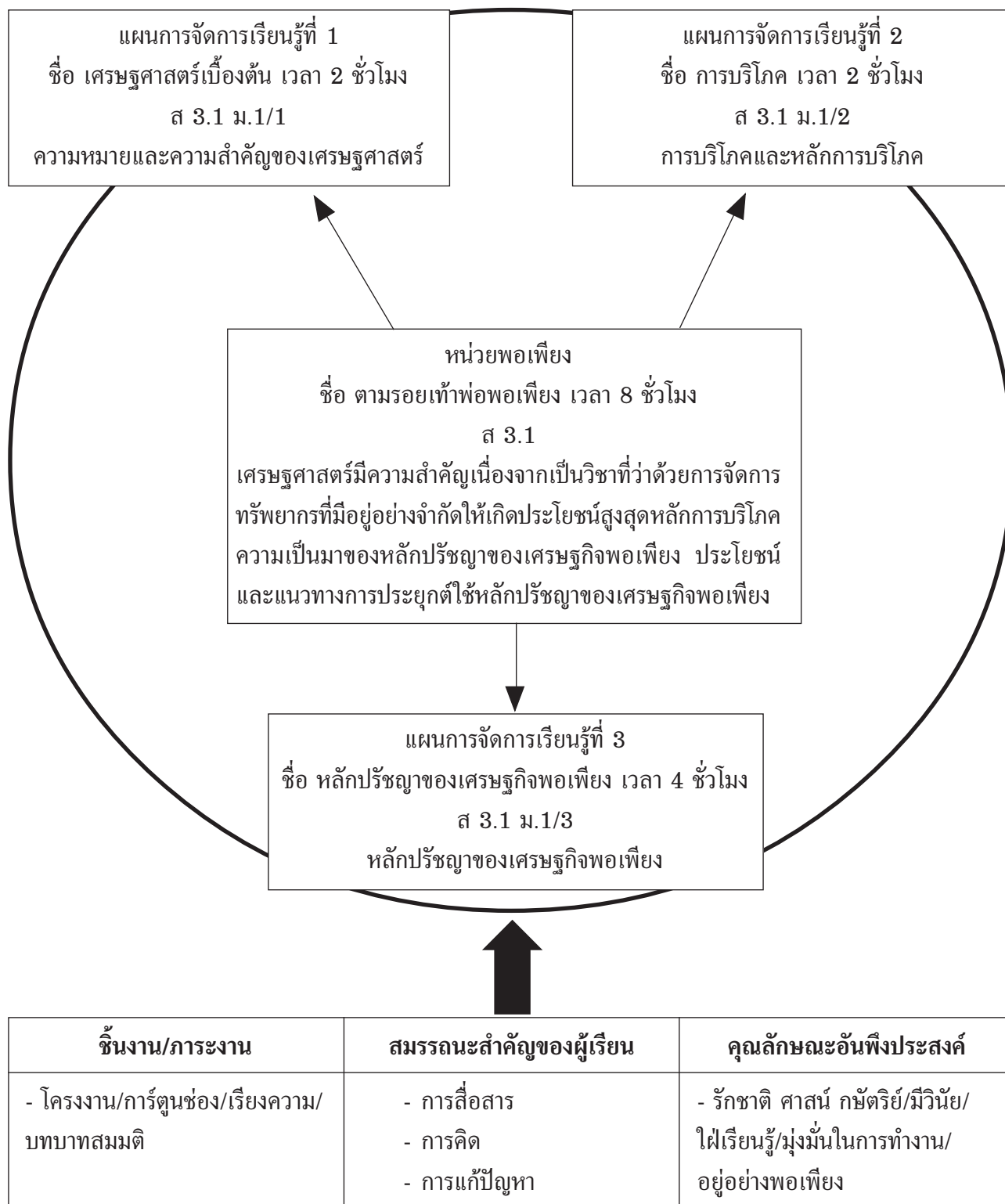
รวมทั้งสิ้น 7 ตัวชี้วัด

กำหนดการจัดการเรียนรู้

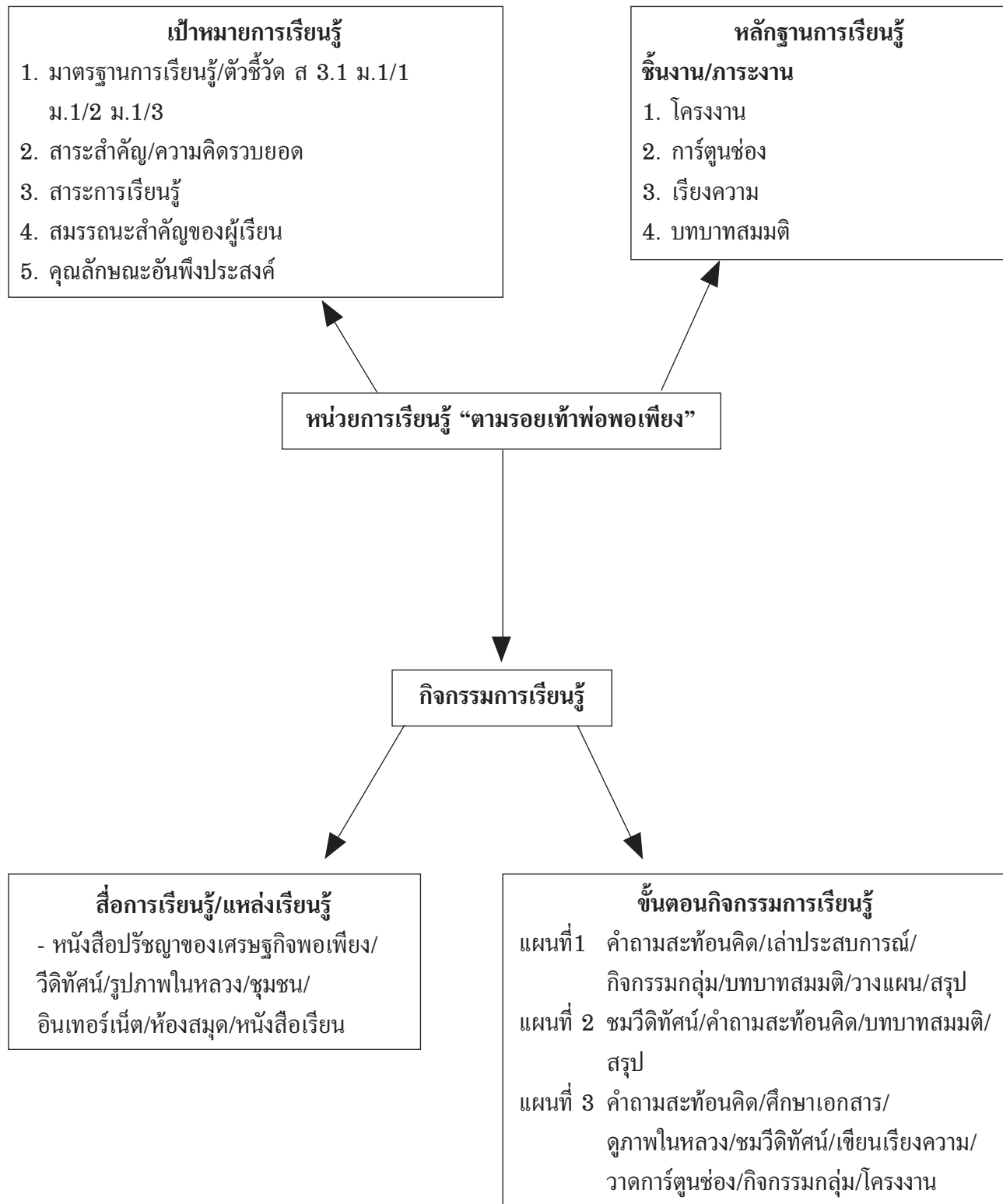
หน่วยที่/ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	กลุ่มสาระการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	ชิ้นงาน/ ภาระงาน	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
ตามรอยเท้าพ่อ พอเพียง	ส 3.1 ม.1/1	ความหมายและ ความสำคัญของ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	เศรษฐศาสตร์มีความสำคัญเนื่องจาก เป็นวิชาที่ว่าด้วยการจัดการทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ สูงสุด	- บทบาทสมมติ	2	5
	ส 3.1 ม.1/2	ค่านิยมและพฤติกรรม การบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจ ของชุมชนและประเทศ	ค่านิยมเป็นสิ่งสูงใจให้คนมีพฤติกรรม การบริโภคตามอย่างกันของคน ในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจ ของชุมชนและประเทศ	- บทบาทสมมติ	2	5
	ส 3.1 ม.1/3	หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ความเป็นมาของหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ประโยชน์ และแนวทางการประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- การ์ตูนช่อง - เรียงความ - โครงงาน	4	10

หมายเหตุ : ผู้สอนพิจารณาจัดทำหน่วยอื่นให้ครบถ้วนทุกตัวชี้วัดที่มีอยู่ในคำอธิบายรายวิชา

ผังภาพที่ 1 ผังวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ “พอเพียง”
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “ตามรอยเท้าพ่อพอเพียง”

ผังภาพที่ 2 ผังแสดงการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design)
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “พอเพียง” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “ตามรอยเท้าพ่อพอเพียง”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 เวลาเรียน 8 ชั่วโมง

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ส ม.1/1 อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์

ส ม.1/2 วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ

ส ม.1/3 อธิบายความเป็นมา หลักการ และความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เศรษฐศาสตร์มีความสำคัญเนื่องจากเป็นวิชาที่ว่าด้วยการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดกับการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่ไม่มีจำกัด ความสำคัญของการบริโภค หลักการบริโภคที่ดี ปัจจัยและค่านิยมของการบริโภคที่มีผลต่อสังคม ประวัติความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ เห็นความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

4. สาระการเรียนรู้

4.1 ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

4.2 ความหมายของคำว่าทรัพยากรมีจำกัดกับความต้องการมีไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือก และค่าเสียโอกาส

4.3 ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 หลักการในการบริโภคที่ดี

4.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภค

4.6 ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว

4.7 ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.8 ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ

4.9 หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

4.10 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

4.11 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- เติบโตเรื่องความเกี่ยวกับอัจฉริยภาพของในหลวงและวาดการ์ตูนช่อง/แสดงบทบาทสมมติ

5.2 ความสามารถในการคิด

- วิเคราะห์ผลการสำรวจอาชีพที่สนใจในชุมชน/อภิปราย

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- จัดทำโครงการการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ด้วยการสรุปภาพการทรงงานของในหลวงเป็นการ์ตูนช่อง และอภิปรายหลักการทรงงานได้

6.2 มีวินัย

- ส่งงานตรงเวลา
- สำรองอาชีพที่น่าสนใจในชุมชนตามที่มอบหมาย
- ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

6.3 ใฝ่เรียนรู้

- รักการอ่าน ตั้งใจเรียน สืบค้นความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง

6.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ทำงานเสร็จก่อนหรือทันตามเวลา มีความขยัน อดทน

6.5 อยู่อย่างพอเพียง

- ตัดสินใจเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับตนเองและกลุ่ม
- ใช้ความรู้และคุณธรรมมาวางแผนการทำงานอย่างมีสติ รอบคอบ

7. ชี้นำงาน/ภาระงาน

7.1 ทำการ์ตูนช่องและเขียนเรียงความจากการศึกษาโครงการพระราชดำริและหนังสือการทรงงานของในหลวง

7.2 โครงการสำรวจอาชีพในชุมชนกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 ประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2 ประเมินชี้นำงาน

8.3 ประเมินคุณลักษณะพอเพียง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (2 ชั่วโมง)

9.1 สร้างความตระหนักโดยการตั้งคำถามการบริโภคอุปโภคของนักเรียนในครอบครัว คำคมจากโฆษณาในโทรทัศน์ **“จน เครียด กินเหล้า”** เหตุใดเขาจึงทำเช่นนั้น ถ้าเขานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ นักเรียนคิดว่าคนที่กล่าวจะมีลักษณะอย่างไร

9.2 นักเรียนเล่าเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนในครอบครัวในการใช้จ่ายเงิน

9.3 ครูเชื่อมโยงเนื้อหาเศรษฐศาสตร์และการบริหารจัดการทรัพยากรโดยให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวปัญหาทางเศรษฐกิจที่มีต่อสังคมไทย

9.4 นักเรียนแบ่งกลุ่มเล่นบทบาทสมมติเกี่ยวกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

9.5 ร่วมกันสรุปความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์

9.6 ร่วมกันวางแผนหาแนวทางในการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (2 ชั่วโมง)

9.7 ชมวีดิทัศน์ หรือ VCD นิตยสารหรือข่าวประจำวันเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมการบริโภคและค่านิยมของมนุษย์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ชม

- 9.8 กระตุ้นความคิดโดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการบริโภคที่ได้ดูจาก VCD/วารสาร
- 9.9 แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคในปัจจุบันจนถึงอนาคต
- 9.10 นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการบริโภค แนวทางการแก้ไขปัญหา
- 9.11 กระตุ้นความคิดโดยการตั้งคำถามนักเรียนว่า นักเรียนจะนำความรู้เรื่องพฤติกรรมการบริโภคไปใช้

ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

- 9.12 ให้นักเรียนวางแผนเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคและค่านิยมที่พอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 (4 ชั่วโมง)

9.13 ครูตั้งคำถามกระตุ้นการคิดให้กับผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยคำว่า “โลกจะเป็นอย่างไร ถ้าทุกคนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิต” และ “ภาวะโลกร้อนแก้ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” คำกล่าวนี้มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและคิดคำตอบ

9.14 ครูสร้างความตระหนักด้วยการตั้งคำถามชวนคิดอีกครั้งให้กับผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยคำถาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างไร?” นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและคิดคำตอบ ครูเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต

9.15 นักเรียนศึกษาค้นคว้า “ความเป็นมาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จากหนังสือ วิกฤตเศรษฐกิจ 2540 กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย ดร.ปรียานุช พิบูลสรารุท หรือหนังสือตามรอยพ่อ (ในหลวง) และหนังสือ “คู่ฟ้าสองพระบารมี” ร่วมกันถอดองค์ความรู้ที่ได้จากเอกสาร ลุ่มนักเรียน 2-3 คน นำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

9.16 นักเรียนดูภาพในหลวงขณะกำลังทรงงานในถิ่นทุรกันดาร ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากภาพ และจากภาพที่นักเรียนได้ชม และตั้งคำถามสะท้อนคิด “ในหลวงใช้หลักการอะไรในการทรงงานของพระองค์” และ “ในหลวงทรงประทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่ออะไร” ครูให้นักเรียนร่วมกัน อภิปราย

9.17 นักเรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง โครงการตามแนวพระราชดำริและหลักการทรงงานของในหลวง ให้นักเรียนสรุปเขียนภาพเพื่อแสดงถึงพระอัจฉริยภาพออกมาเป็นการ์ตูนช่อง ตกแต่งให้สวยงามส่งครูผู้สอน (เป็นงานมอบหมายนอกห้องเรียน บางคนไม่ถนัดอาจให้ทำกิจกรรมตามข้อ 9.18)

9.18 ให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพของในหลวงที่มีต่อพสกนิกรชาวไทย ความยาว 1 หน้ากระดาษ (A4) ส่งครูผู้สอน

9.19 ครูสุ่มชิ้นงานที่ดีที่สุด 1-2 ชิ้น นำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมกับตั้งคำถามสะท้อนคิด “เรารักในหลวง” กับ “เราทำตามในหลวง” นักเรียนคิดว่าส่วนใดเข้าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุดและร่วมกันสรุป

9.20 นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อสังคมไทย จากหนังสือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของรองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แฉมมณี หนังสือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของมูลนิธิสยามกัมมาจล หนังสือตามรอยเท้าพ่อ (ในหลวง)

9.21 นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปประเด็นที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อสังคมไทย (ด้วยกิจกรรม Flow Chart ความรู้) ลุ่มนักเรียนนำเสนอผลงาน 1-2 กลุ่มตัวอย่าง

9.22 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (คละเก่ง ปานกลาง อ่อน) เพื่อร่วมกันวางแผนการทำโครงการ ด้วยการไปสัมภาษณ์บุคคลในชุมชนที่ประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย เช่น ข้าราชการ นักธุรกิจ ชาวนา ชาวสวน แม่ค้าในตลาด ช่างเสริมสวย ช่างตัดผม แม่ค้าส้มตำ ชาวประมง คนทำสวนยาง ช่างทำร่ม ช่างแกะสลัก คนกวาดถนน ช่างซ่อม รถจักรยานยนต์ เป็นต้น ทุกอาชีพได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองหรือไม่ อย่างไร และเกิดผลดีอย่างไรต่ออาชีพนั้น กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มเลือกเพียง 1 อาชีพตามที่กลุ่มสนใจ (สามารถมอบหมาย กิจกรรมให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั่วโมงที่ 1 หรือ 2 ได้)

9.23 ครูสุ่มตัวอย่างโครงการบางกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนและทุกชิ้นงานติดป้ายนิเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

9.24 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีประโยชน์ต่อตัวเอง ชุมชน และประเทศชาติอย่างไร ในรูปแบบผังความคิด (Mind Map) ส่งครูผู้สอน ครูตั้งคำถามสะท้อนคิด เราสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่กับประเทศในกลุ่มอาเซียนได้หรือไม่ อย่างไร (ครูในโรงเรียนหรือชุมชนที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศในกลุ่มอาเซียนอาจให้นักเรียนทำโครงการสำรวจความรู้ความเข้าใจของคนในประเทศนั้น ๆ ว่ามีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร)

ภาคผนวก ก

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงของหน่วยการเรียนรู้ “ตามรอยเท้าพ่อพอเพียง”

1. คำคมจากโฆษณาในโทรทัศน์ “จน เครียด กินเหล้า” เหตุใดเขาจึงทำเช่นนั้น ถ้าเขานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ นักเรียนคิดว่าคนที่กล่าวจะมีลักษณะอย่างไร
2. โลกจะเป็นอย่างไร ถ้าทุกคนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิต
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างไร
4. “เรารักในหลวง” กับ “เราทำตามในหลวง” นักเรียนคิดว่าสำนวนใดเข้าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด
5. “ภาวะโลกร้อนแก้ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” คำกล่าวนี้มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด
6. จากภาพที่นักเรียนได้ชม ในหลวงใช้หลักการอะไรในการทรงงานของพระองค์
7. ในหลวงทรงประทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่ออะไร
8. เราสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่กับประเทศในกลุ่มอาเซียนได้หรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ข

ตารางการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของหน่วยการเรียนรู้ “ตามรอยเท้าพ่อพอเพียง” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	การประเมิน			ผู้ประเมิน	เวลาที่ประเมิน	สถานที่ประเมิน
	เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การผ่าน			
ด้านความรู้	- แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม - แบบเกณฑ์มิติคุณภาพ (Rubrics Scoring)	- สังเกต - ประเมิน	ระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 70)	ครู	- หลังเรียน - ระหว่างเรียน	โรงเรียน
ด้านทักษะ	- แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม - แบบประเมินโครงงาน - แบบประเมินชิ้นงาน	- สังเกต - ประเมิน	ระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 70)	- ครู - เพื่อนนักเรียน - นักเรียนเอง - ผู้ปกครอง - ผู้เกี่ยวข้อง	- หลังเรียน	แหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- แบบเกณฑ์มิติคุณภาพ (Rubrics Scoring)	- ประเมิน	ระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 70)	- ครู - เพื่อนนักเรียน - นักเรียนเอง - ผู้ปกครอง	- ระหว่างเรียน - หลังเรียน	โรงเรียน

ภาคผนวก ค

ตารางวิเคราะห์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยการเรียนรู้ “ตามรอยเท้าพ่อพอเพียง”

แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด และจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ชุมชน ศักยภาพ และวัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้โดยการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	วางแผนออกแบบเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
เวลา	ศึกษาโครงสร้างเวลาในหลักสูตร กำหนดเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม ศักยภาพ และวัยของนักเรียน	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเต็มความสามารถ มีความสุขในการทำงาน เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์	วางแผนในการทำงานให้เหมาะสมกับเวลา สัมพันธ์กับสถานที่ และกิจกรรมที่กำหนดไว้
วิธีการจัดกิจกรรม	- แบ่งกลุ่มนักเรียนให้พอดีกับการทำงาน คละความสามารถ - กำหนดกิจกรรมภาระงานเหมาะสมตามศักยภาพและวัยของผู้เรียน	- ให้นักเรียนรู้จักกระบวนการทำงานกลุ่ม รู้จักการวางแผนในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - เพื่อฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ การรู้จักนำองค์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	- จัดกิจกรรมเรียงลำดับง่าย-ยาก - แบ่งกลุ่มและชี้แจงการทำงานที่ชัดเจนให้คำปรึกษา ตรวจสอบการทำงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด - ผู้สอนมีความรู้ในเทคนิคการสอน
แหล่งเรียนรู้	อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และวัยผู้เรียน	ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	- จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้สำรองไว้ในกรณีแหล่งเรียนรู้มีปัญหา - เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมก่อนเรียน
สื่อ/อุปกรณ์	- การเลือกใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน - เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	- จัดหาสื่ออุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนและมีในท้องถิ่น - นักเรียนได้ปฏิบัติจริงจากการใช้สื่อทำให้เข้าใจง่ายและเร็วขึ้น	- สามารถเลือกใช้ได้สะดวก และมีความปลอดภัย - เตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้เรียน
การประเมินผล	แบบประเมินผลมีความง่าย เหมาะสมกับวัยผู้เรียน และเวลาที่กำหนด	ต้องการตรวจสอบความรู้ ความสามารถของผู้เรียนตามตัวชี้วัด	- แบบประเมินมีคุณภาพวัดได้ตรงตัวชี้วัด - เตรียมแบบประเมิน และมีลำดับการใช้ชัดเจน
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	- การทำโครงการ - การประเมินตามสภาพจริง - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นและการบริโภค		
คุณธรรมของครู			มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขยันอดทน เสียสละ รักและเมตตาต่อศิษย์ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ยึดหยุ่น ความเป็นกัลยาณมิตร และมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถ แบ่งหน้าที่การทำงานตามศักยภาพของแต่ละคน - ใช้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด และเหมาะสมกับสถานที่ - ใช้สื่ออุปกรณ์ได้เหมาะสมกับกิจกรรม ใช้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด 	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์ตัดสินใจเลือกปฏิบัติกิจกรรมตามที่มอบหมายได้สำเร็จ - ร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่กำหนดอย่างสมเหตุสมผล - ปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นผู้นำผู้ตามตามหลักประชาธิปไตยได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการทำงานได้จนงานสำเร็จ - รู้จักบทบาทหน้าที่ มีความเป็นประชาธิปไตย - สามารถศึกษาค้นคว้าจากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง - ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - หลักการทำงานและโครงการในพระราชดำริของในหลวง - รู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - รู้วิธีนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการกับชีวิตประจำวัน 		
คุณธรรมของผู้เรียน	มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัด ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เสียสละ มีจิตสาธารณะ		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - รู้เทคนิคการทำการ์ตูนช่อง - รู้วิธีใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด คุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้กระบวนการทำงานกลุ่ม - รู้วิธีการเข้าไปหาข้อมูลต่าง ๆ กับคนในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้วิธีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดประโยชน์ และคุ้มค่าสูงสุด 	-
ทักษะ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างระมัดระวัง ปลอดภัย คุ้มค่า - มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์นำเสนองาน ได้อย่างน่าสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะในการร่วมกันทำงานกลุ่มอย่างมีความสุข - ปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตย 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า เก็บเป็นระเบียบ หลังใช้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม - มีส่วนร่วมในการรักษา สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น 	-
ค่านิยม	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นประโยชน์ของการผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น - เห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ ใช้อย่างระมัดระวัง 	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย - เห็นความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่น แล้วร่วมกันอนุรักษ์ 	-

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียง

รหัสวิชา ส 21101 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อหน่วย “ตามรอยเท้าพ่อพอเพียง”
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เวลา 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ส 3.1 ม.1/3 อธิบายความเป็นมา หลักการ และความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต เพื่อแก้ไขให้รอดพ้นวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกความหมาย หลักการ และความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

3.3 ตระหนักเห็นคุณค่าและประโยชน์ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อสังคมไทย

4. สาระการเรียนรู้

4.1 ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ

4.3 หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

4.5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- เขียนเรียงความเกี่ยวกับอัจฉริยภาพของในหลวงและวาดการ์ตูนช่อง

5.2 ความสามารถในการคิด

- สืบหาข้อเท็จจริงที่สนใจในชุมชน

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- จัดทำโครงการงานการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ด้วยการสรุปภาพการทรงงานของในหลวงเป็นการ์ตูนช่อง และอภิปรายหลักการทรงงานได้

6.2 มีวินัย

- ส่งงานตรงเวลา
- ล่าช้าอาชีพที่น่าสนใจในชุมชนตามที่มอบหมาย
- ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

6.3 ใฝ่เรียนรู้

- รักการอ่าน ตั้งใจเรียน สืบค้นความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง

6.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ทำงานเสร็จก่อนหรือทันตามเวลา มีความขยัน อดทน

6.5 อยู่อย่างพอเพียง

- ตัดสินใจเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับตนเองและกลุ่ม
- ใช้ความรู้และคุณธรรมมาวางแผนการทำงานอย่างมีสติ รอบคอบ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

7.1 วาดการ์ตูนช่อง

7.2 เขียนเรียงความ

7.3 โครงการการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 (ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)

8.1 ครูตั้งคำถามกระตุ้นการคิดให้กับผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยคำว่า “โลกจะเป็นอย่างไร ถ้าทุกคนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิต” และ “ภาวะโลกร้อนแก้ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” คำกล่าวนี้มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและคิดคำตอบ (*ครูตั้งคำถาม นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามโดยใช้หลักเหตุผล โดยร่วมกันตอบเกิดมิติด้านสังคม*)

8.2 ครูสร้างความตระหนักด้วยการตั้งคำถามชวนคิดอีกครั้งให้กับผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยคำถาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างไร?” นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและคิดคำตอบ ครูเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต (*นักเรียนตอบคำถาม ความสำคัญและความจำเป็นของเศรษฐกิจพอเพียงต่อการดำรงชีวิตโดยคำนึงถึงหลักความพอประมาณ*)

8.3 นักเรียนศึกษาค้นคว้า “ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จากหนังสือวิกฤตเศรษฐกิจ 2540 กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย ดร.ปริยานุช พิบูลสราวุธ หรือหนังสือตามรอยเท้าพ่อ (ในหลวง) และหนังสือ “คู่ฟ้าสองพระบารมี” ร่วมกันถอดองค์ความรู้ที่ได้จากเอกสารลุ่มนักเรียน 2-3 คน นำเสนอหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 2 (หลักการทรงงานและโครงการตามพระราชดำริของในหลวง)

8.4 นักเรียนดูภาพในหลวงขณะกำลังทรงงานในถิ่นทุรกันดารให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากภาพ และตั้งคำถามสะท้อนคิด “จากภาพที่นักเรียนได้ชม ในหลวงใช้หลักการอะไรในการทรงงานของพระองค์” และ “ในหลวงทรงประทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่ออะไร” ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย (*นักเรียนดูภาพในหลวงทรงงาน ตอบคำถามและร่วมอภิปรายตามหลักความมีเหตุผล*)

8.6 นักเรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง โครงการตามแนวพระราชดำริและหลักการทรงงานของในหลวง ให้นักเรียนสรุป เขียนภาพเพื่อแสดงถึงพระอัจฉริยภาพออกมาเป็นการ์ตูนช่อง ตกแต่งให้สวยงามส่งครูผู้สอน

(เป็นงานมอบหมายนอกห้องเรียน บางคนไม่ถนัดอาจให้ทำกิจกรรมตาม ข้อ 8.7) *(นักเรียนชมวิดิทัศน์ เขียนสรุป เป็นภาพและการ์ตูนช่องเป็นความมุ่งมั่นในการทำงานและเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)*

8.7 ให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพของในหลวงที่มีต่อพสกนิกรชาวไทย ความยาว 1 หน้ากระดาษ (A4) ส่งครูผู้สอน

8.8 ครูสุ่มชิ้นงานที่ดีที่สุด 1-2 ชิ้น นำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมกับตั้งคำถามสะท้อนคิด “เรารักในหลวง” กับ “เราทำตามในหลวง” นักเรียนคิดว่าสำนวนใดเข้าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุดและร่วมกันสรุป

ชั่วโมงที่ 3 (ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อสังคมไทย)

8.9 นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อสังคมไทย จากหนังสือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของรองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แคมมณี หนังสือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของมูลนิธิสยามกัมมาจล หนังสือตามรอยเท้าพ่อ (ในหลวง)

8.10 นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปประเด็นที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อสังคมไทย (ด้วยกิจกรรม Flow Chart ความรู้) กลุ่มนักเรียนนำเสนอผลงาน 1-2 กลุ่มตัวอย่าง *(นักเรียนสรุปประเด็น ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อสังคมไทยตามหลักเหตุผล)*

ชั่วโมงที่ 4 (การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง)

8.11 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (คละเก่ง ปานกลาง อ่อน) เพื่อร่วมกันวางแผนการทำโครงการ ด้วยการไปสัมภาษณ์บุคคลในชุมชนที่ประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย เช่น ข้าราชการ นักธุรกิจ ชาวนา ชาวสวน แม่ค้าในตลาด ช่างเสริมสวย ช่างตัดผม แม่ค้าส้มตำ ชาวประมง คนทำสวนยางหรือสวนปาล์ม ช่างทำร่ม ช่างแกะสลัก คนกวาดถนน ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ เป็นต้น ทุกอาชีพได้นำเสนอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองหรือไม่ อย่างไร และเกิดผลดีอย่างไรต่ออาชีพนั้น ๆ โดยแต่ละกลุ่มเลือกเพียง 1 อาชีพตามที่กลุ่มสนใจ (สามารถมอบหมายกิจกรรมให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั่วโมงที่ 1 หรือ 2 ได้) *(การแบ่งกลุ่มนักเรียนคละเก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อวางแผนการทำโครงการตามหลักความพอประมาณ การสัมภาษณ์บุคคลในชุมชนที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพมีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)*

8.12 ครูสุ่มตัวอย่างโครงการบางกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนและทุกชิ้นงานติดป้ายนิเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

8.13 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีประโยชน์ต่อตัวเอง ชุมชน และประเทศชาติอย่างไร ในรูปแบบผังความคิด (Mind Map) ส่งครูผู้สอน ครูตั้งคำถามสะท้อนคิด เราสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่กับประเทศในกลุ่มอาเซียนได้หรือไม่อย่างไร (ครูในโรงเรียนหรือชุมชนที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศในกลุ่มอาเซียนอาจให้นักเรียนทำโครงการสำรวจความรู้ความเข้าใจของคนในประเทศนั้น ๆ ว่ามีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

9.1 หนังสือ วิฤตเศรษฐกิจ : 2540 กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่งโดย ดร.ปรียานุช พิบูลสารุช

9.2 หนังสือ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่งโดย รศ.ดร.ทศนา แคมมณี

9.3 หนังสือ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย มูลนิธิสยามกัมมาจล

9.4 หนังสือ “คูฟ้าสองพระบารมี”

9.5 หนังสือ “ตามรอยเท้าพ่อ”

9.6 VCD โครงการในพระราชดำริ

9.7 รูปภาพในหลวงกับการทรงงานในถิ่นทุรกันดาร

9.8 VCD ตามแนวคิดของพ่อพอเพียง

9.9 กระดาษ Flip Chart

9.10 อินเทอร์เน็ต

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	ระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 70)
2. ด้านทักษะ 2.1 ชี้นำ การตั้งชื่อ เรียงความ โครงงาน 2.2 พฤติกรรมทำงานกลุ่ม	- ประเมินผลจากชี้นำ - สังเกตการทำงานกลุ่ม	- แบบประเมินชี้นำ - แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม	ระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 70)
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมินพฤติกรรม	ระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 70)

เกณฑ์การประเมินผลงาน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
การทำงานกลุ่ม				
ชี้นำ - การตั้งชื่อ - เรียงความ - โครงงาน				
คุณลักษณะพอเพียง				

เกณฑ์การผ่านประเมิน ตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป

ผ่าน ไม่ผ่าน

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

วิชา.....รหัส.....ชั้น ม. /

รายการ กลุ่มที่	การร่วมกัน วางแผน			การแบ่งงาน รับผิดชอบ			การรับฟัง ความคิดเห็น ของสมาชิก			การตรวจสอบ ผลงาน			การประเมินผล			สรุปผลการประเมิน
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ผู้ประเมิน.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
คะแนน	3	2	1

สรุปการประเมิน

- ได้ 3 คะแนน หมายถึง ผ่าน
- ได้ 2 คะแนน หมายถึง ผ่าน
- ได้ 1 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

แบบประเมินคุณลักษณะพอเพียง (KPA)

ด้าน/ประเด็น	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
ความรู้ความเข้าใจ	อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้	อธิบายความเชื่อมโยงขององค์ประกอบในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีเหตุผล	อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเทียบเคียงกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่พบเห็น มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร	เชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเรื่องที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
ทักษะต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้บ้าง	นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ดี	นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ดี และสามารถแนะนำคนในครอบครัวนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปขยายผลในโรงเรียนและชุมชน
เจตคติ/วางแผนนำไปใช้แก้ปัญหากระบวนการคิด - วิเคราะห์ - วิสัยทัศน์ - สร้างสรรค์	ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการทำงาน แต่ชิ้นงานไม่บรรลุตามเป้าหมาย ไม่สามารถใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำกับงานได้และไม่ใช้ความสามารถในการคิดอย่างเต็มศักยภาพ	ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการทำงาน แต่ยังไม่สามารถกำกับการทำงานให้มีคุณภาพเท่าที่ควร ไม่แสดงออกถึงการแก้ไขปัญหาที่หลากหลายใช้ความคิดในบางด้าน	ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการทำงานมีคุณภาพปานกลาง แสดงออกถึงการคิดในบางด้าน ยังไม่แสดงออกถึงการสร้างสรรค์งานอย่างเต็มศักยภาพของตนเอง	ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการทำงานได้อย่างมีคุณภาพรู้จักคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์

เกณฑ์มิติคุณภาพ (Rubrics Scoring) ในการประเมินชิ้นงาน

1. ด้านพุทธิพิสัย (การประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจในสาระการเรียนรู้)

เกณฑ์ Rubric ที่ใช้ประเมินชิ้นงานที่ผู้เรียนได้แสดงออกให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าเข้าใจ ดังนี้
ด้านพุทธิพิสัย (K = ความรู้ความเข้าใจ)

ประเด็นในการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับคะแนน
1. ด้านการทำชิ้นงาน	1.1 ไม่มีชิ้นงาน	0
	1.2 มีชิ้นงาน	1
2. ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกว่าเข้าใจ	2.1 มีชิ้นงานและสามารถแสดงออกว่าเข้าใจในบางประเด็น เช่น อธิบายและตีความชิ้นงานที่ตนเองทำ	2
	2.2 ชิ้นงานที่ทำยังไม่มีคุณภาพ	
	2.3 มีชิ้นงานและแสดงออกว่าตนเองเข้าใจในประเด็นที่หลากหลาย เช่น อธิบาย ตีความชิ้นงานเกิดจากการประยุกต์ใหม่ (สำหรับเด็กวัยนั้น ๆ)	3
	2.4 ชิ้นงานมีคุณภาพ แสดงความเอาใจใส่ในชิ้นงานของตนเองและแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในชิ้นงานของตนเอง	
	2.5 สามารถนำเสนอได้	
เพิ่มเติมจากระดับ 3	4	
2.6 ชิ้นงานแสดงออกถึงวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย		
	2.7 ชิ้นงานแสดงถึงกระบวนการคิดที่หลากหลายและการคิดเชิงอนาคต (Vision)	

2. ด้านจิตพิสัย (การประเมินด้านความพยายาม)

ลำดับที่	รายการ	คุณภาพ	หมายเหตุ
1	เข้าเรียนสม่ำเสมอ	1	
2	สนใจในกิจกรรม	1	
3	กระตือรือร้นในกิจกรรมการเรียนรู้	1	
4	กล้าแสดงออก	1	
5	ส่งงานสม่ำเสมอ	1	
6	มีการเตรียมอุปกรณ์ในการทำงาน	1	
7	เก็บอุปกรณ์เครื่องใช้หลังการทำงาน	1	
8	ใช้อุปกรณ์ทำงานอย่างถูกวิธีและเหมาะสม	1	
9	มีการพัฒนาตนเอง	1	
10	ร่วมกิจกรรมในกลุ่มอย่างมีความรับผิดชอบ	1	

หมายเหตุ เกณฑ์การให้คะแนน 10 คะแนน

ระดับ 1 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 1 ข้อ

ระดับ 3 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 3 ข้อ

ระดับ 5 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 5 ข้อ

ระดับ 7 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 7 ข้อ

ระดับ 9 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 9 ข้อ

ระดับ 2 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 2 ข้อ

ระดับ 4 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 4 ข้อ

ระดับ 6 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 6 ข้อ

ระดับ 8 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 8 ข้อ

ระดับ 10 มีพฤติกรรมที่แสดงออก 10 ข้อ

3. ด้านทักษะพิสัย (การประเมินด้านกระบวนการแสวงหาความรู้และการคิด)

กระบวนการ แสวงหาความรู้	ทักษะการคิด (Thinking Skills)	เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric Score)	คะแนน
ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ตั้งเป้าหมาย การตั้งคำถามสิ่งที่อยากรู้ การสร้างเจตจำนง	การรู้คิด (Meta Cognition)	- รู้จักกำหนดปัญหาและการตั้งคำถาม - รู้จักกำหนดเป้าหมายหรือเจตจำนงต่อสิ่งที่ทำ	2
ขั้นที่ 2 การคาดคะเนคำตอบ สร้างภาพในใจก่อนทำงาน	- วิสัยทัศน์ (Vision) - จินตนาการ (Imagine)	- มีการคาดคะเนคำตอบหรือมีวิสัยทัศน์ ต่อสิ่งที่ทำหรือสร้างภาพในใจก่อนทำงาน หรือสร้างแบบจำลองก่อนทำงาน	1
ขั้นที่ 3 การทดลอง การปฏิบัติ การรวบรวมข้อมูล กระบวนการ การทำงาน และกระบวนการทำงานกลุ่ม	- วิเคราะห์ (Analyze) - สังเคราะห์ (Summarize) - วิจยารณญาณ (Critical)	- สามารถรวบรวมและจัดระบบข้อมูลได้ - สามารถวิเคราะห์และเลือกข้อมูลที่จะ นำมาใช้อย่างเหมาะสม - มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ PDCM (Plan, Do, Check, Modify) - สามารถทำงานกลุ่มหรือประสานงาน กับผู้อื่นได้	4
ขั้นที่ 4 สรุปองค์ความรู้ เช่น Mind Mapping การรายงาน สรุปผลการทดลอง	- มโนทัศน์ (Conceptual) - สังเคราะห์ (Summarize) - วิจยารณญาณ (Critical)	- มีการสรุปองค์ความรู้ เช่น รายงาน Mind Mapping - สามารถถ่ายทอดความรู้ เช่น นำเสนอ ละครหรือรูปแบบอื่น - มีการนำความรู้ไปปรับใช้ เช่น แต่งนิทาน นำไปใช้ในชีวิตรจริง - มีการเชื่อมโยงไปสู่สาระอื่นหรือ องค์ความรู้อื่น	4
ขั้นที่ 5 การรายงาน (Report) และการนำเสนอ (Present)	- สังเคราะห์ (Summarize) - สร้างสรรค์ (Creative)	- มีองค์ประกอบครบถ้วน สวยงาม และประณีต - เนื้อหาตรงประเด็น - ชื่นงานหรือผลงานสื่อออกมาถึงการคิด สร้างสรรค์ - ทำงานหรือส่งงานตรงเวลา	4

การให้คะแนน การผ่านเกณฑ์แต่ละข้อต้องได้ระดับการตีค่าระดับดี หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ เท่ากับ 1 คะแนน

แบบประเมินโครงการ

เรื่อง.....

ที่	ชื่อกลุ่ม	รายการที่ประเมิน						
		ความมุ่งมั่น ในการทำงาน	ความถูกต้อง	ความประณีต สวยงาม	ความคิด สร้างสรรค์	การนำไปใช้ ประโยชน์	เสร็จตาม กำหนด	รวม คะแนน
		5	5	5	5	5	5	30
1								
2								
3								
4								

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เกณฑ์การประเมิน

- 29-30 คะแนน ดีมาก
- 27-28 คะแนน ดี
- 25-26 คะแนน พอใช้
- ต่ำกว่า 25 คะแนน ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินแบบมิติคคุณภาพ (Rubric Scoring) โครงการ

ระดับคุณภาพ (คะแนน)	ด้านความรู้ (K)	ด้านทักษะ (P)	ด้านเจตคติ (A)
4	อธิบายได้ถูกต้อง มีเหตุมีผล มีตัวอย่างประกอบ และอ้างอิงที่มาของข้อมูล	ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีความตั้งใจทำงานจนสำเร็จ และมีผลงานสมบูรณ์	เห็นประโยชน์จนนำไปปฏิบัติ มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา เป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถชักชวนผู้อื่นให้มีส่วนร่วม
3	มีตัวอย่างประกอบและอ้างอิงแหล่งข้อมูล	ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีความตั้งใจทำงานจนสำเร็จ แต่ผลงานไม่สมบูรณ์	เห็นประโยชน์จนนำไปปฏิบัติ มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเป็นแบบอย่างที่ดี
2	อธิบายได้ถูกต้อง มีเหตุมีผล	ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	เห็นประโยชน์จนนำไปปฏิบัติ มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
1	อธิบายได้ถูกต้อง	มีส่วนร่วมในการวางแผน	เห็นประโยชน์จนนำไปปฏิบัติ

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ประเด็น	หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา		จัดเนื้อหาให้เหมาะสม ตัวชี้วัดกับบริบทของโรงเรียน ชุมชน และวัยของผู้เรียน	- เนื้อหาสอดคล้องกับตัวชี้วัดในหลักสูตร - นักเรียนนำเนื้อหาไปปรับใช้ได้ - เปิดทูนพระมหากษัตริย์	- เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก - ครูทำความเข้าใจเนื้อหาก่อนสอน - นำสนใจทันสมัย
เวลา		กำหนดเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม ศักยภาพ และวัยของนักเรียน	เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมได้เต็มเวลาและการเรียนรู้บรรลุตัวชี้วัด	- วางแผนการใช้เวลาสัมพันธ์กับกิจกรรม - กำหนดเวลาสำรองกรณีฉุกเฉิน
วิธีการจัดกิจกรรม		- แบ่งกลุ่มนักเรียนให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรม - กำหนดกิจกรรมภาระงานเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน	- ฝึกนักเรียนให้รู้จักกระบวนการทำงานกลุ่ม - เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิด/ฝึกปฏิบัติตามหลักความพอเพียง	- กิจกรรมเรียงลำดับง่าย-ยากชัดเจน - ชี้แจงการทำงานกลุ่มที่ชัดเจน - ผู้สอนมีความรู้ในเทคนิคการสอน
แหล่งเรียนรู้		- กำหนดไว้เหมาะสมกับกิจกรรม/ท้องถิ่นเนื้อหา/เวลา/วัย	- ต้องการให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง - ภูมิใจในท้องถิ่น	- ติดต่อผู้เกี่ยวข้องล่วงหน้า - เตรียมอุปกรณ์ก่อน
สื่อ/อุปกรณ์		กำหนดเหมาะสมกับกิจกรรม/วัย/เวลา และท้องถิ่น	- นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น - นักเรียนได้ปฏิบัติจริง	- วางแผนขั้นตอนการใช้ชัดเจนเป็นระบบ
การประเมินผล		- แบบประเมินผลเหมาะสมกับกิจกรรม/เนื้อหา/ตัวชี้วัด/วัยผู้เรียน/เวลาที่กำหนด	ต้องการประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนตามตัวชี้วัด	- วางแผนออกแบบแบบประเมินที่หลากหลายเที่ยงตรง มีประสิทธิภาพตรงตัวชี้วัด
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี		- การเขียนการ์ตูนช่อง-โครงการในพระราชดำริของในหลวง - หลักการทำงานของในหลวง-หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
คุณธรรมของครู		มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขยันอดทน เสียสละ รักและเมตตาต่อศิษย์ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ยืดหยุ่น ความเป็นกัลยาณมิตร และมีวินัย		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	1. ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามหน้าที่ตามศักยภาพของแต่ละคน 2. การทำกิจกรรมนอกห้องเรียนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดและเหมาะสมกับสถานที่ 3. ใช้สื่ออุปกรณ์ได้เหมาะสมกับกิจกรรม ใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	1. ใช้เหตุผลในการแบ่งหน้าที่ในกลุ่มตามศักยภาพของสมาชิก 2. ตัดสินใจเลือกแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอย่างมีเหตุผล 3. เลือกตัดลिनใจนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. วางแผนการทำงานได้อย่างรอบคอบสำเร็จทันเวลาที่กำหนด 2. รู้จักบทบาทหน้าที่ มีความเป็นประชาธิปไตย 3. ศึกษาทำความเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมายให้ชัดเจนก่อนการปฏิบัติ 4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	- ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - หลักการทำงานและโครงการในพระราชดำริของในหลวง - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการกับชีวิตประจำวัน		
คุณธรรมของผู้เรียน	มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัด ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เสียสละ มีจิตสาธารณะ		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- รู้เทคนิคการทำการ์ตูนช่อง - รู้วิธีใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด คุ้มค่า	- รู้กระบวนการทำงานกลุ่ม - รู้วิธีการเข้าไปหาข้อมูลต่าง ๆ กับคนในชุมชน	- รู้วิธีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดประโยชน์และคุ้มค่าสูงสุด	-
ทักษะ	- ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างระมัดระวัง ปลอดภัย คุ้มค่า - มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์นำเสนองานได้อย่างน่าสนใจ	- มีทักษะในการร่วมกันทำงานกลุ่มอย่างมีความสุข - ปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตย	- ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่าเก็บเป็นระเบียบ หลังใช้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม - มีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น	-
ค่านิยม	- เห็นประโยชน์ของการผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น - เห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ ใช้อย่างระมัดระวัง	- เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย - เห็นความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	- ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่นแล้วร่วมกันอนุรักษ์	-

หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
ชื่อหน่วย “การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตและบริการบนพื้นฐานความพอเพียง”
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 22101
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง : หน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง “การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตและบริการบนพื้นฐานความพอเพียง” จัดทำขึ้นเพื่อ

1. ให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรายวิชานั้น ๆ
2. ให้สถานศึกษานำไปปรับใช้โดยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาของตนเอง
3. สถานศึกษาสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และบริบทของผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

โครงสร้างรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส 22101 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จำนวน 1.5 หน่วยกิต เวลา 60 ชั่วโมง

หลักสูตร รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม

ครูผู้รับผิดชอบรายวิชาและคุณครูผู้สอน.....

ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จุดมุ่งหมายรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียน

1. เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อด้วยวิธีการทางสังคมศาสตร์
3. ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส 22101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
จำนวน 1.5 หน่วยกิต เวลาเรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน

ศึกษาการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงถึงลักษณะทางกายภาพและทางสังคม วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทวีปยุโรปและแอฟริกา แก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรปและแอฟริกา และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและทางสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกาต่อประเทศไทย การลงทุนและการออมเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ การบริหารจัดการภาคครัวเรือน ปัจจัยการลงทุนและการออม ปัญหาการลงทุนและการออม หลักการผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ วิธีการผลิตสินค้าในท้องถิ่น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ นำหลักการผลิตรายวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นโดยนำหลักการและเป้าหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ สิทธิของผู้บริโภคที่เกี่ยวกับการรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค กฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินกิจกรรมพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ตามกฎหมาย ในฐานะผู้บริโภค ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ หลักการและผลกระทบ การพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ในภูมิภาคเอเชีย (โดยเฉพาะประเทศสมาชิกอาเซียน) การกระจายทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ

โดยใช้กระบวนการสำรวจ กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา การตั้งคำถาม กระบวนการทางภูมิศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการประชาธิปไตย อธิบาย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ฝึกปฏิบัติ สร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักเห็นคุณค่า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล รักประเทศชาติ รักท้องถิ่น รู้เท่าทันสถานการณ์ ภูมิใจในความเป็นไทย วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความเหมือน ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สามารถบูรณาการหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงและอาเซียนได้

รหัสตัวชี้วัด ส 3.1 ม.2/1, ม.2/2, ม.2/3, ม.2/4

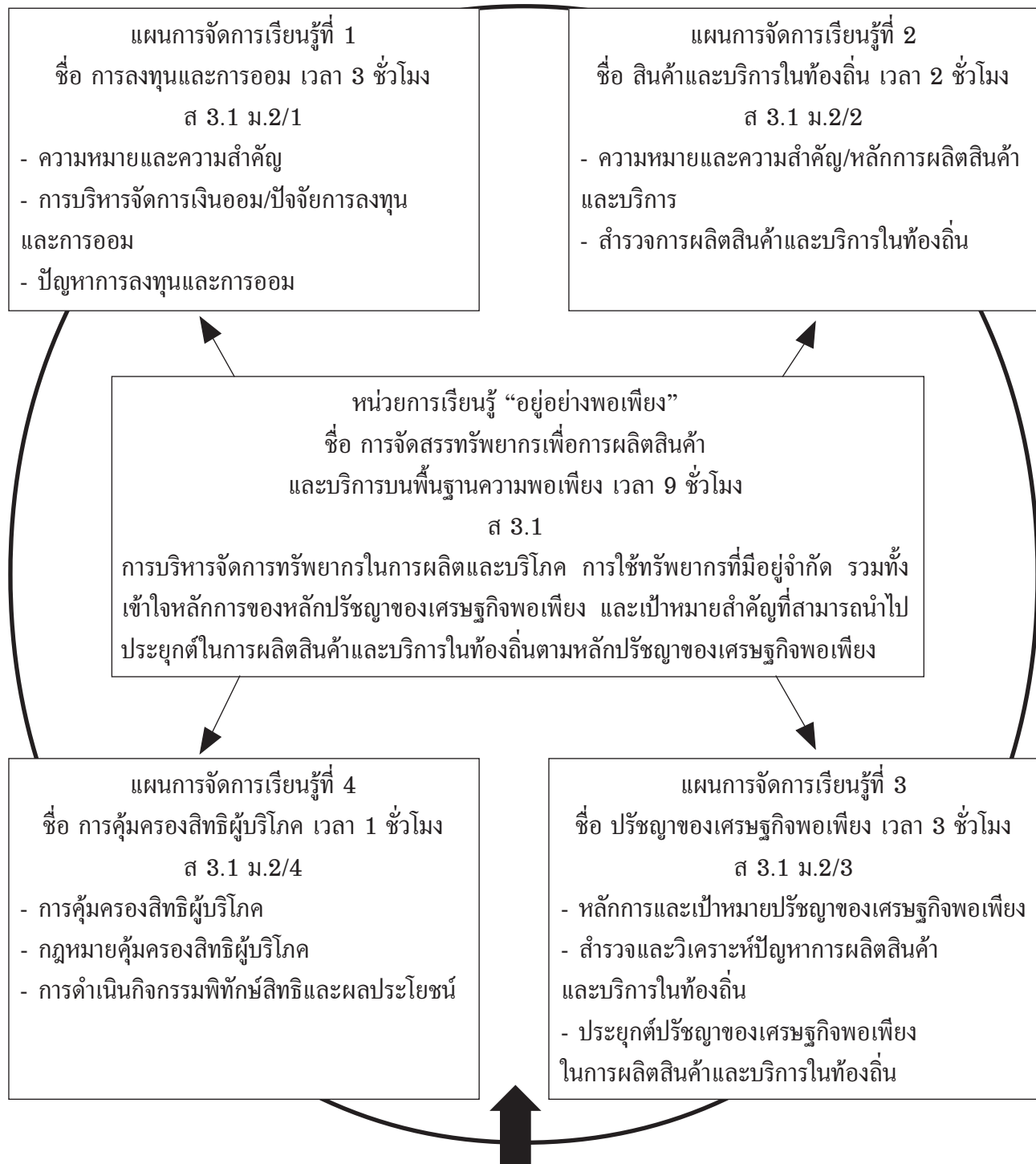
รวมทั้งสิ้น 4 ตัวชี้วัด

กำหนดการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่/ ชื่อหน่วย	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	ชิ้นงาน/ ภาระงาน	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
การจัดสรร ทรัพยากร เพื่อการผลิตสินค้า และบริการ บนพื้นฐาน ความพอเพียง	ส 3.1 ม.2/1 ม.2/2 ม.2/3 ม.2/4	การศึกษาปัจจัยที่มีต่อการลงทุนและการออม จะเชื่อมโยงกับปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ เพราะการออมจะมีผลให้เกิดการลงทุนในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าในท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค	- สมุดบัญชี รายรับ-รายจ่าย - สมุดบัญชีครัวเรือน - Mind Map - Power Point - บทบาทสมมติ - แผ่นพับ	9	20

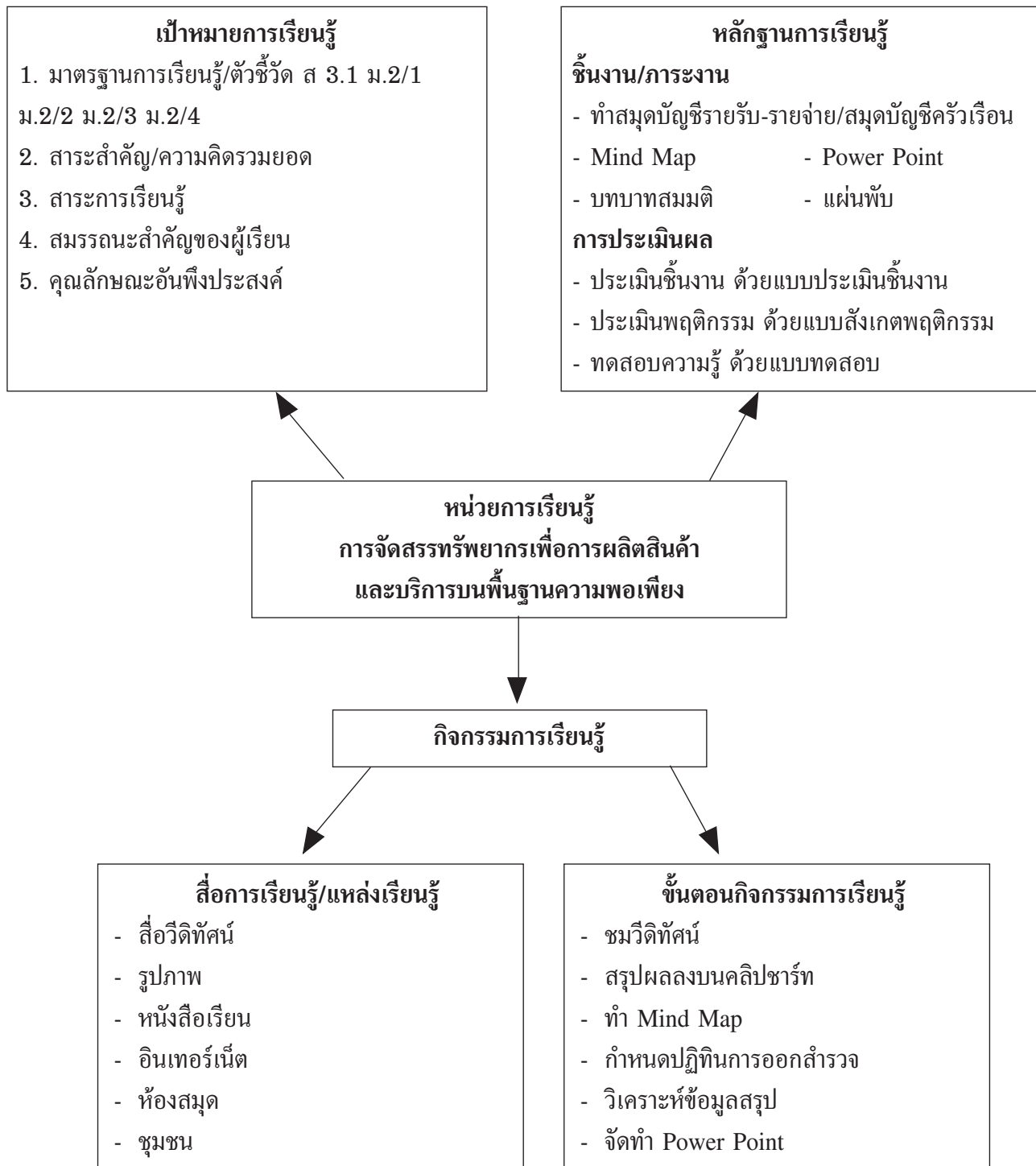
หมายเหตุ : ผู้สอนพิจารณาจัดทำหน่วยอื่นให้ครบถ้วนทุกตัวชี้วัดที่มีอยู่ในคำอธิบายรายวิชา

ผังภาพที่ 1 ผังวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ “อยู่อย่างพอเพียง”
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตสินค้าและบริการบนพื้นฐานความพอเพียง”

ชิ้นงาน/ภาระงาน	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ทำสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่าย/สมุดบัญชีครัวเรือน - Mind Map/Power Point - บทบาทสมมติ - แผ่นพับ	- ความสามารถในการสื่อสาร/การคิด/การแก้ปัญหา/การใช้ทักษะชีวิต/การใช้เทคโนโลยี	- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์/มีวินัย/ใฝ่เรียนรู้/มุ่งมั่นในการทำงาน/อยู่อย่างพอเพียง/มีจิตสาธารณะ

ผังภาพที่ 2 ผังแสดงการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design)
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “อยู่อย่างพอเพียง” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตและบริการบนพื้นฐานความพอเพียง”
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 เวลาเรียน 9 ชั่วโมง

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ส 3.1 ม.2/1 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนและการออม

ส 3.1 ม.2/2 อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ

ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส 3.1 ม.2/4 อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาปัจจัยที่มีต่อการลงทุนและการออม จะเชื่อมโยงกับปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ เพราะการออมจะมีผลให้เกิดการลงทุนในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าในท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค

4. สาระการเรียนรู้

4.1 หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับชีวิตประจำวัน

4.3 ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

4.4 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- การเขียน Mind Map เรื่อง การเลือกซื้อโทรศัพท์ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 ความสามารถในการคิด

- คิดวิเคราะห์วางแผนการสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้/อภิปราย

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- วิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้ แก้ปัญหาขณะทำงานกลุ่ม

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- การทำงานกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานและการตัดสินใจในการเลือกซื้อสินค้า

5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- การนำเสนอผลงานกลุ่ม โดยใช้ Power Point

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้คนไทย

6.2 มีวินัย

- จัดทำปฏิทินและประเด็นการสำรวจตรงเวลา ปฏิบัติตนตามระเบียบข้อตกลงของกลุ่ม

6.3 ใฝ่เรียนรู้

- ออกสำรวจสินค้าและบริการในท้องถิ่นเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ตั้งใจเรียน

6.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตั้งใจวิเคราะห์ผลการผลิตสินค้าและบริการ การจัดทำ Power Point ด้วยความขยัน อดทน

6.5 อยู่อย่างพอเพียง

- ตัดสินใจเลือกและวางแผนออกสำรวจชุมชนใกล้เคียง อย่างเป็นสติ รอบคอบ และเสียค่าใช้จ่ายน้อย

6.6 มีจิตสาธารณะ

- หาแนวทางในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาแก้ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการ

ในท้องถิ่น พร้อมประชาสัมพันธ์ให้ท้องถิ่นรับทราบ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

7.1 จัดทำสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่าย สมุดบัญชีครัวเรือน

7.2 จัดทำ Mind Map วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเลือกซื้อโทรศัพท์

7.3 จัดทำ Power Point เพื่อนำเสนองาน

7.4 การแสดงบทบาทสมมติ

7.5 แผ่นพับ

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

8.1 ประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน ได้แก่ สมุดบัญชีรายรับ-รายจ่าย, สมุดบัญชีครัวเรือน, Mind Map, Power Point, แผ่นพับ และการแสดงบทบาทสมมติ ด้วยแบบประเมินชิ้นงาน

8.2 ประเมินความรู้ ด้วยแบบทดสอบ

8.3 ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม

9. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (3 ชั่วโมง)

9.1 นักเรียนดูวีดิทัศน์ตัวอย่างนักธุรกิจหรือบริษัทที่ดำเนินการประสบผลสำเร็จ

9.2 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงปัจจัยที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ

9.3 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของการลงทุนและการออม

9.4 นักเรียนร่วมกับผู้ปกครองจัดทำสมุดบัญชีครัวเรือนเพื่อนำสมุดบัญชีครัวเรือนมาวิเคราะห์ถึงรายจ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็นลงในแบบบันทึก

9.5 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน จัดทำ Mind Map เรื่อง ปัจจัยการลงทุนและการออม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (2 ชั่วโมง)

9.6 นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสินค้าและบริการที่มีในท้องถิ่นนำเสนอหน้าชั้นเรียนคนละ 1 ชิ้น

9.7 ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องความหมายและความสำคัญของการผลิตและการบริการ วิธีการผลิต และปัญหาในการผลิตมาวิเคราะห์

9.8 นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันสรุปผลการวิเคราะห์ลงบนคลิปชาร์ท

9.9 นำเสนอผลงานกลุ่ม

9.10 ครูตั้งคำถามกระตุ้นผู้เรียนว่าในท้องถิ่นของนักเรียน/ชุมชนมีการผลิตสินค้าและบริการอะไรบ้าง

9.11 นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันวางแผนทำปฏิทินในการออกสำรวจการผลิตและบริการสินค้าในท้องถิ่น

9.12 นำเสนอปฏิทินในการวางแผนออกสำรวจ

9.13 ครูนำภาพสถานประกอบการมาให้ให้นักเรียนศึกษา ตั้งคำถามกระตุ้นว่า “สถานประกอบการใช้เทคโนโลยีใดบ้างในการผลิต”

9.14 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเทคโนโลยีที่มีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ

9.15 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดหลักการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

9.16 นำเสนอผลงานกลุ่มเป็น Mind Map เรื่อง เทคโนโลยีที่มีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 (3 ชั่วโมง)

9.17 ครูให้นักเรียนดูวิดีโอ เรื่อง อุทกภัยที่เกิดขึ้นในประเทศ ครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนถึงสาเหตุของอุทกภัยและผลกระทบมีอะไรบ้าง

9.18 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5-6 คน ร่วมกันระดมความคิดถึงผลกระทบจากอุทกภัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมอย่างไร ลงบนคลิปชาร์ท

9.19 ครูสร้างสถานการณ์สมมติให้นักเรียนทุกกลุ่ม มีเงินกลุ่มละ 10,000 บาท โดยแจกบัตรรายการร่นราคา และสมรรถนะของโทรศัพท์มือถือ ให้นักเรียนเลือกซื้อโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจซื้อโทรศัพท์และนำเสนอผลงานกลุ่ม

9.20 นักเรียนสรุปองค์ความรู้ลงใน Mind Map

9.21 ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนจัดทำปฏิทินและประเด็นหัวข้อในการศึกษา และสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

9.22 นักเรียนทุกกลุ่ม นำผลจากการสำรวจมาวิเคราะห์ว่าการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

9.23 นำเสนอผลงานกลุ่มในรูปแบบ Power Point

9.24 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 (1 ชั่วโมง)

9.25 นักเรียนดูภาพ/ข่าวเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค

9.26 ครูถามคำถามกระตุ้นนักเรียน เรื่อง บทบาทและสิทธิของนักเรียนในฐานะผู้บริโภค

9.27 นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง กฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9.28 ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง การถูกละเมิดและการมีส่วนร่วมในการพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ตามกฎหมายในฐานะผู้บริโภค

9.29 นักเรียนร่วมกันระดมความคิดแนวทางการปกป้องสิทธิของผู้บริโภคและจัดทำแผนพับส่งนอกเวลาเรียน

ภาคผนวก ก

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียง

ของหน่วยการเรียนรู้ “การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตและบริการบนพื้นฐานความพอเพียง”

1. ในชุมชน/ท้องถิ่นของนักเรียนมีการผลิตสินค้าและบริการอะไรบ้าง
2. เพราะเหตุใดชุมชน/ท้องถิ่นของนักเรียนจึงมีการผลิตสินค้าและบริการนั้น
3. ในชุมชน/ท้องถิ่นของนักเรียน มีปัญหาเรื่องการผลิตสินค้าและบริการหรือไม่ ถ้ามี มีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร
4. ในชุมชน/ท้องถิ่นของนักเรียน ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอย่างไร
5. นักเรียนคิดว่าสินค้าในท้องถิ่นชนิดใดที่สามารถพัฒนาสู่ตลาดอาเซียน
6. นักเรียนจะวางแผนออกไปสำรวจชุมชนตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างไร

ภาคผนวก ข

ตารางประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง

ของหน่วยการเรียนรู้ “การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตและบริการบนพื้นฐานความพอเพียง”

รายการประเมิน	การประเมิน			ผู้ประเมิน	เวลาที่ประเมิน	สถานที่ประเมิน
	เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การผ่าน			
ด้านความรู้ การจัดสรรทรัพยากร เพื่อการผลิต และบริการ บนพื้นฐาน ความพอเพียง	- คำถามกระตุ้นคิด - แบบประเมิน Mind Map - แบบทดสอบ	- ใช้คำถาม กระตุ้นคิด - ประเมิน สรุปความรู้ใน Mind Map - ทำแบบ ทดสอบ	9-10 คะแนน ดีมาก 7-8 คะแนน ดี 5-6 คะแนน พอใช้ ต่ำกว่า 5 คะแนน ปรับปรุง	ครู	- ก่อนเรียน - ระหว่างเรียน - หลังเรียน	โรงเรียน
ด้านทักษะ กระบวนการ/ ทักษะการคิด/ ทักษะการ ทำงานกลุ่ม/ ทักษะการปฏิบัติ - สสำรวจ วิเคราะห์ ข้อมูล จัดทำ Power Point นำเสนอ ผลงานกลุ่ม	- แบบประเมิน การทำงานกลุ่ม - แบบประเมิน ชิ้นงาน	- สังเกต พฤติกรรม - ประเมินงาน ตามเกณฑ์ คุณภาพ	29-30 คะแนน ดีมาก 25-28 คะแนน ดี 25-26 คะแนน พอใช้ ต่ำกว่า 25 คะแนน ควรปรับปรุง	- ครู - เพื่อน - ตนเอง	- ก่อนเรียน - ระหว่างเรียน - หลังเรียน	โรงเรียน

รายการประเมิน	การประเมิน			ผู้ประเมิน	เวลาที่ประเมิน	สถานที่ประเมิน
	เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การผ่าน			
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ - รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ - ใฝ่เรียนรู้ - มีวินัย - มุ่งมั่นทำงาน - อยู่อย่างพอเพียง - มีจิตสาธารณะ (Rubric Scoring)	แบบประเมินโดยใช้เกณฑ์แบบมิติคุณภาพ	สังเกตพฤติกรรม	16-20 คะแนน ดี 15 คะแนน พอใช้ ต่ำกว่า 15 คะแนน ควรปรับปรุง	ครู	- ระหว่างเรียน - หลังเรียน	โรงเรียน

ภาคผนวก ค

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของหน่วยการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตและบริการบนพื้นฐานความพอเพียง

แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด และจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ชุมชน ศักยภาพ และวัยของนักเรียน	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้โดยการเรียนรู้จากการศึกษาด้วยตนเอง บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	- ศึกษาหลักสูตรมาตรฐาน ตัวชี้วัดกำหนดเนื้อหาให้ชัดเจน น่าสนใจ - เน้นเรื่องใกล้ตัว นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ - เรียงเนื้อหาง่าย-ยาก
เวลา	ศึกษาโครงสร้างเวลาในหลักสูตร กำหนดเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม ศักยภาพ และวัยของนักเรียน	- เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ได้เต็มเวลา มีความสุขในการทำงาน - จัดกิจกรรมได้ครอบคลุมตัวชี้วัด	- วางแผนการใช้เวลาให้ชัดเจน สัมพันธ์กับกิจกรรมที่กำหนดไว้ - สำรองเวลาไว้กรณีไม่เป็นตามแผนที่กำหนด
วิธีการจัดกิจกรรม	- การจัดกิจกรรมจากง่ายไปยาก - แบ่งกลุ่มนักเรียนให้พอดีกับการทำงาน - กำหนดกิจกรรม/ภาระงานที่เหมาะสมกับวัย/แหล่งเรียนรู้/เวลา	- เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดหลักคิด/หลักปฏิบัติตามหลักความพอเพียง - กิจกรรมสามารถนำนักเรียนมีความรู้ความสามารถบรรลุตามตัวชี้วัดในหลักสูตร	- ครูจัดกิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก - ครูแบ่งกลุ่มและชี้แจงการทำงานกลุ่มชัดเจน - ครูมีความรู้ในเทคนิคการสอน มีกิจกรรมที่หลากหลาย

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
แหล่งเรียนรู้	- จัดแหล่งเรียนรู้ได้เหมาะสมกับกิจกรรม/เนื้อหา/วัย และงบประมาณ - ใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ชุมชนของนักเรียน	- เพื่อให้บรรลุผลตามประสงค์ และตัวชี้วัด - ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้	- ติดต่อประสานผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ไว้ให้พร้อม - จัดหาสื่อสำรองกรณีไม่สามารถไปแหล่งเรียนรู้ได้ - วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ให้ปลอดภัย
สื่อ/อุปกรณ์	- ใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับเวลา/กิจกรรม/งบประมาณ/วัยของนักเรียน - สื่ออุปกรณ์หาง่ายในท้องถิ่น	- นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น - ได้ประสบการณ์ตรงจากการใช้สื่ออุปกรณ์หลากหลายลักษณะ	- วางแผนการใช้สื่ออุปกรณ์ตามลำดับชัดเจน - ครูทดลองใช้สื่ออย่างถูกต้องมั่นใจก่อนนำมาใช้
การประเมินผล	- จัดทำแบบประเมินผลเหมาะสมกับตัวชี้วัด/วัยผู้เรียน/กิจกรรมที่ต้องการประเมิน - แบบประเมินแต่ละชนิดมีความเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	- ต้องการประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนบรรลุตัวชี้วัด - ต้องการนำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้	- วางแผนออกแบบแบบประเมินตรงประเด็น - แบบประเมินมีคุณภาพเที่ยงตรง
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	- มีความรู้เรื่องการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น - เรื่องเทคนิคกระบวนการสอนแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน แบบกลุ่มสัมพันธ์/โครงการแบบสำรวจ - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์ การประเมินผลตามสภาพจริง		
คุณธรรมของครู	มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขยันอดทน เสียสละ รักและเมตตาต่อศิษย์ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ยึดหยุ่น ความเป็นกัลยาณมิตร และมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	- นักเรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถ แบ่งหน้าที่การทำงานเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน - การทำกิจกรรมนอกห้องเรียนเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดกับสถานที่ - ใช้สื่ออุปกรณ์ได้เหมาะสมกับกิจกรรม ใช้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด	- นักเรียนตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายด้วยความรอบคอบ มีสติ - ร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบอย่างสมเหตุสมผล - วิเคราะห์เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบชัดเจน - รู้จักบทบาทหน้าที่ ความเป็นประชาธิปไตย - จัดเตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างรอบคอบจนงานสำเร็จทันเวลาที่กำหนด - ใช้กระบวนการกลุ่มทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข - ศึกษาเนื้อหา/คำสั่งให้เข้าใจก่อนการปฏิบัติ
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการทำโครงการสำรวจ - การผลิต การบริการ - แหล่งสืบค้นข้อมูลในด้านการผลิตและบริการในท้องถิ่น ผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่น		
คุณธรรมของผู้เรียน	สติปัญญา มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อผู้อื่นเพื่อผู้อื่น ประหยัด ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เสียสละ มีจิตสาธารณะ		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
		วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้		<ul style="list-style-type: none"> - รู้วิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสำรวจ/ทำรายงาน/แผนพับอย่างประหยัด คุ่มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่มีคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้วิธีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - รู้วิธีการใช้ทรัพยากรเท่าที่จำเป็น เกิดประโยชน์และคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้และเข้าใจวิถีชีวิตของคนในชุมชน การสืบทอดวิธีการผลิตการบริการ
ทักษะ		<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด ระมัดระวัง ปลอดภัย - เลือกวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานได้เหมาะสมกับงาน และความสามารถ - มีทักษะในการใช้อุปกรณ์นำเสนอที่น่าสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งหน้าที่ได้ตามความสามารถของสมาชิกในกลุ่ม - ประสานงานกับเพื่อนในกลุ่ม และคนในชุมชนได้อย่างดี - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุอุปกรณ์ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงวิธีการผลิต/บริการของวิถีชีวิตของคนในชุมชนบางกรณีให้เหมาะสมกับปัจจุบัน - ใช้มารยาทไทยในการเข้าไปสำรวจวิถีชีวิตของคนในชุมชน
ค่านิยม		<ul style="list-style-type: none"> - เห็นประโยชน์ของการผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น - เห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ ใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย - เห็นความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของชุมชน - เห็นความจำเป็นของการรักษาอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีค่านิยมที่ถูกต้องในการอนุรักษ์เพื่อส่งต่อไปยังรุ่นต่อรุ่นการร่วมมือเอื้อเพื่อแบ่งปัน

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

รหัสวิชา ส 22101 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อหน่วย “การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตสินค้าและบริการบนพื้นฐานความพอเพียง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ส 3.1 ม. 2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าในท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกหลักการและเป้าหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับชีวิตประจำวัน

3.2 สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้

3.3 เห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. สาระการเรียนรู้

4.1 หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับชีวิตประจำวัน

4.3 ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

4.4 การประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- การเขียน Mind Map เรื่อง การเลือกซื้อโทรศัพท์ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 ความสามารถในการคิด

- วิเคราะห์ผลการสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- วิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- การทำงานกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน และการตัดสินใจในการเลือกซื้อสินค้า

5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- การนำเสนอผลงานกลุ่ม โดยใช้ Power Point

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์

- วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความภาคภูมิใจและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

6.2 มีวินัย

- จัดทำปฏิทินและประเด็นการสำรวจตรงเวลาอย่างเคร่งครัด/ปฏิบัติตามกติกากำหนด

6.3 ใฝ่เรียนรู้

- ออกสำรวจสินค้าและบริการในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง/ตั้งใจเรียน

6.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

- วิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการแล้ว จัดทำ Power Point เพื่อนำเสนอจนสำเร็จ

6.5 อยู่อย่างพอเพียง

- ตัดสินใจเลือกวางแผนการออกสำรวจชุมชนใกล้ ๆ และเสียค่าใช้จ่ายน้อย

6.6 มีจิตสาธารณะ

- หาแนวทางในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาแก้ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการ

ในท้องถิ่น แล้วประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- จัดทำโครงการสำรวจและนำเสนอเป็น Power Point

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

8.1 นักเรียนดูวิดีโอ เรื่อง อุทกภัยที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

8.2 ครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนถึงสาเหตุของการเกิดอุทกภัยและผลกระทบที่เกิดขึ้น *(การใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดเป็น คิดอย่างมีเหตุผล รู้สาเหตุและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น)*

8.3 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5-6 คน ร่วมกันระดมความคิดถึงผลกระทบที่เกิดจากอุทกภัยในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมลงบนคลิปปาร์ท *(แบ่งกลุ่มนักเรียน 5-6 คน ช่วยกันระดมความคิดคำนึงถึงความพอประมาณและความมีเหตุผลในการแบ่งกลุ่ม และแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน)*

ชั่วโมงที่ 2

8.4 ครูสร้างสถานการณ์สมมติให้นักเรียนทุกกลุ่ม มีเงินกลุ่มละ 10,000 บาท โดยแจกบัตรรายการรุ่นของโทรศัพท์มือถือ และสมรรถนะของโทรศัพท์แต่ละรุ่นให้นักเรียนเลือกซื้อ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจซื้อ *(การที่นักเรียนเลือกซื้อโทรศัพท์โดยคำนึงถึงความมีเหตุผลและความพอประมาณกับวัยและฐานะของตนเอง)*

- โทรศัพท์เครื่อง A ราคา 9,500 บาท โหลดเพลง ดูหนัง ถ่ายภาพชัดเจน
- โทรศัพท์เครื่อง B ราคา 4,900 บาท โหลดเพลง ดูหนัง ถ่ายภาพได้
- โทรศัพท์เครื่อง C ราคา 1,890 บาท ฟังเพลง ดูหนัง ถ่ายภาพได้
- โทรศัพท์เครื่อง D ราคา 1,500 บาท ฟังเพลง ดูหนัง ถ่ายภาพได้
- โทรศัพท์เครื่อง E ราคา 990 บาท ฟังเพลง และถ่ายภาพได้ไม่ชัด

8.5 นำเสนอผลงานกลุ่ม

8.6 นักเรียนสรุปองค์ความรู้ลงใน Mind Map

8.7 ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนจัดทำปฏิทินและประเด็นหัวข้อในการศึกษาและสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น โดยมอบหมายให้ออกสำรวจนอกเวลาเรียนแล้วนำผลการสำรวจมาร่วมกันวิเคราะห์ นำเสนอในรูปแบบโครงงานสำรวจประกอบสื่อ Power Point ในชั่วโมงหน้า **(นักเรียนช่วยกันวางแผนจัดทำปฏิทินและประเด็นหัวข้อในการศึกษา และสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นอย่างรอบคอบเหมาะสมกับแหล่งเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับกลุ่มด้วยการวางแผนและเตรียมความพร้อม)**

ชั่วโมงที่ 3

8.8 นักเรียนทุกกลุ่มนำผลจากการสำรวจมาวิเคราะห์ว่าการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร **(นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในรูปแบบ Power Point เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี)**

8.9 นำเสนอผลงานกลุ่มโครงงานสำรวจในรูปแบบ Power Point

8.10 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

9.1.1 วิดีทัศน์ เรื่อง อุทกภัยที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

9.1.2 บัตรรายการรุ่น

9.1.3 Mind Map

9.1.4 Power Point นำเสนอโครงงานสำรวจ

9.1.5 ปฏิทินการสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

9.2 แหล่งเรียนรู้

9.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

9.2.2 ชุมชน/ท้องถิ่น

9.2.3 ห้องอินเทอร์เน็ต

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
Mind Map	ประเมิน Mind Map	แบบประเมิน Mind Map	มีเกณฑ์การผ่าน ดังนี้ 9-10 คะแนน ดีมาก 7-8 คะแนน ดี 5-6 คะแนน พอใช้ ต่ำกว่า 5 คะแนน ปรับปรุง
Power Point นำเสนอโครงงานสำรวจ	ประเมิน Power Point ในการนำเสนอโครงงานสำรวจ	แบบประเมิน Power Point ในการนำเสนอโครงงานสำรวจ	มีเกณฑ์การผ่าน ดังนี้ 29-30 คะแนน ดีมาก 27-28 คะแนน ดี 25-26 คะแนน พอใช้ ต่ำกว่า 25 คะแนน ปรับปรุง

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

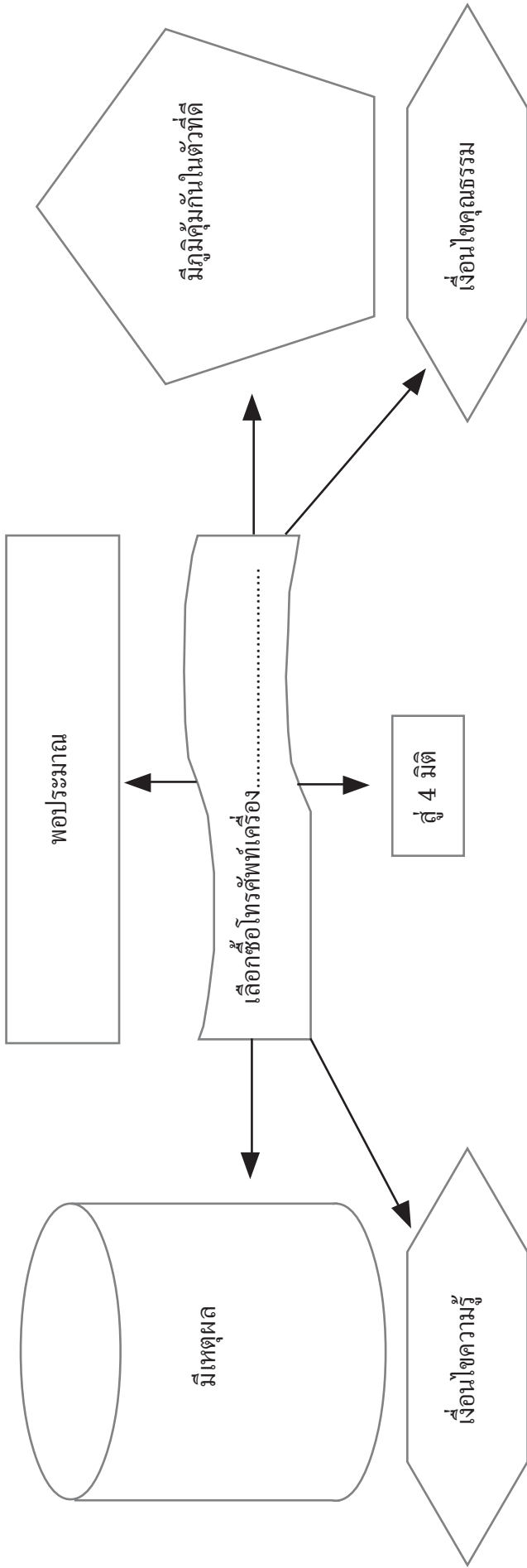
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ใบงานที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับชีวิตประจำวัน
 รหัสวิชา ส 22101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ให้นักเรียนใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเลือกซื้อโทรศัพท์มือถือเครื่อง A, B, C, D หรือ E โดยวิเคราะห์ ลงในผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) ให้ออกต้องและระบายสีให้สวยงาม

ด้านวัตถุ.....
ด้านสังคม.....
ด้านสิ่งแวดล้อม.....
ด้านวัฒนธรรม.....

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
รหัสวิชา ส 22101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/...

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	รายการ				
		ความสนใจ	การใช้ภาษา	การมีส่วนร่วม	การตอบคำถาม	รวมคะแนน
		5 คะแนน	5 คะแนน	5 คะแนน	5 คะแนน	20 คะแนน
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ระดับคุณภาพ

- 4 หมายถึง ดีมาก
- 3 หมายถึง ดี
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน

- 16-20 คะแนน ดีมาก
- 15 คะแนน พอใช้
- ต่ำกว่า 15 คะแนน ควรปรับปรุง

แบบประเมิน Mind Map

เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
รหัสวิชา ส 22101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/...

กลุ่มที่	รายการประเมิน			
	ความถูกต้อง (4 คะแนน)	ความประณีตสวยงาม (3 คะแนน)	ความคิดสร้างสรรค์ (3 คะแนน)	รวม 10 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เกณฑ์การประเมิน

- 9-10 คะแนน ดีมาก
- 7-8 คะแนน ดี
- 5-6 คะแนน พอใช้
- ต่ำกว่า 5 คะแนน ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน (Rubric Score)

Mind Map

ด้าน/ประเด็น	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
ความรู้ความเข้าใจ (K)	อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้	อธิบายความเชื่อมโยงขององค์ประกอบในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีเหตุผล	อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่พบว่าสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร	เชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเรื่องที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและลงสู่ 4 มิติ ได้
การวางแผนนำไปใช้ (P)	ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการทำงาน แต่ชิ้นงานไม่บรรลุตามเป้าหมาย ไม่สามารถใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากำกับงานได้ และไม่ใช้ความสามารถในการคิดและวางแผนการทำงานอย่างเต็มที่	ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการทำงาน แต่ยังไม่สามารถกำกับการทำงานให้มีคุณภาพเท่าที่ควร ซึ่งไม่สามารถแสดงออกถึงการแก้ไข ปัญหาที่หลากหลาย ใช้ความสามารถในการคิดในบางเรื่อง	ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการทำงาน มีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ชิ้นงาน มีคุณภาพในระดับปานกลาง แสดงออกถึงการคิดในบางด้าน ยังไม่สามารถแสดงออกถึงการสร้างสรรค์งานอย่างเต็มที่เต็มศักยภาพของตนเอง	ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการทำงาน มีการแก้ปัญหาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ชิ้นงานมีคุณภาพและแสดงออกถึงการคิดในหลายมิติ ทั้งการคิดวิเคราะห์ คิดเชิงสร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์
เจตคติที่มีต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (A)	นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้บ้าง	นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ดี	นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ดี และชักชวนให้คนในครอบครัวนำหลักปรัชญาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ดีมาก แนะนำให้คนในครอบครัว เพื่อน และ ชุมชนนำหลักปรัชญาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แบบประเมิน Power Point นำเสนอโครงการสำรวจ
เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
รหัสวิชา ส 22101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/...

ที่	ชื่อ-นามสกุล	รายการที่ประเมิน						
		ความมุ่งมั่น ในการทำงาน	ความถูกต้อง	ความประณีต สวยงาม	ความคิด สร้างสรรค์	การนำไปใช้ ประโยชน์	เสร็จตาม กำหนด	รวม คะแนน
		5	5	5	5	5	5	30
1								
2								
3								
4								

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เกณฑ์การประเมิน

- 29-30 คะแนน ดีมาก
- 27-28 คะแนน ดี
- 25-26 คะแนน พอใช้
- ต่ำกว่า 25 คะแนน ควรปรับปรุง

**ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้
แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับ แหล่งเรียนรู้/เวลา/วัยผู้เรียน/ ตัวชี้วัด	เพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ ในประเด็นเนื้อหาที่ครูกำหนด แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	- กำหนดเนื้อหาให้ชัดเจน น่าสนใจ ทันสมัย - เน้นเรื่องใกล้ตัวนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้ - เรียงเนื้อหาห่าง-ยาก
เวลา	กำหนดเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา/ กิจกรรม/วัยของนักเรียน/ บริบทแหล่งเรียนรู้	- เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ได้เต็มเวลา มีความสุขในการทำงาน - จัดกิจกรรมได้ครอบคลุมตัวชี้วัด	- วางแผนการใช้เวลาให้ชัดเจน สัมพันธ์กับกิจกรรมที่กำหนดไว้ - สำรองเวลาไว้กรณีไม่เป็น ตามแผนที่กำหนด
วิธีการจัดกิจกรรม	- แบ่งกลุ่มนักเรียนให้พอดี กับการทำงาน - กำหนดกิจกรรม/ภาระงาน ที่เหมาะสมกับวัย/แหล่งเรียนรู้/เวลา	- เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดหลักคิด/ หลักปฏิบัติตามหลักความพอเพียง - กิจกรรมสอดคล้องกับการบรรลุ ตัวชี้วัด	- ครูจัดกิจกรรมเรียงลำดับ จากง่ายไปยาก - ครูแบ่งกลุ่มและชี้แจง การทำงานกลุ่มชัดเจน
แหล่งเรียนรู้	- จัดแหล่งเรียนรู้ได้เหมาะสม กับกิจกรรม/เนื้อหา/วัย และงบประมาณ - ใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ชุมชนของนักเรียน	- เพื่อให้บรรลุผลตามประสงค์ และตัวชี้วัด - ผู้เรียนได้ประสบการณ์ ตรงจากแหล่งเรียนรู้	- ติดต่อประสานผู้ดูแล แหล่งเรียนรู้ไว้ให้พร้อม - จัดหาสื่อสำรองกรณีไม่สามารถ ไปแหล่งเรียนรู้ได้ - วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ให้ปลอดภัย
สื่อ/อุปกรณ์	- ใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับเวลา/ กิจกรรม/วัย/งบประมาณ - หาง่ายในท้องถิ่น	- นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น - ได้ประสบการณ์ตรงจากใช้สื่อ อุปกรณ์หลากหลายลักษณะ	- วางแผนการใช้สื่ออุปกรณ์ ตามลำดับชัดเจน
การประเมินผล	- จัดทำแบบประเมินผลเหมาะสม กับตัวชี้วัด/วัยผู้เรียน/กิจกรรม ที่ต้องการประเมิน	- ต้องการประเมินความรู้ ความสามารถของนักเรียนบรรลุตัวชี้วัด - ต้องการนำผลการประเมิน ไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้	- วางแผนออกแบบแบบประเมิน ตรงประเด็น - แบบประเมินมีคุณภาพ เพียงตรง
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	- มีความรู้เรื่องการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น - เรื่องเทคนิคกระบวนการสอนแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน แบบกลุ่มสัมพันธ์/โครงการแบบสำรวจ - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
คุณธรรมของครู	มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขยันอดทน เสียสละ รักและเมตตาต่อศิษย์ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ยึดหยุ่น ความเป็นกัลยาณมิตร และมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถ แบ่งหน้าที่การทำงาน เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน - การทำกิจกรรมนอกห้องเรียน เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดกับสถานที่ - ใช้สื่ออุปกรณ์ได้เหมาะสมกับกิจกรรม ใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายด้วยความรอบคอบ มีสติ - ร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบ อย่างสมเหตุสมผล - วิเคราะห์เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบชัดเจน - รู้จักบทบาทหน้าที่ มีความเป็นประชาธิปไตย - จัดเตรียมอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างรอบคอบจนงานสำเร็จทันเวลาที่กำหนด - ใช้กระบวนการกลุ่มทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข - ศึกษาเนื้อหา/คำสั่งให้เข้าใจ ก่อนการปฏิบัติ
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการทำโครงการสำรวจ - การผลิต การบริการ - แหล่งสืบค้นข้อมูลในด้านการผลิตและบริการในท้องถิ่น ผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่น 		
คุณธรรมของผู้เรียน	สติปัญญา มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัด ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เสียสละ มีจิตสาธารณะ		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ด้าน	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ใ้วิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสำรวจ/ทำรายงาน/แผ่นพับอย่างประหยัด คุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้กระบวนการทำงานกลุ่ม - รู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่มีคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้วิธีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - รู้วิธีการใช้ทรัพยากรเท่าที่จำเป็น เกิดประโยชน์และคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้และเข้าใจวิถีชีวิตของคนในชุมชน - การสืบทอดวิธีการผลิต การบริการ
ทักษะ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด ระมัดระวัง ปลอดภัย - เลือกวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานได้เหมาะสมกับงานและความสามารถ - มีทักษะในการใช้อุปกรณ์นำเสนอที่น่าสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งหน้าที่ได้ตามความสามารถของสมาชิกในกลุ่ม - ประสานงานกับเพื่อนในกลุ่ม และคนในชุมชนได้อย่างดี - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุอุปกรณ์ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงวิธีการผลิต/บริการของวิถีชีวิตของคนในชุมชนบางกรณีให้เหมาะสมกับปัจจุบัน - ใช้มารยาทไทยในการเข้าไปสำรวจวิถีชีวิตของคนในชุมชน
ค่านิยม	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นประโยชน์ของการผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น - เห็นคุณค่าของวัสดุ อุปกรณ์ ใช้อย่างประหยัด และคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย - เห็นความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของชุมชน - เห็นความจำเป็นของการรักษาอนุรักษ์และรักษา สภาพแวดล้อมของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีค่านิยมที่ถูกต้องในการอนุรักษ์เพื่อส่งต่อไปยังรุ่นต่อรุ่น การร่วมมือ เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน

หน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
ชื่อหน่วย “ชุมชนพอเพียง”
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 23101
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง : หน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง “ชุมชนพอเพียง” จัดทำขึ้นเพื่อ

1. ให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรายวิชานั้น ๆ
2. ให้สถานศึกษานำไปปรับใช้โดยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาของตนเอง
3. สถานศึกษาสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และบริบทของผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

โครงสร้างรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
รหัสวิชา ส 23101 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จำนวน 1.5 หน่วยกิต เวลา 60 ชั่วโมง

หลักสูตร รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม

ครูผู้รับผิดชอบรายวิชาและคุณครูผู้สอน.....

ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดมุ่งหมายรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียน

1. มีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม เข้าใจตนเองและผู้อื่น
2. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม อดทน อดกลั้น ปรับตัวตามสภาพแวดล้อม
3. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร และสื่อความหมายข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีสืบค้นข้อมูลบนฐานคอมพิวเตอร์
4. มีทักษะชีวิต ร่วมกันทำงานรวมกันเป็นกลุ่มได้ มีทักษะความอยู่รอดปลอดภัย และอยู่อย่างพอเพียง
5. บริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า สามารถนำความเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส 23101 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 1.5 หน่วยกิต เวลาเรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน

ศึกษาวิเคราะห์ การกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงและสหกรณ์การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทวีปอเมริกาเหนือ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา การตั้งคำถาม กระบวนการทางภูมิศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการประชาธิปไตย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ได้อย่างถูกต้อง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ สามารถสื่อสารได้เข้าใจตรงกัน มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม มีจิตอาสา ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

รหัสตัวชี้วัด ส 3.1 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3

ส 3.2 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3, ม.3/4, ม.3/5, ม.3/6

ส 5.1 ม.3/1, ม.3/2

ส 5.2 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3, ม.3/4

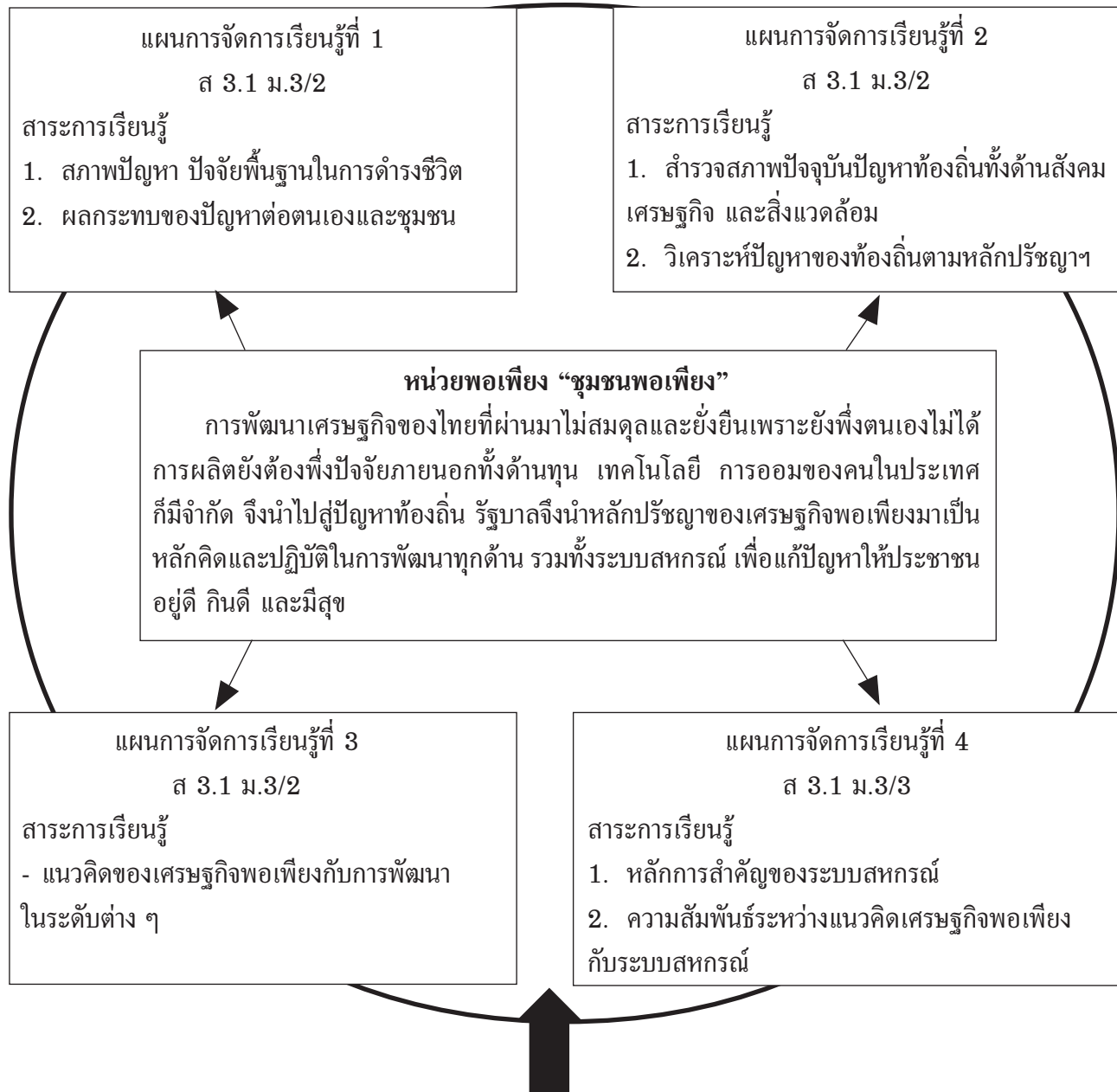
รวมทั้งหมด 15 ตัวชี้วัด

กำหนดการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่/ ชื่อหน่วย	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	ชิ้นงาน/ ภาระงาน	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
ชุมชนพอเพียง	ส 3.1 ม.3/2 ม.3/3	การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยที่ผ่านมาไม่สมดุลและยั่งยืน เพราะยังพึ่งตนเองไม่ได้ การผลิตยังต้องพึ่งปัจจัยภายนอก ทั้งด้านทุน เทคโนโลยี การออมของคนในประเทศก็มีจำกัด จึงนำไปสู่ปัญหาท้องถิ่นทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รัฐบาลจึงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น หลักคิดและปฏิบัติในการพัฒนาทุกด้าน รวมทั้งระบบสหกรณ์ เพื่อแก้ปัญหาให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีสุข	- Mind Map ผลกระทบที่เกิด จากปัญหาปัจจัย พื้นฐานในการ ดำรงชีวิต - แบบรายงาน ผลการปฏิบัติ โครงการในการ แก้ไขปัญหา และร่วมพัฒนา ท้องถิ่นตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	6	10

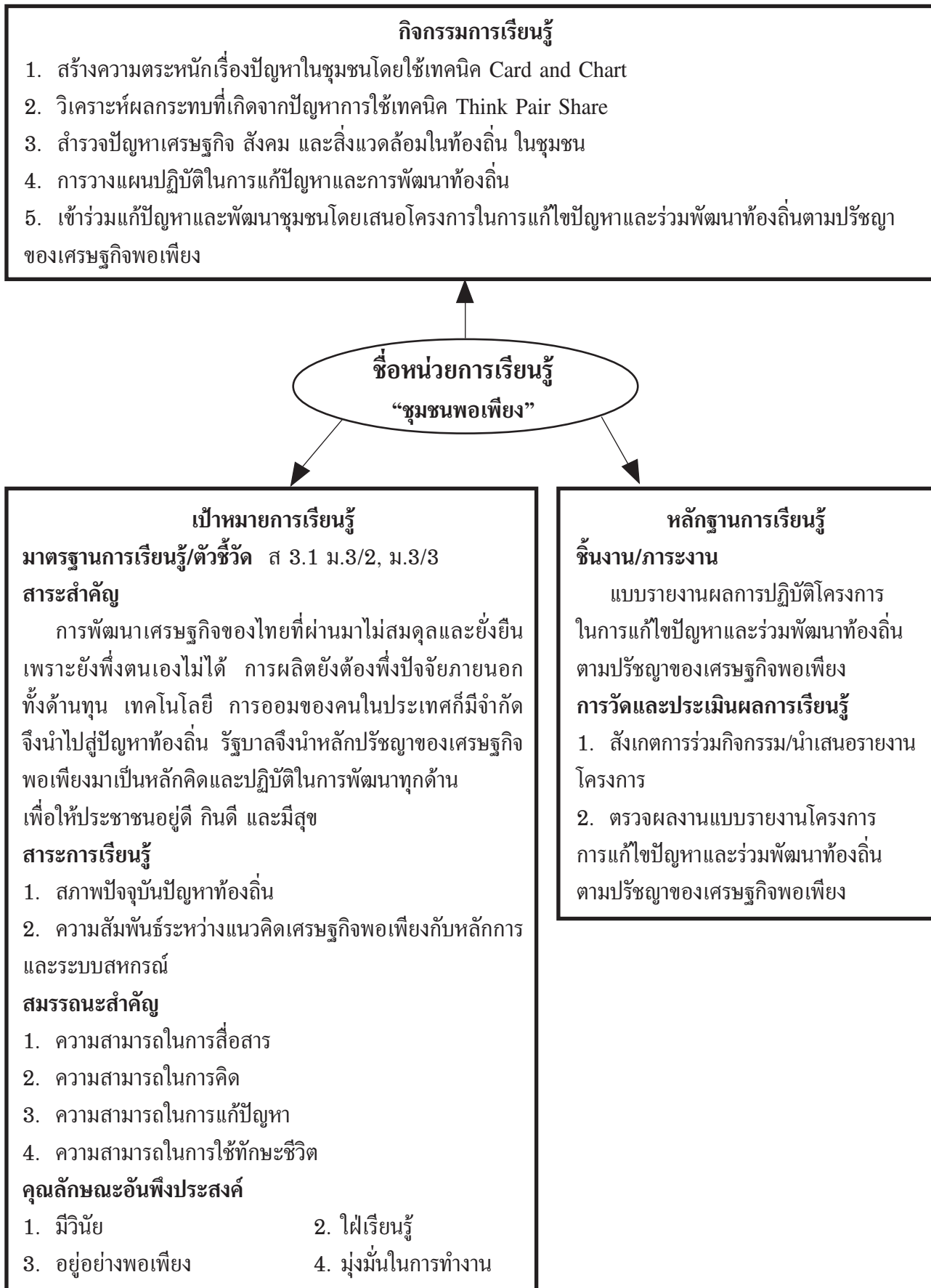
หมายเหตุ : ครูผู้สอนจัดทำหน่วยเพิ่มให้ครอบคลุมทุกตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา

**ผังภาพที่ 1 ผังวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ “พอเพียง”
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “ชุมชนพอเพียง”**

ชิ้นงาน/ภาระงาน	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ผังมโนทัศน์ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อตนเอง/ครอบครัว/ชุมชน 2. แบบวิเคราะห์สาเหตุปัญหาและผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นเป็นผังมโนทัศน์ 3. แบบรายงานผลการปฏิบัติโครงการในการแก้ไขปัญหาและร่วมพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	1. มีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้ 3. อยู่อย่างพอเพียง 4. มุ่งมั่นในการทำงาน

ผังภาพที่ 2 ผังแสดงการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (BwD)
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “ชุมชนพอเพียง”

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ “ชุมชนพอเพียง”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 เวลาเรียน 6 ชั่วโมง

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ส 3.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส 3.1 ม.3/3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยที่ผ่านมาไม่สมดุลและยั่งยืนเพราะยังพึ่งตนเองไม่ได้ การผลิตยังต้องพึ่งปัจจัยภายนอกทั้งด้านทุน เทคโนโลยี การออมของคนในประเทศก็มีจำกัด จึงนำไปสู่ปัญหาท้องถิ่นทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รัฐบาลจึงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดและปฏิบัติในการพัฒนาทุกด้าน รวมทั้งระบบสหกรณ์เพื่อแก้ปัญหาให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีสุข

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- สภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
- แนวทางการแก้ไขและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ
- ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการและระบบของสหกรณ์เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ฟังคำชี้แจง คำถาม ขั้นตอนการเรียนรู้จากครู และการนำเสนอผลงานของเพื่อนในชั้นเรียน
- พุดนำเสนอปัญหาจากการสำรวจและสังเคราะห์ปัญหาในชุมชนของนักเรียน
- อ่านเรื่องปัญหาท้องถิ่นของไทย จากหนังสือเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือในอินเทอร์เน็ต

และใบงานที่ครูมอบหมายให้

- เขียนผังมโนทัศน์ (Mind Map) การวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้หลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 ความสามารถในการคิด

- วิเคราะห์เรื่องปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาในชุมชน
- สังเคราะห์หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- คิดสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำงานร่วมกัน

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 มีวินัย

- การสำรวจปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเสร็จทันเวลา

6.2 ใฝ่เรียนรู้

- วิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันเสนอแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

6.3 อยู่อย่างพอเพียง

- ตัดสินใจวางแผนปฏิบัติการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นอย่างรอบคอบ เหมาะสม

6.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

- จัดทำรายงานโครงการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนด้วยความตั้งใจ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

7.1 ผังมโนทัศน์ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อตนเอง/ครอบครัว/ชุมชน

7.2 รายงานผลการปฏิบัติโครงการในการแก้ไขปัญหาและร่วมพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.3 ผังมโนทัศน์การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

7.4 แบบรายงานการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสหกรณ์ในชุมชน/โรงเรียน

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผังมโนทัศน์ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อตนเอง/ครอบครัว/ชุมชน	1. ตรวจสอบผลงาน	1. แบบตรวจสอบผลงาน	คะแนน 18-20 ดีมาก คะแนน 16-17 ดี คะแนน 14-15 พอใช้
2. รายงานผลการปฏิบัติโครงการในการแก้ไขปัญหาและร่วมพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.	2. ตรวจสอบผลงาน	2. แบบตรวจสอบผลงาน	คะแนนต่ำกว่า 14 ปรับปรุง (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)
3. ผังมโนทัศน์การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	3. ตรวจสอบรายงาน	3. แบบตรวจสอบรายงาน	
4. แบบรายงานการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสหกรณ์ในชุมชน/โรงเรียน	4. ตรวจสอบรายงาน	4. แบบตรวจสอบรายงาน	
5. กระบวนการกลุ่ม	5. ประเมินกระบวนการกลุ่ม	5. แบบประเมินกระบวนการกลุ่ม	
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	6. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	6. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	

9. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (1 ชั่วโมง)

1. นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวในหนังสือพิมพ์/ชุมชนเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยใช้เทคนิค Card and Chart

2. วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อตนเอง/ครอบครัว/ชุมชน (Think Pair Share)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (2 ชั่วโมง)

1. สำรวจปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
2. นำเสนอปัญหาจากการสำรวจและจัดประเภทปัญหาออกเป็นกลุ่มโดยใช้เทคนิค Card and Chart
3. วิเคราะห์สาเหตุและร่วมกันเสนอแนะแนวทางแก้ไขในกลุ่มโดยใช้เทคนิคอธิบายแบบโต๊ะกลม

(Round Table)

4. การวางแผนปฏิบัติในการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น
5. เข้าร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน เพื่อเสนอโครงการในการแก้ไขปัญหาและร่วมพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. รายงานโครงการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 (1 ชั่วโมง)

1. แต่ละกลุ่มสืบค้นและนำเสนอเรื่องการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ

2. นำเสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 (2 ชั่วโมง)

1. สืบค้นหลักการสำคัญของระบบสหกรณ์ในระดับโรงเรียนและชุมชนจากแหล่งเรียนรู้อินเทอร์เน็ต
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการและระบบของสหกรณ์
3. นำความรู้เชื่อมโยงที่ได้มาเป็นแนวทางและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์ในชุมชน/โรงเรียน โดยการเขียนแผนพับเพื่อประชาสัมพันธ์และเสนอสหกรณ์ในชุมชน/โรงเรียน

ภาคผนวก ก

คำถามกระตุ้นคิดเพื่อปลูกฝังหลักคิดพอเพียงของหน่วยการเรียนรู้ “ชุมชนพอเพียง”

1. นักเรียนคิดว่าปัญหาในครอบครัวของตนที่นักเรียนอยากจะแก้ไขคืออะไร
2. นักเรียนมีแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
3. จากการสำรวจนักเรียนพบปัญหาในท้องถิ่นตนสามารถจัดกลุ่มปัญหาได้ที่ประเภท อะไรบ้าง
4. นักเรียนคิดว่าปัญหาในท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจนั้นจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ให้ยกตัวอย่างอธิบายประกอบ
5. นักเรียนคิดว่าปัญหาในท้องถิ่นทางด้านสังคมจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ให้ยกตัวอย่างอธิบายประกอบ
6. นักเรียนคิดว่าปัญหาในท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมนั้นจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ให้ยกตัวอย่างอธิบายประกอบ
7. ปัญหาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับปัญหาทางสังคมอย่างไรบ้าง
8. การแก้ไขปัญหาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จะต้องปลูกฝังให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณลักษณะอย่างไร

9. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างไรบ้าง
10. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปแก้ปัญหาและพัฒนาในระดับใดได้บ้าง ให้อธิบายประกอบ
11. การบุกเบิกพื้นที่ป่าเขาใหญ่ หรือที่อื่น ๆ ในประเทศไทยเพื่อสร้างรีสอร์ท การกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างไร
12. ควรมีแนวทางแก้ไขอย่างไร
13. นักเรียนคิดว่าชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีความโดดเด่นในเรื่องใด เพราะเหตุใด
14. การซื้อสินค้าจากสหกรณ์กับร้านค้ามีความแตกต่างกันอย่างไร
15. นักเรียนชอบระบบสหกรณ์หรือไม่ เพราะเหตุใด

ภาคผนวก ข

ตารางประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของหน่วยการเรียนรู้ “ชุมชนพอเพียง”

รายการประเมิน	การประเมิน			ผู้ประเมิน	เวลาที่ประเมิน	สถานที่ประเมิน
	เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การผ่าน			
ด้านความรู้ - ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาปัจจัยพื้นฐานและการแก้ไขปัญหา และร่วมพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจระดับบุคคล ชุมชน และระดับประเทศ - การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสหกรณ์ในชุมชน/โรงเรียน	แบบประเมินผลงาน ได้แก่ - Mind Map - ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาปัจจัยพื้นฐาน - รายงานโครงการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน - Mind Map - การนำแนวคิดเศรษฐกิจมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจระดับต่าง ๆ - แบบรายงานการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสหกรณ์ในชุมชน	ตรวจสอบผลงานตามชิ้นงาน	18-20 คะแนน ดีมาก 16-17 คะแนน ดี 14-15 คะแนน พอใช้ ต่ำกว่า 14 คะแนน ปรับปรุง (ไม่ผ่านเกณฑ์)	- ครู เพื่อน ผู้ปกครอง - ครูและเพื่อน - ครูและเพื่อน - ครูและ ผู้ปกครอง	- หลังเรียน - หลังเรียน - หลังเรียน - หลังเรียน	- ห้องเรียน - ห้องเรียน - ห้องเรียน - ห้องเรียน และชุมชน
ด้านทักษะ/กระบวนการ - กระบวนการกลุ่ม	แบบสังเกต กระบวนการกลุ่ม	สังเกต พฤติกรรม		ครู	ระหว่างเรียน	ใน/นอกห้องเรียน
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - อยู่อย่างพอเพียง - มุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	สังเกต พฤติกรรม		ครู	ระหว่างเรียน	ใน/นอกห้องเรียน

ภาคผนวก ค

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยการเรียนรู้ชุมชนพอเพียง

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	วิเคราะห์ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และจัดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เวลา และวัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเข้าใจ ตามลำดับจากง่ายไปหายาก บรรลุตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้	วิเคราะห์ตัวชี้วัด จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน จัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวไปจนถึงเรื่องไกลตัว
เวลา	วิเคราะห์เวลาที่กำหนดในหน่วยให้เหมาะสมกับกิจกรรม เนื้อหา วัยของผู้เรียน	ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์	วางแผนการใช้เวลาในการทำงาน ได้เหมาะสม กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจนตามเวลาที่มี และเผื่อเวลาไว้รองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงในขณะทำกิจกรรม
วิธีการจัดกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มนักเรียนให้พอดีกับเนื้อหา กิจกรรม และจำนวนนักเรียน - กำหนดกิจกรรม ภาระงานการสืบค้น การนำเสนอโดยการอภิปราย เขียนสรุป ในรูปของผังมโนทัศน์ (Mind Map) ให้เหมาะสมกับเนื้อหา ในเวลาที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ - เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูชี้แจงขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่ม และการเรียนรู้ให้ชัดเจนและให้คำแนะนำ/ปรึกษาอย่างใกล้ชิด ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม - ผู้สอนมีความรอบรู้ในเรื่องที่สอน มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน
แหล่งเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม งบประมาณ เวลาในการทำกิจกรรม และวัยของผู้เรียน - เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ได้อย่างคุ้มค่า เห็นคุณค่าของ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน - เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง - ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น จัดเตรียมความพร้อมประสานงาน กับผู้ที่เกี่ยวข้อง - จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้สำรองไว้ในกรณีที่แหล่งเรียนรู้นั้นมีปัญหา
สื่อ/อุปกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม วัยผู้เรียน และมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน - กำหนดชิ้นงานและภาระงาน ให้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และระดับชั้นของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนใช้สื่ออุปกรณ์อย่างประหยัด คุ้มค่าอย่างมีประสิทธิภาพ - เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัด - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาได้ เกิดการเรียนรู้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดวางสื่อตามกำหนดขั้นตอน ก่อนหลังการใช้ให้สัมพันธ์กับ การจัดกิจกรรมเพื่อความสะดวก ในการหยิบใช้ - จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน และมีสำรองไว้ในกรณีที่สื่อชำรุดใช้การไม่ได้ - ตรวจสอบ และทดลอง สภาพความพร้อมของสื่อ
การประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล ให้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด - การประเมินผลเหมาะสมกับ ธรรมชาติ วิชา กิจกรรม เนื้อหา วัยของผู้เรียน และเวลาที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อวัดและประเมินให้ตรงตามตัวชี้วัด และมาตรฐานในหลักสูตร - วัดและประเมินผลได้ชัดเจน ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ เต็มตามศักยภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการวัดและประเมินผล ให้เป็นขั้นตอนชัดเจน - แบบประเมิน ข้อสอบ มีการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม มีความเชื่อมั่นและเที่ยงตรง

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
			ในการวัดตามตัวชี้วัด - มีเครื่องมือวัดผลเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเทคนิคกระบวนการเรียนการสอนแบบ 4 Mat แบบชิปปา โมเดล และแบบกลุ่มสัมพันธ์และแบบคู่คิด - มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร - มีความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักสหกรณ์ 		
คุณธรรมของครู	<ul style="list-style-type: none"> - มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ชยัน อดทน เสียสละ รักและเมตตาต่อศิษย์ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ยืดหยุ่น มีความเป็นกัลยาณมิตรและมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในกลุ่มได้เหมาะสมกับความสามารถตามศักยภาพของแต่ละคน 2. ใช้เวลาในการศึกษาและปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด 3. ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 4. เข้าร่วมกิจกรรมตามความรู้ความสามารถได้อย่างเหมาะสม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ 2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางแผนไว้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในสาระที่เรียน 3. รักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน 4. นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบให้ทันตามกำหนดเวลาในการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 2. เคารพกฎ กติกา และยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามขั้นตอนของการเรียนรู้ตามเทคนิคแบบโครงการ 3. ระมัดระวังรอบคอบในการใช้วัสดุอุปกรณ์
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการทำงานกลุ่ม - เทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 		
คุณธรรมของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามัคคี มีวินัย ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ช่วยเหลือแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัด พอประมาณ เสียสละ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีจิตอาสาและจิตสาธารณะ 		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- รู้วิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด คุ่มค่าและปลอดภัย	- รู้กระบวนการทำงานกลุ่ม - รู้วิธีการอภิปรายร่วมกันในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม	- รู้สภาพปัญหาและร่วมแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน - รู้วิธีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้สามารถทำงานอย่างมีความสุข	- รู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชน
ทักษะ	- ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างระมัดระวัง คุ่มค่าและประหยัด - เลือกใช้วัสดุให้เหมาะสมกับงาน	- มีทักษะในการทำงานกลุ่ม การอยู่ร่วมกันในกลุ่มสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข - ทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - ทักษะการคิดแก้ปัญหา	- ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและถูกวิธี ไม่เป็นปัญหากับสิ่งแวดล้อม	- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - ความเป็นมิตรกับผู้อื่น - ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยได้อย่างเหมาะสม
ค่านิยม	- เห็นคุณค่าความสำคัญของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้	- เห็นคุณค่าของความสามัคคี มีน้ำใจ ความเสียสละและจิตอาสา - เห็นความสำคัญของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	- เห็นคุณค่าของการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีทั้งในชุมชนและในห้องเรียน	- ตระหนักและเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ร่วมมือกันแก้ปัญหาและร่วมพัฒนาชุมชนของตนเองอย่างเต็มความสามารถ - มีความรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทยและมรดกไทย

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

รหัสวิชา ส 23101 วิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชื่อหน่วย “ชุมชนพอเพียง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การแก้ปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ส 3.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ปัจจุบันมีปัญหาท้องถิ่นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 วิเคราะห์ปัญหาท้องถิ่นของไทยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้

3.2 เสนอแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

3.3 มีจิตอาสา ร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

2) วิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) แนวทางการแก้ไขและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ฟังคำชี้แจง ขั้นตอนการเรียนรู้จากครู และการนำเสนอผลงานของเพื่อนในชั้นเรียน

- พุดนำเสนอปัญหาจากการสำรวจและสังเคราะห์ปัญหาในชุมชนของนักเรียน

- อ่านเรื่องปัญหาท้องถิ่นของไทย ใบงานที่ครูมอบหมายให้

- เขียนผังมโนทัศน์ (Mind Map) การวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้หลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 ความสามารถในการคิด

- สังเกต อภิปราย คิดวิเคราะห์ คิดเชื่อมโยงความรู้

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาในขณะปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ใช้กระบวนการกลุ่มทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 มีวินัย

- การสำรวจปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ปฏิบัติตนตามกติกา

6.2 ฝึเรียนรู้

- วิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่น สืบค้นความรู้ใหม่เสมอ

6.3 อยู่อย่างพอเพียง

- วางแผนปฏิบัติการแก้ปัญหาพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างรอบคอบ มีสติและเหมาะสม

6.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

- จัดทำรายงานโครงการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนจนสำเร็จทันกำหนด

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

จัดทำรายงานโครงการแก้ปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามกลุ่มสนใจ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

8. กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีสอนแบบโมเดลซิปปา (CIPPA Model)

ชั่วโมงที่ 1

8.1 ชั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

8.1.1 ครูตั้งปัญหาทบทวนความรู้เดิม ดังนี้

1. นำเสนอปัญหาจากการสำรวจในการมอบหมายงานในชั่วโมงเรียนที่ 1 ว่าปัญหาในท้องถิ่นที่นักเรียนมีภูมิสำเนาอยู่นั้นมีอะไรบ้าง (*การสำรวจปัญหาในภูมิสำเนาของนักเรียนเป็นความพอประมาณ*)

2. แต่ละกลุ่มตั้งเคราะห์ (จัดกลุ่มของปัญหา) เป็นกลุ่มมีปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคนิค Card and Chart) โดยให้แต่ละคนในกลุ่มเสนอปัญหาโดยการเขียนลงในกระดาษแผ่นละปัญหา ต่อจากนั้นให้นักเรียนแยกปัญหาออกเป็นกลุ่มสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (*นักเรียนสังเคราะห์เสนอปัญหาและแยกปัญหาได้โดยใช้หลักเหตุผล*)

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนคิดว่าปัญหาในครอบครัวของตนที่นักเรียนอยากจะแก้ไขคือปัญหาใด
2. นักเรียนมีแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
3. นักเรียนคิดว่าปัญหาในท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมนั้นจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ให้ยกตัวอย่างอธิบายประกอบในแต่ละด้าน อาจจะให้นักเรียนช่วยกันตอบคนละด้านเพื่อความคิดที่หลากหลาย

8.1.2 นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

8.2 ชั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

8.2.1 ครูใช้คำถามกระตุ้นคิดเพื่อให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ ปัญหาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับปัญหาทางสังคมอย่างไรบ้าง

(เมื่อประชาชนมีความยากจน ไม่มีช่องทางหารายได้มาเลี้ยงตนเองและครอบครัว อาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ไม่ถูกต้อง ไปประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย เช่น ค้ายาเสพติด ลักขโมย ทำความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น) (*นักเรียนตอบคำถามและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ตัดสินใจได้ถูกต้อง ไม่ทำผิดกฎหมายเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และวิเคราะห์คำตอบอย่างมีเหตุผล*)

8.2.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยคละความสามารถ คละชาย-หญิง (เก่ง-กลาง-อ่อน ซึ่งครูได้ทำการวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนที่จะทำการสอนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของครู) แต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานโดยเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการประชุม

และบันทึกผลการประชุมตามลำดับ และการเลือกสมาชิกเพื่อทำหน้าที่ตามความสามารถ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก (*นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสามารถ คละชาย-หญิง เป็นความพอประมาณ*)

เพื่อให้ นักเรียนเก่งได้ช่วยเหลือนักเรียนอ่อน ให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามตัวชี้วัด โดยแต่ละกลุ่มจะต้องเลือกประธาน (ทำหน้าที่นำการอภิปรายและกระตุ้นให้เพื่อนในกลุ่มสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมกลุ่ม) เลขานุการกลุ่ม (บันทึกสรุปผลการอภิปรายในกลุ่ม เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน) และสมาชิกกลุ่มร่วมเสนอความคิดเห็นในการอภิปราย การแบ่งกลุ่มเป็นการให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบ ในหน้าที่เป็นผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม มีการใช้เหตุผลในการอภิปราย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

8.2.3 สมาชิกแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันตามความสามารถและความถนัดของแต่ละคน ตามที่ได้แบ่งหน้าที่แล้วในชั่วโมงที่ 1 แสวงหาความรู้จากหนังสือเรียนเศรษฐศาสตร์ชั้น ม.3 หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศในหัวข้อปัญหาท้องถิ่นของไทย

- 8.2.4 สมาชิกในแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 3 คู่ ให้แต่ละคู่ศึกษาข้อมูลคู่ละ 1 ประเด็น ดังนี้
- คู่ที่ 1 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - คู่ที่ 2 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
 - คู่ที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

8.3 ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

8.3.1 สมาชิกในแต่ละกลุ่มจับคู่ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่ และนำความรู้เดิมมาเป็นพื้นฐานในการทำใบงาน ดังนี้

- คู่ที่ 1 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม
- คู่ที่ 2 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
- คู่ที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

8.3.2 สมาชิกแต่ละคู่ร่วมกันตรวจสอบผลงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบให้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน

ชั่วโมงที่ 2

ทบทวนความรู้เดิมโดยสมาชิกในแต่ละกลุ่มจับคู่เดิมศึกษาทบทวนทำความเข้าใจกับความรู้ที่ช่วยกันศึกษาค้นคว้าในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายในชั่วโมงเรียนที่ผ่านมา

8.4 ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

8.4.1 นักเรียนแต่ละคู่ผลัดกันอธิบายความรู้ที่ตนได้ศึกษามาและอภิปรายผลงานในใบงานที่คู่ของตนรับผิดชอบให้สมาชิกในกลุ่มของตนฟังให้เข้าใจ (*การจับคู่อธิบายและอภิปรายเป็นการใช้หลักเหตุผล*)

8.4.2 สมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มผลัดกันซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจตรงกัน

8.4.3 ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1-3

8.5 ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

8.5.1 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้แล้วเขียนผังมโนทัศน์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (*นักเรียนสรุปและเขียนผังมโนทัศน์เป็นการใช้หลักเหตุผล*)

8.5.2 นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดที่ครูถาม ดังนี้ การแก้ไขปัญหาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จะต้องปลูกฝังให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณลักษณะอย่างไร (*มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และมีคุณธรรมเป็นเงื่อนไขในการดำเนินชีวิต*)

8.6 ชั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

8.6.1 นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดที่ครูถาม ดังนี้

1. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างไรบ้าง

2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปแก้ปัญหาและพัฒนาในระดับใดได้บ้าง
ให้ยกตัวอย่างอธิบายประกอบ *(ยกตัวอย่างการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ปัญหาและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)*

8.6.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการปฏิบัติงานการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการทำโครงการแล้วบันทึกลงในใบงานที่ 4 เรื่อง การวางแผนปฏิบัติในการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น

8.6.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ แล้วรายงานผลการปฏิบัติต่อครูผู้สอนตามกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกัน (นำเสนอในผลงานตามกำหนดเวลาที่นัดหมายกันในชั่วโมงเรียนต่อไป) *(การทำงานส่งตามเวลาที่กำหนดตามหลักความพอประมาณ)*

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียนเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2544). *ตามรอยพระยุคลบาทสู่เศรษฐกิจ*

พอเพียง : มิติใหม่ของการพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

3) ใบงานที่ 1 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

4) ใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

5) ใบงานที่ 3 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

6) ใบงานที่ 4 เรื่อง การวางแผนปฏิบัติในการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น

9.2 แหล่งเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://isc.ru.ac.th/data/Ps0002837.doc>

- http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php/3._ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับบริบท

การพัฒนาประเทศ

- <http://www.chaipat.or.th/chaipat/content/porpeing/porpeing.html>

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

10.1 วิธีการวัด

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ใบงานที่ 1 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม 2. ใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ 3. ใบงานที่ 3 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม 4. ใบงานที่ 4 เรื่อง การวางแผนปฏิบัติในการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น 5. ประเมินการนำเสนอผลงาน	ตรวจใบงานที่ 1-4	แบบตรวจใบงาน	ได้คะแนน 18-20 ระดับ คุณภาพดีมาก ได้คะแนน 16-17 ระดับ คุณภาพดี ได้คะแนน 14-15 ระดับ คุณภาพพอใช้ ได้คะแนนต่ำกว่า 14 ระดับ คุณภาพปรับปรุง
1. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ประเมินพฤติกรรมกลุ่ม ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบสังเกต แบบประเมิน	ได้คะแนน 18-20 ระดับ คุณภาพดีมาก ได้คะแนน 16-17 ระดับ คุณภาพดี ได้คะแนน 14-15 ระดับ คุณภาพพอใช้ ได้คะแนนต่ำกว่า 14 ระดับ คุณภาพปรับปรุง

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

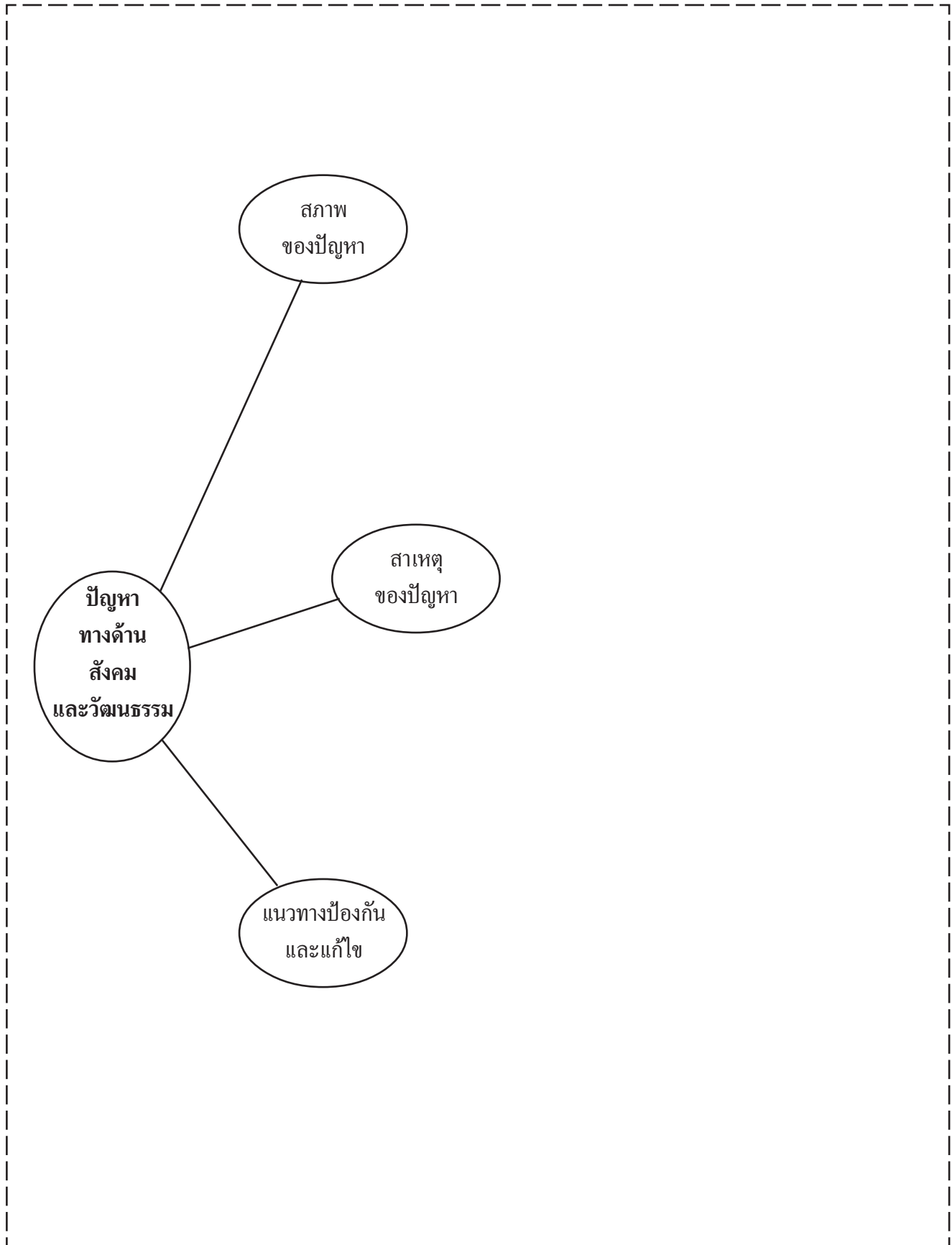
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

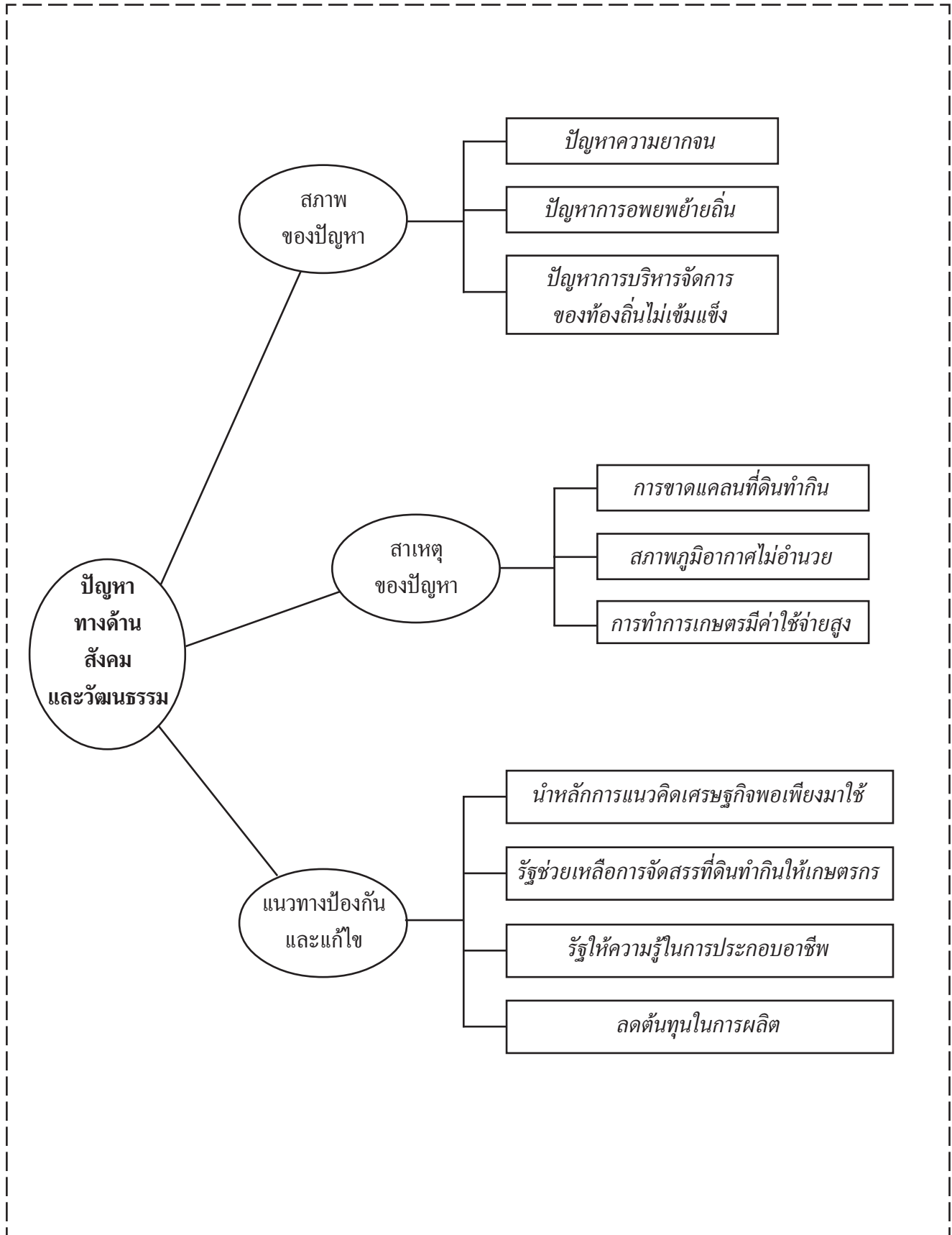
ใบงานที่ 1 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์แสดงปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรมตามประเด็นที่กำหนด

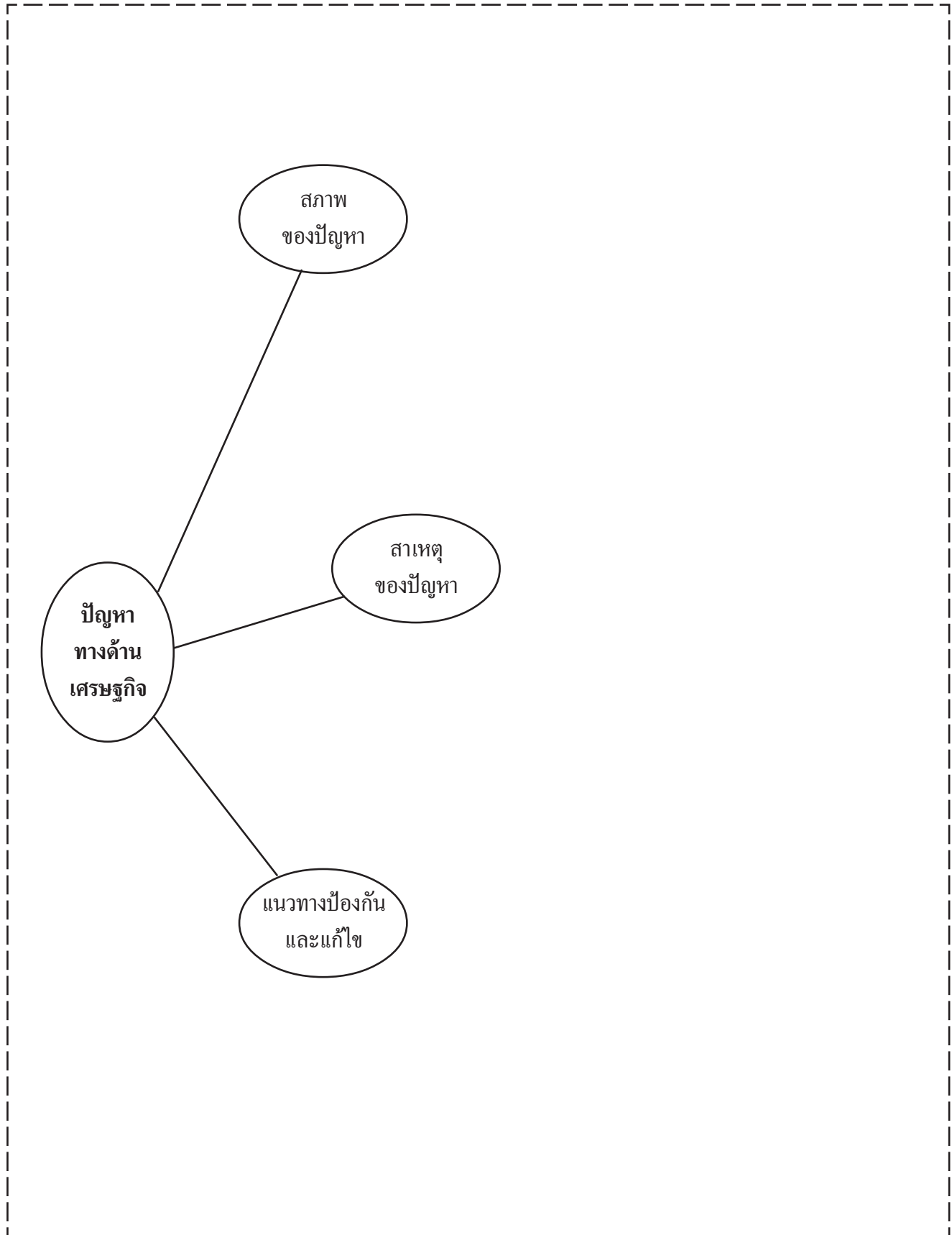
เฉลยใบงานที่ 1 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์แสดงปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรมตามประเด็นที่กำหนด

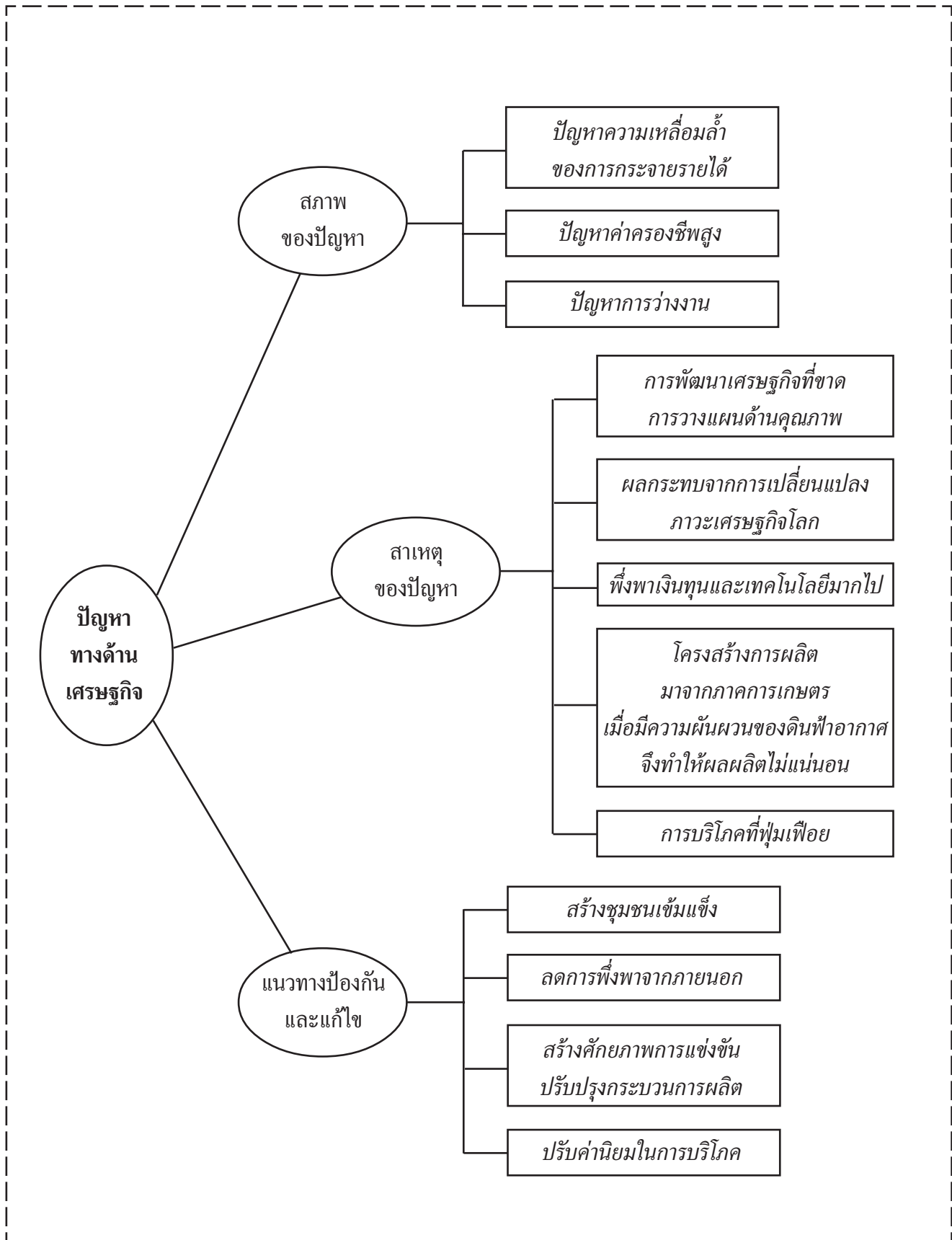
ใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์แสดงปัญหาทางด้านเศรษฐกิจตามประเด็นที่กำหนด

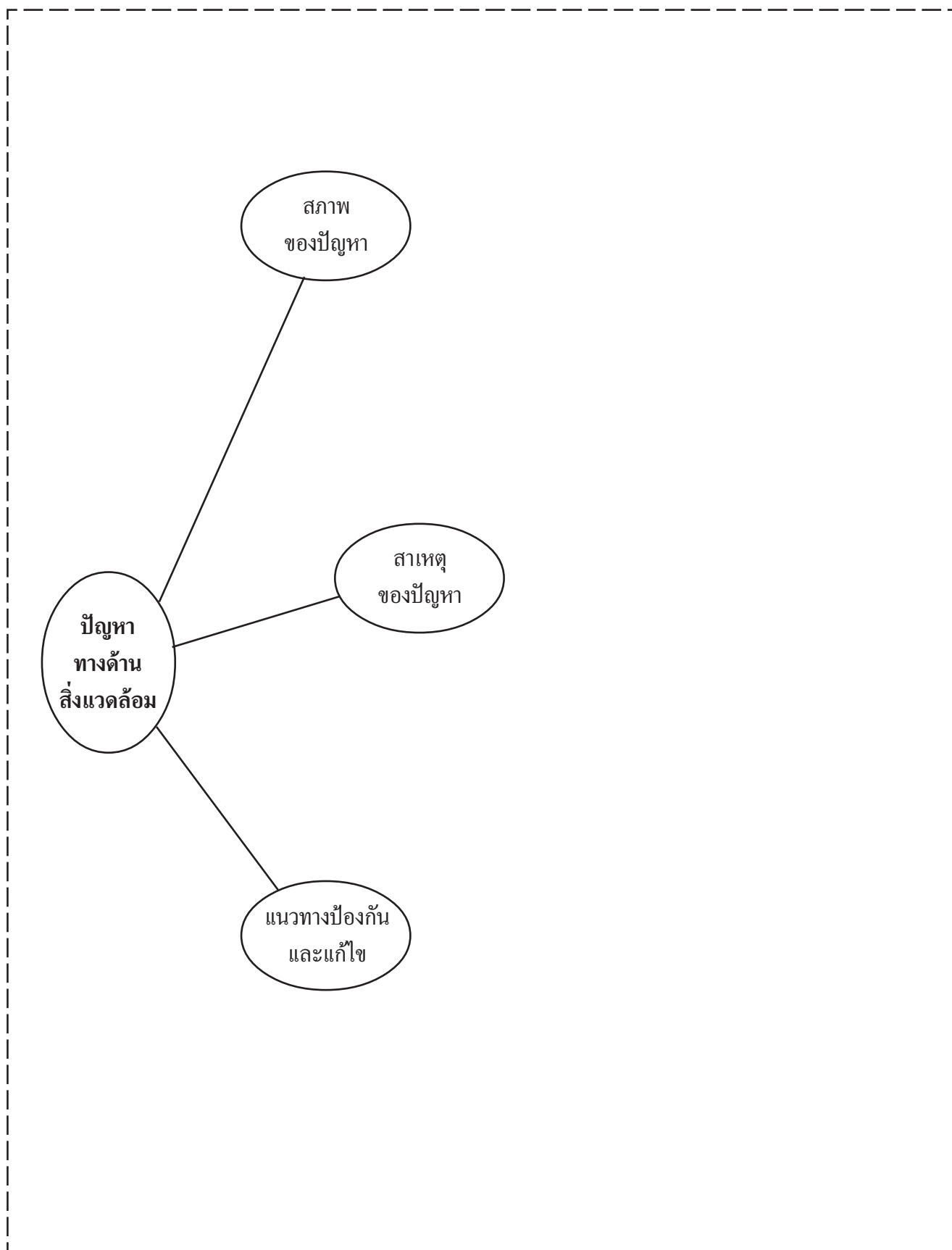
เฉลยใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์แสดงปัญหาทางด้านเศรษฐกิจตามประเด็นที่กำหนด

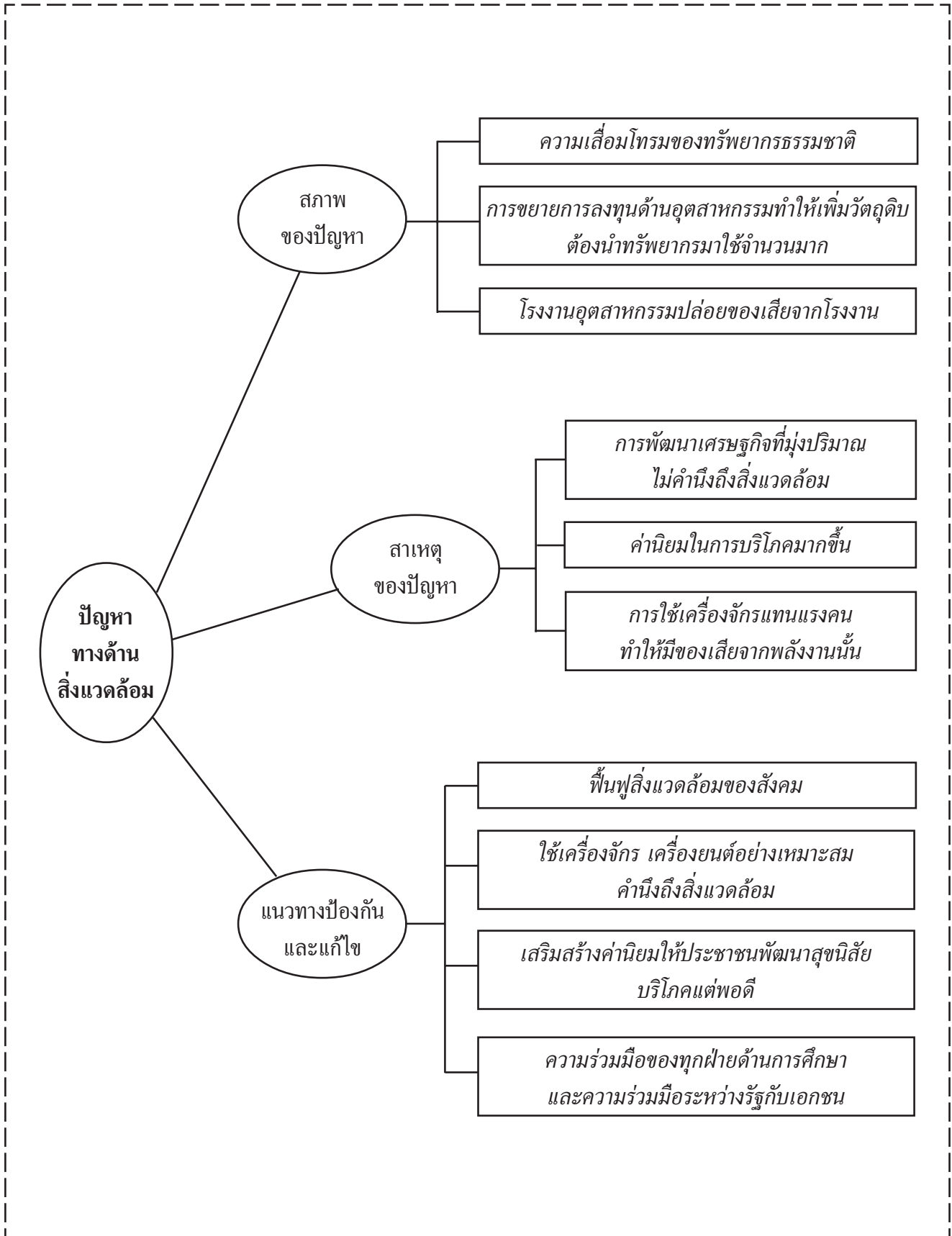
ใบงานที่ 3 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์แสดงปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมตามประเด็นที่กำหนด

เฉลยใบงานที่ 3 เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์แสดงปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมตามประเด็นที่กำหนด

ใบงานที่ 4 เรื่อง การวางแผนปฏิบัติในการแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น

ตอนที่ 1

- คำชี้แจง** 1. ให้นักเรียนช่วยกันวางแผนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น โดยกรอกข้อความลงในช่องที่ 1 และ 2
2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนดไว้ แล้วบันทึกผลลงในช่องที่ 3

กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาแล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษา เรื่อง หมู่บ้านตัวอย่าง

หมู่บ้านหนองบอนเป็นหมู่บ้านที่อยู่ริมภูเขา พื้นที่ในหมู่บ้านมีทั้งที่ราบลุ่ม ซึ่งชาวบ้านแถบนี้จะทำนาและทำสวน และบางแห่งจะปลูกต้นไม้เป็นป่าไผ่ร่มรื่น บางแห่งเป็นเนินเขา ชาวบ้านแถบนี้ก็มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ตอนท้ายของหมู่บ้านซึ่งติดกับเชิงเขานั้นจะมีน้ำตกเล็ก ๆ ไหลผ่าน และมีลำที่สวยงาม ซึ่งพวกนักท่องเที่ยวจะนิยมมาเที่ยวกันในวันเสาร์-อาทิตย์ และในวันเทศกาลหรือวันหยุดราชการ หมู่บ้านหนองบอนมีคณะกรรมการหมู่บ้านชุดหนึ่ง มีประธานกรรมการเป็นผู้นำในการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจของชุมชน และเป็นกำลังสำคัญในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ให้มาช่วยเหลือและนำการประกอบอาชีพต่าง ๆ ของชาวบ้าน อาชีพที่สำคัญได้แก่ การทำนา การทำสวนส้มโอ มะม่วง กระท้อน และน้อยหน่า การทำเครื่องจักสานจากไม้ไผ่ เช่น ตะกร้า กระบุง พัด กระเป่าถือสตรี ชาวบ้านทุกคนจะมีอาชีพหลักด้านการเกษตร การทำเครื่องจักสาน นอกจากนั้นประธานกรรมการหมู่บ้านจะเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีมาก เขาไปติดต่อกับทางจังหวัดและการท่องเที่ยวให้ไปทำสารคดีแหล่งท่องเที่ยวบ้านหนองบอน และติดต่อกับบริษัททัวร์ให้พานักท่องเที่ยวไปแวะชมธรรมชาติ ในบริเวณหมู่บ้านหนองบอน คณะกรรมการหมู่บ้านจะจัดสรรให้คนหนุ่มสาวที่มีความสามารถในการเป็นมัคคุเทศก์มาฝึกอบรม และให้เป็นผู้นำนักท่องเที่ยวเดินชมสถานที่ต่าง ๆ และผู้ที่พอมีกำลังแข็งแรงก็จะบริการจุดตะเกียงหรือไฟฉายส่องภายในลำ เพื่อดูความงามของหินงอก หินย้อยภายในลำ

ชาวบ้านทุกคนในหมู่บ้านหนองบอนจะช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จะช่วยกันปลูกต้นไม้เพิ่มเติมทดแทนส่วนที่ตายไป และช่วยกันทำความสะอาดบริเวณแหล่งน้ำตก และบริเวณลำที่อยู่เสมอ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจจากการมาเที่ยวชม ชาวบ้านรวมกลุ่มกันจัดจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ที่ผลิตในหมู่บ้านให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้คนที่เดินทางผ่านหมู่บ้าน โดยรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์และมีการแบ่งปันกำไรจากผลผลิตกันทุกปี ประชากรในหมู่บ้านหนองบอนจะไม่โยกย้ายไปหางานในถิ่นอื่นหรือในกรุงเทพมหานคร เพราะพวกเขามีรายได้หลักประจำและได้อยู่ในบ้านถิ่นกำเนิดของตนอย่างมีความสุข พวกเขาได้กรุณาล้างเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วก็ยังมาช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านของตนตามความสามารถ

คำถาม

1. หมู่บ้านหนองบอนมีการบริหารที่เข้มแข็งอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. หมู่บ้านหนองบอนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ชาวบ้านหมู่บ้านหนองบอนมีศักยภาพในการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เฉลยตอบคำถาม ตอนที่ 2

1. หมู่บ้านหนองบอนมีการบริหารที่เข้มแข็งอย่างไร

มีกรรมการหมู่บ้านซึ่งมีประธานกรรมการเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง รวมกลุ่มอาชีพและประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ มาแนะนำการพัฒนาอาชีพให้เข้มแข็ง

2. หมู่บ้านหนองบอนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างไร

ชาวบ้านทุกคนมีอาชีพหลักของตนเพียงพอต่อการดำเนินชีวิต และยังมีรายได้เสริมจากการเป็นมัคคุเทศก์ นำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวยังน้ำตกและถ้ำ และยังมีอาชีพในการขายของที่ระลึก มีการนำทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น มาใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ เช่น การจักสานเครื่องใช้ต่าง ๆ

3. ชาวบ้านหมู่บ้านหนองบอนมีศักยภาพในการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนอย่างไร

ชาวบ้านช่วยกันปลูกต้นไม้ซ่อมแซมส่วนที่ตายไป และช่วยกันรักษาความสะอาดในบริเวณน้ำตกและบริเวณถ้ำ และใช้ประโยชน์จากธรรมชาติทำรายได้ให้แก่ชาวบ้านเกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์ การบริการไฟนำทางในถ้ำ

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับ การประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับฟัง คนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมีส่วนร่วม ในการปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน		
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
16-17	ดี
14-15	พอใช้
ต่ำกว่า 14	ปรับปรุง

**รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานกลุ่ม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

โรงเรียน.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
ความถูกต้อง	เนื้อหาถูกต้อง	เนื้อหาไม่ถูกต้อง 1 ประเด็น	เนื้อหาไม่ถูกต้อง 2 ประเด็น	เนื้อหาไม่ถูกต้อง 3 ประเด็นขึ้นไป
ชิ้นงานเรียบร้อยสวยงาม	1. ชิ้นงานสมบูรณ์ 2. สะอาดเรียบร้อย 3. ตกแต่งสวยงาม 4. ริเริ่มสร้างสรรค์	บกพร่องข้อใดข้อหนึ่ง	บกพร่อง 2 ข้อ	บกพร่อง 3 ข้อ
ตรงต่อเวลา	งานถูกต้องสมบูรณ์ และทันเวลา	งานถูกต้องสมบูรณ์ แต่ไม่ตรงเวลา	งานไม่ถูกต้องสมบูรณ์ แต่ตรงเวลา	งานไม่ถูกต้องสมบูรณ์ และไม่ตรงเวลา
การนำเสนอ	1. นำเสนอถูกต้อง ตามประเด็น 2. ลีลานำเสนอน่าสนใจ 3. พุดถุกอักขระวิธี 4. เสียงดังฟังชัด	บกพร่องในข้อใดข้อหนึ่ง ใน 4 ข้อ	บกพร่อง 2 ข้อ	บกพร่อง 3 ข้อ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
16-17	ดี
14-15	พอใช้
ต่ำกว่า 14	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. มีวินัย	1.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติเป็นปกติวิสัยและเป็นแบบอย่างที่ดี				
2. ใฝ่เรียนรู้	2.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	2.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	2.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
3. อยู่อย่างพอเพียง	3.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	3.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	3.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	3.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				
4. มุ่งมั่นในการทำงาน	4.1 เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	4.2 ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	4.3 ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	4.4 ทุ่มเท ทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	4.5 พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ/ชื่นชมความสำเร็จ				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
16-17	ดี
14-15	พอใช้
ต่ำกว่า 14	ปรับปรุง

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้

การแก้ปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ประเด็น	หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	วิเคราะห์หลักสูตรมาตรฐานและตัวชี้วัด และจัดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เวลา และวัยของผู้เรียน	วิเคราะห์หลักสูตรมาตรฐานและตัวชี้วัด และจัดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เวลา และวัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเข้าใจตามลำดับจากง่ายไปหายากบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	ศึกษาหลักสูตรมาตรฐานและตัวชี้วัดจัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากเนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวไปจนถึงเรื่องไกลตัว
เวลา	ศึกษาเวลาในแผนระยะยาวและในหน่วย กำหนดเวลาเหมาะสมกับกิจกรรม เนื้อหา วัยของผู้เรียน	ศึกษาเวลาในแผนระยะยาวและในหน่วย กำหนดเวลาเหมาะสมกับกิจกรรม เนื้อหา วัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมได้เต็มตามศักยภาพผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์	วางแผนการใช้เวลาในการทำงานได้เหมาะสม กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจนตามเวลาที่มีและเผื่อเวลาไว้รองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงในขณะทำกิจกรรม
วิธีการจัดกิจกรรม	- แบ่งกลุ่มนักเรียนให้พอดีกับเนื้อหา กิจกรรม และจำนวนนักเรียน - กำหนดกิจกรรม ภาระงานให้เหมาะสมกับเนื้อหา ในเวลาที่กำหนด	- แบ่งกลุ่มนักเรียนให้พอดีกับเนื้อหา กิจกรรม และจำนวนนักเรียน - กำหนดกิจกรรม ภาระงานให้เหมาะสมกับเนื้อหา ในเวลาที่กำหนด	- ต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ - เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา	- ครูชี้แจงขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่มและการเรียนรู้ให้ชัดเจนและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม - ผู้สอนมีความรอบรู้ในเรื่องที่สอน มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน
แหล่งเรียนรู้	- การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม งบประมาณ เวลา ในการทำกิจกรรม และวัยของผู้เรียน - เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น	- การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม งบประมาณ เวลา ในการทำกิจกรรม และวัยของผู้เรียน - เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น	- เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างคุ้มค่า - เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง - ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์	- สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น จัดเตรียมความพร้อมประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง - จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้สำรองไว้ในกรณีแหล่งเรียนรู้นั้นมีปัญหา
สื่อ/อุปกรณ์	- เลือกใช้สื่ออุปกรณ์เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม วัยผู้เรียน และมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน - กำหนดสื่อชิ้นงานเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และวัยผู้เรียน	- เลือกใช้สื่ออุปกรณ์เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม วัยผู้เรียน และมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน - กำหนดสื่อชิ้นงานเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และวัยผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัด - ให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการใช้สื่ออุปกรณ์	- จัดวางสื่อตามกำหนดขั้นตอนก่อนหลังการใช้ให้สัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมเพื่อความสะดวกในการหยิบใช้ - จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อมเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนและมีสำรองไว้ในกรณีที่สื่อชำรุดใช้การไม่ได้
การประเมินผล	- ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลให้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด - การประเมินผลเหมาะสมกับธรรมชาติ วิชา กิจกรรม เนื้อหา วัยของผู้เรียน และเวลาที่กำหนด	- ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลให้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด - การประเมินผลเหมาะสมกับธรรมชาติ วิชา กิจกรรม เนื้อหา วัยของผู้เรียน และเวลาที่กำหนด	- เพื่อวัดและประเมินให้ตรงตามตัวชี้วัดและมาตรฐานในหลักสูตร - วัดและประเมินผลได้ชัดเจน ผู้เรียนได้แสดงความสามารถเต็มตามศักยภาพ	- วางแผนการวัดและประเมินผลให้เป็นขั้นตอนชัดเจน - แบบประเมิน ข้อสอบ มีการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้มีความเชื่อมั่นและเที่ยงตรงในการวัดตามตัวชี้วัด - มีเครื่องมือวัดผลเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	- เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนแบบ 4 Mat แบบซิปปา โมเดล และแบบกลุ่มสัมพันธ์และแบบคู่คิด - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน/สังคม	- เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนแบบ 4 Mat แบบซิปปา โมเดล และแบบกลุ่มสัมพันธ์และแบบคู่คิด - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน/สังคม		
คุณธรรมของครู	มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ชยัน อดทน เสียสละ รักและเมตตาต่อศิษย์ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ยืดหยุ่น มีความเป็นกัลยาณมิตรและมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ชยัน อดทน เสียสละ รักและเมตตาต่อศิษย์ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ยืดหยุ่น มีความเป็นกัลยาณมิตรและมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	1. ผู้เรียนจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในกลุ่มได้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน 2. ใช้เวลาในการศึกษาและปฏิบัติงานกลุ่มได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด 3. ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 4. เข้าร่วมกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายได้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของตน	1. ใช้เหตุผลในการตัดสินใจวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ 2. วิเคราะห์ผลการทำงานได้อย่างถูกต้อง 3. มีส่วนร่วมในการอภิปรายแก้ปัญหาและร่วมพัฒนาตนเอง ชุมชน 4. นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีสติรอบคอบ	1. มีการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบให้ทันตามกำหนดเวลา 2. เคารพกฎ กติกา และยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ 3. ระมัดระวังรอบคอบในการใช้วัสดุอุปกรณ์
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	- กระบวนการทำงานกลุ่ม - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน - มีความรู้ในการทำโครงการ		
คุณธรรมของผู้เรียน	- ความสามัคคี มีวินัย ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ช่วยเหลือแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัด พอประมาณ เสียสละ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีจิตอาสาและจิตสาธารณะ		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 2 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - รู้วิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด คุ่มค่าและปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ในเรื่องการทำงานร่วมกับผู้อื่น - รู้จักการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตน 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้สภาพสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของชุมชนของตน - รู้วิธีการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีสภาพเอื้อต่อการดำเนินชีวิตของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้และเข้าใจวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของตน - รู้ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อให้ชุมชนมีความสุข
ทักษะ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างระมัดระวัง คุ่มค่าและประหยัด - เลือกใช้วัสดุให้เหมาะสมกับงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะในการทำงานกลุ่มทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข - มีทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - มีทักษะในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะแก่การเรียนรู้รักษาความสะอาดเป็นระเบียบในครอบครัวและชุมชน - มีทักษะในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น - นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
ค่านิยม	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ - เห็นความสำคัญของการเสียสละเวลาในการทำแผนเพื่อพัฒนาชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นคุณค่าความสามัคคี มีน้ำใจ เสียสละและจิตอาสา - ตระหนักถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นคุณค่าของการรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชนของตน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเอง ชุมชน และประเทศชาติ

ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
แบบสหวิทยาการ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หน่วยการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานบูรณาการแบบสหวิทยาการ
เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เรื่อง ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหอม

คำชี้แจง : หน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ บูรณาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง “ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหอม” จัดทำขึ้นเพื่อ

1. ให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรายวิชานั้น ๆ
2. ให้สถานศึกษานำไปปรับใช้โดยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาของตนเอง
3. สถานศึกษาสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และบริบทของผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

โครงสร้างรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ บูรณาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
หลักสูตรรายวิชาพื้นฐาน บูรณาการแบบสหวิทยาการ
เวลา 18 ชั่วโมง

หลักสูตร รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม

เรื่อง ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหอม

ภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จุดมุ่งหมายรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียน

1. เข้าใจสภาพการ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการผลิต การบริการในท้องถิ่นโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เข้าใจเกี่ยวกับอัตราส่วนและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้
3. ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาทดสอบสารอาหารในข้าวหอม
4. มีความรู้ความเข้าใจในการแต่งกลอนสุภาพ สามารถสื่อสารการคิด และมีมารยาทในการเขียน
5. เข้าใจหลักการออกแบบด้วยเทคนิคที่หลากหลาย สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการโดยใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม
6. เลือกกินอาหารที่เหมาะสม ได้สัดส่วน ส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามวัย
7. มีทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหาและจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ใช้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่าในการผลิตข้าวหอม
8. อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายในการทำข้าวหอมในท้องถิ่น

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ บูรณาการแบบสหวิทยาการ
เรื่อง ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 18 ชั่วโมง

ศึกษาปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น อัตราส่วนและอัตราส่วนที่เท่ากัน การทดสอบสารอาหาร การแต่งกลอนสุภาพ การอ่านออกเสียง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายในการทำข้าวหลามในท้องถิ่น การบริโภคอาหารว่างที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย การใช้งานทัศนศิลป์ในการออกแบบป้ายนิเทศโฆษณาผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม การผลิตข้าวหลามสมุนไพร

โดยใช้กระบวนการสืบค้น กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการทดลอง กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการทางคณิตศาสตร์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ กระบวนการปฏิบัติทางทัศนศิลป์ กระบวนการสื่อสาร กระบวนการกลุ่ม กระบวนการทักษะการจัดการ ทักษะการแสวงหาความรู้

เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตวิทยาศาสตร์ ตระหนักในคุณค่าของคณิตศาสตร์ มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถตัดสินใจนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รหัสตัวชี้วัด ส 3.1 ม.2/3

ค 1.1 ม.2/4

ค 6.1 ม.1-3/2, ม.1-3/3, ม.1-3/4, ม.1-3/5

ง 1.1 ม.2/1, ม.2/2, ม.2/3

ง 2.1 ม.2/1, ม.2/2, ม.2/3, ม.2/4

ว 1.1 ม.2/5

ว 8.1 ม.1-3/1, ม.1-3/2, ม.1-3/3, ม.1-3/4, ม.1-3/5, ม.1-3/7, ม.1-3/8, ม.1-3/9

ท 4.1 ม.2/3

ต 1.1 ม.2/1, ม.2/2

ต 1.2 ม.2/2

พ 1.1 ม.2/2

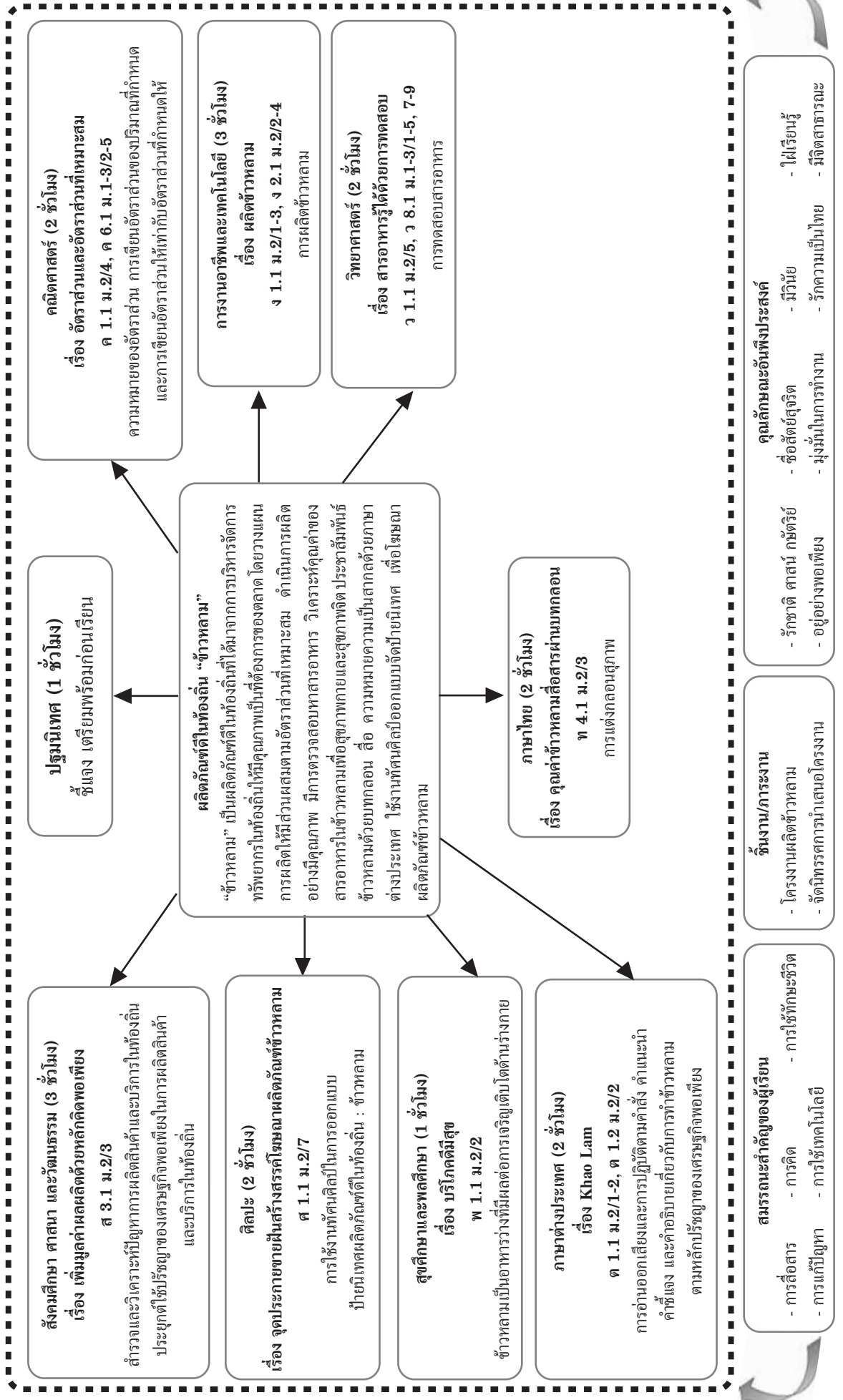
ศ 1.1 ม.2/7

รวมทั้งสิ้น 28 ตัวชี้วัด

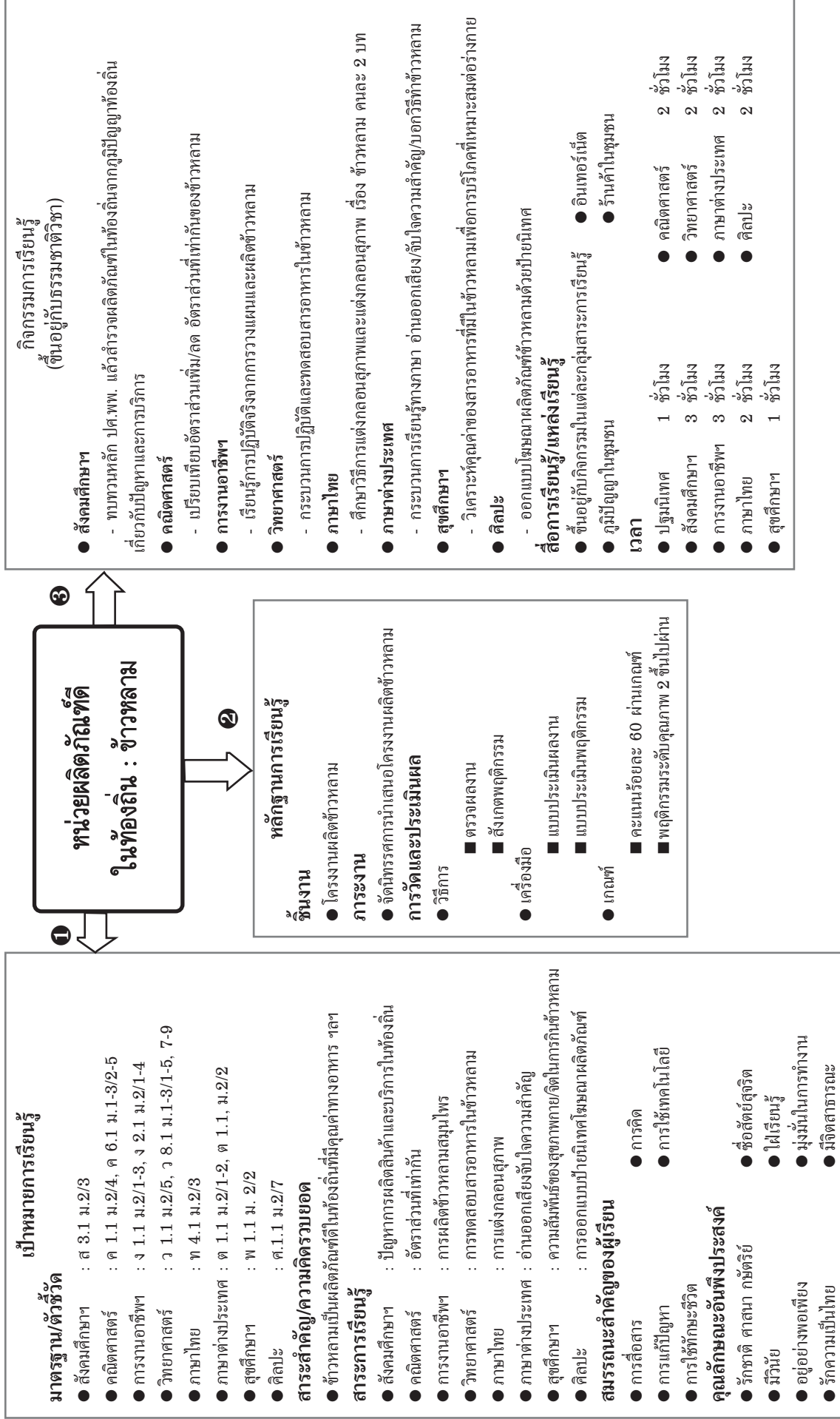
กำหนดการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่/ ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระ การเรียนรู้	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	ชิ้นงาน/ ภาระงาน	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
ผลิตภัณฑ์ ในท้องถิ่น : ข้าวหลาม	-	ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้	ปฐมนิเทศแนวทาง การเรียนรู้และ การประเมินผลรวม	-	1	-
	ส 3.1 ม.2/3	สังคมศึกษา และวัฒนธรรม	ปัญหาการผลิตสินค้า และบริการในท้องถิ่น การประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ในการผลิตสินค้า และบริการในท้องถิ่น	จัดทำแผนผังแนวทาง การพัฒนาการผลิตภัณฑ์ ข้าวหลาม	3	10
	ค 1.1 ม.2/4 ค 6.1 ม.1-3/2-5	คณิตศาสตร์	อัตราส่วนและอัตราส่วน ที่เท่ากันสามารถนำมา วิเคราะห์ส่วนผสมของ ข้าวหลามให้อร่อย ด้วยอัตราส่วนเพิ่ม/ ลดที่เหมาะสม	-	2	10
	ว 1.1 ม.2/5 ว 8.1 ม.1-3/1-5 ว 8.1 ม.1-3/7-9	วิทยาศาสตร์	สารอาหารที่มีอยู่ใน ข้าวหลามสามารถ ทดสอบได้	ทดสอบหาสารอาหาร ในข้าวหลามที่ผลิตขึ้น	2	10
	ท 4.1 ม.2/3	ภาษาไทย	การสื่อสารเกี่ยวกับ เรื่องข้าวหลามสามารถ สื่อสารผ่าน บทกลอนสุภาพ	แต่งกลอนสุภาพเกี่ยวกับ ข้าวหลาม 2 บท เพื่อ นำเสนอในโครงการผลิต ข้าวหลาม	2	10
	ต 1.1 ม.2/1, ม.2/2 ต 1.2 ม.2/2	ภาษาต่างประเทศ	การอ่านออกเสียงและ ให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายง่าย ๆ ในการทำข้าวหลาม ในท้องถิ่น	- พูด/เขียนอธิบาย วิธีการทำข้าวหลาม ในท้องถิ่น - รายงานในโครงการ ผลิตข้าวหลาม	2	10
	ศ 1.1 ม.2/7	ศิลปะ	งานทัศนศิลป์สามารถ นำมาใช้ในการออกแบบ ป้ายนิเทศโฆษณา ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น	- ออกแบบโฆษณา ผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม ในโครงการผลิตข้าวหลาม	2	10
	พ 1.1 ม.2/2	สุขศึกษาและพลศึกษา	ข้าวหลามเป็นอาหารว่าง ที่มีคุณค่าและเป็นปัจจัย หนึ่งที่มีผลต่อการ เจริญเติบโตด้านร่างกาย	ออกแบบแผนผัง คุณค่าของสารอาหาร ในข้าวหลาม	1	10
	ง 1.1 ม.2/1, ม. 2/2-3 ง 2.1 ม.2/1-4	การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	การผลิตข้าวหลาม สามารถทำได้ หลากหลายลักษณะ ตามความสนใจ	โครงการผลิตข้าวหลาม	3	10
		ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้	จัดนิทรรศการนำเสนอ โครงการผลิตข้าวหลาม	- แผนโครงการ - รายงานโครงการ - นำเสนอโครงการ	24	20

ผังภาพที่ 1ผังวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงแบบสหวิทยาการ
เรื่อง ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหอม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 18 ชั่วโมง

ผังภาพที่ 2 ผังแสดงการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design)
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงแบบสหวิทยาการ
เรื่อง ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น : ข้าวหลาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลา 18 ชั่วโมง

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ผลักดันที่ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 เวลาเรียน 18 ชั่วโมง

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ค 1.1 ม.2/4 ใช้ความรู้เกี่ยวกับอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละในการแก้โจทย์ปัญหา

ค 6.1 ม.1-3/2 ใช้ความรู้ ทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ค 6.1 ม.1-3/3 ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม

ค 6.1 ม.1-3/4 ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร สื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

ค 6.1 ม.1-3/5 เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์ และนำความรู้ หลักการ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ

2.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ว 1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

ว 1.1 ม.2/5 ทดลองวิเคราะห์ และอธิบายสารอาหารในอาหาร มีปริมาณพลังงานและสัดส่วนที่เหมาะสมกับเพศและวัย

ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ในการแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ว 8.1 ม.1-3/1 ตั้งคำถามที่กำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่สำคัญในการสำรวจตรวจสอบ หรือศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจได้อย่างครอบคลุมและเชื่อถือได้

ว 8.1 ม.1-3/2 สร้างสมมติฐานที่สามารถตรวจสอบได้ และวางแผนการสำรวจตรวจสอบหลาย ๆ วิธี

ว 8.1 ม.1-3/3 เลือกเทคนิควิธีการสำรวจตรวจสอบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้ผลเที่ยงตรงและปลอดภัย โดยใช้วัสดุและเครื่องมือที่เหมาะสม

ว 8.1 ม.1-3/4 รวบรวมข้อมูล จัดกระทำข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

ว 8.1 ม.1-3/5 วิเคราะห์และประเมินความสอดคล้องของประจักษ์พยานกับข้อสรุป
ทั้งที่สนับสนุนหรือขัดแย้งกับสมมติฐาน และความผิดปกติของข้อมูลจากการสำรวจตรวจสอบ

ว 8.1 ม.1-3/7 บันทึกและอธิบายผลการสังเกต การสำรวจตรวจสอบ ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่ง
ความรู้ต่าง ๆ ให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ค้นพบเมื่อมีข้อมูลและประจักษ์พยานใหม่
เพิ่มขึ้นหรือโต้แย้งจากเดิม

ว 8.1 ม.1-3/8 สร้างคำถามที่นำไปสู่การสำรวจตรวจสอบในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และนำความรู้ที่ได้
ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ หรืออธิบายเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการ และผลของโครงการหรือชิ้นงานให้ผู้อื่นเข้าใจ

ว 8.1 ม.1-3/9 จัดแสดงผลงาน เขียนรายงาน และ/หรืออธิบายเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการ
และผลของโครงการหรือชิ้นงานให้ผู้อื่นเข้าใจ

2.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา
ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ท 4.1 ม.2/3 แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ

2.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ต 1.1 ม.2/1 ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจงและคำอธิบายง่าย ๆ ที่ฟังและอ่าน

ต 1.1 ม.2/2 อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ และบทร้อยกรองสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน

ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
อย่างมีประสิทธิภาพ

ต 1.2 ม.2/2 ใช้คำร้อง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายตามสถานการณ์

2.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

พ 1.1 ม.2/2 ระบุปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์
สังคม และสติปัญญาในวัยรุ่น

2.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์
คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้ ความคิดต่องานศิลปะอย่างชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ศ 1.1 ม.2/7 บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อนำมาใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ

2.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ
ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัย
ในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ง 1.1 ม.2/1 ใช้ทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการทำงาน

ง 1.1 ม.2/2 ใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

ง 1.1 ม.2/3 มีจิตสำนึกในการทำงานและใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า

ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการ
ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม
และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

ง 2.1 ม.2/1 อธิบายกระบวนการเทคโนโลยี

ง 2.1 ม.2/2 สร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือแนวคิดตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างปลอดภัย ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 3 มิติ หรือภาพถ่าย เพื่อนำไปสู่การสร้างต้นแบบของสิ่งของเครื่องใช้ หรือถ่ายทอดความคิดของแนวคิดเป็นแบบจำลองความคิดและการรายงานผลเพื่อนำเสนอแนวคิด

ง 2.1 ม.2/3 มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในงานที่ผลิต

ง 2.1 ม.2/4 เลือกใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการลดการใช้ทรัพยากร หรือเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

“ข้าวหลาม” เป็นผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่นที่ได้มาจากการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด โดยวางแผนการผลิตให้มีส่วนผสมตามอัตราส่วนที่เหมาะสม ดำเนินการผลิตอย่างมีคุณภาพ มีการตรวจสอบหาสารอาหาร วิเคราะห์คุณค่าของสารอาหารในข้าวหลามที่เป็นปัจจัยด้านการเจริญเติบโตของร่างกาย ประชาสัมพันธ์ข้าวหลามด้วยบทกลอน สื่อความหมายความเป็นสากลด้วยภาษาต่างประเทศ ใช้งานทัศนศิลป์ออกแบบจัดป้ายนิเทศเพื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

4. สาระการเรียนรู้

4.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- ตำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
- ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

4.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

- อัตราส่วนและอัตราส่วนที่เท่ากัน (อัตราส่วนคูณค่าที่เหมาะสม)

4.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

- การทดสอบสารอาหาร

4.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- การแต่งกลอนสุภาพ

4.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

- การอ่านออกเสียง และให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายง่าย ๆ ในการทำข้าวหลามในท้องถิ่น

4.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

- ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านร่างกาย

4.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

- การใช้งานทัศนศิลป์ในการออกแบบป้ายโฆษณาผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

4.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

- การผลิตข้าวหลาม (โครงการ)

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- มีความสามารถในการเขียนรายงาน อธิบาย อภิปราย นำเสนองาน อ่านแปลความ อ่านขยายความ ฟังด้วยความเข้าใจ

5.2 ความสามารถในการคิด
- มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ผลงาน คิดตัดสินใจ สังเกต สำรวจค้นหา เปรียบเทียบ และจำแนกประเภท

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- มีความสามารถในการแก้ปัญหาในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม ในทุกกิจกรรม

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- มีความสามารถทำงานเป็นกลุ่ม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานเพื่อนำประสบการณ์ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
- มีความสามารถสืบค้นข้อมูล สรุปผลหรือสร้างสรรค์ผลงานด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- ตระหนักถึงความสำคัญและสืบทอดเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

6.2 ซื่อสัตย์สุจริต
- รักความซื่อสัตย์ พูดความจริง ประพฤติตนถูกต้อง จริ่งใจต่อตนเองและผู้อื่น

6.3 มีวินัย
- ประพฤติปฏิบัติตนถูกระเบียบ มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา

6.4 ใฝ่เรียนรู้
- ตั้งใจเรียน แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้หรือกิจกรรมจากการจัดการเรียนรู้

6.5 อยู่อย่างพอเพียง
- คิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติกิจกรรมในทุกกิจกรรมอย่างเหมาะสมและสมเหตุสมผลมีการเตรียมพร้อม และวางแผนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความมีสติรอบคอบ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ควบคู่กับคุณธรรมมาประกอบ การตัดสินใจ สรุปความคิดและนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการทำโครงการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหอม

6.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้บรรลุผลตามความสามารถด้วยความเพียรพยายาม อุตุน

6.7 รักความเป็นไทย
- แสดงความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนและต้องการอนุรักษ์ไว้

6.8 มีจิตสาธารณะ
- มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นข้าวหอมแก่ผู้ที่สนใจด้วยสื่อ ที่หลากหลาย และการค้นพบวิธีการใหม่จากการทำโครงการผลิตข้าวหอมด้วยความสมัครใจ กระตือรือร้น พึ่งพอใจ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

7.1 ชิ้นงาน
โครงการ เรื่อง ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหอม

7.2 ภาระงาน
จัดทำและนำเสนอโครงการ เรื่อง การผลิตข้าวหอม

8. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ตรวจรายงานผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น : ข้าวหลาม	แบบประเมินรายงาน	เกณฑ์การประเมิน 4 ระดับ ดังนี้
ตรวจชิ้นงาน ประกอบด้วย - แผนนำเสนอโครงการ - ผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม	แบบประเมินชิ้นงานของแต่ละชิ้นงาน	- ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก - ระดับ 3 หมายถึง ดี - ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
ประเมินการนำเสนอโครงการ	แบบประเมินการนำเสนอโครงการ	- ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง ได้ระดับ 2 ขึ้นไปผ่าน
ประเมินการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์การประเมิน 4 ระดับ ดังนี้ - ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก - ระดับ 3 หมายถึง ดี - ระดับ 2 หมายถึง พอใช้ - ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง ได้ระดับ 2 ขึ้นไปผ่าน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมปฐมนิเทศ (1 ชั่วโมง)

ครูที่สอนทุกคนร่วมประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนรู้และแนวทางการวัดและประเมินผลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งจะประเมินผลชิ้นงานและภาระงานจากการจัดนิทรรศการโครงการการผลิตข้าวหลามพร้อมกัน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามตารางที่กำหนด

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (3 ชั่วโมง)

นักเรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ แล้วอภิปรายถึงประเด็นสำคัญจากการชมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความสำคัญของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อชาวไทย

นักเรียนแบ่งกลุ่ม ดำรงชุมชน สืบค้นผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่นเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นแนวทางมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (2 ชั่วโมง)

นักเรียนแสดงความสัมพันธ์ที่เปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และเรียนรู้ถึงการเพิ่มหรือลดปริมาณของส่วนผสมผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม โดยใช้ความเท่ากันของอัตราส่วน

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (2 ชั่วโมง)

นักเรียนทดสอบหาสารอาหารที่ประกอบอยู่ในตัวอย่างอาหารอื่น ๆ และในข้าวหลาม พร้อมทั้งนำความรู้ไปทดสอบหาสารอาหารในข้าวหลามที่ผลิตขึ้นจากการทำโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (2 ชั่วโมง)

นักเรียนศึกษาวิธีการแต่งกลอนสุภาพแล้วนำความรู้ความเข้าใจมาแต่งกลอนสุภาพ เรื่อง ข้าวหลามบ้านฉัน กลุ่มละ 2 บท เพื่อนำไปประกอบการนำเสนอโครงการผลิตข้าวหลาม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (2 ชั่วโมง)

นักเรียนฝึกอ่านออกเสียง ทำความเข้าใจเนื้อหาจากเรื่อง Khao Lam และอธิบายขั้นตอนการทำข้าวหลามในท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (1 ชั่วโมง)

นักเรียนวิเคราะห์สารอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการในข้าวหลามที่เป็นปัจจัยต่อการเจริญเติบโตด้านร่างกาย แล้วจัดทำแผนพับประชาสัมพันธ์ผลการวิเคราะห์สารอาหารที่มีในข้าวหลามแก่ผู้สนใจในช่วงการจัดนิทรรศการโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (2 ชั่วโมง)

นักเรียนออกแบบโฆษณาผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคด้วยป้ายนิเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (3 ชั่วโมง)

นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยจัดทำโครงการผลิตข้าวหลามที่หลากหลายลักษณะตามความสนใจ

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก** ผลการวิเคราะห์ลักษณะการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียง หน่วยการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม
- ภาคผนวก ข** ตารางประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของหน่วยการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม
- ภาคผนวก ค** ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

ภาคผนวก ก

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงเพียงหน่วยการเรียนรู้ ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

ลักษณะของการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้								
กิจกรรมการเรียนรู้	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา และ วัฒนธรรม	สุขศึกษา และ พลศึกษา	ศิลปะ	การงาน อาชีพและเทคโนโลยี	ภาษา ต่างประเทศ
ชั้นนำเข้าสู่ บทเรียน	อ่านตัวอย่าง กลอนสุภาพ จากวีดิทัศน์	กระตุ้นด้วย คำถามชวนคิด ประกอบสื่อ ของจริง เพื่อคาดคะเน อัตราส่วน	กระตุ้นด้วย คำถามชวนคิด เพื่อให้สังเกตเห็น สงสัย และ ตั้งสมมติฐาน	ดูวีดิทัศน์ เรื่อง พอเพียง ตามแนวคิด ของพ่อ ตั้งคำถาม	เกมปิดตา มือจับ สัมผัสสรส	ดูวีดิทัศน์ ดูแผ่นโฆษณา ตั้งคำถาม	กระตุ้นด้วย คำถามชวนคิด ประกอบ สื่อของจริง	แบ่งกลุ่มดู สื่อของจริง ร่วมอภิปราย ถึงเป้าหมาย การเรียนรู้ และทบทวน คำศัพท์
ขั้นจัดกิจกรรม การเรียนรู้	ใช้ชุดคำถาม เกี่ยวกับ ฉันทลักษณ์ กลอนสุภาพ ผูกแต่งกลอน สุภาพข้าวหลาม	สืบสอบ แยกแยะ เปรียบเทียบ อัตราส่วน การเพิ่ม การลด ส่วนประกอบ ในข้าวหลาม	วางแผนสำรวจ สืบสอบ ด้วยกระบวนการ ทาง วิทยาศาสตร์ เพื่อทดสอบ หาสารอาหาร ในข้าวหลาม	กระบวนการ การสืบค้น สภาพการผลิต ปัญหา และ การบริการ เกี่ยวกับ ข้าวหลาม	กระบวนการ การสืบค้น ข้าวหลาม เป็นปัจจัย ที่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโต	แบ่งกลุ่ม ออกแบบ โฆษณา ผลิตภัณฑ์ ข้าวหลาม และออกแบบ ป้ายนิเทศ	วางแผน ปฏิบัติจริง ในการผลิต ข้าวหลาม แลกเปลี่ยน เรียนรู้กระบวนการ ผลิต ข้าวหลาม	ใช้กระบวนการ สื่อสารในการ ฝึกทักษะ การอ่าน ออกเสียง อ่านจับใจความ สำคัญการพูด และการเขียน ภาษาอังกฤษ สืบค้นและ ทำรายงาน
ขั้นสรุป	นำเสนอผลงาน ประเมินผลงาน มอบหมาย สร้างชิ้นงาน แต่งกลอน เกี่ยวกับอาหาร ท้องถิ่น	อภิปราย สรุป อัตราส่วน และอัตราส่วน ที่เท่ากัน	อภิปราย สรุป แลกเปลี่ยน เรียนรู้ วิเคราะห์ ถอดบทเรียน ความพอเพียง ที่ได้จาก กระบวนการ เรียนรู้	แนวทางการ แก้ปัญหา และพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ข้าวหลาม ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	ข้าวหลาม เป็นปัจจัย ที่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโต	การถอด บทเรียน การปฏิบัติงาน การใช้งาน ทัศนศิลป์ ในการออกแบบ โฆษณาผลงาน ผลิตภัณฑ์ ข้าวหลาม	ถอดบทเรียน การทำข้าวหลาม และนำความรู้ ที่ได้ไปออกแบบ การทำโครงการ ผลิตข้าวหลาม	ถอดบทเรียน จากการเรียนรู้ และการนำ หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงมา ประยุกต์ใช้ ในการเรียนรู้

ภาคผนวก ข

ตารางประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของหน่วยการเรียนรู้ ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

รายการประเมิน	การประเมิน			ผู้ประเมิน	เวลาที่ประเมิน	สถานที่ประเมิน
	เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การผ่าน			
ด้านความรู้						
1. รู้สภาพการแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการผลิตข้าวหลาม	แบบประเมินใบกิจกรรม	ตรวจแบบประเมินกิจกรรม	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
2. วิธีการผลิตข้าวหลาม	แบบประเมินรายงาน/ชิ้นงาน	ตรวจรายงาน/ชิ้นงาน	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
3. คำศัพท์ สำนวน ประโยคเกี่ยวกับข้าวหลามเป็นภาษาอังกฤษ	แบบประเมินชิ้นงาน	ตรวจชิ้นงาน	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
4. รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพผลผลิตข้าวหลาม	แบบประเมินรายงาน	ตรวจรายงาน	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
5. ชิ้นงานแนวทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม	แบบประเมินชิ้นงาน	ตรวจชิ้นงาน	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
ด้านกระบวนการ						
1. ทักษะการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรม	สังเกตพฤติกรรม	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
2. ทักษะการปฏิบัติ	แบบประเมินการปฏิบัติ	สังเกตการปฏิบัติ	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
3. ทักษะการทดลอง/การสืบค้น/การสื่อสาร	แบบประเมินทักษะกระบวนการ	สังเกตกระบวนการทำงาน	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
4. ทักษะการคิดวิเคราะห์/จำแนก/เปรียบเทียบ/สร้างสรรค์	ชุดคำถามในกิจกรรม	ตรวจคำตอบ	ตอบถูก ร้อยละ 50 ขึ้นไป	ครู	ระหว่างเรียน	โรงเรียน
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์						
- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ - ซื่อสัตย์สุจริต - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - อยู่อย่างพอเพียง - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย - มีจิตสาธารณะ	แบบประเมินพฤติกรรม	สังเกตพฤติกรรม	ระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์	- ครู - เพื่อน - ตนเอง - ผู้ปกครอง	- ระหว่างเรียน - นอกเวลาเรียน	- แหล่งต่าง ๆ - ที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ค

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยการเรียนรู้ ผลลัพธ์ที่ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ประเด็น	หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา		<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน บริบทของท้องถิ่น วัยผู้เรียน และเวลา - จัดเรียงลำดับของเนื้อหาในแต่ละกลุ่มสาระฯ เชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสมกับเวลาและวัยของผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดเชื่อมโยงกัน - ข้าวหลามเป็นผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นที่มีประโยชน์ มีคุณค่าสมควรอนุรักษ์ไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเรียงลำดับของเนื้อหาเชื่อมโยงทุกกลุ่มสาระฯ - กำหนดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้าอย่างชัดเจน - ครูมีความรอบรู้และมีแหล่งข้อมูลให้สืบค้นจนเข้าใจก่อนสอน
เวลา		<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเวลาได้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล วัยของผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่น ง่ายต่อการหาวัสดุอุปกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ - ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมได้ทันเวลาที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเวลาไว้สำรองในกรณีที่ยังกิจกรรมอาจจะใช้เวลามากกว่าที่กำหนด - วางแผนกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมทุกกลุ่มสาระฯ ให้ใกล้เคียงกัน
วิธีการจัดกิจกรรม		<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง เหมาะสมกับวัยและความสนใจ - การจัดกิจกรรมของทุกกลุ่มสาระฯ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและเหมาะสม - กำหนดจำนวนกลุ่ม/ห้องเรียนสมาชิก/กลุ่มได้เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ - การจัดการเรียนรู้เป็นกลุ่มทำให้เกิดมิติทางด้านสังคมอย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนจัดลำดับให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระฯ ที่มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบนำไปสู่การผลิตข้าวหลามและจัดจำหน่ายได้เป็นอย่างดีมีคุณภาพ - จัดกิจกรรมไว้สำรองกรณีไม่สามารถสอนตามแผนที่กำหนดไว้ได้
แหล่งเรียนรู้		<ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งผลิตข้าวหลามเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่การสอนในแต่ละกลุ่มสาระฯ ได้อย่างเหมาะสม - นักเรียนได้เรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของผู้เรียน เป็นสิ่งที่หาง่ายไม่ต้องลงทุนมาก และเกิดผลคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการนำแหล่งเรียนรู้ข้าวหลามมาบูรณาการกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักเห็นความสำคัญในภูมิปัญญาท้องถิ่น - เป็นแหล่งเรียนรู้ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ติดต่อประสานกับแหล่งเรียนรู้ไว้ให้พร้อมก่อนปฏิบัติ - เตรียมแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำรองไว้กรณีไม่สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่วางแผนไว้
สื่อ/อุปกรณ์		<ul style="list-style-type: none"> - จัดสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไปสอดคล้องกับตัวชี้วัด กิจกรรม วัยผู้เรียน และเวลา - ใช้สื่ออุปกรณ์ในท้องถิ่น เป็นการประหยัดงบประมาณเคลื่อนย้ายสะดวก - สื่ออุปกรณ์มีจำนวนพอเพียงกับจำนวนผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง - สื่ออุปกรณ์มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเรียนรู้ได้เร็วขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการปฏิบัติ - วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เรียนต้องเตรียมมาปฏิบัติ ครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบก่อน - ครูชี้แจงการใช้สื่ออุปกรณ์หรือสาธิตให้นักเรียนดูก่อนปฏิบัติ - จัดเก็บสื่ออย่างเป็นระบบ

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
การประเมินผล	- มีการออกแบบการวัดและประเมินผลได้เหมาะสมกับตัวชี้วัด เนื้อหา เวลา วิทยุผู้เรียน - กำหนดปริมาณของข้อวิธีการประเมินเหมาะสมกับเวลา วิทยุ	การประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมตรงตัวชี้วัด ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	- วางแผนการออกแบบเครื่องมือประเมินผลตรงกับตัวชี้วัด มีผู้ตรวจสอบ - มีวิธีการวัดที่หลากหลาย เทียบตรง มีความเชื่อมั่นตรงตามจุดประสงค์
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	- มีความรู้ในสาระที่สอนและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น : ข้าวหลาม - วิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
คุณธรรมของครู	- มีความรักเมตตาศิษย์ มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม - มีความอดทนและมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน		

2. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- กำหนดหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มได้เหมาะสมกับความสามารถของสมาชิก - กำหนดขอบข่ายการทำงานได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดและจำนวนสมาชิกในกลุ่ม - เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า - ออกแบบผลิตภัณฑ์ข้าวหลามได้เหมาะสมกับงบประมาณที่มี	- มีการวิเคราะห์หาเหตุผลเพื่อแก้ปัญหาในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีสติรอบคอบ ถูกต้องเหมาะสม - อธิบายขั้นตอนของการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตข้าวหลามได้เหมาะสมตามศักยภาพ - ข้าวหลามเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์ไว้	- วางแผนการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม ชัดเจน และปฏิบัติได้ - จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการปฏิบัติงาน - ศึกษาขั้นตอนของการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เข้าใจก่อนการปฏิบัติ - จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ไว้สำรองในกรณี que การปฏิบัติกิจกรรมครั้งแรกอาจจะไม่ได้ผล - กรณีไปสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องนัดหมายเวลาให้ชัดเจนและกำหนดเวลาไปสัมภาษณ์ให้เหมาะสม
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	- องค์ประกอบพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ส่วนประกอบและวิธีการผลิตข้าวหลามในท้องถิ่น - แหล่งผลิตข้าวหลามในท้องถิ่น - การทำโครงการ	
คุณธรรมของผู้เรียน	- มีความซื่อสัตย์ สุจริต และตรงต่อเวลา - มีวินัยในตนเอง ใฝ่เรียนรู้ - มีความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน - มีความสามัคคี - มีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือกัน - มีความกตัญญูต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น	

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ด้าน องค์ประกอบ	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	มีความรู้ในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสมตามบริบทและคุณค่า	มีความรอบรู้ในการทำงานเป็นกลุ่มโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหา - มีความรู้ในการปฏิบัติตนเมื่อต้องไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน	มีความรอบรู้ในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	มีความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดทำข้าวหลามของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ทักษะ	- เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตข้าวหลามได้อย่างเหมาะสมตามบริบทเกิดประโยชน์สูงสุด - มีทักษะในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการนำเสนอผลงานข้าวหลามได้อย่างเหมาะสม	- ปฏิบัติกิจกรรมภายในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ - มีทักษะในการหาข้อมูล/ปฏิสัมพันธ์กับภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนได้เหมาะสม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดกับสิ่งแวดล้อม - เก็บ ดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระบบโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมด้วยการมีมารยาทตามวัฒนธรรมประเพณีไทยที่ดี
ค่านิยม	มีความตระหนักเห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาทำให้เกิดมูลค่าเป็นข้าวหลาม	- ตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - เห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคี เอื้ออาทร มีน้ำใจ	เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการรักษาความสะอาด	เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำอาหารว่างคือ ข้าวหลาม

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียง

รหัสวิชา ส 22101 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ ชื่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เพิ่มคุณค่าผลผลิตด้วยหลักคิดพอเพียง เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการทรัพยากร การผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาให้มีคุณภาพนั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัจจัย ปัญหา ในการผลิต การบริการ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายเกี่ยวกับปัญหาการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

3.2 ดำรงและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

3.3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 มีจิตอาสาส่งเสริมการพัฒนาการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

4. สาระการเรียนรู้

4.1 ดำรงและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตและการบริการสินค้าในท้องถิ่น

4.2 ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตและการบริการสินค้าในท้องถิ่น

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ฟังคำถาม การอธิบายของครู และการอภิปรายของเพื่อน

- อ่านใบสรุปความรู้ ใบงานที่ 1 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

- พุดอภิปรายสรุป นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการผลิตและการบริการสินค้าในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) หน้าชั้นเรียน

- เขียน สรุปความรู้เป็นผังมโนทัศน์ เขียนบันทึกแบบสำรวจ เขียนแผนพับประชาสัมพันธ์แนวทางการพัฒนาการผลิตและการบริการสินค้า (ข้าวหลาม) ในท้องถิ่น

5.2 ความสามารถในการคิด

- วิเคราะห์เรื่องจากการชมวีดิทัศน์

- สังเคราะห์หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- คิดสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตและการบริการสินค้า (ข้าวหลาม) ในท้องถิ่น

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- แก้ปัญหาการพัฒนาการผลิตการบริการและสินค้าในท้องถิ่น

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- ตระหนักถึงคุณค่า รัก และศรัทธาในสถาบันพระมหากษัตริย์

6.2 มีวินัย

- ปฏิบัติตนตามกติกาข้อตกลงของกลุ่มหรือห้อง

6.3 ใฝ่เรียนรู้

- ตั้งใจเรียน แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง

6.4 อยู่อย่างพอเพียง

- วางแผนการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างรอบคอบ เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและกลุ่ม

อภิปรายภายในกลุ่มอย่างสมเหตุสมผล

6.5 รักความเป็นไทย

- ภูมิใจในความรู้ความสามารถของภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.6 มีจิตสาธารณะ

- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้าวหลามให้ชุมชนได้รับทราบ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

จัดทำแผนผังประชาสัมพันธ์ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

8.1 นักเรียนชมวีดิทัศน์ ชุด “พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ” (15 นาที)

8.2 อภิปรายซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ชม โดยครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์

และสังเคราะห์ ดังนี้

- เรื่องที่ชมเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ประเด็นสำคัญ จากการชมวีดิทัศน์ เรื่อง “พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ” มีอะไรบ้าง
- นักเรียนได้หลักคิดอะไรบ้าง จากการชมวีดิทัศน์ ชุด “พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ”
- ให้นักเรียนลองยกตัวอย่างประสบการณ์ของตน ที่นำหลักคิดดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- หลักคิดที่เราได้จากการชมวีดิทัศน์ เรื่อง “พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ” มีประโยชน์ต่อครอบครัว

และสังคมอย่างไร

- ครูอธิบายเน้นให้นักเรียนเห็นถึงบทบาทและความสำคัญของพระมหากษัตริย์ที่มีความห่วงใย

ต่อปวงชนชาวไทยให้มีความอยู่ดีกินดี

การชมวีดิทัศน์เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักและศรัทธาในสถาบันพระมหากษัตริย์ในการทำประโยชน์เพื่อชาติ และเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

8.3 เพื่อเป็นการทบทวนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน (เก่ง:ปานกลาง:อ่อน) (1:3:2) เพื่อให้กระบวนการทำงานกลุ่มเกิดประสิทธิภาพและช่วยเหลือกันในกลุ่มครูใช้เทคนิค Think Pair Share

เพื่อให้คนเก่งแนะนำคนปานกลางและร่วมกันช่วยเหลือคนอ่อน ให้กิจกรรมการเรียนรู้บรรลุตามตัวชี้วัด โดยแต่ละกลุ่มจะต้องเลือกประธาน (ทำหน้าที่นำการอภิปรายและกระตุ้นให้เพื่อนในกลุ่มสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมกลุ่ม) เลขานุการกลุ่มทำหน้าที่บันทึกสรุปผลการอภิปรายในกลุ่มเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน) และสมาชิกกลุ่มร่วมเสนอความคิดเห็นในการอภิปราย การแบ่งกลุ่มเป็นการให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบ ในหน้าที่เป็นผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม มีการใช้เหตุผลในการอภิปราย ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น

8.4 ครูชี้แจงการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้เทคนิค Think Pair Share ให้นักเรียนทราบ 5 นาที (ขั้นตอนคือ 1. นักเรียนทุกคนคิดถึงกิจกรรมที่ตนทำประสบผลสำเร็จและประทับใจ จึงทำให้งานประสบผลสำเร็จ โดยให้เขียนวิธีการทำงานของตนลงในกระดาษ A4 2. นักเรียนจับคู่กันเล่าประสบการณ์ของแต่ละคนให้คู่ของตนฟัง และให้ตกลงเลือกประสบการณ์ 1 ประสบการณ์ 3. แต่ละคู่นำเสนอประสบการณ์ในกลุ่ม และให้กลุ่มเลือกมา 1 ประสบการณ์ 4. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์ที่กลุ่มเลือกโดยเขียนลงใน Flip Chart โดยวิเคราะห์ ให้เห็น 3 ห่วง 2 เงื่อนไข)

8.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

8.6 นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เดิม โดยครูให้นักเรียนศึกษาในใบสรุปความรู้ แล้วร่วมกันสรุปออกมาเป็นผังมโนทัศน์ลงในใบงานที่ 1 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ในประเด็นดังต่อไปนี้

8.6.1 ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.6.2 องค์ประกอบสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.6.3 เป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.6.4 หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การให้นักเรียนวิเคราะห์แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นคนที่มีเหตุผลผลและการทำงานร่วมกัน มีความเป็นประชาธิปไตย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และใช้ความรู้ได้อย่างรอบคอบ

8.7 นักเรียนที่มีจิตอาสาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 3 นาที จำนวน 3 กลุ่ม (9 นาที)

8.8 ให้นักเรียนกลุ่มที่มีความคิดแตกต่างหรือประเด็นเพิ่มเติม ให้นำเสนอหน้าชั้นเพื่อเป็นความคิดที่หลากหลาย

8.9 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นดังต่อไปนี้

8.9.1 ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.9.2 องค์ประกอบสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.9.3 เป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.9.4 หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.10 ครูประเมินผลงานจากกระบวนการกลุ่มในขณะที่นักเรียนทำงานกลุ่ม และตรวจใบงานที่ 1

8.11 ครูชี้แจงการรวมกลุ่มเพื่อสำรวจการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) โดยนักเรียนที่อยู่ในชุมชนเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน รวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 5-6 คน ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่มไปสำรวจการผลิต การบริการและปัญหาการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) ในชุมชนของนักเรียน เพื่อนำเสนอข้อมูลในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 2

8.12 ครูชวนนักเรียนสนทนาเรื่องการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยตั้งคำถาม

- นักเรียนนิยมซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่ใด เพราะเหตุใด ครูเขียนสถานที่ที่นักเรียนเสนอลงบนกระดาน
- นักเรียนช่วยกันจัดกลุ่มสถานที่ที่นักเรียนนิยมไปซื้อสินค้า
- นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คุณสมบัติของสถานที่ดังกล่าวว่ามีความต่างและความเหมือนกันอย่างไร
- นักเรียนช่วยกันบอกเหตุผลที่ทำให้นักเรียนเลือกใช้บริการของสถานที่เหล่านั้น แล้วครูเขียน

เหตุผลที่นักเรียนเสนอลงบนกระดาน

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเหตุผลที่ทำให้คนนิยมไปซื้อสินค้าในสถานที่ที่นักเรียนเสนอ

8.13 ครูชี้ประเด็นให้นักเรียนเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้การขายสินค้าอุปโภคบริโภคในสถานที่ดังกล่าวได้รับความนิยม และเชื่อมโยงเข้ามาถึงการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ดีในชุมชน (ข้าวหลาม) มีสภาพการเป็นอย่างไร จะได้ทราบจากการนำเสนอข้อมูลการสำรวจของนักเรียน

8.14 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เรื่อง สภาพการผลิต การบริการ ปัญหาการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) ในชุมชนของนักเรียน มานำเสนอหน้าชั้นเรียน (25 นาที)

การมอบหมายงานให้นักเรียนออกไปสำรวจและนำเสนอข้อมูลนั้น ทำให้นักเรียนรู้จักวางแผนการทำงาน มอบหมายงานตามความเหมาะสม และความถนัดของเพื่อนในกลุ่มมีความรับผิดชอบ รู้จักแบ่งหน้าที่การทำงาน ใฝ่เรียนรู้ มีวินัย มีความสามัคคี สามารถทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

8.15 นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์สภาพการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) ในแต่ละชุมชนที่ได้ไปสำรวจว่าได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริการและการผลิตหรือไม่ อย่างไร โดยใช้เทคนิค Cards and Chart

(วิธีการ 1. ครูแจกกระดาษแผ่นเล็ก ๆ ให้สมาชิกในกลุ่มคนละแผ่น ให้แต่ละคนเขียน วิเคราะห์ ว่าชุมชนได้ใช้หลักคิดพอเพียงหรือไม่ อย่างไร ในบริการและการผลิต ข้าวหลาม ลงในกระดาษ แผ่นละ 1 ข้อคิด (กรณีใช้และใช้อย่างไรยกตัวอย่าง ถ้าไม่ใช้หลักคิด ไม่ใช้อย่างไรยกตัวอย่าง 2. นำข้อมูลแต่ละแผ่นจัดกลุ่มในส่วนที่เหมือนกัน และแยกกลุ่มในส่วนที่ต่างกัน 3. เรียงลำดับ ข้อมูลที่ได้เพื่อสรุปและนำเสนอ)

8.16 แต่ละกลุ่มสรุปสภาพการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) ในแต่ละชุมชนที่ได้ไปสำรวจว่าได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริการและการผลิตหรือไม่ อย่างไร ในรูปแบบผังมโนทัศน์ใน Flip Chart และให้ทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

8.17 ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาในชุมชน/กระบวนการพัฒนาชุมชน จากอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการผลิตข้าวหลามในชุมชน ในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 3

8.18 นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับปัญหาการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) โดยการสนทนาซักถาม และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) โดยเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดในการแก้ปัญหาและพัฒนาการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

การวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิด และสามารถเชื่อมโยงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

8.19 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันหาแนวทางการแก้ปัญหาการผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) โดยใช้เทคนิคอธิบายแบบโต๊ะกลม (Round Table)

(การจัดอภิปรายแบบนี้เป็นการจัดให้สมาชิกทุกคนเห็นหน้ากันเป็นการประชุมที่เป็นกันเอง ประธานจะทำหน้าที่ในการดำเนินการประชุม จะมีเลขานุการเป็นผู้จดบันทึกการประชุม ถ้าสมาชิกท่านใดต้องการแสดงความคิดเห็น สามารถยกมือขึ้นขอพูดได้เลย การประชุมแบบนี้แตกต่างจากแบบตอบกลับคือสมาชิกไม่ต้องเรียงลำดับจากขวามือของประธาน และการแสดงความคิดเห็นสามารถแสดงได้อย่างกว้างขวางและใช้เวลาตามที่ครูกำหนดให้ 10 นาที

วิธีการดำเนินการ

1. ประธานกล่าวเปิดการประชุมเสนอปัญหา
2. เมื่อสมาชิกรับทราบปัญหาหรือหัวข้อของการอภิปรายแล้ว ถ้าท่านใดต้องการแสดงความคิดเห็นก็ให้ยกมือเพื่อขอพูดโดยไม่ต้องเรียงลำดับ
3. ถ้าหัวข้อเรื่องหรือประเด็นนั้นยังหาข้อยุติไม่ได้ หรือสมาชิกต้องการอภิปรายต่อที่ประชุมก็จะเปิดโอกาสให้อภิปรายต่อจนกว่าจะหาข้อยุติได้
4. สิ่งสำคัญประธานต้องกระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น และต้องช่วยสรุปข้อยุติให้ได้
5. สำหรับเลขานุการจะเป็นผู้บันทึกข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของสมาชิกทุกคน และสรุปผลการประชุมเพื่อนำเสนอต่อประธานและสมาชิกต่อไป)

เมื่อได้ข้อสรุปแล้วให้แต่ละกลุ่มบันทึกลงในใบงานที่ 3 เรื่อง แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรูปแบบผังมโนทัศน์ (Mind Map)

8.20 นักเรียนกลุ่มที่มีจิตอาสาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน 3 กลุ่ม และกลุ่มที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างสามารถนำเสนอผลงานเพิ่มเติมได้

8.21 ครูใช้คำถามนำเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในส่วนที่ขาดให้สมบูรณ์เพื่อให้ครบประเด็นสำคัญ

1. ปัญหาใดที่ชุมชนเห็นว่ามีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วน
2. ปัญหาใดที่ชุมชนสามารถแก้ไขได้ด้วยตัวเอง
3. ปัญหาใดที่ชุมชนไม่สามารถแก้ไขได้ และเสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนา โดยเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการพัฒนา

ร่วมกันสรุป เรื่อง แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) และครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

8.22 นักเรียนทุกกลุ่มส่งผลงานกลุ่ม ครูประเมินผลงานกลุ่ม ครูให้คำชมเชยกลุ่มที่มีผลงานดีเด่น และให้ข้อเสนอแนะแก่กลุ่มที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ถ้ามี)

8.23 นักเรียนและครูร่วมกันสรุป ปัญหาการผลิต การบริการ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

8.24 เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ มีความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทย และมีจิตอาสาเพื่อพัฒนาการผลิตข้าวหลามในชุมชน ครูมอบหมายให้นักเรียนทำแผ่นพับ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) เพื่อแจกในชุมชน

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

9.1 วิดิทัศน์ ชุด “พอเพียงตามแนวคิดของพ่อ”

9.2 ใบสรุปความรู้ที่ 1 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

9.3 ใบงานที่ 1 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

9.4 แบบสำรวจการผลิต การบริการและปัญหาการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

9.5 ใบงานที่ 2 เรื่อง แนวทางการพัฒนา การผลิต การบริการผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ใบงานที่ 1	1. ตรวจสอบงานที่ 1	1. แบบตรวจ ใบงานที่ 1	8-10 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ ดี 5-7 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ ต่ำกว่า 5 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง
2. ใบงานที่ 2	2. ตรวจสอบงานที่ 1	2. แบบตรวจ ใบงานที่ 2	
3. แบบสำรวจการผลิต/ปัญหา	3. ตรวจสอบแบบสำรวจ การผลิต/ปัญหา	3. แบบตรวจ แบบสำรวจ	1. ระบุปัญหาชัดเจนตั้งแต่ 8 ปัญหาขึ้นไป อยู่ในเกณฑ์ ดี 2. ระบุปัญหาได้ชัดเจน ตั้งแต่ 4-7 ปัญหา อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ 3. ระบุปัญหาได้ชัดเจนต่ำกว่า 4 ปัญหา อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง
4. กระบวนการกลุ่ม	4. ประเมินกระบวนการ กลุ่ม	แบบประเมิน กระบวนการกลุ่ม	เกณฑ์อยู่ในภาคผนวก

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ใบสรุปความรู้ที่ 1

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดหลัก

เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

เป้าหมาย

มุ่งให้เกิดความสมดุลพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักการ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

เงื่อนไขพื้นฐาน

- จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

- การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้สำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

นิยามของความพอเพียง

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขเพื่อให้เกิดความพอเพียง

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้พอเพียงต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมพื้นฐาน

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม เช่น มีความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

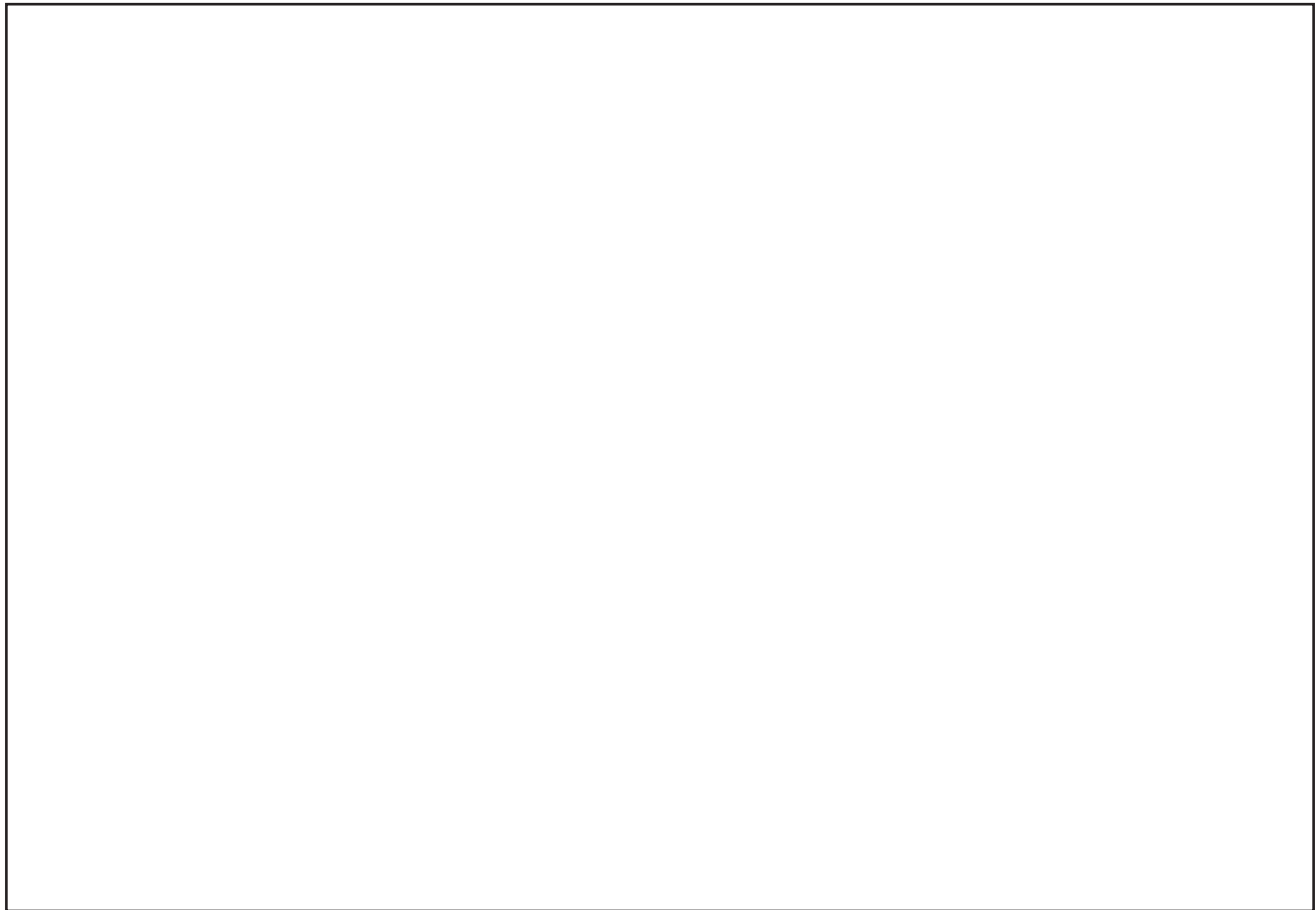
ใบงานที่ 1
เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

วิชาสังคมศึกษา ส 22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรูปแบบของแผนผังมโนทัศน์ (Mind Map)

ชื่อกลุ่ม.....

แบบสำรวจ

เรื่อง การผลิต การบริการและปัญหาการผลิต ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

วิชาสังคมศึกษา ส 22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสำรวจการผลิต การบริการและปัญหาการผลิต ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) และบันทึกข้อมูลการสำรวจลงในตาราง

ชื่อกลุ่ม.....ชุมชนที่สำรวจ.....
วันที่ที่สำรวจ.....เดือน.....ปี พ.ศ.

	ประเด็นที่สำรวจ
1. สภาพการผลิตในปัจจุบัน	วัตถุดิบที่ใช้ :
	แหล่งที่ได้มาของวัตถุดิบ/สถานที่ผลิตวัตถุดิบ :
	วัตถุดิบที่ได้จากท้องถิ่นของตน :
2. สภาพการบริการ (การขาย) ในปัจจุบัน	ประเด็นที่พบการตลาด (การขาย) มีลักษณะอย่างไร :
3. ปัญหาการผลิตในปัจจุบัน	วัตถุดิบที่ใช้ :
	แหล่งที่ได้มาของวัตถุดิบ/สถานที่ผลิตวัตถุดิบ :
	วัตถุดิบที่ได้จากท้องถิ่นของตน :
4. ปัญหาการบริการ (การขาย) ในปัจจุบัน	ประเด็นที่พบการตลาด (การขาย) มีลักษณะอย่างไร :

ใบงานที่ 2
เรื่อง แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิชาสังคมศึกษา ส 22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง : จากการสำรวจการผลิต การบริการและปัญหาการผลิต ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่าในชุมชนที่นักเรียนไปสำรวจมีกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร ในรูปแบบของแผนผังมโนทัศน์ (Mind Map)

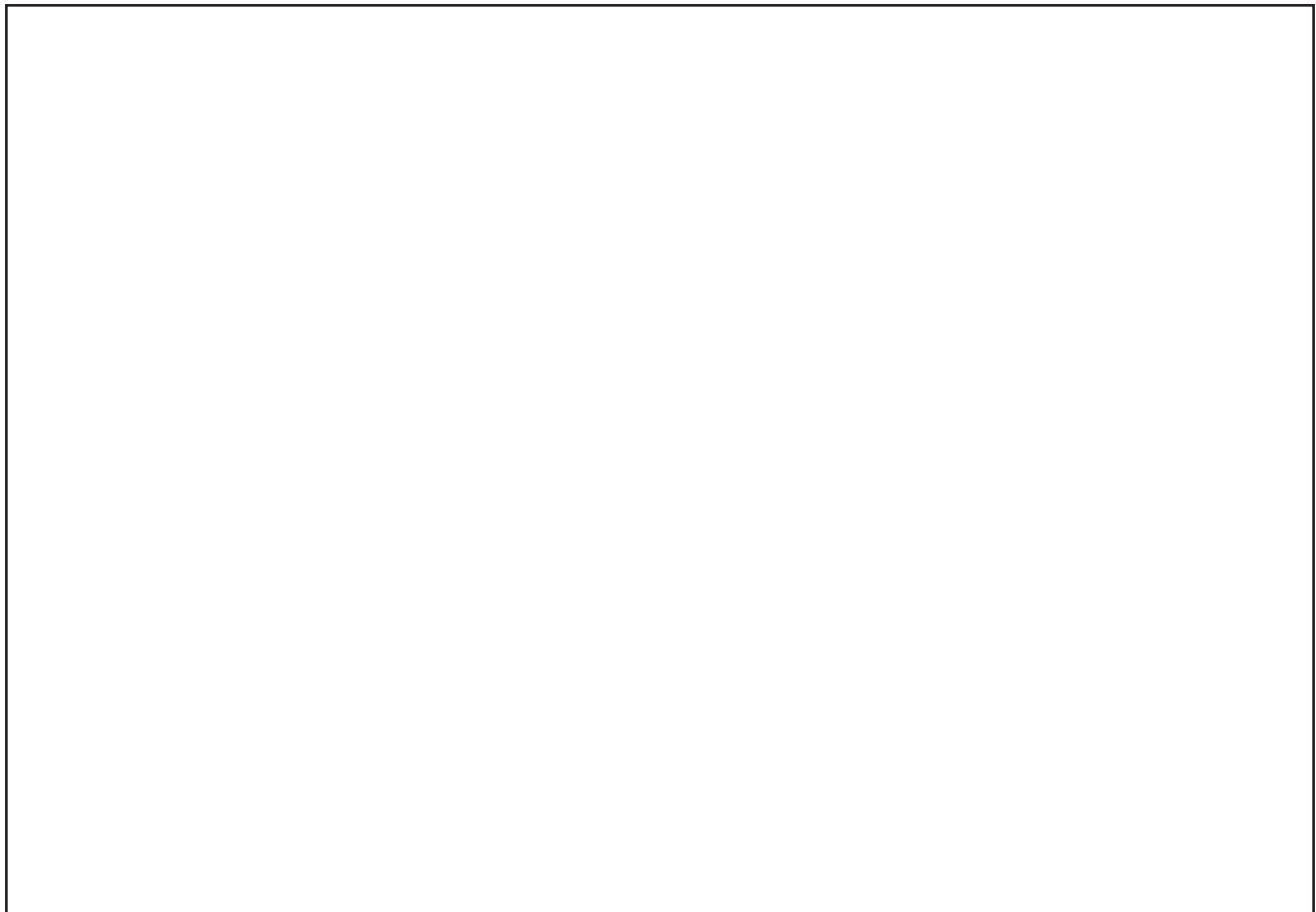
ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานที่ 3
เรื่อง แนวทางการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)

วิชาสังคมศึกษา ส 22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันหาแนวทางการแก้ปัญหาการผลิตบริการของผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรูปแบบของแผนผังมโนทัศน์ (Mind Map)

แบบประเมินการตรวจใบงาน
เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	ความสมบูรณ์ และถูกต้องของเนื้อหา (5)	ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย (5)	ตรงต่อเวลา (5)	ความสวยงาม และคิดสร้างสรรค์ (5)	รวม (20)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

เกณฑ์การประเมิน

18-20	คะแนน	อยู่ในเกณฑ์	ดีมาก	แสดงว่า	ผ่าน
14-17	คะแนน	อยู่ในเกณฑ์	ดี	แสดงว่า	ผ่าน
10-13	คะแนน	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้	แสดงว่า	ผ่าน
ต่ำกว่า 10	คะแนน	อยู่ในเกณฑ์	ต้องปรับปรุง	แสดงว่า	ไม่ผ่าน

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	ความรับผิดชอบ และตรงต่อเวลา (5)	มีการแบ่งหน้าที่ การทำงาน (5)	การนำเสนอ (5)	การแสดงความคิดเห็น ภายในกลุ่ม (5)	รวม (20)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

เกณฑ์การประเมิน

18-20	คะแนน	อยู่ในเกณฑ์	ดีมาก	แสดงว่า	ผ่าน
14-17	คะแนน	อยู่ในเกณฑ์	ดี	แสดงว่า	ผ่าน
10-13	คะแนน	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้	แสดงว่า	ผ่าน
ต่ำกว่า 10	คะแนน	อยู่ในเกณฑ์	ต้องปรับปรุง	แสดงว่า	ไม่ผ่าน

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินใบงาน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5	4	3	2	1
ความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องทุกประเด็น	เนื้อหาไม่ถูกต้อง 1 ประเด็น	เนื้อหาไม่ถูกต้อง 2 ประเด็น	เนื้อหาไม่ถูกต้อง 3 ประเด็น	เนื้อหาไม่ถูกต้องมากกว่า 3 ประเด็น
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย	1. สะอาด 2. เป็นระเบียบ 3. สวยงาม 4. ใช้ภาษาได้ถูกต้อง	ไม่สมบูรณ์ 1 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 3 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์มากกว่า 3 ประเด็น
การนำเสนอ	1. นำเสนอถูกต้องตามประเด็น 2. ลีลานำเสนอน่าสนใจ 3. พุดถูกอักขระวิธี 4. เสียงดังฟังชัด	ไม่สมบูรณ์ 1 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 3 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์มากกว่า 3 ประเด็น
การแสดงความร่วมมือภายในกลุ่ม	1. มีการวางแผนร่วมกัน 2. ช่วยเหลือกันทำงาน 3. ทำตามหน้าที่ของตน 4. ทำงานจนสำเร็จ	ไม่สมบูรณ์ 1 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 3 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์มากกว่า 3 ประเด็น

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินกระบวนการกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5	4	3	2	1
ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	1. ทำตามหน้าที่ของตน 2. งานถูกต้องสมบูรณ์ 3. ตรงต่อเวลา 4. ทำงานจนสำเร็จ	ไม่สมบูรณ์ 1 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 3 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ มากกว่า 3 ประเด็น
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย	1. สะอาด 2. เป็นระเบียบ 3. สวยงาม 4. ใช้ภาษาได้ถูกต้อง	ไม่สมบูรณ์ 1 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 3 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ มากกว่า 3 ประเด็น
การนำเสนอ	1. นำเสนอถูกต้องตามประเด็น 2. สีสันนำเสนอน่าสนใจ 3. พุดถูกอักขระวิธี 4. เสียงดังฟังชัด	ไม่สมบูรณ์ 1 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 3 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ มากกว่า 3 ประเด็น
การแสดงความร่วมมือภายในกลุ่ม	1. มีการวางแผนร่วมกัน 2. ช่วยเหลือกันทำงาน 3. ทำตามหน้าที่ของตน 4. ทำงานจนสำเร็จ	ไม่สมบูรณ์ 1 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ 3 ประเด็น	ไม่สมบูรณ์ มากกว่า 3 ประเด็น

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้
เพิ่มคุณค่าผลผลิตด้วยหลักคิดพอเพียง

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ประเด็น	หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	วิเคราะห์หลักสูตรมาตรฐาน และตัวชี้วัดและจัดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เวลาและวัยของผู้เรียน	ศึกษาโครงสร้างเวลาในหลักสูตร กำหนดเวลา เหมาะสมกับกิจกรรม เนื้อหา วัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเข้าใจ ตามลำดับจากง่ายไปหายาบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	ศึกษาหลักสูตรมาตรฐานตัวชี้วัดจัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัว
เวลา	ศึกษาโครงสร้างเวลาในหลักสูตร กำหนดเวลา เหมาะสมกับกิจกรรม เนื้อหา วัยของผู้เรียน	กำหนดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ได้เต็มตามศักยภาพผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตาม วัตถุประสงค์	กำหนดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ได้เต็มตามศักยภาพผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตาม วัตถุประสงค์	วางแผนการใช้เวลาชัดเจนตามเวลาที่มี และเมื่อเวลาไว้รองรับเหตุการณ์ที่ อาจเปลี่ยนแปลงในขณะทำกิจกรรม
วิธีการจัดกิจกรรม	- แบ่งกลุ่มนักเรียนให้พอดีกับเนื้อหา กิจกรรม และจำนวนนักเรียน - กำหนดกิจกรรม ภาระงาน การสำรวจสืบค้น การนำเสนอโดยการ อภิปราย เขียนสรุปในรูปแบบของ Mind Map เขียนแผนผัง ประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหา ในเวลาที่กำหนด	- ต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ - เพื่อฝึกทักษะการสื่อสาร การคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการทำงาน ร่วมกัน มีวินัย มีความรับผิดชอบ	- ครูชี้แจงขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่ม และการสำรวจข้อมูลในชุมชนให้ชัดเจน และให้คำแนะนำ/ปรึกษาอย่างใกล้ชิด ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม - ผู้สอนมีความรอบรู้ในเรื่องที่สอน มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ	
แหล่งเรียนรู้	- แหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม งบประมาณ เวลาในการทำกิจกรรม และวัยของผู้เรียน - เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น การทำข่าวหาลาม	- เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ได้อย่างคุ้มค่า - เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง - ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตาม จุดประสงค์	- สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น จัดเตรียมความพร้อม ประสานงานกับ ผู้ที่เกี่ยวข้องและวิทยากรในการให้ ความรู้เรื่องการทำข่าวหาลาม - จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้สำรองไว้ ในกรณีที่แหล่งเรียนรู้นั้นมีปัญหา	
สื่อ/อุปกรณ์	- การเลือกใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการเรียนการสอนเหมาะสมกับ เนื้อหา กิจกรรม วัยผู้เรียนและ มีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน	- ใช้สื่อเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจปฏิบัติกิจกรรมได้ บรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัด - ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหาได้ เกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์	- จัดวางสื่อตามกำหนดขั้นตอนการใช้ ให้สัมพันธ์กับกิจกรรม - จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียนและมีสำรองไว้ ในกรณีที่สื่อชำรุดใช้การไม่ได้ - ตรวจสอบ และทดลอง สภาพความพร้อมของสื่อเทคโนโลยี	
การประเมินผล	- การประเมินผลเหมาะสมกับ ธรรมชาติวิชา กิจกรรม เนื้อหา วัย ของผู้เรียนและเวลาที่มีเพียงพอ กับ จำนวนผู้เรียน	- เพื่อวัดและประเมินให้ตรงตาม ตัวชี้วัด - วัดและประเมินผลได้ชัดเจน ผู้เรียนได้ แสดงความสามารถเต็มตามศักยภาพ	- วางแผนการวัดและประเมินผลให้ เป็นขั้นตอนชัดเจน - แบบประเมินมีความเชื่อมั่น และเที่ยงตรงในการวัดตามตัวชี้วัด	
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	- เรื่องเทคนิคกระบวนการเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม เทคนิค Think pair share เทคนิคแบบโต๊ะกลม (Round Table) เทคนิค Cards and Chart - ความรู้ในเนื้อหาที่สอนการจัดการทรัพยากร การผลิตและการบริการ - ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
คุณธรรมของครู	- มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ชยัน อดทน เสียสละ รักและเมตตาต่อศิษย์ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ยืดหยุ่น มีความเป็น กัลยาณมิตรและมีวินัยในตนเองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี			

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	1. ผู้เรียนแบ่งหน้าที่ทำงานในกลุ่มได้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน 2. ใช้เวลาในการศึกษาและปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด 3. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด 4. เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนอย่างคุ้มค่า	1. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ได้รับมอบหมาย มีวินัยในการรักษาเวลาเพื่อให้งานเสร็จตามจุดประสงค์ 2. คิดวิเคราะห์ในประเด็นที่ศึกษาได้อย่างมีเหตุผล 3. นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 4. อนุรักษ์และภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน	1. มีการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบให้ทันตามกำหนดเวลา 2. เคารพกฎ กติกา และยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม ปฏิบัติตามขั้นตอนของการเรียนรู้ตามกระบวนการกลุ่ม 3. ระมัดระวังรอบคอบในการใช้วัสดุอุปกรณ์
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	- ทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม - พื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ทักษะชีวิตในกิจกรรมการสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น - การแก้ปัญหาชุมชน		
คุณธรรมของผู้เรียน	ความสามัคคี มีวินัย ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ช่วยเหลือแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พอประมาณ เสียสละ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีจิตอาสา		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
		วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้ เรื่อง การใช้วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการออกสำรวจในชุมชน - มีความรู้การจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ผลงานของกลุ่ม	- รู้กระบวนการทำงานกลุ่ม - มีความรู้กติกา และมีวินัยในกลุ่ม - เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรอบรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น - รู้สาเหตุและปัญหาของการผลิตและการบริการผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น (ข้าวหลาม)	- มีความรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน	
ทักษะ	- ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างระมัดระวัง คุ้มค่า และประหยัด - การเลือกใช้วัสดุให้เหมาะสมกับการออกสำรวจในชุมชน และการจัดป้ายนิเทศ	- ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข - ทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - ทักษะการคิดแก้ปัญหา โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิต	- ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และถูกวิธีโดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น - ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยได้อย่างเหมาะสม	
ค่านิยม	- เห็นคุณค่าความสำคัญของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้	- เห็นคุณค่าและความสำคัญของความสามัคคี มีน้ำใจ ความเสียสละ มีจิตอาสา และกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	- เห็นคุณค่าของการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ของนักเรียน	- เห็นคุณค่าและตระหนักถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น	

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
รหัสวิชา ค 22101 วิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ ชื่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อัตราส่วนและอัตราส่วนที่เท่ากัน เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง
- ค 1.1 ม.2/4 ใช้ความรู้เกี่ยวกับอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละในการแก้โจทย์ปัญหา
- ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ค 6.1 ม.1-3/2 ใช้ความรู้ ทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
- ค 6.1 ม.1-3/3 ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม
- ค 6.1 ม.1-3/4 ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร สื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและชัดเจน
- ค 6.1 ม.1-3/5 เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์ และนำความรู้ หลักการ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อัตราส่วนของจำนวนสองจำนวนและอัตราส่วนของจำนวนหลาย ๆ จำนวน ซึ่งแต่ละจำนวนในอัตราส่วนเป็นจำนวนบวก แสดงความสัมพันธ์ที่เปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณซึ่งอาจมีหน่วยเดียวกันหรือต่างหน่วยกันก็ได้ เรียกว่าอัตราส่วน เราอาจเขียนอัตราส่วนในรูป $a : b$ และในรูป $\frac{a}{b}$ เราสามารถหาอัตราส่วนที่เท่ากันได้โดยการคูณหรือการหารแล้วได้อัตราส่วนใหม่ที่เท่ากับอัตราส่วนเดิม อัตราส่วนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างหลากหลาย จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ไม่ให้เกิดความผิดพลาด บนพื้นฐานของความมีเหตุมีผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 อธิบายหลักการเขียนอัตราส่วนแทนอัตราได้
- 3.2 เขียนอัตราส่วนแทนอัตราได้
- 3.3 เขียนอัตราส่วนที่เท่ากันได้
- 3.4 ให้เหตุผลได้อย่างเหมาะสม
- 3.5 ตระหนักในคุณค่าของคณิตศาสตร์

4. สาระการเรียนรู้

ความหมายของอัตราส่วน การเขียนอัตราส่วนของปริมาณของสิ่งของสองสิ่ง และการเขียนอัตราส่วนให้เท่ากับอัตราส่วนที่กำหนดให้

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
 - การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การนำเสนอหลักการเขียนอัตราส่วนแทนอัตรา บอกหลักการทำอัตราส่วนที่เท่ากัน และนำเสนอข้อมูลที่จะทำให้การผลิตข้าวหลามอร่อย

5.2 ความสามารถในการคิด

- ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอัตราส่วนในของผสมต่าง ๆ ที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวัน

5.3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- นักเรียนสืบค้นอัตราส่วนของส่วนผสมในข้าวหลามจากอินเทอร์เน็ต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 ซื่อสัตย์สุจริต

- ทำงานด้วยตนเองไม่ลอกผลงานผู้อื่นเป็นของตนเอง

6.2 มีวินัย

- ทำงานให้เสร็จตามเวลาข้อตกลงร่วมกัน

6.3 ใฝ่เรียนรู้

- นักเรียนแสวงหาความรู้สูตรข้าวหลามจากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง

6.4 อยู่อย่างพอเพียง

- มีการตัดสินใจวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล ในการเชื่อมโยงความรู้อัตราส่วนของส่วนผสมต่าง ๆ

ในชีวิตประจำวัน

6.5 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ทำงานให้สำเร็จด้วยความสามารถของตนเอง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

-

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

8.1 ครูนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีสติและสมาธิพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยชวนนักเรียนสนทนาดังนี้

ครู : นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนด้วยวิธีใด (ครูมีเหตุผลในการสอนจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน)

ครู : นักเรียนที่มาโรงเรียนด้วยรถโดยสารประจำทางต้องเสียค่าบริการเท่าไร

ครู : นักเรียนคิดว่าการกำหนดราคาโดยสารหรือที่เรียกว่าอัตราค่าโดยสารเขามีวิธีกำหนดอัตราค่าบริการจากอะไร (นักเรียนจะตอบว่า อัตราค่าโดยสารขึ้นอยู่กับระยะทางเป็นการสรุปอ้างอิง/ให้เหตุผล) (ครูวางแผนใช้ชุดคำถามกระตุ้นให้นักเรียนพูดสร้างบรรยากาศในความเป็นกันเองนักเรียนเกิดทักษะการสื่อสารและสื่อความหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลจากนักเรียนในการเชื่อมโยงสู่เรื่องที่ครูสอน)

8.2 ครูเชื่อมโยงสู่เรื่องที่สอนโดยกล่าวถึง “อัตรา” เป็นความสัมพันธ์ของสิ่งของตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไป เช่น อัตราค่าโดยสาร อัตราการเข้าชมภาพยนตร์ อัตราของส่วนผสมในน้ำหวาน กาแฟ หรือข้าวหลาม ซึ่งเราสามารถเขียนอัตราในรูปของอัตราส่วน (Ratios) ได้

8.3 ครูให้ความรู้เรื่องการเขียนอัตราส่วนแทนอัตรา ด้วยการยกตัวอย่างการเขียนอัตราส่วนแทนอัตรา พร้อมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการยกตัวอย่าง (ลักษณะตามใบสรุปความรู้ที่ 1)

ไข่ไก่ 10 ฟอง ราคา 32 บาท

เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น 10:32 โดยทั่วไปเขียนเป็น 5:16

เกลือ 2 ช้อนชา น้ำมะนาว 5 ถ้วย

เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น 2:5

สมุดราคาโหลละ 60 บาท

เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น 1:60 หรือ

สมุด 12 เล่มราคา 60 บาท

เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น 12:60 โดยทั่วไปเขียนเป็น 2:5

จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียน เป็น 1 ต่อ 25

เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น 1:25

จำนวนไก่ต่อจำนวนเป็ด เป็น 70 ต่อ 80

เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น 70:80 โดยทั่วไปเขียนเป็น 7:8

เมื่อยกตัวอย่างพอสมควรแล้ว **ครูกระตุ้นให้นักเรียนวิเคราะห์** เพื่อสรุปได้ว่า “การเขียนอัตราส่วนแทนอัตรา นิยมเขียนในรูปของอัตราส่วนอย่างต่ำโดยการตัดทอน และการสลับตำแหน่งก็มีความสำคัญทำให้ความหมายเปลี่ยนไป” (ตามใบสรุปความรู้ที่ 1)

8.4 เมื่อนักเรียนมีความรู้เรื่องการเขียนอัตราส่วนแทนอัตราแล้ว **ครูเชื่อมโยงความรู้วิถีชีวิต ให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าในคณิตศาสตร์** โดยกล่าวถึงอัตราส่วนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเราได้ดังนี้

ครู : ในการผสมสี (**ครูเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ศิลปะ**) หากนักเรียนต้องการสีเขียว นักเรียนจะต้องใช้สีใดผสมกันบ้าง (สีน้ำเงินกับสีเหลือง) มีอัตราส่วนเท่าใด (ปริมาณเท่า ๆ กัน)

ครู : สีม่วงแดง เกิดจากการผสมสีอะไรบ้าง โดยมีส่วนผสมอย่างละเท่ากัน มากน้อยกว่ากันอย่างไร (**ความสามารถในการคิด และความสามารถในการสื่อสาร**)

ครู : อัตราส่วนมีความสำคัญต่อการผสมสี นักเรียนคิดว่าอัตราส่วนมีความสำคัญในเรื่องใดได้อีกบ้าง (นักเรียนตอบตามอิสระ)

8.5 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มที่แบ่งไว้แล้ว ช่วยกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอัตราส่วนในของผสมต่าง ๆ ที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวันตามใบกิจกรรมที่ 1 **และเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของคณิตศาสตร์ตระหนักถึงความสมเหตุสมผล มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และอยู่อย่างพอเพียง** ดังนี้

ผลิตภัณฑ์/อาหาร	การวิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1. ข้าวหลาม (ตัวอย่างที่ครูเชื่อมโยงแผนบูรณาการเรื่องข้าวหลาม)	การผลิตข้าวหลามจะต้องกำหนดสัดส่วนของข้าวเหนียว กะทิ น้ำตาล ถั่วลิสง ให้พอเหมาะกับจำนวนที่ผลิต เพื่อรักษาคุณภาพความอร่อย ไม่ว่าจะผลิตข้าวหลามปริมาณมากหรือน้อย (ความพอประมาณ) นักเรียนจะต้องรู้ว่าข้าวหลามแต่ละที่มีรสชาติแตกต่างกัน เช่น ข้าวหลามหนองมนจะนุ่ม และ หวานมัน รสเข้มข้น ข้าวหลามนครปฐมจะเหนียวนุ่ม ไม่และ รสกลมกล่อม ข้าวหลามบางที่มีรสมันเค็มนิดหน่อย (ความมีเหตุผล) ในข้าวหลามมีสารอาหารที่ให้พลังงาน (ภูมิคุ้มกัน)
2. การหุงข้าว (ตัวอย่างที่ครูใช้คำถามให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์)	การหุงข้าวควรจะต้องกำหนดสัดส่วนของข้าวและน้ำให้พอเหมาะพอดี (ความพอประมาณ) เพราะถ้าใส่น้ำมากไปข้าวจะแฉะ ถ้าใส่น้ำน้อยไปก็จะแข็ง หากกำหนดอัตราส่วนที่เหมาะสมจะทำให้ข้าวนุ่มพอดี ข้าวที่ใช้หุงเป็นข้าวใหม่หรือข้าวเก่า ถ้าข้าวใหม่ก็จะลดปริมาณน้ำลดลง ถ้าข้าวเก่าจะเพิ่มปริมาณน้ำมากขึ้นเล็กน้อย (ความมีเหตุผล) ข้าวมีคาร์โบไฮเดรต ให้พลังงานสูง มีวิตามินหลายชนิด โดยเฉพาะวิตามินบีสามารถป้องกันโรคเหน็บชาได้ (ภูมิคุ้มกัน)
3. การเจียวไข่	การทำไข่เจียว ปริมาณไข่และปริมาณน้ำมันปลาต้องเป็นสัดส่วนกันในอัตราส่วนที่เหมาะสม (ความพอประมาณ) ถ้าใส่น้ำมันมากเกินไปไข่เจียวก็จะเค็ม ใส่น้อยไปไข่เจียวก็จะจืด รวมถึงขนาดของน้ำมันและความแรงของไฟ และไข่ที่จะนำมาทำไข่เจียวนั้นต้องเป็นไข่ดี ปลอดภัยจากการติดเชื้อ (ความมีเหตุผล) ไข่ให้โปรตีนและสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย (ภูมิคุ้มกัน)
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างผลิตภัณฑ์ หรืออาหารหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องใช้ความรู้เรื่อง อัตราส่วน	นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามตัวอย่างข้างต้น

8.6 ครูให้นักเรียนสรุปหลักการเขียนอัตราส่วนแทนอัตรา ได้ดังนี้ การเขียนอัตราส่วนของปริมาณสองปริมาณมีหน่วยเหมือนกัน ไม่จำเป็นต้องเขียนหน่วยกำกับ สำหรับปริมาณสองปริมาณมีหน่วยต่างกัน ต้องเขียนหน่วยกำกับ และเพื่อเน้นย้ำความเข้าใจให้นักเรียนในแบบฝึกทักษะที่ 1 เป็นการบ้าน เพื่อทบทวนความรู้

8.7 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปสืบค้นอัตราส่วนของผสมในข้าวหลามที่นักเรียนคิดว่ามีรสชาติที่อร่อย (เนื่องจากข้าวหลามเป็นสินค้าขึ้นชื่อของท้องถิ่น) จากแหล่งเรียนรู้ร้านค้าในท้องถิ่น หรือผู้ปกครองนักเรียน หรือนักเรียนจะสืบค้นในอินเทอร์เน็ตก็ได้ เพื่อเตรียมเรียนรู้ในเนื้อหาในชั่วโมงต่อไป (**มุ่งเน้นในการทำงาน/ความซื่อสัตย์**)

ชั่วโมงที่ 2

8.8 ครูนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเชื่อมโยงสู่การสอนอัตราส่วนที่เท่ากัน โดยนำขนมหวานไทย ได้แก่ ขนมชั้น ขนมถ้วย ขนมหม้อแกง ขนมตาล และขนมถ้วยฟู ให้นักเรียนแต่ละคนเลือกขนมที่ตนเองชอบมากที่สุดคนละหนึ่งชนิด (**มิติด้านวัตถุ ส่งเสริมสินค้าไทย**) ให้นักเรียนที่ชอบขนมหวานไทยชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน (**ครูใช้เหตุผลในการแบ่งกลุ่มตามความชอบและความสนใจของนักเรียนเพื่อที่จะเรียนรู้ได้เร็ว มีทิศทางเดียวกัน**) ครูให้ตัวแทนนักเรียนออกมาจับขนมที่กลุ่มสนใจจากครู **โดยเน้นการมีวินัยการมาก่อนหลังให้เรียงลำดับ** ครูชมนักเรียนคนที่รับขนมแล้วไหวสวย (**มิติด้านวัฒนธรรม**) แล้วให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์ส่วนผสมในขนม โดยใช้เวลา 15 นาที (**ปลูกฝังให้นักเรียนตรงต่อเวลา และมีวินัยในการทำงาน**) นักเรียนแต่ละกลุ่มจะวิเคราะห์ถึงส่วนผสมที่มีอยู่ในขนม (**อาจจะชิม ดม ก็ได้**) และนำเสนอ (นักเรียนจะกำหนดบทบาทหน้าที่กันเองว่าใครทำหน้าที่อะไร เช่น จดบันทึก โครชิม โครสรุปนำเสนอ นักเรียนได้ทำงานตามความสนใจ เป็นความพอประมาณ การวางแผนทำงานร่วมกันฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม เป็นมิติด้านสังคม นักเรียนมีทักษะการสังเกต ใฝ่เรียนรู้ การให้เหตุผล และการนำเสนอ)

8.9 ครูแจกสูตรขนมหวานให้แต่ละกลุ่มตามชนิดของขนมที่กลุ่มเลือก และให้ช่วยกันอ่านและจับประเด็นว่าได้อะไรบ้าง (**ทักษะการสื่อสาร**) และครูใช้ชุดคำถามถึงการเพิ่มและลดปริมาณของส่วนผสมของขนมหวานแต่ละชนิด เพื่อเชื่อมโยงสู่การสอนอัตราส่วนที่เท่ากัน

8.10 ครูให้ความรู้เรื่องอัตราส่วนที่เท่ากันตามใบสรุปความรู้ที่ 2 และให้นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการทำอัตราส่วนที่เท่ากัน เรานิยมใช้หลักการคูณและหลักการหาร (**ทักษะการคิด**)

8.11 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ทำใบกิจกรรมที่ 1 การนำสูตรข้าวหลามที่ไปสืบค้นมา เพิ่มหรือลดปริมาณการผลิตข้าวหลามที่ให้มีรสชาติเดิม (โดยใช้ความรู้เรื่องอัตราส่วนที่เท่ากันแล้ว) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูเน้นย้ำการเพิ่มหรือลดอัตราส่วนในของผสมข้าวหลามจะยังทำให้ข้าวหลามมีรสชาติที่อร่อยเหมือนเดิม เมื่อนักเรียนนำเสนอผลงาน นักเรียนที่เหลือให้มีสมาธิตั้งใจฟังเพื่อนเป็นการให้เกียรติกัน และถือเป็นวัฒนธรรมในการเรียนรู้ เมื่อมีคนพูดก็ต้องมีคนฟัง ถือเป็น**การเสริมแรงใจ**ให้เพื่อน

8.12 ครูสนทนถึงการผลิตข้าวหลาม เพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ดังนี้

ครู : ครูเคยไปเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี เห็นร้านขนมหม้อแกงอยู่หลายร้าน ซึ่งเป็นสาขาเดียวกัน แต่เมื่อชิมรสชาติของขนมหม้อแกงจะมีรสชาติที่แตกต่างกันออกไป ทั้ง ๆ ที่ใช้ส่วนผสมเดียวกัน นักเรียนคิดว่าอะไรทำให้เกิดความแตกต่าง

ครู : นักเรียนจะต้องผลิตข้าวหลามตามสูตรที่ได้มา นักเรียนจะอย่างไรจึงจะรักษารสชาติของข้าวหลามให้มีรสชาติอร่อยเหมือนที่ต้นฉบับเขาทำ

8.13 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปและนำเสนอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะทำให้ข้าวหลามที่นักเรียนจะผลิตในชั่วโมงต่อไปนั้นหอมอร่อยและคงรสชาติเดิม นักเรียนอาจวิเคราะห์ได้ดังนี้

8.13.1 ก่อนลงมือปฏิบัติต้องมีความพร้อม จัดเตรียมอุปกรณ์และส่วนผสมที่จะผลิตข้าวหลามให้พร้อมและเพียงพอ ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป (**ความพอประมาณ**)

8.13.2 ความแรงของไฟ ระยะเวลาที่ใช้ในการเผาข้าวหลาม (**ความพอประมาณ**)

8.13.3 ต้องรู้ว่าผสมอะไรก่อนหลัง ด้วยเหตุผลที่ว่าลำดับการใส่ส่วนผสมในการปรุงอาหารหรือประกอบอาหาร อาจทำให้อาหารขาดความอร่อย (*การมีเหตุผล*)

8.13.4 ความเหมาะสมของกระบอกข้าวหลาม ขนาดของกระบอกข้าวหลาม ความแก่อ่อนของกระบอกไม้ไผ่มีเชื้อไฟ เพื่อให้ข้าวหลามแลดูสวยน่ารับประทาน (*การมีเหตุผล*)

8.13.5 เครื่องสำหรับตวงต้องได้มาตรฐาน ส่วนผสมที่จะใช้ต้องมีคุณภาพดี ไม่เหม็นหืน ไม่เสีย ไม่มีเชื้อราหรือสิ่งเจือปน ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ (*ภูมิคุ้มกัน*)

8.13.6 นักเรียนจะต้องวางแผนช่วยกันทำงาน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความสามารถ (ความถนัด) ของแต่ละคน เพื่อให้งานเสร็จตามเวลา (*ภูมิคุ้มกัน*)

8.13.7 นักเรียนต้องมีความรู้ในเรื่องการเพิ่มปริมาณในอัตราส่วน ต้องมีความรู้เรื่องชนิดของข้าวเหนียวที่นำมาใช้ มีความรู้เรื่องเครื่องมือที่ใช้ตวงต้องมีมาตรฐาน หรือการใช้เครื่องตวงให้ถูกวิธี (*มีความรู้*)

8.13.8 ต้องมีสมาธิและสติ ในการตวงอัตราส่วน ต้องไม่นับผิด หรืออะไรใส่แล้วอะไรยังไม่ใส่ และต้องมีการอดทน ไม่ใจร้อนในการทำงานแต่ละขั้นตอน หรือขณะปฏิบัติงานมีการกระทบกระทั่งกันต้องรู้จักการขอโทษ และให้อภัย (*การมีคุณธรรม*)

8.14 ครูให้นักเรียนบันทึกข้อมูลในแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ ลงสมุดบันทึกไว้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้ก่อนลงมือทำผลิตข้าวหลามในช่วงต่อไป ซึ่งเป็นวิชาการงานพื้นฐานอาชีพต่อไป

8.15 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในหนังสือแบบเรียน เรื่อง อัตราส่วนที่เท่ากัน เพื่อทบทวนบทเรียนที่บ้าน

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- 9.1 สื่อขนมหวานไทย
- 9.2 ภาพขนมหวานไทยและส่วนผสม
- 9.3 แบบวิเคราะห์ของผสม
- 9.4 ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง อัตราส่วนที่เท่ากัน
- 9.5 เอกสารสิ่งพิมพ์ เรื่อง ขนมหวานไทย
- 9.6 อินเทอร์เน็ต

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนอัตราส่วนแทนอัตราได้	การตอบคำถามของผู้เรียน	แบบบันทึกการตอบคำถามของผู้เรียน	นักเรียนที่ตอบถูกมากกว่าร้อยละ 80 ดีมาก ร้อยละ 70-79 ดี ร้อยละ 50-69 พอใช้ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ปรับปรุง
ด้านทักษะ/กระบวนการ เขียนอัตราส่วนแทนอัตราได้ เขียนอัตราส่วนที่เท่ากันได้	ตรวจใบกิจกรรมที่ 1 และแบบฝึกทักษะที่ 1	แบบตรวจใบกิจกรรมที่ 1 และแบบตรวจแบบฝึกทักษะที่ 1	สรุปแบบสังเกตพฤติกรรมได้คะแนนตั้งแต่ 16-20 ดี ได้คะแนนตั้งแต่ 10-15 พอใช้ ได้คะแนนต่ำกว่า 10 ปรับปรุง
ค่านิยม ตระหนักในคุณค่าของคณิตศาสตร์	การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	สรุปแบบสังเกตพฤติกรรมได้คะแนนตั้งแต่ 16-20 ดี ได้คะแนนตั้งแต่ 10-15 พอใช้ ได้คะแนนต่ำกว่า 10 ปรับปรุง

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ใบสรุปความรู้ที่ 1 เรื่อง อัตราส่วน

อัตรา (Rate) คือ ข้อความที่แสดงความเกี่ยวข้องของปริมาณสองปริมาณ

อัตราส่วน (Ratio) คือ การเขียนสัญลักษณ์ แทนการเปรียบเทียบของปริมาณสองปริมาณ

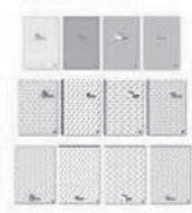
โดยใช้สัญลักษณ์ $a : b$ หรือ $\frac{a}{b}$ (อ่านว่า a ต่อ b) เรียก “a” ว่า จำนวนแรกหรือจำนวนที่หนึ่ง และเรียก “b” ว่า จำนวนหลังหรือจำนวนที่สอง จะพิจารณาในกรณีที่ a และ b เป็นจำนวนบวกเท่านั้น โดยส่วนใหญ่จะพบว่ามีอัตราส่วนไปใช้ในเรื่องเกี่ยวกับการซื้อขาย การเงิน อัตราดอกเบี้ย เช่น

ไข่ไก่ 10 ฟอง ราคา 32 บาท เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น $10 : 32$

เกลือ 2 ช้อนชา น้ำมะนาว 5 ถ้วย เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น $2 : 5$

สมุดราคาโหลละ 60 บาท เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น $1 : 60$

จำนวนไก่ต่อจำนวนเป็ด เป็น 70 ต่อ 80

เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น $70 : 80$

จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียน เป็น 1 ต่อ 25

เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น $1 : 25$

ข้อสังเกต

ไข่ไก่ 10 ฟอง ราคา 35 บาท เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น $10 : 35$ หรือเขียนเป็น $2 : 7$

สมุด 12 เล่ม ราคา 60 บาท เขียนในรูปอัตราส่วน เป็น $12 : 60$ หรือเขียนเป็น $1 : 5$

และ

อัตราของราคาไข่ไก่ ไข่ไก่ 10 ฟอง ราคา 35 บาท

เขียนแทนด้วยอัตราส่วนได้เป็น $10 : 35$ หมายถึง ไข่ไก่จำนวน 10 ฟอง ราคา 35 บาท

ถ้าเขียนแทนด้วย $35 : 10$ จะหมายถึง ไข่ไก่จำนวน 35 ฟอง ราคา 10 บาท

สรุป

การเขียนอัตราส่วนนั้น หากเขียนสลับที่ความหมายก็จะเปลี่ยนไป ในการเขียนอัตราส่วนส่วนใหญ่นิยมเขียนในรูปอัตราส่วนอย่างต่ำเสมอ เพราะง่ายต่อการคิดคำนวณ ถ้ามีอัตราส่วนใดยังไม่อยู่ในรูปอัตราส่วนอย่างต่ำให้ใช้วิธีการตัดทอนของเศษส่วนมาทำให้อัตราส่วนนั้นเป็นอัตราส่วนอย่างต่ำ

การเขียนอัตราส่วนมี 2 แบบ

1. การเขียนอัตราส่วนของปริมาณสองปริมาณมีหน่วยเหมือนกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 โตะตัวหนึ่งมีความกว้าง 50 เซนติเมตร ยาว 120 เซนติเมตร

วิธีทำ เขียนในรูปอัตราส่วนได้ดังนี้

อัตราส่วนของความกว้างต่อความยาวของโตะ เท่ากับ $50 : 120$

ตัวอย่างที่ 2 ชุดามีเสื้อ 5 ตัว มีกางเกง 2 ตัว

วิธีทำ เขียนในรูปอัตราส่วนได้ดังนี้

อัตราส่วนของจำนวนเสื้อต่อจำนวนกางเกง เท่ากับ $5 : 2$

ข้อสังเกต การเขียนอัตราส่วนของปริมาณสองปริมาณมีหน่วยเหมือนกัน ไม่จำเป็นต้องเขียนหน่วยกำกับ

2. การเขียนอัตราส่วนของปริมาณสองปริมาณมีหน่วยต่างกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3 นมเปรี้ยว 4 กล่อง ราคา 23 บาท

วิธีทำ เขียนในรูปอัตราส่วนได้ดังนี้

อัตราส่วนของนมเปรี้ยวเป็น*กล่อง*ต่อราคาเป็น*บาท* เท่ากับ $4 : 23$

ตัวอย่างที่ 4 จำนวนกรรไกร 10 อันต่อนักเรียน 40 คน

วิธีทำ เขียนในรูปอัตราส่วนได้ดังนี้

อัตราส่วนของกรรไกรเป็นอัน*ต่อ*นักเรียนเป็น*คน* เท่ากับ $4 : 2$

ข้อสังเกต การเขียนอัตราส่วนของปริมาณสองปริมาณมีหน่วยต่างกัน ต้องเขียนหน่วยกำกับ

ใบสรุปความรู้ที่ 2 เรื่อง อัตราส่วนที่เท่ากัน

พิจารณา

การเขียนอัตราส่วนของจำนวนไข่ไก่เป็นฟองต่อราคาเป็นบาท เท่ากับ 2 : 5 หรือเขียนเป็น 4 : 10 หรือ 6 : 15 หากพิจารณาจริง ๆ โดยทอนให้เป็นอัตราส่วนอย่างต่ำแล้ว จะพบว่าอัตราส่วนดังกล่าวเป็นอัตราเดียวกันดังนี้

จำนวนไข่ไก่ (ฟอง)	2	4	6	8	10	12	14
ราคาไข่ไก่ (บาท)	5	10	15	20	25		

กล่าวได้ว่าอัตราส่วนเหล่านี้เป็นอัตราส่วนที่เท่ากัน เขียนได้ดังนี้

$$2 : 5 = 4 : 10 = 6 : 15 = 8 : 20 = 10 : 25 = \dots = \dots$$

หรืออาจเขียนในรูปเศษส่วนได้ดังนี้

$$\frac{2}{5} = \frac{4}{10} = \frac{6}{15} = \frac{8}{20} = \frac{10}{25} = \dots = \dots$$

จะเห็นว่าอัตราส่วนข้างต้นแต่ละจำนวน มีความเกี่ยวข้องกันดังนี้

$$\frac{4}{10} = \frac{2 \times 2}{5 \times 2} \quad \text{และ} \quad \frac{4 \div 2}{10 \div 2} = \frac{2}{5}$$

$$\frac{6}{15} = \frac{2 \times 3}{5 \times 3} \quad \text{และ} \quad \frac{6 \div 3}{15 \div 3} = \frac{2}{5}$$

$$\frac{8}{20} = \frac{2 \times 4}{5 \times 4} \quad \text{และ} \quad \frac{8 \div 4}{20 \div 4} = \frac{2}{5}$$

$$\frac{10}{25} = \frac{2 \times 5}{5 \times 5} \quad \text{และ} \quad \frac{10 \div 5}{25 \div 5} = \frac{2}{5}$$

สรุปการทำอัตราส่วนให้เท่ากับอัตราส่วนที่กำหนดให้ สามารถทำได้โดยใช้หลักการคูณและหลักการหาร

1. หลักการคูณ เมื่อคูณแต่ละจำนวนในอัตราส่วนใดด้วยจำนวนเดียวกันโดยที่จำนวนนั้นไม่เท่ากับศูนย์ จะได้อัตราส่วนใหม่ที่เท่ากับอัตราส่วนเดิม

2. หลักการหาร เมื่อหารแต่ละจำนวนในอัตราส่วนใดด้วยจำนวนเดียวกันโดยที่จำนวนนั้นไม่เท่ากับศูนย์ จะได้อัตราส่วนใหม่ที่เท่ากับอัตราส่วนเดิม

แบบวิเคราะห์ของผสม

ชื่อหัวหน้ากลุ่ม.....สมาชิกเลขที่.....

ผลิตภัณฑ์/อาหาร	การวิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1. ข้าวหลาม (ตัวอย่างที่ครูเชื่อมโยงสินค้าขายดีในท้องถิ่น)	การผลิตข้าวหลามจะต้องกำหนดสัดส่วนของข้าวเหนียว กะทิ น้ำตาล ถั่วลิสง ให้พอเหมาะพอดี (ความพอประมาณ) เพื่อรักษาคุณภาพความอร่อยตามที่ต้องการ เช่น ข้าวหลามหนองมนจะนิ่ม และหาวมัน รสเข้มข้น ข้าวหลามนครปฐมจะเหนียวนุ่ม ไม่แฉะ รสกลมกล่อม ข้าวหลามบางที่จะมีรสมันเค็ม นิดหน่อย (ความมีเหตุผล) ในข้าวหลามมีสารอาหารที่ให้พลังงาน ได้แก่ คาร์โบไฮเดรตไขมัน โปรตีน (ภูมิคุ้มกัน)
2. การหุงข้าว (ตัวอย่างที่ครูใช้คำถามให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์)	การหุงข้าวควรจะต้องกำหนดสัดส่วนของข้าวและน้ำให้พอเหมาะพอดี (ความพอประมาณ) เพราะถ้าใส่น้ำมากไปข้าวจะแฉะ ถ้าใส่น้ำน้อยไปก็จะแข็ง หากกำหนดอัตราส่วนที่เหมาะสมจะทำให้ข้าวนุ่มพอดี (ความมีเหตุผล) และข้าวที่ใช้หุงเป็นข้าวใหม่หรือข้าวเก่า ถ้าข้าวใหม่ก็จะลดปริมาณน้ำลดลง ถ้าข้าวเก่าจะเพิ่มปริมาณน้ำมากขึ้นเล็กน้อย (ความมีเหตุผล) ข้าวให้พลังงานสูง มีสารอาหารครบถ้วนบริบูรณ์ ทั้งคาร์โบไฮเดรตและวิตามินบีรวมที่จำเป็นสำหรับร่างกายทำให้ร่างกายแข็งแรง (ภูมิคุ้มกัน)
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างผลิตภัณฑ์ หรืออาหาร หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอัตราส่วน	นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามตัวอย่างข้างต้น

แบบฝึกทักษะที่ 1

ชื่อ/สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อความที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ

1. ให้นักเรียนเขียนอัตราส่วนตามข้อมูลที่กำหนดให้ในลงในตารางให้สมบูรณ์

ลำดับที่	ประเภท	เขียนในรูปอัตราส่วน
1	ข้าวสารถึงละ 200 บาท	1 : 200
2	ข้าวหลาม 3 กระบอก ราคา 45 บาท
3	กาแฟ 1 ช้อน ต่อ น้ำตาล 3 ก้อน
4	หัวใจของคนสูบน้ำดีหลอดประมาณ 4,500 ลิตร ในเวลา 2 ชั่วโมง
5	จำนวนไก่ต่อจำนวนม้า เป็น 3 ต่อ 5
6	ก มีเงิน 3 บาท ข มีเงิน 8 บาท 50 สตางค์

2. ให้นักเรียนเขียนสถานการณ์อัตราการเปรียบเทียบข้อมูลจากอัตราส่วนที่กำหนดไว้

1	2 : 3
2	5 : 13
3	1 : 100
4	21 : 35
5	8 : 17
6	17 : 8

3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของอัตราส่วนและหลักการเขียนอัตราให้อยู่ในรูปของอัตราส่วน

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 1
เรื่อง อัตราส่วนที่เท่ากัน

รายชื่อหัวหน้ากลุ่ม.....

สมาชิกเลขที่.....

1. จากข้อมูลที่นักเรียนสืบค้นได้ให้นักเรียนเขียนอัตราส่วนลงในแต่ละข้อ
 - 1.1 ข้าวเหนียว (ถ้วย) : ถั่วดำ (ถ้วย).....
 - 1.2 กะทิ (ถ้วย) : น้ำตาลทราย (ถ้วย) : เกลือป่น (ช้อนโต๊ะ).....
2. ให้นักเรียนเขียนอัตราส่วนที่เท่ากันลงในตารางตามที่กำหนด

ปริมาณ	ข้าวเหนียว (ถ้วย)	ถั่วดำ (ถ้วย)	กะทิ (ถ้วย)	น้ำตาลทราย (ถ้วย)	เกลือป่น (ช้อนโต๊ะ)
คงเดิม					
2 เท่า					
3 เท่า					
4 เท่า					
$\frac{1}{2}$ เท่า					

3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปการหาอัตราส่วนที่เท่ากัน สามารถทำได้ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

สื่อการเรียนรู้ เรื่องอัตราส่วนขนมชั้น

ส่วนผสม

1. หัวกะทิ 4 ถ้วย
2. น้ำตาลทราย 3 ถ้วย
3. น้ำลอยดอกมะลิ 1 ถ้วย
4. แป้งข้าวเจ้า 2 ช้อนโต๊ะ
5. แป้งท้าวยายม่อม 1 ถ้วย
6. แป้งข้าวเจ้า 2 ช้อนโต๊ะ
7. แป้งมัน 2 ถ้วย
8. ใบเตย 10 ใบ คั้นน้ำชั้น ๆ

เพิ่มปริมาณอัตราส่วนที่เท่ากัน เป็น 2 เท่า

- (หัวกะทิ 8 ถ้วย)
(น้ำตาลทราย 6 ถ้วย)
(น้ำลอยดอกมะลิ 2 ถ้วย)
(แป้งข้าวเจ้า 4 ช้อนโต๊ะ)
(แป้งท้าวยายม่อม 2 ถ้วย)
(แป้งข้าวเจ้า 4 ช้อนโต๊ะ)
(แป้งมัน 4 ถ้วย)
(ใบเตย 20 ใบ)

วิธีทำ

1. เชื่อมน้ำเชื่อมโดยใช้น้ำ 1 ถ้วย น้ำตาลทราย 3 ถ้วย
2. ผสมแป้งทั้ง 4 ชนิดเข้าด้วยกัน แล้วนวดกับกะทิ โดยค่อย ๆ ใส่กะทิทีละน้อย ๆ นวดเบา ๆ จนกะทิหมด แล้วใส่น้ำเชื่อมคนให้เข้ากัน พอให้แป้งติดหลังมือนิดหน่อย
3. กรองแป้งทั้งหมดแล้วแบ่งแป้งครึ่งหนึ่งเป็นสีขาว อีกครึ่งหนึ่งใส่ใบเตยหรือสีตามชอบ
4. นำถาดไปนึ่งแล้วทาน้ำมันให้ทั่ว ใส่แป้งสีขาวประมาณ $\frac{1}{2}$ ถ้วย แล้วนึ่งให้สุกประมาณ 5 นาที ชั้นที่ 2 ใส่สีเขียว แล้วนึ่งอีกประมาณ 5 นาที ทำเช่นนี้ไปจนหมดแป้ง แล้วให้ชั้นสุดท้ายเป็นสีเข้ม กว่าชั้นอื่น ๆ เมื่อสุกยกลงตั้งให้เย็น แล้วตัดเป็นชิ้นตามต้องการ

สื่อการเรียนรู้ เรื่องอัตราส่วนขนมเม็ดขนุน

ส่วนผสม

	เพิ่มปริมาณอัตราส่วนที่เท่ากัน เป็น 3 เท่า
1. ถั่วเขียวเลาะเปลือก 450 กรัม	(ถั่วเขียวเลาะเปลือก 1,350 กรัม)
2. น้ำตาลทราย 200 กรัม (สำหรับผสมถั่ว)	(น้ำตาลทราย 600 กรัม)
3. น้ำตาลทราย 3 ถ้วยตวง (สำหรับทำน้ำเชื่อม)	(น้ำตาลทราย 9 ถ้วยตวง)
4. น้ำกะทิ 400 กรัม	(น้ำกะทิ 1,200 กรัม)
5. น้ำเปล่า 3 ถ้วยตวง (สำหรับทำน้ำเชื่อม)	(น้ำเปล่า 9 ถ้วยตวง)
6. ไข่เป็ด 5 ฟอง (ใช้เฉพาะไข่แดง)	(ไข่เป็ด 15 ฟอง)

วิธีทำ

- นำถั่วเขียวเลาะเปลือกมาทำความสะอาด และแช่น้ำทิ้งไว้ประมาณ 2 ชั่วโมง จากนั้นจึงนำไปนึ่งให้สุก ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)
- เมื่อถั่วเขียวสุกดีแล้ว ให้นำไปใส่ในเครื่องปั่นไฟฟ้า พร้อมกับน้ำตาลทรายและน้ำกะทิ ปั่นจนส่วนผสมทั้งหมดเข้ากันดี
- จากนั้นจึงเทส่วนผสมลงในกระทะทองเหลือง (หรือกระทะเคลือบเทฟลอนก็ได้) และตั้งบนไฟอ่อน ๆ ค่อย ๆ กวนจนข้นและเหนียว (ใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที) จึงปิดไฟ และทิ้งไว้ให้เย็น (ถั่วต้องแห้ง มิเช่นนั้น จะไม่สามารถนำไปปั้นได้)
- ก่อนปั้นให้หวนดูส่วนผสมทั้งหมดอีกครั้งจนเข้ากันเป็นเนื้อเดียว จากนั้นจึงปั้นให้เป็นรูปทรงเม็ดขนุน
- ทำน้ำเชื่อมโดยผสมน้ำตาลและน้ำเปล่า นำไปเคี่ยวในกระทะทองเหลือง (หรือกระทะเคลือบเทฟลอนก็ได้) จนเหนียวขึ้นเป็นยางมะตูม จึงปิดไฟ
- ตอกไข่และเลือกเอาเฉพาะไข่แดงมารวมกัน เชี่ยวพอให้ไข่แดงแตก จากนั้นจึงนำเม็ดขนุนที่ปั้นเตรียมไว้ใส่ลงไปแช่ในไข่แดงที่ละลายแล้ว จึงนำไปใส่ในน้ำเชื่อม พยายามอย่าให้ติดกัน พอใส่ลงไปมากแล้วจึงนำกระทะไปตั้งบนไฟอ่อน ๆ จนสุกทั่วจึงตักออกมาพัก ทำซ้ำเช่นนี้จนเม็ดขนุนที่ปั้นไว้หมด จัดเม็ดขนุนใส่จาน เสริฟทานเป็นของว่างในวันสบาย ๆ

สื่อการเรียนรู้ เรื่องอัตราส่วนขนมถ้วยฟู

ส่วนผสม

1. แป้งข้าวเจ้า 1 ถ้วยตวง
2. น้ำตาลทราย $\frac{1}{2}$ ถ้วยตวง
3. น้ำลอยดอกไม้มะลิ $\frac{1}{2}$ ถ้วยตวง
4. ยีสต์ 1 ช้อนชา
5. ผงฟู 1 ช้อนชา

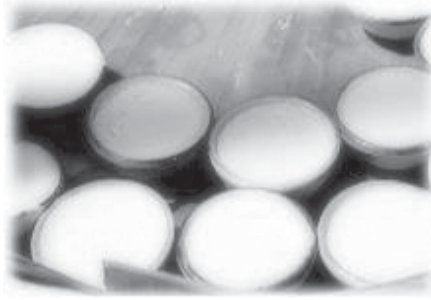
เพิ่มปริมาณอัตราส่วนที่เท่ากัน เป็น 2 เท่า

- (แป้งข้าวเจ้า 2 ถ้วยตวง)
- (น้ำตาลทราย 1 ถ้วยตวง)
- (น้ำลอยดอกไม้มะลิ 1 ถ้วยตวง)
- (ยีสต์ 2 ช้อนชา)
- (ผงฟู 2 ช้อนชา)

วิธีทำ

1. ใส่ยีสต์ลงในแป้งข้าวเจ้าให้เข้ากัน ใส่น้ำลอยดอกไม้มะลิที่ละน้อย นวดจนแป้งนิ่มเนียน
2. ใส่น้ำตาลทรายและน้ำลอยดอกไม้มะลิทั้งหมดลงในแป้งข้าวเจ้า ใส่ผงฟู นวดต่อไป ปิดฝาครอบไว้ 1-2 ชั่วโมง
3. เรียงถ้วยตะไลลงในลังถึงนึ่งในน้ำเดือดจนถ้วยร้อนประมาณ 5 นาที ตักขนมที่ผสมไว้ลงในถ้วยตะไล พอเต็มปิดฝาลังให้สุกประมาณ 10-15 นาที ยกถาดพักไว้ให้เย็น แล้วจึงแกะออกจากถ้วย

สื่อการเรียนรู้ เรื่องอัตราส่วนขนมถ้วย

ส่วนผสมทำตัวขนม

1. แป้งข้าวเจ้า $\frac{1}{2}$ ถ้วย

2. แป้งท้าวยายม่อม 2 ช้อนโต๊ะ

3. หางกะทิ 1 ถ้วย

4. น้ำตาลปีบ $\frac{1}{2}$ ถ้วย

5. น้ำใบเตย $\frac{1}{2}$ ถ้วย

เพิ่มปริมาณอัตราส่วนที่เท่ากัน เป็น 2 เท่า

(แป้งข้าวเจ้า 2 ถ้วย)

(แป้งท้าวยายม่อม 8 ช้อนโต๊ะ)

(หางกะทิ 4 ถ้วย)

(น้ำตาลปีบ 2 ถ้วย)

(น้ำใบเตย 1 ถ้วย)

ส่วนผสมทำหน้าขนม

1. แป้งข้าวเจ้า 2 ช้อนโต๊ะ

2. หัวกะทิ 1 ถ้วย

3. เกลือป่น $\frac{1}{2}$ ช้อนชา

วิธีทำ

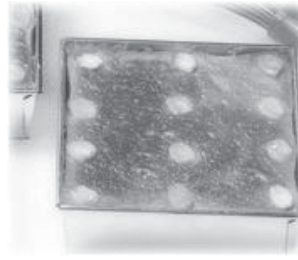
1. เตรียมทำตัวขนม โดยนำหางกะทิไปผสมกับแป้งข้าวเจ้า แป้งท้าวยายม่อม น้ำตาลปีบ และน้ำใบเตย นวดจนเข้ากันดี นำไปกรองด้วยผ้าขาวบางและพักไว้

2. เตรียมทำหน้าขนมโดยนำหัวกะทิผสมกับแป้งข้าวเจ้าและเกลือป่น คนจนละลายดี จึงนำไปกรองด้วยผ้าขาวบางและทิ้งไว้

3. ตั้งหม้อหนึ่งรองนํ้าเดือดจึงเรียงถ้วยตะไลลงไป หนึ่งจนวนถ้วยตะไลร้อนจึงเริ่มหยอดตัวขนม (ที่เตรียมไว้ในขั้นตอนที่ 1) ลงไปประมาณ $\frac{3}{4}$ ถ้วยตะไล จากนั้นจึงปิดฝาหม้อและนึ่งทิ้งไว้ประมาณ 3-5 นาที จากนั้นจึงหยอดหน้าขนม (ที่เตรียมไว้ในขั้นตอนที่ 2) ลงไปในถ้วยตะไลจนเต็ม และนึ่งต่อไปอีกประมาณ 5 นาที

4. รอนจนเย็นแล้วจึงนำไปเสิร์ฟ เวลาเสิร์ฟสามารถเสิร์ฟทั้งถ้วยตะไล หรือใช้ไม้พายแคะออกจากถ้วย แล้วจัดเรียงใส่จาน

สื่อการเรียนรู้ เรื่องอัตราส่วนขนมหม้อแกง

ส่วนผสม

1. เม็ดบัว 250 กรัม (เปลือก ถั่ว)
2. น้ำเปล่า 4 ถ้วยตวง
3. หัวกะทิ 1 ถ้วยตวง
4. น้ำตาลปี๊บ 250 กรัม
5. เกลือป่น $\frac{1}{4}$ ช้อนชา
6. ไข่เป็ด 3 ฟอง
7. หอมแดงซอยละเอียด 3 ลูก
8. ใบเตย 3 ใบ

เพิ่มปริมาณอัตราส่วนที่เท่ากัน เป็น 4 เท่า

- (เม็ดบัว 1,000 กรัม)
- (น้ำเปล่า 16 ถ้วยตวง)
- (หัวกะทิ 4 ถ้วยตวง)
- (น้ำตาลปี๊บ 1,000 กรัม)
- (เกลือป่น 1 ช้อนชา)
- (ไข่เป็ด 12 ฟอง)
- (หอมแดงซอยละเอียด 12 ลูก)
- (ใบเตย 12 ใบ)

วิธีทำ

1. นำหอมแดงไปเจียวในน้ำมันจนเหลืองและกรอบ (ควรเจียวด้วยไฟอ่อน ๆ)
2. นำถั่วเขียวเลาะเปลือกไปแช่ในน้ำและนำไปนึ่งจนสุก หรือถ้าใช้เปลือกก็ปอกเปลือกและนำไปนึ่งจนสุก จากนั้นจึงนำเปลือกไปยีให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ
3. ในชามขนาดกลาง ผสมไข่เป็ด น้ำตาลปี๊บ และเกลือป่น แล้วขยำโดยใช้ใบเตยให้เข้ากันดี น้ำตาลละลายหมด จากนั้นจึงใส่หัวกะทิลงไป ขยำต่ออีกจนส่วนผสมเข้ากันดี แล้วจึงนำไปกรองด้วยผ้าขาวบางเพื่อเอาสิ่งสกปรกออก
4. เอาถั่วหรือเปลือกใส่ลงในส่วนผสมที่กรองแล้ว และใส่น้ำมันที่เหลือจากการเจียวหอมแดง (ประมาณ 2 ช้อนโต๊ะ) คนจนส่วนผสมทั้งหมดเข้ากันดี
5. นำส่วนผสมที่ได้ไปกวนด้วยไฟร้อนปานกลางในกระทะทองเหลือง (หรือกระทะเทฟลอนก็ได้) กวนจนส่วนผสมเริ่มข้นก็พอ ถ้ากวนมากเมื่อนำไปอบจะไม่มารับประทานเพราะจะแตกมัน ที่เรานำมากวนก็เพื่อป้องกันไม่ให้ส่วนผสมแยกชั้นเมื่อนำไปอบ เนื่องจากไข่กับกะทิไม่เข้ากันดี
6. นำส่วนผสมที่กวนแล้วไปอบ โดยใส่ถาดหรือแบบที่ต้องการ ใช้ความร้อน 180 องศาเซลเซียส (360 องศาฟาเรนไฮต์) อบประมาณ 30-40 นาที จากนั้นจึงนำหอมแดงเจียวไปโรยหน้าและอบต่ออีกประมาณ 5 นาที
7. ถ้าอบโดยใส่ถาดไว้ เวลาเสิร์ฟก็ตัดแบ่งเป็นชิ้นขนาดตามความเหมาะสม ถ้าอบโดยใส่แบบอื่น ๆ ไว้ ถ้าขนาดแบบไม่ใหญ่มาก อาจเสิร์ฟได้พร้อมแบบทันที

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้

อัตราส่วนและอัตราส่วนเท่ากัน

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	- กำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับตัวชี้วัด/วัยผู้เรียน - เนื้อหาเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น	- กำหนดเนื้อหา (อัตราส่วน) ที่สอนให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำข่าวหลาม - เพื่อให้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และนักเรียนมีพื้นฐานในการเรียนรู้เรื่องต่อไป	- เรียงลำดับเนื้อหาที่สอนสอดคล้องเชื่อมโยงกัน - เป็นเนื้อหาที่นักเรียนสนใจอยากเรียน
เวลา	กำหนดเวลาให้เหมาะสมเพียงพอต่อกิจกรรมและภาระงานที่มอบให้นักเรียนสามารถทำสำเร็จ	ต้องการให้กิจกรรมมีความต่อเนื่อง ดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้เป็นไปตามขั้นตอนและทันเวลาที่กำหนดบรรลุจุดประสงค์/ตัวชี้วัด	- วางแผนการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนืองชัดเจน - จัดเวลาสำรองไว้ในกรณีที่บางกิจกรรมอาจช้ากว่ากำหนด
วิธีการจัดกิจกรรม	1. จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาและวัยผู้เรียน 2. จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสื่ออุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่น 3. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนได้พอดีกับจำนวนนักเรียนตามกลุ่มสนใจ 4. ครูยกตัวอย่างเชื่อมโยงทักษะชีวิตได้เหมาะสมกับความสนใจและวัยผู้เรียน	1. เพื่อให้เกิดขั้นตอนจากการปฏิบัติจริง จากรูปรธรรมสู่มาตรฐาน สามารถให้เชื่อมโยงต่อสาระที่สอนได้ง่าย 2. จัดกลุ่มนักเรียนตามสนใจเพื่อให้ได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน 3. ครูมีใบงานที่เชื่อมโยงทักษะชีวิตเพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของคณิตศาสตร์	วางแผนจัดกิจกรรมกำหนดใบงานให้นักเรียนได้เรียนรู้ขนมไทยในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจได้รวดเร็ว และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ครูต้องการ
แหล่งเรียนรู้	ครูจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรม/วัยผู้เรียน	- นักเรียนทุกคนได้ร่วมใช้แหล่งเรียนรู้ทั่วถึง - แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนมีความปลอดภัย ไม่เสียเวลา และสิ้นเปลืองเงิน	- จัดแหล่งเรียนรู้ให้น่าสนใจ - จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ไว้ให้พร้อมก่อนใช้
สื่อ/อุปกรณ์	- สื่อการสอนขนมไทยราคาไม่แพง - ครูจัดเตรียมเอกสาร/ใบงานที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีขนาดและจำนวนที่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	- เพราะสื่อการสอน (ขนมหวานไทย) หาง่าย มีส่วนผสมที่ชัดเจนง่ายต่อการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญา - ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมจากของจริงทำให้เข้าใจง่ายและเร็ว บรรลุตัวชี้วัด	- จัดสื่อที่มีความหลากหลายน่าสนใจ - จัดเรียงลำดับของการใช้สื่อที่ชัดเจน - ให้นักเรียนร่วมประเมินในการใช้สื่อด้วยการสอบถามชอบ/ไม่ชอบเพื่อพัฒนา
การประเมินผล	ครูมีการออกแบบการวัดและประเมินผลได้เพียงพอกับตัวชี้วัดและเหมาะสมกับเวลาและวัยของผู้เรียน	- เพื่อวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนด - เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาต่อไป	- ครูมีการวางแผนการวัดและประเมินผลเป็นขั้นตอนชัดเจน - แบบประเมินผลมีการตรวจสอบวัดและปรับปรุง มีความเชื่อมั่นเที่ยงตรงในการวัดตามตัวชี้วัด
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	1. ครูผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาสาระที่สอน เรื่อง อัตราส่วน 2. มีความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเชื่อมโยงสู่การสอน 3. ความรู้ในผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ขนมหวานและข่าวหลาม		
คุณธรรมของครู	- มีความรักเมตตาศิษย์ มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม		

2. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ท่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	1. นักเรียนรู้จักประมาณตน รู้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ 2. นักเรียนได้เรียนรู้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม ทำให้ไม่มากและไม่น้อยเกินไป ทำให้มีความพอประมาณในการใช้ชีวิตได้อย่างเพียงพอและพอดี	1. นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผลเพื่อให้ผลงานถูกต้อง ทำให้ซึมซับในการรู้เหตุและผลที่จะเกิดขึ้น 2. ในการทำงานทุกครั้ง นักเรียนได้ใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง	1. นักเรียนมีการวิเคราะห์ มีหลักคิด มีการไตร่ตรองถึงผลที่จะเกิดขึ้นก่อนการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผลงานออกมามีคุณภาพตามที่ต้องการ 2. นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกันทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข 3. ได้เรียนรู้ถึงอาหารและสารอาหารต่าง ๆ ทำให้รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่ให้ประโยชน์ต่อร่างกาย เป็นภูมิคุ้มกันโรคภัยไข้เจ็บได้
ความรู้ที่มีก่อนเรียน	1. มีความรู้ในเรื่องของอัตรา ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 2. มีความรู้เรื่องอัตราส่วนของผสมในข้าวหลาม 3. มีความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
คุณธรรมของผู้เรียน	1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และตรงต่อเวลา 2. มีวินัยในตนเอง		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้ในการเลือกและใช้วัสดุสิ่งของ และทรัพยากรอย่างเหมาะสม ประหยัด คุ่มค่า	- มีความรู้ในการวางแผนการทำงานร่วมกัน - มีความรู้ในการปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข	- มีความรู้ในการรักษาความสะอาดห้องเรียน ทำงานเสร็จแล้วต้องรู้จักจัดเก็บให้เรียบร้อย โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	- มีความรอบรู้ในการอนุรักษ์ส่งเสริมมาตรฐานของขนมไทยในท้องถิ่น
ทักษะ	- เลือกและใช้วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างประหยัด คุ่มค่า	- มีทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดการยอมรับภายใต้ข้อกำหนด กฎกติกา มารยาทการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข	- มีความชำนาญในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในอัตราส่วนที่เหมาะสมอย่างระมัดระวัง คุ่มค่า โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	- มีวิถีปฏิบัติที่เป็นรูปแบบเดียวกันมีการยอมรับซึ่งกันและกัน
ค่านิยม	- ตระหนักและเห็นคุณค่าในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการปฏิบัติกิจกรรม	- เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จด้วยดี	- มีจิตสำนึกที่ดีในการยอมรับและชื่นชมความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการทำงาน การรักษาความสะอาดของสิ่งแวดล้อม เพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข	- เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในความเป็นไทย (การมีวินัย การยกย่องการไหว้ การใช้สินค้าไทย) และภูมิปัญญาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

รหัสวิชา ง 22102 วิชาการงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ ชื่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การผลิตข้าวหลาม เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ง 1.1 ม.2/1 ใช้ทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการทำงาน

ง 1.1 ม.2/2 ใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

ง 1.1 ม.2/3 มีจิตสำนึกในการทำงานและใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า

ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

ง 2.1 ม.2/1 อธิบายกระบวนการเทคโนโลยี

ง 2.1 ม.2/2 สร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือแนวคิดตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างปลอดภัย ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 3 มิติ หรือภาพฉาย เพื่อนำไปสู่การสร้างต้นแบบของสิ่งของเครื่องใช้ หรือถ่ายทอดความคิดของแนวคิดเป็นแบบจำลองความคิดและการรายงานผลเพื่อนำเสนอแนวคิด

ง 2.1 ม.2/3 มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในงานที่ผลิตเอง

ง 2.1 ม.2/4 เลือกใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการลดการใช้ทรัพยากร หรือเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

“ข้าวหลาม” เป็นผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่นที่ได้มาจากการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่า ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด โดยวางแผนดำเนินการผลิตอย่างสร้างสรรค์มีคุณภาพ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 กำหนดความต้องการจากสถานการณ์เทคโนโลยี ที่มีจิตสำนึกในการทำงานและใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดและคุ้มค่าได้

3.2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัสดุแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลาม และกำหนดแนวคิดผลิตข้าวหลาม โดยใช้ทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการทำงานได้

3.3 วิเคราะห์และเลือกแนวคิดในการนำวัสดุแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลามได้

3.4 ถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลามเป็นภาพร่าง 3 มิติ และผลิตข้าวหลามได้

3.5 ประเมินผลการนำวัสดุแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลามไปแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการได้ โดยมีการทดสอบและปรับปรุงแก้ไข โดยใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน

3.6 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าวหลาม

3.7 มีความสามารถผลิตข้าวหลามโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์

4. สารการเรียนรู้

การผลิตข้าวหลามที่สร้างสรรค์ตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล เลือกแนวคิด ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 3 มิติ หรือแผนที่ความคิด ลงมือผลิต ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และประเมินผล เป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์ผลงานที่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการตามกระบวนการเทคโนโลยี

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- การจัดทำและนำเสนอโครงการ การจัดนิทรรศการ แผนผังความคิด

5.2 ความสามารถในการคิด

- การสังเกต คิดวิเคราะห์ การอภิปราย การสรุปผล

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- การแก้ปัญหา การออกแบบ และเทคโนโลยี

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการทำงานได้ ใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน กระบวนการเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์งาน

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 ใฝ่เรียนรู้

- สืบค้นสร้างสรรค์ผลงานจากการทำโครงการผลิตข้าวหลามด้วยกระบวนการกลุ่ม

6.2 อยู่อย่างพอเพียง

- ตัดสินใจเลือกวางแผนการทำโครงการผลิตข้าวหลามตามศักยภาพของกลุ่มสำเร็จอย่างภาคภูมิใจ และมีความสุขกับผลงาน

6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ชยัน อดทน ตั้งใจทำโครงการจนสำเร็จ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

7.1 แผนผังความคิด

7.2 ผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม

7.3 จัดทำและนำเสนอโครงการเรื่อง ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

8. กิจกรรมการเรียนรู้

8.1 ขึ้นกำหนดปัญหาหรือความต้องการ

8.1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการผลิตข้าวหลามจากข้อมูลการผลิตที่นักเรียนสืบค้นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นว่ามีส่วนประกอบด้วยอะไรบ้าง ซึ่งนักเรียนตอบได้อย่างอิสระตามที่ไปสืบค้นได้ตามศักยภาพของตนเอง (เช่น ใช้กระบอกลูกไม้ใส่เครื่องปรุงแล้วเผาให้สุก ส่วนเครื่องปรุง ได้แก่ ข้าวเหนียว กะทิ น้ำตาล ใบเตย เกลือ ถั่ว)

8.1.2 ครูใช้คำถามกระตุ้นคิดว่าการผลิตข้าวหลามตามภูมิปัญญาท้องถิ่นมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีผลกระทบจะสามารถแก้ไขได้หรือไม่ นักเรียนร่วมกันอภิปรายคาดคะเนคำตอบ (ใช้หลักเหตุผลมาอภิปรายคาดคะเนคำตอบร่วมกัน เกิดมิติสังคมและตระหนักถึงมิติสิ่งแวดล้อม)

8.1.3 ครูให้นักเรียนดูรูปภาพและนำเสนอประสบการณ์แสดงถึงสถานการณ์ เทคโนโลยี เช่น รูปร่างลักษณะของวัสดุที่มีในท้องถิ่น ที่สามารถจะนำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตข้าวหลามได้ โดยสนทนากับสถานการณ์เทคโนโลยี คือ “วัสดุแทนไม้ไฟผลิตข้าวหลามในปัจจุบันนั้น ต้องใช้กระบอกลูกไม้เผาเป็นข้าวหลามเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อลดปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมประเภทไม้ไฟ วัสดุที่จะนำมาเป็นภาชนะแทนไม้ไฟผลิตข้าวหลามที่มีอยู่ในท้องถิ่นชนิดอื่น ๆ บางชนิดเราจะนำวัสดุเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไร”

(การทบทวนความรู้เพื่อให้นักเรียนมีความพอประมาณ คือ วัสดุภาพปัจจุบันของการผลิตข้าวหลามที่ทำลายธรรมชาติจากการใช้ไม้ไผ่จากความรู้และประสบการณ์เดิมที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เพื่อจะเชื่อมโยงกับกิจกรรมใหม่ด้วยการให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ลักษณะเป็นการคิดแบบยืดหยุ่น โดยการหาวัสดุอื่น ๆ ที่มีในท้องถิ่นเป็นภาชนะแทนไม้ไผ่ เป็นการทบทวนด้วยคำถามที่กระตุ้นให้คิดเชื่อมโยงเรื่องใหม่ที่ครูจะสอนอย่างเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนอยากเรียนรู้เรื่องใหม่อย่างมุ่งมั่นตั้งใจต่อการเรียน ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในการสอนที่สื่อคำพูดที่ง่ายใกล้ตัวนักเรียนเพื่อให้ง่ายต่อการสอนของครู สอดคล้องกับ มฐ. ง 2.1 ม.2/3 มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในงานที่ผลิตเอง)

8.1.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์เทคโนโลยี เช่น ปัญหาหรือความต้องการคืออะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร จากนั้นกำหนดปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มตนเอง ลงในใบกิจกรรมที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ

(เป็นการฝึกนักเรียนให้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแบ่งหน้าที่กันเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นความพอประมาณกับความสามารถการเป็นผู้นำผู้ตามรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ การช่วยเหลือกันระหว่างปฏิบัติในใบกิจกรรมที่ 1 เป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมมีความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่น ความเมตตา ความเอื้ออาทรต่อกัน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้นักเรียนในมิติด้านสังคม สอดคล้องกับ มฐ. ง 1.1 ม.2/2 ใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน)

8.2 ขั้นรวบรวมข้อมูล

8.2.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูล รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลามร่วมอภิปรายเกี่ยวกับวัสดุที่จะนำมาเป็นภาชนะแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลามที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยสรุปเป็นแผนที่ความคิดในประเด็นคำถาม ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าวัสดุนั้นควรมีคุณสมบัติอย่างไร ที่ทำให้ข้าวหลามมีคุณภาพที่ดี ได้แก่ วัสดุที่ทำเป็นภาชนะใส่อาหารที่สามารถรับประทานได้จากแนวคิดเผาให้สุกนึ่งรับประทานมีอะไรบ้าง ลักษณะการเผาที่นักเรียนต้องการมีอะไรบ้าง การเผาที่นักเรียนต้องการใช้วัสดุและใช้งานอย่างไร

- นักเรียนคิดว่าวัสดุนั้นมีรูปร่างลักษณะอย่างไรบ้าง และลักษณะคล้ายกับอะไรบ้าง

- นักเรียนคิดว่าจะนำวัสดุนั้นมาผลิตหรือสร้างเป็นสิ่งของใหม่อะไรได้บ้าง

8.2.2 สรุปประเด็นที่นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับวัสดุนั้น เช่น คุณสมบัติ รูปร่างลักษณะ แนวคิดนำไปใช้ประโยชน์ ลงในใบกิจกรรมที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

8.2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดการผลิตข้าวหลามที่มีคุณภาพและส่วนประกอบ ส่วนผสม เครื่องปรุง และวิธีการผลิตข้าวหลาม

8.2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดหาแนวคิดผลิตข้าวหลามจากวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ให้สามารถเกิดการมีคุณภาพที่ดี ด้วยแนวคิดอย่างน้อย 2 แนวคิด ลงในใบกิจกรรมที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

(นักเรียนมีความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ จากการสืบค้นข้อมูลรวบรวมข้อมูล การร่วมอภิปรายและการสรุปเป็นแผนที่ความคิดเกี่ยวกับวัสดุที่จะนำมาเป็นภาชนะแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลาม โดยใช้คำถาม ลักษณะการเผาที่นักเรียนต้องการมีอะไรบ้าง การเผาที่นักเรียนต้องการใช้วัสดุและใช้งานอย่างไร คุณสมบัติ รูปร่างลักษณะ แนวคิดนำไปใช้ประโยชน์ จากวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่มีอะไรบ้าง เป็นการฝึกให้มีสติที่ต้องนำความรู้ความเข้าใจคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผล โดยคำนึงถึงมิติด้านวัตถุ และด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ มฐ. ง 1.1 ม.2/1 ใช้ทักษะการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการทำงาน และ มฐ. ง 2.1 ม.2/1 อธิบายกระบวนการเทคโนโลยี การกำหนดปัญหาหรือความต้องการจากสถานการณ์เทคโนโลยี การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้าวหลามและกำหนดวิธีการผลิตข้าวหลาม การวิเคราะห์และเลือกวิธีการผลิตข้าวหลาม)

8.3 ขั้นเลือกแนวคิด

8.3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวคิดผลิตข้าวหลามจากการเผาวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ ทำให้ข้าวหลามมีคุณภาพที่ดี ในด้านการใช้วัสดุและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่มีอยู่มาผลิตข้าวหลามตามแนวคิดที่กำหนดได้หรือไม่ และด้านความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแต่ละแนวคิด จากนั้นตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุด ลงในใบกิจกรรมที่ 3 การเลือกแนวคิด

(นักเรียนวิเคราะห์และเปรียบเทียบ เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุดของตนเอง ลงในใบกิจกรรมที่ 3 การเลือกแนวคิด นักเรียนต้องมีเหตุผลที่ได้จากข้อมูลที่สืบค้นแล้วจึงตัดสินใจร่วมกันในกลุ่ม เพื่อจะสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในการทำงานและความพอประมาณที่เหมาะสมของแต่ละแนวคิด จากการนำความรู้และคุณธรรม ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน สอดคล้องกับ มฐ. ง 1.1 ม.2/2 ใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน มฐ. ง 2.1 ม.2/3 มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในงานที่ผลิตเอง มฐ. ง 1.1 ม.2/3 มีจิตสำนึกในการทำงานและใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดคุ้มค่า และ มฐ. ง 2.1 ม.2/4 เลือกใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิตสังคม สิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการลดการใช้ทรัพยากร หรือเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยนำหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงาน)

8.4 ขั้นตอนแบบและปฏิบัติการ

8.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มถ่ายทอดความคิดโดยเชื่อมโยงหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการผลิตข้าวหลามเป็นภาพร่าง 3 มิติ พร้อมทั้งรายละเอียดวัสดุทดแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลาม และระบุวัสดุและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้งาน ลงในใบกิจกรรมที่ 4 การถ่ายทอดความคิดและผลิตข้าวหลาม

8.4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานและผลิตข้าวหลามจากวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ เมื่อผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทดสอบข้าวหลามจากวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ ว่าข้าวหลามมีคุณภาพที่ดี ได้ตามต้องการหรือไม่ หากข้าวหลามไม่มีคุณภาพที่ดี ควรปรับปรุงแก้ไข จากนั้นร่วมกันคิดเพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ให้กับข้าวหลามและทดลองชิมอีกครั้ง พร้อมทั้งบันทึกผลการทดลองและแนวคิดปรับปรุงแก้ไขวัสดุทดแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลามให้ความสมบูรณ์มากขึ้น ลงในใบกิจกรรมที่ 5 การประเมินผลงาน

(นักเรียนถ่ายทอดความคิด โดยวางแผนการทำงานและปฏิบัติงานการใช้วัสดุทดแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลาม ทดสอบทดลองชิม ถ้าชิมแล้วข้าวหลามไม่มีคุณภาพที่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข และถ้าเพิ่มเติมความสมบูรณ์ให้กับข้าวหลาม ประเมินผลงานตามลำดับกระบวนการออกแบบเทคโนโลยี จากการนำความรู้และคุณธรรมใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และมุ่งมั่นในการทำงาน นำความยั่งยืนสู่ 4 มิติ ในการเรียนรู้ด้านวัตถุคือข้าวหลาม ด้านสังคมคือการทำงานร่วมกับกลุ่ม ด้านสิ่งแวดล้อมคือการหาสิ่งทดแทนให้แก่วัสดุ และด้านวัฒนธรรมคือสืบสานการทำอาหารประเภทข้าวหลาม สอดคล้องกับ มฐ. ง 2.1 ม.2/2 สร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือแนวคิดตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างปลอดภัย ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 3 มิติ หรือภาพฉาย เพื่อนำไปสู่การสร้างต้นแบบของสิ่งของเครื่องใช้ หรือถ่ายทอดความคิดของแนวคิดเป็นแบบจำลองความคิดและการรายงานผลเพื่อนำเสนอแนวคิด)

8.5 ขั้นประเมินผล

8.5.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเพื่อประเมินผลงานในประเด็นต่อไปนี้ “ประโยชน์จากการนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาใช้ผลิตข้าวหลามแทนไม้ไผ่ทำให้ข้าวหลามมีคุณภาพที่ดี และการทำงานตามกระบวนการเทคโนโลยีทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน สามารถทำงานอย่างเป็นกระบวนการ มีความคิดสร้างสรรค์และเป็นการเพิ่มมูลค่าในวัสดุทดแทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลามได้หรือไม่ อย่างไร”

8.5.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลงานของกลุ่มตนเองว่าสามารถแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการได้หรือไม่ บันทึกผลการประเมินลงในใบกิจกรรมที่ 5 การประเมินผลงาน

8.5.3 ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในรูปแบบของโครงงาน เรื่อง ผลิตภัณฑ์ดี ในท้องถิ่น : ข้าวหลาม โดยจัดนิทรรศการนำเสนอพร้อมกันทั้งระดับชั้นตามที่ได้ตกลงกันไว้ในชั่วโมงปฐมนิเทศของระดับชั้น ซึ่งองค์ประกอบในการจัดนิทรรศการโครงงานแต่ละกลุ่ม ควรประกอบด้วย แผนโครงงาน รายงานโครงงานโดยหลอมรวม ความรู้เกี่ยวกับข้าวหลามที่ได้รับจากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นมาประกอบการรายงานให้สมบูรณ์ที่สุด และส่วนประกอบ อื่น ๆ พิจารณานำมาจัดให้เหมาะสม กำหนดเวลาให้วางแผนเตรียมจัดทำผลงาน 2 สัปดาห์ (นักเรียนได้ฝึกหลักคิดและหลักปฏิบัติพอเพียงเกิดมิติด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักเหตุผลในการอภิปราย พิจารณาตัดสินใจเลือกวิธีการนำเสนอที่ดีที่สุดตามศักยภาพของสมาชิกในกลุ่มร่วมกันรวบรวมความรู้ประสบการณ์ที่ได้ เรียนมาทั้ง 8 กลุ่มสาระจัดทำรูปเล่มรายงาน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมมาจัดทำแผนโครงงานให้ประหยัด คุ่มค่า ดังนั้น จึงต้องร่วมกันวางแผนเตรียมความพร้อมให้รอบคอบให้เสร็จทันเวลาตามที่ครูกำหนด)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 9.1.1 รูปภาพสถานการณ์เทคโนโลยี เช่น รูปร่างลักษณะของวัสดุที่มีในท้องถิ่น
- 9.1.2 วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ข้าวเหนียว กะทิ น้ำตาล ใบเตย ถั่ว เกลือ ไม้ไผ่
- 9.1.3 ใบกิจกรรมที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ
- 9.1.4 ใบกิจกรรมที่ 2 การรวบรวมข้อมูล
- 9.1.5 ใบกิจกรรมที่ 3 การเลือกแนวคิด
- 9.1.6 ใบกิจกรรมที่ 4 การถ่ายทอดความคิดและผลิตข้าวหลาม
- 9.1.7 ใบกิจกรรมที่ 5 การประเมินผลงาน

9.2 แหล่งเรียนรู้

- 9.2.1 ชุมชนที่ผลิตข้าวหลาม

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

10.1 ประเด็นที่จะประเมิน

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ จากสถานการณ์	- ตรวจสอบใบกิจกรรมที่ 1 - สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	- ใบกิจกรรมที่ 1 - แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	คะแนน ระดับ 3 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัสดุ แทนไม้ไผ่ผลิตข้าวหลามและกำหนด แนวคิดผลิตข้าวหลามได้	- ตรวจสอบใบกิจกรรมที่ 2 - สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	- ใบกิจกรรมที่ 2 - แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	คะแนน ระดับ 3 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
3. วิเคราะห์และเลือกแนวคิด ผลิตข้าวหลามได้	- ตรวจสอบใบกิจกรรมที่ 3 - สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	- ใบกิจกรรมที่ 3 - แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	คะแนน ระดับ 3 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
4. ถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับ ผลิตข้าวหลามเป็นภาพร่าง 3 มิติ และผลิตข้าวหลามได้	- ตรวจสอบใบกิจกรรมที่ 4 - สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	- ใบกิจกรรมที่ 4 - แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	ได้คะแนน ระดับ 3 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
5. ประเมินผลการนำวัสดุแทนไม้ไผ่ ผลิตข้าวหลามไปแก้ปัญหาหรือสนอง ความต้องการได้โดยมีการทดสอบ และปรับปรุงแก้ไข	- ตรวจสอบใบกิจกรรมที่ 5 - สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	- ใบกิจกรรมที่ 5 - แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	คะแนน ระดับ 3 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
6. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	- สังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	คะแนน ระดับ 3 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
7. มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์	- สังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	คะแนน ระดับ 3 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

10.2 เกณฑ์การประเมิน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1. การกำหนดปัญหาหรือความต้องการจากสถานการณ์ โดยนำหลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ (วิเคราะห์สถานการณ์เทคโนโลยี ด้วยคำถาม 2 คำถาม คือ 1) ปัญหาหรือความต้องการคืออะไร 2) แนวทางแก้ไขควรทำอย่างไร)	จำแนกรายละเอียดของสถานการณ์เทคโนโลยี เป็นคำของคำถาม ทั้ง 2 คำถาม และกำหนดปัญหาหรือความต้องการได้	จำแนกรายละเอียดของสถานการณ์เทคโนโลยี เป็นคำของคำถาม เพียงคำถามเดียว และกำหนดปัญหาหรือความต้องการได้	จำแนกรายละเอียดของสถานการณ์เทคโนโลยี เป็นคำของคำถาม ทั้ง 2 คำถาม และกำหนดปัญหาหรือความต้องการไม่ได้	จำแนกรายละเอียดของสถานการณ์เทคโนโลยี เป็นคำของคำถาม เพียงคำถามเดียว หรือตอบคำถามไม่ได้ ทั้ง 2 คำถาม และกำหนดปัญหาหรือความต้องการไม่ได้
2. การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลาม และกำหนดวิธีการสร้างวัสดุแทนไม้ไผ่ ในการผลิตข้าวหลามอย่างน้อย 2 วิธีการ (ให้รวบรวมข้อมูลโดยสร้างเป็นแผนที่ความคิด คือ 1) มีคุณสมบัติและรูปร่างลักษณะอย่างไร และใช้ส่วนประกอบ ส่วนผสม เครื่องปรุงอะไรบ้าง อย่างน้อย 2 แนวคิด 2) มีคุณภาพที่ดี เป็นของใหม่ 3) การเผาที่นักเรียนต้องการใช้วัสดุ และใช้งานอย่างไร	รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามเป็นแผนที่ความคิดได้ครบ 4 ด้าน แจกแจงรายละเอียดของแต่ละหัวข้อได้ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถกำหนดวิธีการสร้างวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามได้ อย่างน้อย 2 วิธีการ	รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามเป็นแผนที่ความคิดได้ 3 ด้าน แจกแจงรายละเอียดของแต่ละหัวข้อได้ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถกำหนดวิธีการสร้างวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามได้ อย่างน้อย 2 วิธีการ	รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามเป็นแผนที่ความคิดได้ 2 ด้าน แจกแจงรายละเอียดของแต่ละหัวข้อได้ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถกำหนดวิธีการสร้างวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามได้เพียง 1 วิธีการ	รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามเป็นแผนที่ความคิดได้เพียง 1 ด้าน แจกแจงรายละเอียดของแต่ละหัวข้อได้ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถกำหนดวิธีการสร้างวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามได้เพียง 1 วิธีการ
3. การวิเคราะห์และเลือกวิธีการใช้วัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลาม (นำวิธีการใช้วัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามที่กำหนดขึ้นรวบรวมข้อมูลมาแจกแจง 2 ด้าน 1) การใช้วัสดุและอุปกรณ์หรือเครื่องมือ ที่มีอยู่สร้างวัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลามได้หรือไม่ 2) วิธีการมีความเป็นไปได้และมีความเหมาะสมในการสร้างหรือไม่ เพราะเหตุใด จากนั้นเปรียบเทียบวิธีการและตัดสินใจเลือก) โดยนำหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำงาน	แจกแจงวิธีการ ได้ครบทั้ง 2 ด้าน และตัดสินใจเลือกวิธีการ ได้สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ โดยนำหลักคิดปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการทำงาน	แจกแจงวิธีการ ได้ครบทั้ง 2 ด้าน และตัดสินใจเลือกวิธีการ โดยนำหลักคิดปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการทำงานไม่ได้ สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ	แจกแจงวิธีการ ได้เพียง 1 ด้าน และตัดสินใจเลือกวิธีการ โดยนำหลักคิดปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการทำงานไม่ได้ สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ	แจกแจงวิธีการไม่ได้ เนื่องจากกำหนด วิธีการใช้วัสดุแทนไม้ไผ่ ในการผลิตข้าวหลาม เพียงวิธีการเดียว
4. การถ่ายทอดความคิดโดยเชื่อมโยงหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ ในการผลิตข้าวหลามเป็นภาพร่าง 3 มิติ (โดยอธิบายรายละเอียดวัสดุแทนไม้ไผ่ ในการผลิตข้าวหลามระบุวัสดุและ อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้วัสดุ	ถ่ายทอดความคิด โดยเชื่อมโยงหลักคิด ปฏิบัติตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ ในการผลิตข้าวหลาม เป็นภาพร่าง 3 มิติได้	ถ่ายทอดความคิด โดยเชื่อมโยงหลักคิด ปฏิบัติตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ ในการผลิตข้าวหลาม เป็นภาพร่าง 3 มิติได้	ถ่ายทอดความคิด โดยเชื่อมโยงหลักคิด ปฏิบัติตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ ในการผลิตข้าวหลาม เป็นภาพร่าง 3 มิติได้	ถ่ายทอดความคิด โดยเชื่อมโยงหลักคิด ปฏิบัติตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับวัสดุแทนไม้ไผ่ ในการผลิตข้าวหลาม เป็นภาพร่าง 3 มิติไม่ได้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
แทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลาม) และผลิตข้าวหลามอย่างปลอดภัย	พร้อมทั้งอธิบาย รายละเอียด วัสดุแทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามอย่างชัดเจน ระบุวัสดุและอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จะใช้ สร้างวัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม ได้ครบถ้วน และ ใช้วัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม อย่างปลอดภัย	ขาดแต่อธิบาย รายละเอียด วัสดุแทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามได้ไม่ชัดเจน แต่ระบุวัสดุและอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จะใช้ สร้างวัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม ได้ครบถ้วน และ ใช้วัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม อย่างปลอดภัย	การอธิบายรายละเอียด วัสดุแทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามได้ไม่ชัดเจน แต่ระบุวัสดุและอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จะใช้ สร้างวัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม ได้ไม่ครบถ้วน และ ใช้วัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม อย่างปลอดภัย	ขาดการอธิบายรายละเอียด รายละเอียด วัสดุแทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามได้ไม่ชัดเจน แต่ระบุวัสดุและอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จะใช้ สร้างวัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม ไม่ครบถ้วน และ ใช้วัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม อย่างปลอดภัย
5. ประเมินผลงานโดยมีการทดสอบปรับปรุง	ทดลอง ปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมความสมบูรณ์ ให้กับวัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม ได้สอดคล้องกับ วัสดุแทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลาม ได้สอดคล้องกับ ข้อบกพร่องที่พบ ประเมินผลวัสดุ แทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามพบว่า สามารถแก้ปัญหาหรือ สอนองความต้องการได้	ทดลอง ปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมความสมบูรณ์ ให้กับวัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม ได้ไม่สอดคล้องกับ ข้อบกพร่องที่พบ แต่ประเมินผลวัสดุ แทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามพบว่า สามารถแก้ปัญหาหรือ สอนองความต้องการได้	ขาดการทดลองและปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมความสมบูรณ์ ให้กับวัสดุแทนไม้ไฟ ในการผลิตข้าวหลาม แต่ประเมินผลวัสดุ แทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามพบว่า สามารถแก้ปัญหาหรือ สอนองความต้องการได้	ทดลองและปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมความสมบูรณ์ให้กับ วัสดุแทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลาม แต่ประเมินผลวัสดุ แทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามพบว่า สามารถแก้ปัญหาหรือ สอนองความต้องการได้
6. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. วัสดุไม่ทำลาย สิ่งแวดล้อม 2. วัสดุแข็งแรงทน 3. วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น 4. นำไปใช้ประโยชน์ได้	ปฏิบัติได้ 3 ข้อ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ
7. มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์	1. เป็นผลงานใหม่ 2. ไม่เลียนแบบผู้อื่น 3. รูปทรงน่าสนใจ 4. นำเทคโนโลยี/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างสรรค์งาน	ปฏิบัติได้ 3 ข้อ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ภาคผนวก ค

เอกสารประกอบ

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ง 22102
รายวิชาการงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การผลิตข้าวหลาม เวลา 3 ชั่วโมง

1. ใบกิจกรรมที่ 1 การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ
2. ใบกิจกรรมที่ 2 การรวบรวมข้อมูล
3. ใบกิจกรรมที่ 3 การเลือกแนวคิด
4. ใบกิจกรรมที่ 4 การถ่ายทอดความคิดและผลิตข้าวหลาม
5. ใบกิจกรรมที่ 5 การประเมินผลงาน
6. แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ใบกิจกรรมที่ 1

การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....
.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และนำหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีจิตสำนึกในการทำงานและใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างประหยัดและคุ้มค่าได้ ในการกำหนดปัญหาหรือความต้องการจากสถานการณ์เทคโนโลยีต่อไปนี้

สถานการณ์เทคโนโลยี คือ วัสดุที่จะนำมาเป็นภาชนะแทนไม้ไฟในการผลิตข้าวหลามที่มีอยู่ในท้องถิ่น เราจะนำวัสดุชนิดใดมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไร

1. ปัญหาจากสถานการณ์เทคโนโลยีคืออะไร

.....
.....
.....
.....

2. แนวทางแก้ไขควรทำอย่างไร

.....
.....
.....
.....

3. ข้อเสนอปัญหาหรือความต้องการจากสถานการณ์เทคโนโลยีของกลุ่มที่ต้องการแก้ไข คือ

.....
.....
.....
.....

ใบกิจกรรมที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....
.....

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายการนำหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วสรุปเกี่ยวกับวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ในประเด็นต่อไปนี้

- นักเรียนคิดว่าวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่มีคุณสมบัติอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่มีรูปร่างลักษณะอย่างไรบ้าง และมีลักษณะคล้ายกับ

อะไรบ้าง

- นักเรียนคิดว่าจะสามารถใช้ประโยชน์จากคุณสมบัติและรูปร่างลักษณะของวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่มาผลิตเป็นข้าวหลามมีคุณภาพที่ดี เป็นของใหม่ มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการผลิตข้าวหลาม ส่วนประกอบ เครื่องปรุง และสืบค้นข้อมูล รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตข้าวหลาม ทำให้มีคุณภาพที่ดี ได้แก่ ภาชนะใส่อาหารที่สามารถรับประทานได้จากวิธีการเผาให้สุกน่ารับประทานมีอะไรบ้าง ลักษณะการเผาที่นักเรียนต้องการมีอะไรบ้าง การเผาที่นักเรียนต้องการใช้วัสดุและใช้งานอย่างไร โดยสรุปเป็นแผนที่ความคิด

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ ที่ใช้วิธีการเผาให้สุกนำมารับประทานในการผลิตข้าวหลามของกลุ่มตนเอง โดยระบุว่าวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่จะผลิตข้าวหลาม มีคุณสมบัติและรูปร่างลักษณะอย่างไร และใช้ส่วนประกอบ ส่วนผสม เครื่องปรุงอะไรบ้าง อย่างน้อย 3 แนวคิด

แนวคิดที่ 1

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวคิดที่ 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวคิดที่ 3

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 3 การเลือกแนวคิด

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....
.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และเปรียบเทียบวิธีการผลิตข้าวหลามจากการเผาวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ พร้อมทั้งเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุดและอธิบายเหตุผลประกอบ โดยนำหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้

วิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวคิด

แนวคิด	ใช้วัสดุและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่เรามีอยู่เผาวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ตามแนวคิดได้หรือไม่	แนวคิดมีความเป็นไปได้และมีความเหมาะสมหรือไม่เพราะเหตุใด

แนวคิดที่นักเรียนเลือก คือ

.....

.....

.....

.....

นักเรียนเลือกเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 4 การถ่ายทอดความคิดและผลิตข้าวหลาม

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....
.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มถ่ายทอดความคิดโดยเชื่อมโยงหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการผลิตข้าวหลามเป็นภาพร่าง 3 มิติ พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดของวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่และระบุวัสดุและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จะให้ผลิต และผลิตข้าวหลามจากภาพร่าง 3 มิติ

วัสดุและอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จะใช้วัสดุแทนไม้ไผ่ในการผลิตข้าวหลาม

.....
.....
.....
.....
.....

ใบกิจกรรมที่ 5 การประเมินผลงาน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....
.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติงานโดยนำหลักคิดปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ทดลองเผาวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ว่าสามารถผลิตข้าวหลามได้จริงหรือไม่ หากวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ไม่สามารถผลิตได้ ให้นักบันทึกข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

1.1 เมื่อทดลองการผลิตข้าวหลามเผาวัสดุทดแทนไม้ไผ่เกิดอะไรขึ้น

.....
.....
.....
.....

1.2 ข้อบกพร่องที่นักเรียนพบหรือการเผาวัสดุทดแทนไม้ไผ่ สิ่งใดที่นักเรียนคิดว่าควรทำให้การผลิตข้าวหลามมีความสมบูรณ์มากขึ้นคืออะไร และปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. ประเมินผลการเผาวัสดุที่มีในท้องถิ่นทดแทนไม้ไผ่ ผลิตข้าวหลามของกลุ่มตนเองว่าสามารถแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการจากใบกิจกรรมที่ 1 กำหนดปัญหาหรือความต้องการได้หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้

“การผลิตข้าวหลาม”

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน บริบทของท้องถิ่น วัยผู้เรียน และเวลา - จัดเรียงลำดับของเนื้อหาในแต่ละกลุ่มสาระเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสมกับเวลาและวัยของผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด - ข้าวหลามเป็นผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นที่มีประโยชน์ มีคุณค่าสมควรอนุรักษ์ไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาเชื่อมโยงทุกกลุ่มสาระ - กำหนดเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้าอย่างชัดเจน - ครูมีความรอบรู้และมีแหล่งข้อมูลให้สืบค้นจนเข้าใจก่อนสอน
เวลา	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเวลาได้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล วัยของผู้เรียน และบริบทของท้องถิ่น - ง่ายต่อการหาวัสดุอุปกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ - นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมเต็มความสามารถ 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเวลาไว้สำรองในกรณีที่บางกิจกรรมอาจจะใช้เวลามากกว่าที่กำหนด
วิธีการจัดกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เหมาะสมกับวัย/ความสนใจ/จำนวนกลุ่ม/เวลา/แหล่งเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ - การจัดการเรียนรู้เป็นกลุ่มทำให้เกิดมิติทางด้านสังคมอย่างชัดเจน - เพื่อให้บรรลุตัวชี้วัด 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนจัดลำดับกิจกรรมเชื่อมโยงชัดเจน - จัดกิจกรรมไว้สำรองกรณีไม่สามารถสอนตามแผนที่กำหนดไว้ได้
แหล่งเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - นำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (ข้าวหลาม) เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่การสอนในแต่ละกลุ่มสาระฯ ได้อย่างเหมาะสม - นักเรียนได้เรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของผู้เรียน เป็นสิ่งที่หาง่ายไม่ต้องลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการนำแหล่งเรียนรู้การผลิตข้าวหลามมาบูรณาการกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักเห็นความสำคัญในภูมิปัญญาท้องถิ่น - เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทำได้ง่ายในท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ติดต่อประสานกับผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ไว้ให้พร้อมก่อนปฏิบัติ - เตรียมแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำรองไว้กรณีไม่สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่วางแผนไว้
สื่อ/อุปกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมกับกิจกรรม วัยผู้เรียน และเวลา - ใช้สื่ออุปกรณ์ในท้องถิ่นเป็นการประหยัดงบประมาณ - เคลื่อนย้ายสะดวก - สื่ออุปกรณ์มีจำนวนพอเพียงกับจำนวนผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง - สื่ออุปกรณ์มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเรียนรู้ได้เร็วขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการปฏิบัติ - วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เรียนต้องเตรียมมาปฏิบัติครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบก่อน - ครูชี้แจงการใช้สื่ออุปกรณ์หรือสาธิตให้นักเรียนดูก่อนปฏิบัติ - จัดเก็บสื่ออย่างเป็นระบบ
การประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - มีการออกแบบการวัดและประเมินผลได้เหมาะสมกับตัวชี้วัด/เนื้อหา/เวลา/วัย 	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมตรงตัวชี้วัดทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการออกแบบเครื่องมือประเมินผลตรงกับตัวชี้วัด มีผู้ตรวจสอบ - มีวิธีการวัดที่หลากหลาย เที่ยงตรง มีความเชื่อมั่นตรงตามจุดประสงค์
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ในสาระที่สอนและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น (ข้าวหลาม) - วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและแบบโครงงาน - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - แหล่งเรียนรู้ในชุมชน 		
คุณธรรมของครู	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรักเมตตาศิษย์ มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม - มีความอดทนและมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน 		

2. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มได้เหมาะสมกับความสามารถของสมาชิก กำหนดขอบข่ายการทำงานได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดและจำนวนสมาชิกในกลุ่ม เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ออกแบบผลิตภัณฑ์ข้าวหลามได้เหมาะสมกับงบประมาณที่มี 	<ol style="list-style-type: none"> มีการวิเคราะห์หาเหตุผลเพื่อแก้ปัญหาในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีสติ รอบคอบ ถูกต้องเหมาะสม อธิบายขั้นตอนของการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตข้าวหลามได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ข้าวหลามเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์ไว้ 	<ol style="list-style-type: none"> วางแผนการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม ชัดเจน และปฏิบัติได้ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการปฏิบัติงาน ศึกษาขั้นตอนของการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เข้าใจก่อนการปฏิบัติ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ไว้สำรองในกรณีที่การปฏิบัติกิจกรรมครั้งแรกอาจจะไม่ได้ผล กรณีไปสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามมารยาทไทย นัดหมายเวลาชัดเจนและตรงเวลา
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ส่วนประกอบและวิธีการผลิตข้าวหลามในท้องถิ่น แหล่งผลิตข้าวหลามในท้องถิ่น การทำโครงการและการนำเสนอโครงการ		
คุณธรรมของผู้เรียน	- สะอาด เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีวินัย มีความรับผิดชอบ สามัคคี ตรงต่อเวลา		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้ในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสมตามบริบทและคุ้มค่า	- มีความรอบรู้ในการทำงานเป็นกลุ่มโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหา - มีความรู้ในการปฏิบัติตนเมื่อต้องไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน	- มีความรอบรู้ในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	- มีความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดทำข้าวหลามของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ทักษะ	- เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตข้าวหลามและจัดทำแผนโครงการได้อย่างประหยัด คุ้มค่าเหมาะสมตามบริบท	- ปฏิบัติกิจกรรมภายในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ - มีทักษะในการหาข้อมูลและปฏิสัมพันธ์กับภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนได้	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - เก็บ/ดูแล รักษาวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระบบโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	- มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมด้วยการมีมารยาทตามวัฒนธรรมประเพณีไทยที่ดี
ค่านิยม	- มีความตระหนักเห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาทำให้เกิดมูลค่าเป็นข้าวหลาม	- ตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - เห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคี เอื้ออาทร มีน้ำใจ	- เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการรักษาความสะอาด	- เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำอาหารว่างคือข้าวหลาม

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
รหัสวิชา ว 22101 วิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ ชื่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สารอาหารรู้ได้ด้วยการทดสอบ เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ว 1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

ว 1.1 ม.2/5 ทดลอง วิเคราะห์และอธิบายสารอาหารในอาหาร มีปริมาณพลังงานและสัดส่วนที่เหมาะสมกับเพศและวัย

ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ในการแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ว 8.1 ม.1-3/1 ตั้งคำถามที่กำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่สำคัญในการสำรวจตรวจสอบ หรือศึกษาค้นคว้า เรื่องที่สนใจได้อย่างครอบคลุมและเชื่อถือได้

ว 8.1 ม.1-3/2 สร้างสมมติฐานที่สามารถตรวจสอบได้ และวางแผนการสำรวจตรวจสอบหลาย ๆ วิธี

ว 8.1 ม.1-3/3 เลือกเทคนิควิธีการสำรวจตรวจสอบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้ผลเที่ยงตรง และปลอดภัย โดยใช้วัสดุและเครื่องมือที่เหมาะสม

ว 8.1 ม.1-3/4 รวบรวมข้อมูล จัดกระทำข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

ว 8.1 ม.1-3/5 วิเคราะห์และประเมินความสอดคล้องของประจักษ์พยานกับข้อสรุป ทั้งที่สนับสนุน หรือขัดแย้งกับสมมติฐาน และความผิดปกติของข้อมูลจากการสำรวจตรวจสอบ

ว 8.1 ม.1-3/7 บันทึกและอธิบายผลการสังเกต การสำรวจตรวจสอบ ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ค้นพบเมื่อมีข้อมูลและประจักษ์พยานใหม่เพิ่มขึ้น หรือโต้แย้งจากเดิม

ว 8.1 ม.1-3/8 สร้างคำถามที่นำไปสู่การสำรวจตรวจสอบในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ หรืออธิบายเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการ และผลของโครงการหรือชิ้นงานให้ผู้อื่นเข้าใจ

ว 8.1 ม.1-3/9 จัดแสดงผลงาน เขียนรายงาน และ/หรืออธิบายเกี่ยวกับ แนวคิด กระบวนการ และผลของโครงการหรือชิ้นงานให้ผู้อื่นเข้าใจ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

แป้ง น้ำตาล ไขมัน โปรตีน เป็นสารอาหารที่มีในอาหารสามารถทดสอบได้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายวิธีการทดสอบสารอาหารประเภทแป้ง น้ำตาล ไขมัน และโปรตีนในตัวอย่างอาหารได้

3.2 ทดสอบสารอาหารประเภทแป้ง น้ำตาล ไขมัน และโปรตีนในตัวอย่างอาหารด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้

3.3 เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน สนใจใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์ ความใจกว้าง ร่วมแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

4. สารการเรียนรู้

แป้ง น้ำตาล โปรตีน ไขมันเป็นสารอาหารที่ประกอบอยู่ในอาหารที่สามารถทดสอบได้ โดยแป้ง ทดสอบได้ด้วยสารละลายไอโอดีนเปลี่ยนสีเป็นม่วงแกมน้ำเงิน น้ำตาล ทดสอบได้ด้วยสารละลายเบเนดิกต์หลังจากให้ความร้อน เปลี่ยนเป็นสีส้มหรือแดงอิฐ โปรตีน ทดสอบด้วยสารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 1 ส่วน และสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 2 ส่วน เปลี่ยนสีเป็นม่วง ส่วนไขมัน ทดสอบโดยถูกับกระดาษ แล้วสังเกตการโปร่งแสง

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- การอธิบาย การเขียน การนำเสนอหน้าชั้น

5.2 ความสามารถในการคิด

- การสังเกต คิดวิเคราะห์ การแปลความหมาย การอภิปราย การสรุปผล

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- การแก้ปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 ใฝ่เรียนรู้

- กระตือรือร้นสนใจสืบค้นความรู้ใหม่
- ตั้งใจเรียน

6.2 อยู่อย่างพอเพียง

- คิดและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับศักยภาพตนเอง/กลุ่ม และเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมอย่างประหยัดคุ้มค่า

- ใช้ความรู้สติปัญญาเตรียมพร้อมและวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมอย่างอดทนเป็นระบบรอบคอบ สมเหตุสมผล

6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- อดทนทำงานสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ทดสอบหาสารอาหารในข้าวหลามตามโครงการที่นักเรียนผลิตขึ้น

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

8.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเพื่อทบทวนเกี่ยวกับประเภทของสารอาหารที่มีอยู่ในอาหารที่ได้เรียนมาแล้ว เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมโยงกับสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ โดยครูใช้คำถามให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ เช่น

ครู : นักเรียนรับประทานอาหารเช้ากับไข่เจียว นักเรียนคิดว่าในส่วนประกอบของอาหารน่าจะมีสารอาหารประเภทใด

นักเรียน : ช่วยกันตอบสรุปได้ว่า ข้าว มีสารอาหารพวกแป้ง ไข่ มีสารอาหารพวกโปรตีน น้ำมันใช้เจียวไข่ มีสารอาหารพวกไขมัน

ครู : นักเรียนจะทราบได้อย่างไรว่า ส่วนประกอบของอาหารแต่ละชนิดให้สารอาหารตามที่นักเรียนกล่าวมามีอยู่จริงหรือไม่ จะมีวิธีการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ได้หรือไม่

นักเรียน : คาดคะเนคำตอบได้อย่างอิสระตามความเข้าใจ

ครู : นักเรียนอยากรู้วิธีการทดสอบสารอาหารหรือไม่ และวิธีการทดสอบสารอาหารนั้นทำอย่างไร ผลของความรู้ใหม่มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร

นักเรียน : ตอบได้อย่างอิสระตามความสนใจ

(การทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมใหม่อย่างเหมาะสมของครู ด้วยการให้นักเรียนคิดวิเคราะห์จากความรู้และประสบการณ์จากตัวอย่างที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เป็นการสร้างความคุ้นเคยในการสอนของครูที่หาสื่อคำพูดที่ง่ายใกล้ตัวนักเรียนเพื่อให้ง่ายต่อการกระตุ้นให้คิดเชื่อมโยงเรื่องใหม่อย่างมีเหตุผลและให้นักเรียนอยากเรียนรู้เรื่องใหม่อย่างมุ่งมั่นตั้งใจ)

8.2 ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน จำนวน 6 กลุ่ม เพื่อทดสอบหาชนิดของสารอาหารพวกแป้ง น้ำตาล โปรตีน และไขมันจากตัวอย่างของอาหาร 6 ชนิด คือ แป้งมัน น้ำตาลกลูโคส ไข่ขาวดิบ น้ำมันพืช น้ำมัน และอาหารในท้องถิ่น คือ ข้าวหลาม **(พอประมาณกับจำนวนนักเรียนและกิจกรรมที่จัด)** โดยแต่ละกลุ่มให้นักเรียนคละกันระหว่างนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน **(นักเรียนจะได้ช่วยเหลือกันระหว่างปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมด้านความเอื้ออาทรต่อกัน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการสอนของครูให้บรรลุตามจุดประสงค์)** แล้วให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันกำหนดหน้าที่ของสมาชิกเป็นหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และสมาชิกภายในกลุ่ม **(เป็นการฝึกให้นักเรียน เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ผู้นำผู้ตามได้ เกิดมิตินด้านสังคม และนักเรียนได้แบ่งหน้าที่กันเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นความพอประมาณกับความสามารถ)**

8.3 ครูกำหนดหมายเลขกลุ่มแล้วระบุชนิดของตัวอย่างอาหารให้แต่ละกลุ่มได้ทดลองกลุ่มละ 3 ชนิด พร้อมชี้แจงเหตุผลให้นักเรียนทราบเพื่อให้เหมาะสมกับเวลา จำนวนสมาชิกในกลุ่ม และจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่มี โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการทดลองของอาหารชนิดอื่นที่ไม่ได้ทดลองในช่วงการนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน ดังตัวอย่างตามตาราง

ชนิดอาหาร	แป้งมัน	ไข่ขาวดิบ	น้ำตาลกลูโคส	น้ำมัน	น้ำมันพืช	ข้าวหลาม
กลุ่มที่	1, 6, 5	2, 1, 6	3, 2, 1	4, 3, 2	5, 4, 3	6, 5, 4

(ครูวางแผนการสอนได้อย่างรอบคอบ เหมาะสมกับเวลาและกับบริบทอื่นที่มีตามหลักความพอประมาณอย่างสมเหตุสมผลเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในกิจกรรมการเรียนรู้)

8.4 นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่มศึกษาใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การทดสอบสารอาหาร ในเวลาที่กำหนด คือ 10 นาที **(เพื่อต้องการให้นักเรียนเข้าใจจุดประสงค์กระบวนการทดลองก่อนปฏิบัติกิจกรรมอย่างชัดเจน นักเรียนแต่ละคนจึงต้องสร้างภูมิคุ้มกัน โดยวางแผนการอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญให้ได้ทันเวลาที่กำหนด)** แล้วครูสุ่มสอบถามความเข้าใจของนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การทดสอบสารอาหารประเภทน้ำตาลใช้วัสดุอุปกรณ์อะไร มีวิธีทดสอบอย่างไร และสังเกตผลการทดสอบได้อย่างไร

ประเด็นที่ 2 การทดสอบสารอาหารประเภทแป้งใช้วัสดุอุปกรณ์อะไร มีวิธีทดสอบอย่างไร และสังเกตผลการทดสอบได้อย่างไร

ประเด็นที่ 3 การทดสอบสารอาหารประเภทโปรตีนใช้วัสดุอุปกรณ์อะไร มีวิธีทดสอบอย่างไร และสังเกตผลการทดสอบได้อย่างไร

ประเด็นที่ 4 การทดสอบสารอาหารประเภทไขมันใช้วัสดุอุปกรณ์อะไร มีวิธีทดสอบอย่างไร และสังเกตผลการทดสอบได้อย่างไร

8.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนในการทดสอบสารอาหารตามใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การทดสอบสารอาหาร โดยมีข้อกำหนดในการทดลอง ดังนี้

8.5.1 สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มจะต้องมีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมการทดลองด้วยความเหมาะสม *(เพื่อต้องการให้มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความสามัคคี และปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเหมาะสมตามศักยภาพของตนเอง เป็นความพอประมาณ)*

8.5.2 กำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรมการทดลอง 40 นาที *(เวลาที่กำหนดไว้เหมาะสมกับกิจกรรมเป็นความพอประมาณในการออกแบบกิจกรรมของครู)*

8.5.3 อุปกรณ์การทดลองที่เลือกใช้และปริมาณของอาหารจะต้องมีจำนวนพอดีกับกิจกรรมการทดลอง ขณะที่นักเรียนดำเนินการทดลองถ้าอุปกรณ์ที่นำมาใช้ไม่เพียงพอนักเรียนสามารถนำมาเพิ่มเติมได้ โดยได้รับการช่วยเหลือจากกลุ่มอื่นที่นำอุปกรณ์มาแล้วเหลือพอจะแบ่งปันให้ได้ *(ความพอประมาณ คุณธรรมด้านความเอื้ออาทร)*

8.5.4 การทดลองนักเรียนทุกกลุ่มจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์การทดลองและการรักษาความสะอาดทั้งอุปกรณ์และสถานที่/สิ่งแวดล้อม *(มีความรู้ในการทดสอบอาหารอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมด้านความรอบคอบ สติ และความสะอาด โดยคำนึงถึงมิติด้านวัตถุและด้านสิ่งแวดล้อม)*

8.5.5 การบันทึกผลการทดลองต้องชือสัตย์ต่อข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการสรุปผลการทดลอง จะต้องร่วมกันสรุปให้ตรงประเด็น ชัดเจนเป็นไปตามผลการทดลองที่ได้ให้มากที่สุด *(ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ข้อที่ 5 เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการปฏิบัติงานด้วยการวางแผนปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจนรอบคอบ มีวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อม และเหมาะสมตามเงื่อนไขที่กำหนดเป็นการฝึกการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผล พอประมาณกับศักยภาพเวลา จำนวนสมาชิก และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ด้วยกระบวนการกลุ่ม)*

8.6 นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมการทดสอบสารอาหารตามที่วางแผนไว้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนแก้ปัญหาไม่ได้และคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

8.7 นักเรียนร่วมกันแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการทดลองแล้วร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มเกี่ยวกับผลการทดลองที่ได้ตามประเด็นคำถามท้ายการทดลองในใบกิจกรรมที่ 1 การทดสอบสารอาหารแล้วร่วมกันสรุปผลการทดลองโดยใช้ใบสรุปความรู้ เรื่อง การทดสอบสารอาหาร ประกอบ และเขียนรายงานการทดลองให้สมบูรณ์เพื่อเตรียมนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

8.8 ตัวแทนกลุ่ม นำเสนอรายงานการทดลองหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 3 นาที ครูและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ *(ครูพิจารณากำหนดเวลาและจำนวนกลุ่มในการนำเสนอพอประมาณกับเวลานักเรียนต้องวางแผนที่จะนำเสนอผลงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด พิจารณาเลือกสมาชิกในกลุ่มที่มีศักยภาพเหมาะสมในการนำเสนอ)*

8.9 นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทดสอบสารอาหารพวกแป้ง น้ำตาล โปรตีน ไขมัน จากตัวอย่างอาหารที่นำมาทดสอบ โดยนำใบสรุปความรู้ เรื่อง การทดสอบสารอาหาร มาประกอบการพิจารณาสรุป

8.10 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์การนำหลักคิดและหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เรื่อง การทดสอบสารอาหาร นักเรียนบันทึกผลการวิเคราะห์ในใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้โดยครูใช้คำถามนำให้นักเรียนใช้กระบวนการปฏิบัติสู่กระบวนการคิดตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

8.10.1 นักเรียนภายในกลุ่มมีการวางแผนการนำอาหารมาทดสอบจนสำเร็จได้อย่างไร

8.10.2 ทำไมนักเรียนจึงต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนไว้

8.10.3 การกำหนดหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่ม ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของสมาชิกในกลุ่มอย่างไร

8.10.4 การทดสอบสารอาหารต้องใช้ความรู้อะไรบ้าง

8.10.5 การทดสอบสารอาหารต้องใช้คุณธรรมอะไรหรือเกิดคุณธรรมกับนักเรียนอย่างไร

8.11 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติจากคำถามที่ครูกำหนด แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเชื่อมโยงคำตอบจากคำถามที่ละข้อให้สอดคล้องตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.12 ครูมอบหมายให้นักเรียนนำวิธีการทดสอบสารอาหารไปใช้ทดสอบหาสารอาหารในข้าวหลามที่นักเรียนผลิตขึ้นเพื่อประกอบในรายงานโครงการงานผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

- ใบสรุปความรู้ เรื่อง การทดสอบสารอาหาร
- ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การทดสอบสารอาหาร
- ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง การวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้
- อุปกรณ์การทดลอง ดังนี้
 1. หลอดทดลองขนาดกลางและที่จับหลอดทดลอง
 2. หลอดหยด
 3. บีกเกอร์ ขนาด 200 ลูกบาศก์เซนติเมตร
 4. ตะเกียงแอลกอฮอล์พร้อมที่กั้นลม และตะแกรง
 5. กระดาษขาว
 6. ไม้ขีดไฟ
 7. ช้อนเบอร์ 1
 8. สารละลายไอโอดีน
 9. สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต
 10. สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์
 11. สารละลายเบเนดิกต์
 12. ตัวอย่างอาหาร ข้าวหลามบดละเอียด, แป้งมัน, น้ำตาลกลูโคส, ไข่ขาวดิบ, น้ำมัน, น้ำมันพืช
 13. เครื่องบดไฟฟ้า
 14. น้ำสะอาด

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
อธิบายวิธีการทดสอบสารอาหารประเภท แป้ง น้ำตาล ไขมัน และโปรตีนได้	- ตรวจสอบคำตอบท้ายกิจกรรมการทดลอง - การตรวจรายงานการทดลอง - สอบถาม	- แบบประเมินรายงานการทดลองในใบกิจกรรมที่ 1 - ชุดคำถามในกิจกรรมการเรียนรู้	- ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์ - ตอบถูกร้อยละ 50 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
ทดสอบสารอาหารประเภทแป้ง น้ำตาล ไขมัน และโปรตีนได้	- สังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงาน - ตรวจรายงานการทดลอง	- แบบประเมินการปฏิบัติ การทดลอง - รายงานการทดลอง	ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
จิตวิทยาศาสตร์ได้แก่ ความมุ่งมั่นในการทำงาน สนใจใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์ ความใจกว้าง ร่วมแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้คะแนนพฤติกรรมระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ใบสรุปความรู้ เรื่อง การทดสอบสารอาหาร

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สารอาหารรู้ได้ด้วยการทดสอบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
รายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน รหัสวิชา ว 22101

อาหารแต่ละชนิดประกอบด้วยสารอาหารหลายชนิด ซึ่งสารอาหารแต่ละชนิดจะมีวิธีการทดสอบที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. การทดสอบสารอาหารคาร์โบไฮเดรต แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 การทดสอบสารอาหารพวกน้ำตาล

ทดสอบโดยหยดสารละลายเบเนดิกต์ลงในอาหารแล้วนำไปต้มในน้ำเดือดถ้าในอาหารมีน้ำตาลอยู่จริง สารละลายเบเนดิกต์จะเปลี่ยนสีจากสีฟ้าเป็นสีต่าง ๆ ตามปริมาณน้ำตาล ดังนี้

ถ้ามีน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยวมาก จะได้ตะกอนสีส้มอิฐ

ถ้ามีน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยวอยู่บ้าง จะได้ตะกอนสีเขียว

ถ้ามีน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยวอยู่น้อย จะได้ตะกอนสีเหลือง

1.2 การทดสอบสารอาหารพวกแป้ง

ทดสอบโดยใช้สารละลายไอโอดีนหยดลงบนอาหารที่นำมาทดสอบ ถ้าอาหารที่นำมาทดสอบมีแป้งเป็นส่วนประกอบอยู่ สารละลายไอโอดีนจะเปลี่ยนสีจากสีน้ำตาลเป็นสีม่วงเกือบดำ หรือสีม่วงแกมน้ำเงิน

2. การทดสอบสารอาหารพวกโปรตีน

ทดสอบได้หลายวิธี ที่นิยมทำกันวิธีหนึ่ง คือ การหยดสารละลายคอปเปอร์ซัลเฟตและสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ลงในอาหารที่นำมาทดสอบในอัตราส่วน 1 ต่อ 2 ถ้าในอาหารมีโปรตีนจริง สารละลายจะเปลี่ยนจากสีฟ้าเป็นสีม่วงอ่อน หรือสีม่วงอมชมพู เราเรียกการทดสอบโปรตีนด้วยวิธีนี้ว่า **การทดสอบไบยูเรต**

3. การทดสอบสารอาหารพวกไขมัน

ไขมัน เป็นสารประกอบอินทรีย์ที่มีโมเลกุลใหญ่ ประกอบด้วย คาร์บอน ไฮโดรเจน และออกซิเจน ไขมันจะสลายให้กรดไขมันและกลีเซอรอลในขั้นสุดท้ายซึ่งมีขนาดเล็กพอที่จะผ่านออกจากเซลล์ได้ การทดสอบสารอาหารประเภทไขมัน ทดสอบได้ดังนี้

3.1 การทดสอบทางกายภาพ เพื่อทดสอบภาวะโปร่งแสง เนื่องจากโมเลกุลของไขมันจะเข้าไปแทนที่โมเลกุลของอากาศเมื่อน้ำมันไปทาบบนกระดาษ และไขมันมีดัชนีหักเหของแสงน้อยกว่าอากาศ จึงทำให้เกิดภาวะโปร่งแสงขึ้น

3.2 การทดสอบคุณสมบัติทางเคมี สามารถทำได้โดยนำไขมันไปต้มกับสารละลายต่าง เช่น NaOH จะได้สารประกอบชนิดใหม่ ซึ่งมีลักษณะกลิ่นเหมือนต่าง แต่มีฟองมากมายเมื่อขยี้ (สบู่)

ที่มา :

- <http://www.images.manatbhorn.multiply.multiplycontent.com/>

สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 53

- http://www.sjt.ac.th/e_learning/science/science01.htm/

สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 53

- <http://www.kroobannok.com/>

สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 53

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การทดสอบสารอาหาร

จุดประสงค์การทดลอง >> ทดสอบหาสารอาหารประเภทต่าง ๆ ในตัวอย่างอาหาร

คำชี้แจง : นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการทดลอง โดยมีข้อตกลงในการทำกิจกรรม ดังนี้

1. สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มจะต้องมีภาระหน้าที่ในการทำกิจกรรมการทดลอง

2. กำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรมการทดลอง 40 นาที

3. ร่วมกันพิจารณาวิธีการทดลองเพื่อกำหนดอุปกรณ์การทดลองแล้วเลือกใช้อุปกรณ์และตัวอย่างอาหารที่จับฉลากได้ตามที่ครูจัดไว้ให้มีจำนวนพอดีเหมาะสมกับกิจกรรมการทดลอง ขณะที่นักเรียนดำเนินการทดลองถ้าอุปกรณ์ที่นำมาใช้ไม่เพียงพอ นักเรียนสามารถนำมาเพิ่มเติมได้ โดยได้รับการช่วยเหลือจากกลุ่มอื่นที่นำอุปกรณ์มาแล้วเหลือพอจะแบ่งปันให้ได้

4. การทำการทดลองนักเรียนทุกกลุ่มจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์การทดลองและการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ การรักษาความสะอาดทั้งอุปกรณ์และสถานที่/สิ่งแวดล้อม

5. ตอบคำถามหลังการทดลอง

6. การสรุปผลการทดลอง จะต้องร่วมกันสรุปให้ตรงประเด็น ชัดเจนเป็นไปตามผลการทดลองที่ได้ให้มากที่สุดและนักเรียนจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อข้อมูลของผลการทดลอง

วิธีการทดสอบสารอาหาร

ในกรณีทดสอบตัวอย่างอาหารข้าวหลาม

1. นำข้าวหลามที่บดละเอียด เทใส่ในหลอดทดลองขนาดกลาง หลอดละ 2 ลูกบาศก์เซนติเมตร จำนวน 3 หลอด

2. หยดสารละลายไอโอดีน จำนวน 2 หยด ลงในหลอดที่ 1 เขย่าสารในหลอด สังเกตและบันทึกผลการทดลอง

3. หยดสารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต จำนวน 5 หยด และสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ จำนวน 10 หยด ลงในหลอดที่ 2 เขย่าสาร สังเกตและบันทึกผลการทดลอง

4. หยดสารละลายเบเนดิกต์ จำนวน 5 หยด ลงในหลอดที่ 3 เขย่าสารในหลอด แล้วนำไปต้มในน้ำเดือด ประมาณ 3 นาที สังเกตและบันทึกผลการทดลอง

5. นำข้าวหลามที่ยังไม่ได้บดละเอียดมาถูกับกระดาษขาว 4-5 ครั้ง แล้วยกกระดาษไปทางที่มีแสงผ่าน สังเกตว่าโปร่งแสงหรือไม่ บันทึกผล

หมายเหตุ

ตัวอย่าง แป้งมัน, น้ำตาลกลูโคส, ไข่ขาวดิบ, น้านม และน้ามันพืช ทำการทดลองเช่นเดียวกับการทดสอบสารอาหารในข้าวหลาม

แบบรายงานผลการทดลอง
เรื่อง การทดสอบสารอาหาร

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

ชื่อสมาชิก	เลขที่	ภาระงานที่รับผิดชอบ
.....
.....
.....
.....
.....

กำหนดปัญหา

.....

.....

ตั้งสมมติฐาน

.....

.....

ลำดับขั้นตอนการวางแผนการทำงาน

.....

.....

วัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

ผลการทดลอง

ชนิดของอาหาร	ผลการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้			
	สารละลายไอโอดีน (หลอดที่ 1)	สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต และสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ (หลอดที่ 2)	สารละลายเบนเนดิกต์ (หลอดที่ 3)	ลูกบับกระดาษ

คำถามหลังการทดลองเพื่อการวิเคราะห์และสรุปผล

1. อาหารที่นำมาทดสอบ ทำให้สีของสารละลายไอโอดีนเปลี่ยนแปลงหรือไม่.....
และการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้ คือ.....
2. อาหารที่นำมาทดสอบ ทำให้สีของสารละลายเบเนดิกต์ เปลี่ยนแปลงหรือไม่.....
และการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้หลังการให้ความร้อน คือ.....
3. อาหารที่นำมาทดสอบ ทำให้สีของสารละลายคอปเปอร์ซัลเฟตกับสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์เปลี่ยนแปลงหรือไม่.....
และการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้ คือ
4. นำอาหารไปถูกับกระดาษขาว แล้วทำให้กระดาษขาวโปร่งแสงหรือไม่.....
ผลที่สังเกตได้ วิเคราะห์พบสารอาหารประเภท.....
5. ในการทดสอบสารอาหารด้วยสารเคมีนั้น สารเคมีที่ต้องอาศัยพลังงานความร้อน จึงจะสังเกตผลได้ คือ
.....
6. จากผลการทดลอง สามารถจำแนกสารอาหารได้จำนวน.....กลุ่ม.....

สรุปผลการทดลอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง การวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

คำชี้แจง : นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการวิเคราะห์หลักคิดและหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้คำถามที่กำหนดให้แล้วนำผลการอภิปรายในกลุ่มมาตอบในช่องว่างที่กำหนดให้ในแต่ละข้อดังนี้

1. นักเรียนภายในกลุ่มมีการวางแผนการนำอาหารมาทดสอบจนสำเร็จได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. ทำไมนักเรียนจึงต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนไว้

.....
.....
.....
.....

3. การกำหนดหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่ม ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของสมาชิกในกลุ่มอย่างไร

.....
.....
.....
.....

4. การทดสอบสารอาหารต้องใช้ความรู้อะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

5. การทดสอบสารอาหารต้องใช้คุณธรรมอะไร หรือเกิดคุณธรรมกับนักเรียนอย่างไร

.....
.....
.....
.....

แบบประเมินการปฏิบัติการทดลอง เรื่อง การทดสอบสารอาหาร
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับระดับพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกตามเกณฑ์ที่กำหนด

รายการพฤติกรรม	คะแนนที่ได้				ข้อเสนอแนะ
	4	3	2	1	
1. การวางแผนการทดลอง					
1.1 การกำหนดปัญหา					
1.2 การกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน					
1.3 การดำเนินการทดลอง					
1.4 การวางแผนกำหนดขั้นตอนการทำงาน					
2. การปฏิบัติการทดลอง					
2.1 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการทดลอง					
2.2 ทำการทดลองตามขั้นตอนที่กำหนด					
2.3 การบันทึกผลการทดลอง					
2.4 ทำความสะอาดและจัดเก็บอุปกรณ์					
3. การนำเสนอ					
3.1 การแปลความหมายข้อมูล					
3.2 การนำเสนอผลการทดลอง					
3.3 การสรุปผลการทดลอง					
3.4 การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ					
รวม					
ร้อยละ					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินการปฏิบัติการทดลอง เรื่อง การทดสอบสารอาหาร

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
1. การวางแผนการทดลอง 1.1 การกำหนดปัญหา <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดปัญหาได้ชัดเจน ครอบคลุมกับเรื่องที่ศึกษามาก - กำหนดปัญหาได้ไม่ชัดเจน ครอบคลุมกับเรื่องที่ศึกษาเพียงบางส่วน - กำหนดปัญหาได้บ้าง แต่ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่ศึกษา - กำหนดปัญหาไม่ได้ 	 4 3 2 1
1.2 กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน <ul style="list-style-type: none"> - สมมติฐานตรงกับปัญหาและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลอย่างชัดเจน - สมมติฐานตรงกับปัญหาและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลแต่ไม่ชัดเจน - ตั้งสมมติฐานตรงกับปัญหาแต่ไม่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล - สมมติฐานไม่สอดคล้องกับปัญหา 	 4 3 2 1
1.3 การดำเนินการทดลอง <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการทดลองได้ถูกต้องครบสมบูรณ์ - ดำเนินการทดลองได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ - ดำเนินการทดลองได้ถูกต้องเป็นบางส่วน - ดำเนินการทดลองไม่เหมาะสม 	 4 3 2 1
1.4 การวางแผนกำหนดขั้นตอนการทำงาน <ul style="list-style-type: none"> - ระบุภาระงานและขั้นตอนการทำงานได้ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์ - ระบุภาระงานได้บ้าง แต่ไม่ครบทุกขั้นตอน การทำงานที่กำหนดส่วนใหญ่เหมาะสมดี แผนการทำงานโดยรวมสอดคล้องกับจุดประสงค์ดี - ระบุภาระงานและขั้นตอนการทำงานได้พอสมควร ขั้นตอนการทำงานบางส่วนไม่เหมาะสมกับจุดประสงค์ - ไม่สามารถระบุภาระงาน ไม่ครบทุกขั้นตอน แผนการทำงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ 	 4 3 2 1
2. การปฏิบัติการทดลอง 2.1 การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการทดลอง <ul style="list-style-type: none"> - ใช้อุปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือได้ถูกต้องตามหลักการปฏิบัติอย่างคล่องแคล่ว - ใช้อุปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือได้ถูกต้องตามหลักการปฏิบัติแต่ไม่คล่องแคล่ว - ใช้อุปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือได้บางส่วนแต่ไม่คล่องแคล่ว - ใช้อุปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือได้ไม่ถูกต้อง 	 4 3 2 1
2.2 ทำการทดลองตามขั้นตอนที่กำหนด <ul style="list-style-type: none"> - ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง - ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยครูเป็นผู้แนะนำในบางส่วน - ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือดำเนินการข้ามขั้นตอนที่กำหนด - ไม่ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ 	 4 3 2 1
2.3 การบันทึกผลการทดลอง <ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลอย่างถูกต้องมีระเบียบ และเป็นไปตามการทดลอง - บันทึกผล ไม่มีการระบุน่วย ไม่เป็นระเบียบ และเป็นไปตามการทดลอง - บันทึกผล ไม่มีการระบุน่วย และไม่เป็นไปตามการทดลอง - ไม่มีการบันทึกผล 	 4 3 2 1
2.4 ทำความสะอาดและจัดเก็บอุปกรณ์ <ul style="list-style-type: none"> - ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือทดลองอย่างดี มีการทำความสะอาดและเก็บอย่างถูกต้องตามหลักการ - ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือขณะทดลอง ทำความสะอาด แต่เก็บไม่ถูกต้อง - ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือบางส่วน แต่ไม่สนใจทำความสะอาดและเก็บให้เข้าที่ - ไม่ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือและไม่สนใจทำความสะอาด ไม่เก็บเข้าที่ 	 4 3 2 1

รายการประเมิน	ระดับคะแนน
3. การนำเสนอ	
3.1 การแปลความหมายข้อมูล	
- บรรยายลักษณะข้อมูลตามข้อมูลที่มีอย่างถูกต้อง	4
- บรรยายลักษณะข้อมูลตามข้อมูลที่มีถูกต้องพอใช้	3
- บรรยายลักษณะข้อมูลตามข้อมูลที่มีถูกต้องบางส่วน	2
- บรรยายลักษณะข้อมูลนอกเหนือจากที่มีและไม่ถูกต้อง	1
3.2 การนำเสนอผลการทดลอง	
- จัดกระทำข้อมูลเข้าใจง่ายนำเสนอผลการทดลองมีลำดับขั้นตอนชัดเจนดีมาก	4
- จัดกระทำข้อมูลเข้าใจง่ายนำเสนอผลการทดลองมีลำดับขั้นตอนชัดเจนพอใช้	3
- จัดกระทำข้อมูลเข้าใจพอควร และนำเสนอผลการทดลองไม่มีลำดับขั้นตอน	2
- จัดกระทำข้อมูลไม่เข้าใจ และนำเสนอผลการทดลองไม่มีลำดับขั้นตอน	1
3.3 การสรุปผลการทดลอง	
- สรุปผลการทดลองด้วยตนเองได้ชัดเจนดีมาก ครบถ้วนตรงตามจุดประสงค์	4
- สรุปผลการทดลองได้ชัดเจนดี ค่อนข้างจะครบถ้วนตรงตามจุดประสงค์	3
- สรุปผลการทดลองด้วยตนเองไม่ได้ทั้งหมด ต้องได้รับคำแนะนำเป็นบางส่วน	2
- สรุปผลการทดลองไม่ได้	1
3.4 การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
- อภิปรายผลการทดลองถูกต้องและสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการทดลอง	4
- อภิปรายผลการทดลองถูกต้องและสอดคล้องกับจุดประสงค์การทดลองเป็นส่วนใหญ่	3
- อภิปรายผลการทดลองถูกต้อง แต่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการทดลองบางส่วน	2
- อภิปรายผลการทดลองไม่ถูกต้อง และไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์	1

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
เรื่อง การทดสอบสารอาหาร สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ-กลุ่ม.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับคุณลักษณะที่นักเรียนแสดงออก โดยจำแนกระดับพฤติกรรมการแสดงออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับพฤติกรรมการแสดงออก

- 3 หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา
- 2 หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกเป็นครั้งคราว
- 1 หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกน้อยครั้ง

สถานะของผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

นักเรียน

รายการ	ระดับพฤติกรรม		
	1	2	3
1. ความสนใจใฝ่รู้			
1.1 มีความใส่ใจและพอใจในการสืบเสาะแสวงหาความรู้			
1.2 มีความกระตือรือร้นต่อกิจกรรมและเรื่องอื่น ๆ			
1.3 ชอบทดลอง ค้นคว้า			
1.4 ชอบสนทนาซักถาม ฟัง อ่าน เพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น			
2. ความมุ่งมั่นในการทำงาน			
2.1 ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย			
2.2 ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงเวลา			
2.3 ทำงานเต็มความสามารถ			
2.4 ไม่ทอดทิ้งในการทำงานเมื่อมีอุปสรรคหรือล้มเหลว			
2.5 มีความอดทนแม้การดำเนินการแก้ปัญหาจะยุ่งยากและใช้เวลา			
3. อยู่อย่างพอเพียง			
3.1 ยอมรับผลการศึกษาทดลอง			
3.2 บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริง			
3.3 ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่น			
3.4 เขียนรายงานผลตามสภาพจริง			
4. ความใจกว้างแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น			
4.1 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
4.2 กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง			
4.3 ยอมรับพิจารณาข้อมูลที่ยังสรุปไม่ได้			
4.4 ยอมรับความเปลี่ยนแปลงเมื่อมีเหตุผลที่เหมาะสม			

รายการ	ระดับพฤติกรรม		
	1	2	3
5. อยู่อย่างพอเพียง			
5.1 ใช้เวลาในการปฏิบัติงานเป็นไปตามที่กำหนด (พอประมาณ)			
5.2 ให้อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม ประหยัด และคุ้มค่า (พอประมาณ)			
5.3 อธิบายหรือแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (มีเหตุผล)			
5.4 ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ข้อโต้แย้ง หรือข้อคิดเห็นของผู้อื่น (มีเหตุผล)			
5.5 มีการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ (ภูมิคุ้มกัน)			
5.6 จัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและดำเนินการทดลองด้วยความระมัดระวัง (ภูมิคุ้มกัน)			

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน	1-23	24-46	47-69
	ระดับคุณภาพ		1	2

ความคิดเห็นเพิ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้
“สารอาหารรู้ได้ด้วยการทดสอบ”

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ประเด็น	หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา		วิเคราะห์หลักสูตร กำหนดเนื้อหา เหมาะสมกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด บริบทของท้องถิ่น เวลาและวัย ของผู้เรียน	ผู้เรียนเข้าใจง่าย สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวผู้เรียน
เวลา		กำหนดเวลาเหมาะสมกับกิจกรรม เนื้อหา และวัยของผู้เรียน	จัดการเรียนรู้ได้ตามกระบวนการ ครบถ้วนตามที่วางแผนไว้	วางแผนการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรม ให้รอบคอบเพื่อรองรับเหตุการณ์ ที่อาจเปลี่ยนแปลงระหว่างจัดกิจกรรม
วิธีการจัดกิจกรรม		- แบ่งกลุ่มผู้เรียนได้พอดีกับ จำนวนนักเรียน - กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	- ต้องการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม อย่างทั่วถึงตามความสามารถ - ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์	- กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน จากง่ายไปหายากและใช้สอนแทนได้ - ครูมีความรอบรู้ในเรื่องที่สอน จึงทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียน มีประสิทธิภาพ
สื่อ/อุปกรณ์		- จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ เอกสารต่าง ๆ เหมาะสมกับกิจกรรม ปริมาณเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน - ชนิดของสื่อ ขนาดของสื่อ มีความเหมาะสมกับขนาดห้องเรียน วัย และเวลาที่กำหนด	ใช้สื่ออุปกรณ์ได้ประหยัด คุ่มค่า และมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้	- จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อม ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - มีลำดับขั้นตอนการใช้สื่อ แต่ละชนิดอย่างชัดเจน - จัดเก็บอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ - มีความชำนาญในการใช้สื่ออุปกรณ์
แหล่งเรียนรู้		กำหนดแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับ เนื้อหา กิจกรรม วัยผู้เรียน งบประมาณ เวลา	ต้องการให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ให้เกิดประโยชน์และคุ่มค่า	จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ไว้ให้พร้อม ก่อนการทดลอง
การประเมินผล		มีการออกแบบการวัดและประเมินผล ได้เพียงพอกับตัวชี้วัดและเหมาะสม กับเวลาและวัยผู้เรียนในหลักสูตร	มีการออกแบบเครื่องมือวัดและ ประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหา ที่ต้องการวัดบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนด ไว้ในหลักสูตร	- วางแผนการวัดและประเมินผล เป็นขั้นตอนชัดเจน - แบบประเมินผลมีการตรวจสอบ วัดและปรับปรุง มีความเชื่อมั่น เที่ยงตรงในการวัดตามตัวชี้วัด
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี		- การทดสอบสารอาหาร - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - จิตวิทยาในการสอน		
คุณธรรมของครู				มีความรักเมตตาศิษย์ มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม ตรงต่อเวลา

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนกำหนดหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มได้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน - นักเรียนเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทดลองได้พอดีกับกิจกรรมการทดลอง - นักเรียนใช้เวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้พอดีกับเวลาที่กำหนด 	<p>นักเรียนมีเหตุผลในการแบ่งงานทำงานตามลำดับขั้นตอนที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนรู้จักการวางแผนการทำงานและมอบหมายงานให้สมาชิกภายในกลุ่มได้เหมาะสม กับความสามารถของแต่ละบุคคล - นักเรียนเรียนรู้ที่จะเลือกใช้และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทดลองได้พร้อมถูกต้องและตรงตามกิจกรรมการทดลองการทดสอบสารอาหาร - ศึกษาใบความรู้ก่อนการปฏิบัติอย่างรอบคอบ - ศึกษาลำดับขั้นตอนการทดลองจนเข้าใจก่อนการทดลองความรู้
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - วิธีการทดสอบสารอาหารประเภท โปรตีน ไขมัน แป้ง และน้ำตาล - สารอาหารที่มีอยู่ในอาหาร 		- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
คุณธรรมของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามัคคีในกลุ่ม - ความรับผิดชอบ มีวินัยในการทำงานกลุ่ม - ความซื่อสัตย์ในการบันทึกผลการทดลองที่ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมหลังการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ - รักษาความสะอาด 	

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ด้าน	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทดลอง - มีความรู้ในการเก็บล้างวัสดุอุปกรณ์ได้ถูกต้องเหมาะสมปลอดภัย - รู้วิธีการทดสอบสารอาหาร 	<p>มีความรู้ในการวางแผนการทำงานในกลุ่ม</p>	<p>มีความรู้ในการใช้และจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม</p>	-
ทักษะ	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัดคุ้มค่าและปลอดภัย - เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมกับการทดลอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำงานร่วมกันภายในกลุ่มได้อย่างเหมาะสม - มีทักษะในการอภิปรายภายในกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปได้ 	<p>ใช้วัสดุอุปกรณ์และสารเคมีในการทดลองด้วยความระมัดระวังโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม</p>	-
ค่านิยม	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน - รักษาความสะอาดของวัสดุอุปกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรับผิดชอบต่อการทำงานของกลุ่ม - ความสามัคคีในกลุ่ม 	<p>ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีมลภาวะ</p>	-

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียง

รหัสวิชา ท 22101 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ ชื่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง คุณค่าข้าวหลามสื่อสารผ่านบทกลอน เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ท 4.1 ม.2/3 แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพเป็นการร้อยเรียงภาษาให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ หรือข้อบังคับของกลอนสุภาพ เพื่อสื่อความคิดความรู้สึกของผู้แต่ง การร้อยบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ จึงเป็นความงามทางภาษาอีกประเภทหนึ่ง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายและเขียนฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพได้ถูกต้อง

3.2 แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ “ข้าวหลามบ้านฉัน” ได้ถูกต้อง

3.3 ถอดบทเรียนเกี่ยวกับการแต่งกลอนสุภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง

3.4 เห็นคุณค่าของบทร้อยกรองไทย

4. สาระการเรียนรู้

กลอนสุภาพเป็นการแต่งร้อยกรองประเภทหนึ่งที่มีการกำหนดมีข้อบังคับหรือฉันทลักษณ์ในการแต่งฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ 1 บท มี 2 บาท (คำกลอน) 1 บาท มี 2 วรรค วรรคละ 7-9 คำ สัมผัสตามข้อบังคับที่กำหนด

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ฟัง พูด อ่าน เขียนเกี่ยวกับกลอนสุภาพ

5.2 ความสามารถในการคิด

- คิดวิเคราะห์ คิดเปรียบเทียบ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์การแต่งกลอนสุภาพ

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 ใฝ่เรียนรู้

- ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

- แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6.2 อยู่อย่างพอเพียง

- ใช้ความรู้/คุณธรรมมาตัดสินใจเลือกคำที่เหมาะสม มาวางแผนแต่งกลอนสุภาพได้ประสบผลสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

แต่งกลอนสุภาพที่มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารในท้องถิ่น ความยาว 2 บท

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

8.1 ครูนำแผนภูมิตัวอย่างกลอนสุภาพที่มีสัมผัสคล้องจองง่าย ๆ มีความไพเราะมาอ่านให้นักเรียนดูและฟัง เช่น

มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท	อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
จงมักน้อยกินน้อยค่อยบรรจง	อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน
ไม่ควรซื้อก็อย่าไปพิไรซื้อ	ให้เป็นมือเป็นคราวทั้งควาหวาน
เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าชรากาล	จงเลี้ยงท่านอย่าให้ห่อตระทใจ

(สุภาษิตสอนหญิง : สุนทรภู่)

8.2 นักเรียนร่วมกันพิจารณาคำสัมผัสคล้องจองจากบทร้อยกรอง แล้วบอกคำสัมผัสคล้องจองในแต่ละคำกลอนให้ถูกต้อง ดังนี้ “บาท” สัมผัสกับ “ขาด” “บรรจง” สัมผัสกับ “ลง” “ซื้อ” สัมผัสกับ “มือ” “กาล” สัมผัสกับ “ท่าน”

(ครูใช้หลักความพอประมาณด้วยบทกลอนที่เหมาะสมไม่ยากเกินไป มาเป็นกรณีตัวอย่างเพื่อสำรวจพื้นฐานความรู้ของนักเรียนในเรื่องคำสัมผัสคล้องจองซึ่งเป็นหัวใจของการแต่งบทร้อยกรองให้เกิดความไพเราะได้)

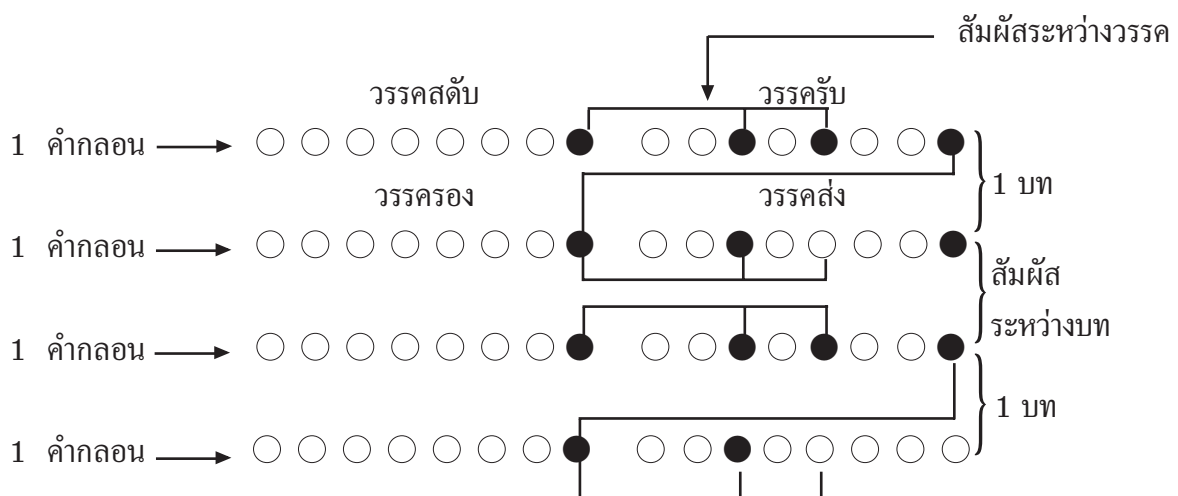
8.3 นักเรียนร่วมกันอภิปรายวิเคราะห์หาคำตอบของคำถาม ดังนี้

- “นักเรียนรู้ได้อย่างไรว่าคำเหล่านี้เป็นคำสัมผัสคล้องจอง” โดยครูสุ่มให้นักเรียนตอบประมาณ 5-6 คน จากนั้นครูจึงสรุปความรู้ที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่งให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

(คำตอบที่ถูกต้อง คือ เป็นคำที่มีเสียงสระและมาตราตัวสะกดเดียวกัน)

(นักเรียนได้ลองใช้เหตุผลวิเคราะห์คำตอบ และครูใช้เหตุผลในการให้ความรู้เรื่องคำสัมผัสคล้องจองเพื่อนำไปใช้ในการแต่งบทประพันธ์ต่าง ๆ)

8.4 นักเรียนศึกษาแผนผังกลอนสุภาพบนกระดาน ดังนี้

นักเรียนนำบทกลอนสุภาษิตสอนหญิงจากแผนภูมิมาลงในแผนผังกลอนสุภาพให้ถูกต้อง แล้วสังเกตคำสัมผัสคล้องจองในแต่ละวรรค โดยการโยงเส้นแสดงคำสัมผัสในแต่ละวรรค แต่ละบทให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ พร้อมให้เหตุผลว่าเพราะอะไร ใช้หลักการใดในการพิจารณาตัดสินใจ โดยครูสุ่มเลือกตอบคำถามประมาณ 2-3 กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนศึกษาไปสรุปความรู้ เรื่อง กลอนสุภาพ ที่ครูจัดให้กลุ่มละ 1 ชุด *(ใช้กลุ่มเดิมที่จัดไว้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เนื่องจากต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดียวกันมาเป็นข้อมูลในการแต่งบทกลอน)* ใช้เวลา 10 นาที

8.5 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากใบสรุปความรู้ เรื่อง กลอนสุภาพ กลุ่มละ 3 นาที โดยให้การสุ่มจำนวน 2-3 กลุ่ม

(นักเรียนได้คิดอย่างมีสติรอบคอบใช้ความรู้มาพิจารณาเป็นเหตุเป็นผลก่อนตัดสินใจตอบคำถาม ใช้ความพอประมาณกับเวลาให้เหมาะสม จึงไม่ให้นักเรียนตอบทุกกลุ่มเพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแล้วเทียบกับคำตอบของกลุ่มตนเอง)

8.6 ครูสรุปความรู้ที่ถูกต้อง ดังนี้ กลอนสุภาพหรือกลอนแปด 1 บท จะมี 2 คำกลอน 1 คำกลอน จะมี 2 วรรค 1 วรรค จะมี 7-9 คำ แต่ละวรรคจะมีสัมผัสระหว่างวรรคและสัมผัสระหว่างบท (สัมผัสนอก) แต่ถ้าต้องการให้บทประพันธ์มีความไพเราะยิ่งขึ้นจะต้องมีสัมผัสภายในในวรรคเดียวกัน (สัมผัสใน)

ชั่วโมงที่ 2

8.7 ครูและนักเรียนทบทวนเรื่องการทำข้าวหลามจากชั่วโมงที่ผ่านมา ถึงวัสดุอุปกรณ์ วิธีการทำ รสชาติ และความภาคภูมิใจในผลผลิต *(ครูเสริมสร้างให้นักเรียนวิเคราะห์เชื่อมโยงถึงมิติด้านวัตถุสังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีในท้องถิ่นและใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า)*

8.8 ครูนำแผนผังกลอนสุภาพติดไว้บนกระดาน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนแต่งบทประพันธ์ เรื่อง ข้าวหลามบ้านฉัน เป็นกลอนสุภาพกลุ่มละ 2 บท โดยใช้คำสัมผัสคล้องจองให้ถูกต้องตามแผนผังให้เกิดความไพเราะ ให้เวลา 20 นาที จากนั้นครูจึงแจกใบงานกลุ่มละ 1 ชุด ให้นักเรียนแต่งบทประพันธ์ตามที่วางแผนกันไว้ในประเด็น และหัวข้อที่กำหนด หากเวลาเหลือให้ร่วมกันตรวจทานและปรับปรุงผลงานให้ถูกต้อง แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานกลุ่มละ 2 นาที โดยการอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วติดไว้บนกระดาน

(นักเรียนได้ฝึกคิดการวางแผนก่อนทำงาน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน และฝึกให้เป็นผู้มีคุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียง ไม่เรียนรู้)

8.9 นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และคัดเลือกผลงานที่ประทับใจพร้อมให้เหตุผล จากนั้นครูจึงสรุปผลงานที่ดีควรประกอบด้วยประเด็น ดังนี้

- มีเนื้อหาตรงตามชื่อเรื่องที่กำหนด
- บทประพันธ์มีสัมผัสคล้องจองถูกต้องตามฉันทลักษณ์
- เลือกสรรคำคล้องจองได้ไพเราะ
- ใช้บทกลอนในการสื่อสารได้เข้าใจ

จากนั้นครูจึงให้นักเรียนทบทวนการคัดเลือกผลงานที่ดีอีกครั้งหนึ่ง แล้วช่วยกันเลือกผลงานที่ดีที่สุดมา 1 กลุ่ม แล้วร่วมกันอ่าน ร่วมชื่นชมโดยการปรบมือ

8.10 นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์และคุณค่าของบทร้อยกรองที่นักเรียนแต่ง

8.11 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์และคุณค่าของบทร้อยกรอง ดังนี้

- ประโยชน์ของบทร้อยกรอง ช่วยในการสรรคำ ได้ข้อความสั้นกระชับ สื่อความหมายได้ลึกซึ้ง และมีความไพเราะเพลิดเพลิน รื่นหู ชวนฟัง สร้างนิสัยรักการอ่าน สร้างรายได้ นำความรู้จากบทร้อยกรองไปแต่งเป็นบทกลอนแนะนำ หรือโฆษณาผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับข้าวหลามในท้องถิ่นของตน

- คุณค่าของบทร้อยกรอง เห็นคุณค่าของภาษาไทย ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย

(นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ ผู้อื่นอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของความรู้ วัฒนธรรม ใช้ภาษาได้เหมาะสม)

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- แผนภูมิกลอนสุภาพสุภาพสุภาพ 2 บท
- ใบสรุปความรู้ เรื่อง กลอนสุภาพ

- แผนผังกลอนสุภาพ
- ไบงาน

9.2 แหล่งเรียนรู้

10. การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ - ประเมินผลงานการแต่งกลอนสุภาพ - ประเมินพฤติกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบ - แบบประเมินผลงานกลอนสุภาพ - แบบประเมินพฤติกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบถูกร้อยละ 80 - ประเมินผลงาน ตามเกณฑ์คุณภาพ Rubric ผ่านเกณฑ์ ระดับ 2 ขึ้นไป - ประเมินพฤติกรรม ตามเกณฑ์คุณภาพ Rubric ผ่านเกณฑ์ ระดับ 2 ขึ้นไป

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

12.2 กระบวนการ

.....

.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....

.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

12.5 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

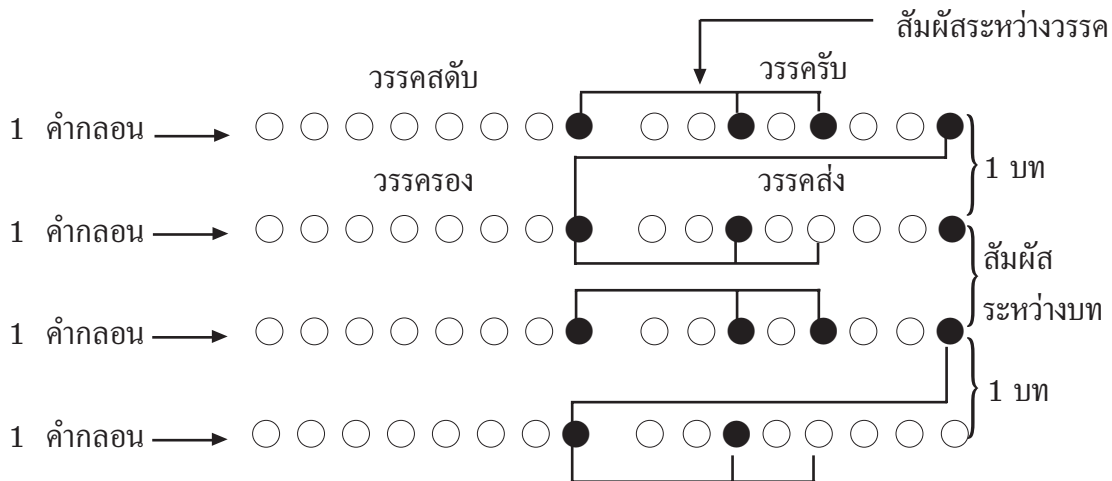
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ใบสรุปความรู้ เรื่อง กลอนสุภาพ

ข้อบังคับของกลอนสุภาพ

กลอนสุภาพ 1 บท	มี 2 คำกลอน
1 คำกลอน	มี 2 วรรค
1 วรรค	มี 7-9 คำ
แต่ละวรรคมีชื่อ ดังนี้	
วรรคที่ 1 ชื่อ	วรรคสดับหรือสลับ
วรรคที่ 2 ชื่อ	วรรครับ
วรรคที่ 3 ชื่อ	วรรครอง
วรรคที่ 4 ชื่อ	วรรคส่ง
วรรคสดับ และ วรรครับ เรียกว่า	บาทเอก
วรรครอง และ วรรคส่ง เรียกว่า	บาทโท

แผนผังของกลอนสุภาพ

ตัวอย่างคำประพันธ์

กลอนสุภาพพึงจำมีกำหนด
วรรคละแปดพยางค์นับสุนทร
ห้าแห่งคำคล้องจองต้องสัมผัส
เสียงสูงต่ำต้องเรียงเรียงโบราณ

กลอนหนึ่งบทสี่วรรครองอักษร
อาจยิ่งหย่อนเจ็ดหรือเก้าเข้าหลักการ
สลับจัดรับรองส่งประสงค์สมาน
เป็นกลอนกานท์ครบครันฉันนี้เอย

สัมผัสของกลอนสุภาพ

สัมผัส คือ เสียงสระหรือเสียงพยัญชนะที่คล้องจองกัน ช่วยในการแต่งคำประพันธ์ให้ถูกต้องและไพเราะ

สัมผัส แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ **สัมผัสนอก** และ **สัมผัสใน**

สัมผัสนอก คือ สัมผัสบังคับที่จะต้องส่งสัมผัสระหว่างวรรคและระหว่างบท ให้สังเกตจากแผนผังของกลอนสุภาพ

สัมผัสระหว่างวรรค

ได้แก่ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 ส่งสัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรคที่ 2 คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 และสัมผัสกับคำที่ 3 หรือ 5 ในวรรคที่ 4 ถ้าจะแต่งต่อไปวรรคที่ 1 ของบทต่อไปนั้นต้องเป็นวรรคอิสระ คือ ไม่ต้องรับสัมผัสจากบทต้น

สัมผัสระหว่างบท

ได้แก่ คำสุดท้ายของบทที่ 1 ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ในบทต่อไป

สัมผัสใน คือ สัมผัสภายในวรรคเดียวกัน จะมีหรือไม่มีก็ได้ไม่บังคับ แต่ถ้าขาดไปกลอนวรรคนั้นก็จะขาดความไพเราะ ดังนั้น แต่ละวรรคควรมีสัมผัสในอย่างน้อย 1 แห่ง

ตัวอย่าง

กลอนที่ขาดสัมผัสใน

- ในคืนที่จันทร์สว่างสียห่าคำ

เมื่อเพิ่มสัมผัสใน

- จ่างฟ้าสียห่าคำในคืนที่จันทร์กระจ่าง

กลอนที่ขาดสัมผัสใน

- ยามหน้าฝนดอกไม้ผลิออกช่อ

เมื่อเพิ่มสัมผัสใน

- ไม้ผลิดอกออกช่อล่อหน้าฝน

สัมผัสใน แบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ **สัมผัสสระ** และ **สัมผัสอักษร** (พยัญชนะ)

การใช้เสียงวรรณยุกต์ลงท้ายวรรค

ในคำสุดท้ายของแต่ละวรรคตามการเขียนกลอนให้ไพเราะ ควรคำนึงถึงเสียงวรรณยุกต์นิยม ดังนี้ วรรคสดับหรือวรรคสลับ ใช้เสียงวรรณยุกต์ได้ทุกเสียง เสียงที่ถือว่าไพเราะน้อย คือ เสียงสามัญ วรรครับ นิยมใช้เสียงจัตวา หรือเสียงเอก เสียงโท ไม่ควรใช้เสียงสามัญ

วรรครอง นิยมเสียงสามัญ ไม่ควรใช้เสียงจัตวา

วรรคส่ง นิยมเสียงสามัญ ไม่ควรใช้เสียงจัตวา

นักเรียนเคยเรียนเรื่องรูปและเสียงวรรณยุกต์มาแล้ว เพื่อเสริมความเข้าใจในการฝึก ลองทบทวนเสียงวรรณยุกต์

ดังนี้

เสียงสามัญ เช่น ตา ชาย เลย งาน เรียน เพียร ฯลฯ

เสียงเอก เช่น ก่อน จิก เฉียด ห่าน ไล่ ฯลฯ

เสียงโท เช่น โลก ท่า ห้อง ข้าวชาติ ฯลฯ

เสียงตรี เช่น คว้าง ฟ้า นก คืด ชัด ฯลฯ

เสียงจัตวา เช่น หน สวย ขอน ฝา ศรี ฯลฯ

ตัวอย่างเมื่อเป็นบทกลอนแล้ว

วรรคสดับ ไม่เมาเหล้าแล้วแต่เรายังมารัก

(ลงเสียงตรี)

วรรครับ สุดจะหักห้ามจิตคิดโฉน

(ลงเสียงจัตวา)

วรรครอง ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป

(ลงเสียงสามัญ)

วรรคส่ง แต่เมาใจนี้ประจำทุกคำคืน

(ลงเสียงสามัญ)

(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

ใบงาน

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ เรื่อง ข้าวหลามบ้านฉัน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อแนะนำผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของตน ให้ผู้อ่านเห็นประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการของข้าวหลาม กลุ่มละ 2 บท

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

.....

.....

.....

.....

.....

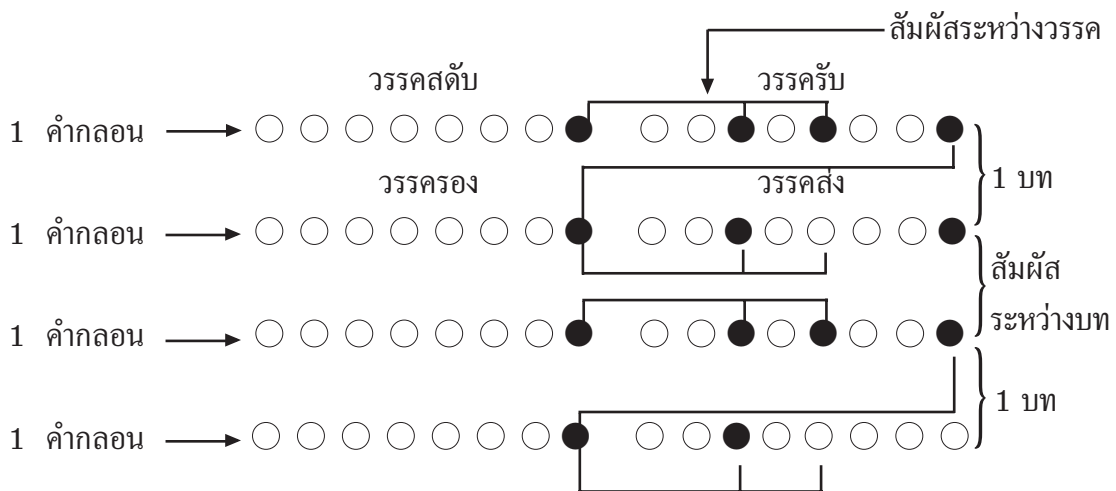
.....

แผนภูมิตัวอย่างกลอนสุภาพ

มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท
 จงมักน้อยกินน้อยค่อยบรรจง
 ไม่ควรซื้อก็อย่าไปพิไรซื้อ
 เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าชรากาล

อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
 อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน
 ให้เป็นมือเป็นคราวทั้งควาหวาน
 จงเลี้ยงท่านอย่าให้อดระทดใจ
 (สุภาษิตสอนหญิง : สุนทรภู่)

แผนผังของกลอนสุภาพ

**เกณฑ์การประเมินผลงานการแต่งกลอนสุภาพ
เรื่อง ข้าวหลามบ้านฉัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

ประเด็น	เกณฑ์การประเมิน		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
1. ความถูกต้องตามฉันทลักษณ์	มีสัมผัสระหว่างวรรค ระหว่างบท ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพสมบูรณ์ทุกตำแหน่ง	มีสัมผัสระหว่างวรรค ระหว่างบท ไม่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ 1 ตำแหน่ง	มีสัมผัสระหว่างวรรค ระหว่างบท ไม่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ 2 ตำแหน่งขึ้นไป
2. ความคิดและเนื้อหา	เนื้อหาตรงประเด็นที่กำหนด สามารถสื่อสารได้เข้าใจ มีแนวคิดที่เป็นเหตุเป็นผล เชิญชวนให้เกิดความต้องรับประทาน	เนื้อหาตรงประเด็นที่กำหนด สามารถสื่อสารได้เข้าใจ แต่ขาดแนวคิดที่เป็นเหตุเป็นผล	เนื้อหาไม่ตรงประเด็น หรือตรงเพียงบางส่วน ขาดแนวคิดที่เป็นเหตุเป็นผล
3. กวีโวหาร	สัมผัสราบรื่น ไพเราะมีสัมผัสภายในวรรค ทั้งที่เป็นสัมผัสสระ และพยัญชนะ ใช้คำมีความหมายลึกซึ้งกินใจ	สัมผัสราบรื่นเป็นบางวรรคบางบท ใช้คำมีความหมายลึกซึ้งบางส่วน	สัมผัสได้ แต่ไม่ราบรื่นไพเราะ ใช้คำที่มีความหมายตรงๆ ไม่ลึกซึ้ง
4. อักษรวิธี	เขียนสะกุดคำถูกต้องทุกคำ	เขียนสะกุดคำผิด 1-3 คำ	เขียนสะกุดคำผิดมากกว่า 3 คำ
5. เวลา	ผลงานเสร็จสมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนด	ผลงานเสร็จช้ากว่ากำหนดไม่เกิน 5 นาที	ผลงานเสร็จช้ากว่ากำหนดเกิน 5 นาที

**แบบบันทึกคะแนนการแต่งกลอนสุภาพ
เรื่อง ข้าวหลามบ้านฉัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

ที่	ชื่อ-สกุล	ถูกต้องตามฉันทลักษณ์	ความคิดและเนื้อหา	กวีโวหาร	อักษรวิธี	เวลา	รวม	สรุป	
		3	3	3	3	3	15	ผ	มผ
รวม									

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้

คุณค่าข้าวหลามสี่สารผ่านบทกลอน

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	เนื้อหากรณีตัวอย่างการแต่งกลอนสุภาพเหมาะสม เชื่อมโยงตัวชี้วัด ส3.1 และเหมาะสมกับกิจกรรมท้องถิ่น	- ผู้เรียนได้นำความรู้ความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ข้าวหลามไปใช้ได้กับท้องถิ่น - สอดคล้องกับตัวชี้วัด	- ครูเตรียมความรู้ เนื้อหาบทกลอนสุภาพล่วงหน้า - เรียงลำดับเนื้อหาที่สอนง่ายไปหายาก
เวลา	กำหนดเวลาเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้/ภาระงานที่มอบหมายให้นักเรียน	ต้องการให้การแต่งบทกลอนใช้เวลาในการทบทวนพื้นฐาน คำคล้องจองก่อนสอนแต่งกลอนสุภาพได้บรรลุตัวชี้วัด	- วางแผนการใช้เวลาจัดกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด - จัดเวลาสำรองกรณีจัดกิจกรรมไม่ตรงเวลา
วิธีการจัดกิจกรรม	จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา/วัยผู้เรียนที่ได้ฝึกคิดปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับความสามารถ	นักเรียนระดับ ม.2 เป็นวัยที่ชอบอยู่กับเพื่อน กล้าคิด กล้าพูด และทำงานเป็นกลุ่มได้ดี ทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามตัวชี้วัด	- ลำดับกิจกรรมมีความต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก - ระหว่างจัดกิจกรรมครูดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
สื่อ/อุปกรณ์	- กำหนดสื่ออุปกรณ์เหมาะสมกับเนื้อหา/กิจกรรม/วัยผู้เรียน - สื่ออุปกรณ์หาได้ง่ายในท้องถิ่น	- ต้องการให้สื่อได้ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่ายและเร็วขึ้น - นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการใช้สื่ออุปกรณ์	- วางแผนการใช้สื่อตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกิจกรรม - สื่อมีความถูกต้องตามหลักวิชา
แหล่งเรียนรู้	-	-	-
การประเมินผล	- กำหนดแบบประเมินผลให้เหมาะสมกับกิจกรรม/วัยผู้เรียน/เวลาที่กำหนด - มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	- ต้องการประเมินผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนด - นำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้	- เตรียมแบบประเมินที่หลากหลายตรวจสอบคุณภาพ - ชี้แจงให้นักเรียนรู้แนวทางการประเมิน
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	การแต่งกลอนสุภาพ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จิตวิทยาในการสอน หลักการออกแบบประเมินผล		
คุณธรรมของครู	มีความเสียสละ ความขยัน ความรับผิดชอบ มีความรักเมตตาศิษย์		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	ความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนเลือกคำมาแต่งกลอนสุภาพได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนด - ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการการปฏิบัติกิจกรรมที่มอบหมายอย่างประหยัดและคุ้มค่า - สื่อสารโดยใช้บทกลอนสุภาพไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนได้รับความรู้ตรงตามตัวชี้วัดของหลักสูตรเรื่องการแต่งบทกลอนสุภาพ - ความรู้เรื่องคำสัมผัสคล้องจองจำเป็นต่อการแต่งบทกลอน - พุดแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ผู้อื่นอย่างมีเหตุ - มีทักษะกระบวนการคิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกันวางแผนการ ปฏิบัติงานภายในกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ - ศึกษาแผนผังการแต่งกลอนสุภาพจนเข้าใจก่อนที่จะหาคำมาแต่งกลอนสุภาพตามที่ครูกำหนด
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	หลักการแต่งบทกลอนสุภาพให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ เกิดความไพเราะ รู้ประโยชน์และคุณค่าของบทร้อยกรอง รักความเป็นไทย		
คุณธรรมของผู้เรียน	ความสามัคคี มีมารยาทการฟัง การดู การพูด มีความรับผิดชอบ		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
		วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	มีความรู้ในการใช้วัสดุ กระดาษในการฝึกปฏิบัติ การแต่งคำประพันธ์ อย่างคุ้มค่า	มีความรู้ในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนในกลุ่มและระหว่างครูกับนักเรียน	-	มีความรู้ในการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติเกี่ยวกับวิธีการแต่งกลอนสุภาพ	
ทักษะ	- ใช้กระดาษหรือวัสดุ อุปกรณ์อื่น ๆ ในการแต่งกลอนสุภาพอย่างประหยัด	- ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข - มีทักษะการทำงานกลุ่ม	-	แต่งกลอนสุภาพซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติได้อย่างถูกต้อง	
ค่านิยม	เห็นความสำคัญของวัสดุ อุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า	- ตระหนักถึงคุณค่าของการปฏิบัติตนจนสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ - ร่วมชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่นอย่างกัลยาณมิตร	-	เห็นคุณค่าของภาษาไทย	

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง
รหัสวิชา อ 22101 วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ ชื่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง Khao Lam เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ต 1.1 ม.2/1 ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายง่าย ๆ ที่ฟังและอ่าน

ต 1.1 ม.2/2 อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ และบทร้อยกรองสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน

ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ต 1.2 ม.2/2 ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายตามสถานการณ์

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายในการทำข้าวหลาม เพื่อให้สามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง และให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายง่าย ๆ ในการทำข้าวหลามในท้องถิ่นโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกรายละเอียดขั้นตอนการทำข้าวหลามในท้องถิ่นได้

3.2 อ่านออกเสียงข้อความได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน

3.3 พุดและเขียนอธิบายวิธีการทำข้าวหลามในท้องถิ่นได้

3.4 เขียนชื่ออาหารว่างในประเทศประชาคมอาเซียนได้

3.5 แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียง โดยคิดตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม ใช้วัสดุอุปกรณ์ประหยัดและคุ้มค่า วางแผนและปฏิบัติกิจกรรมอย่างรอบคอบ และทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. สาระการเรียนรู้

คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายในการทำข้าวหลาม

- Content : Khao Lam (Rice Pudding Cooked In Bamboo)

- Vocabulary : sticky rice, ingredient, pudding, expect, content, consist, mixture, impression, stuff, material.

- Culture : ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นซึ่งเป็นอาหารว่างชนิดหนึ่งในท้องถิ่น คือ ข้าวหลาม

หลักการอ่านออกเสียง เช่น การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ การออกเสียงเน้นหนัก-เบาในคำและกลุ่มคำ การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค การออกเสียงเชื่อมโยงในข้อความ และการแบ่งวรรคตอนในการอ่าน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- การอ่านจับใจความแล้วอธิบายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบในกลุ่ม การเขียน การพูดนำเสนอ

5.2 ความสามารถในการคิด

- การสังเกต การคิดวิเคราะห์ การสร้างคำอธิบาย การอภิปราย การสื่อความหมาย

5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 อยู่อย่างพอเพียง

- แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียง โดยคิดตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม ใช้วัสดุอุปกรณ์ประหยัดและคุ้มค่า วางแผนและปฏิบัติกิจกรรมอย่างรอบคอบ และทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

7.1 อ่านออกเสียงข้อความจากรายงาน เรื่อง อาหารว่างในประเทศประชาคมอาเซียน

7.2 พูดและเขียนอธิบายวิธีการทำข้าวหลามในท้องถิ่น

7.3 รายงาน เรื่อง อาหารว่างในประเทศประชาคมอาเซียน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

8.1.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5-6 กลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่เหมาะสม คือ ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันระหว่างนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ผ่านมา **เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้และฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ช่วยเหลือพึ่งพากันภายในกลุ่ม** แล้วครูแนะนำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกคณะกรรมการของกลุ่มเพื่อแบ่งหน้าที่ในการทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของแต่ละบุคคล ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

การให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมการทำงานกลุ่ม เป็นการฝึกให้นักเรียนพอประมาณในการทำงานได้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง

8.1.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปหยิบวัตถุดิบที่ครูจัดเตรียมไว้บนโต๊ะกลาง ประกอบด้วย ข้าวเหนียว ถั่ว น้ำตาล กะทิ ไม้ไผ่ ใบตอง อย่างละ 1 ชิ้น ไปวางไว้ที่กลุ่มของตน แล้วช่วยกันพิจารณาว่ามีอะไรบ้าง และร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับวัตถุดิบเหล่านั้น โดยครูใช้คำถามดังนี้

1) วัตถุดิบที่วางอยู่บนโต๊ะนักเรียนมีอะไรบ้าง มีในท้องถิ่นของนักเรียนหรือไม่ ภาซงถิ่นของนักเรียนเรียกว่าอะไร และภาษาอังกฤษเรียกว่าอะไร

2) ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่าถ้าครูให้นักเรียนนำวัตถุดิบที่วางอยู่บนโต๊ะนักเรียนไปทำอาหารให้ได้ 1 อย่าง นักเรียนจะทำอะไร และอาหารนั้นมีในท้องถิ่นของนักเรียนหรือไม่อย่างไร

เป็นภูมิคุ้มกันของครูในการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา เป้าหมายการเรียนรู้ และความสนใจของนักเรียนเนื่องจากเป็นสื่อใกล้ตัวมาทบทวนความรู้เดิมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น และกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

8.1.3 ครูและนักเรียนทั้งห้องร่วมกันสรุปว่าวัตถุดิบที่วางอยู่บนโต๊ะนักเรียนเหมาะสมที่จะทำอาหารอะไรมากที่สุด (ข้าวหลาม) และอาหารนั้นในท้องถิ่นของนักเรียนเป็นอาหารประเภทใด (อาหารว่าง) นอกจากนี้ใช้วัตถุดิบดังกล่าวแล้วในการทำข้าวหลามในท้องถิ่นของนักเรียน ยังใช้วัตถุดิบอื่น ๆ อีกหรือไม่ ถ้ามีคืออะไร และภาษาอังกฤษเรียกว่าอะไร แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ทบทวนคำศัพท์ภาษาอังกฤษชื่อวัตถุดิบในการทำข้าวหลามที่ตัวแทนกลุ่มหยิบมา โดยตัวแทนกลุ่มยกวัตถุดิบขึ้นทีละอย่างและออกเสียงคำศัพท์พร้อมกันทั้งกลุ่มทีละคำจนครบตามวัตถุดิบที่มีอยู่ เช่น ตัวแทนกลุ่มหยิบถั่วขึ้นแล้วสมาชิกในกลุ่มออกเสียงพร้อมกันว่า “sticky rice” ครูคอยแนะนำให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขถ้านักเรียนออกเสียงคำศัพท์ไม่ถูกต้อง

หลังจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันออกเสียงคำศัพท์วัตถุดิบในการทำข้าวหลามพร้อมกันทั้งชั้น
เป็นการทบทวนความรู้เดิมซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับกิจกรรม
การเรียนรู้ใหม่ได้เหมาะสม

8.1.4 ครูใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนอยากเรียนรู้และได้รู้เป้าหมายในการเรียน เช่น
ถ้านักเรียนต้องการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารว่างในท้องถิ่น คือ ข้าวหลาม ให้กับชาวต่างชาติที่สนใจ นักเรียนจะพูด
อธิบายส่วนประกอบและวิธีการทำข้าวหลามให้ชาวต่างชาติเข้าใจได้นั้น นักเรียนต้องมีความรู้และมีทักษะภาษาอังกฤษ
อะไรบ้าง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน

หลังจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเป้าหมายและแนวทางในการเรียนรู้

**การให้นักเรียนทราบแนวทางการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย
ที่กำหนด เป็นความมีเหตุมีผลและมีภูมิคุ้มกัน**

8.2 ชั้นการสอน (Presentation)

8.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมในใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง Vocabulary about Khao Lam
โดยศึกษาคำอ่านและความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดให้จาก Dictionary และร่วมกันฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ภายในกลุ่ม
ในเวลา 5 นาที หลังจากนั้นให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงและแปลความหมายคำศัพท์ กลุ่มละ 2 คำ
โดยไม่ซ้ำคำเดียวกัน

**การกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมกลุ่มเป็นความพอประมาณด้านเวลา และการนำเสนอความหมาย
และการออกเสียงของคำศัพท์กลุ่มละ 2 คำ เป็นความพอประมาณของครูในการพิจารณาจำนวนศัพท์ที่เหมาะสม
กับจำนวนกลุ่มและเวลาที่กำหนด**

8.2.2 นักเรียนทั้งชั้นและครูร่วมกันสรุปความหมายของคำศัพท์และฝึกออกเสียงคำศัพท์
แต่ละคำให้ถูกต้องพร้อมกัน ทั้งการออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ

**การที่ครูจะสรุปความหมายและฝึกออกเสียงคำศัพท์ได้ ครูต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับความหมาย
และการออกเสียงคำศัพท์ และเป็นการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่นักเรียน**

8.2.3 นักเรียนแต่ละคนรับใบสรุปความรู้ที่ 1 เรื่อง Khao Lam แล้วฝึกอ่านออกเสียง โดยครู
อธิบายหลักการอ่านออกเสียงเน้นหนัก-เบาในคำและกลุ่มคำ การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค การออก
เสียงเชื่อมโยงในข้อความ และการแบ่งวรรคตอนในการอ่าน แล้วครูอ่านนำให้นักเรียนอ่านตาม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้
การออกเสียงที่ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง แล้วให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงกับเพื่อนภายในกลุ่ม โดยครูดูแล
ให้คำแนะนำข้อบกพร่องเพื่อให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขอย่างใกล้ชิดที่ละกลุ่มจนกระทั่งครบทุก ๆ กลุ่ม

**การทำกิจกรรมในขั้นนี้เป็นเป็นภูมิคุ้มกันในการสอนของครูที่ต้องให้นักเรียนมีทักษะในการอ่าน
ออกเสียงที่ถูกต้องก่อนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม และเป็นการปลูกฝังคุณธรรม
ด้านความรับผิดชอบและความอดทนให้นักเรียน**

8.2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนอ่านเพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาเรื่อง Khao Lam
วิเคราะห์คำถามและช่วยกันตอบคำถามในใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง Khao Lam ในเวลา 10 นาที โดยครูคอยให้ความช่วยเหลือ
และแนะนำอย่างใกล้ชิด ในการนี้ครูแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้าเพื่อเตรียมความพร้อมหลังจากตอบคำถามทุกข้อแล้ว
ให้ส่งตัวแทนมาเขียนคำตอบบนกระดานดำกลุ่มละ 1-2 ข้อ ไม่ซ้ำกัน

**เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในการทำงานของนักเรียน นักเรียนจึงต้องวางแผนในการทำงานของกลุ่ม
ให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และเลือกตัวแทนกลุ่มที่มีศักยภาพเหมาะสมในการเขียนคำตอบบนกระดานดำ และ
เป็นการปลูกฝังคุณธรรมด้านความรับผิดชอบและความอดทน และความมีน้ำใจในการช่วยเหลือกันให้กับนักเรียน**

8.2.5 ครูสุ่มเลือกกลุ่มโดยการจับฉลาก แล้วให้ตัวแทนกลุ่มที่ครูจับฉลากได้เขียนคำตอบบนกระดานดำกลุ่มละ 1-2 ข้อ เมื่อเขียนคำตอบครบทุกข้อแล้ว นักเรียนทั้งชั้นและครูร่วมกันพิจารณาตรวจสอบคำตอบพร้อมกัน ทุกคนชื่นชมกลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องและแนะนำให้แก้ไขคำตอบที่ยังไม่สมบูรณ์

การนำเสนอคำตอบและพิจารณาปรับปรุงแก้ไขคำตอบให้ถูกต้อง กลุ่มละ 1-2 ข้อ เป็นความพอประมาณในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมของจำนวนคำถามกับจำนวนกลุ่มของนักเรียน และเป็นภูมิคุ้มกันในการสอนของครูที่ต้องให้นักเรียนมีความรู้ในเนื้อหาที่ถูกต้อง และปลูกฝังคุณธรรมด้านความรับผิดชอบและความอดทนให้นักเรียน

ชั่วโมงที่ 2

8.3 ชั้นฝึก (Practice)

8.3.1 ครูให้นักเรียนดูภาพข้าวเหนียวและร่วมกันอภิปรายเพื่อทบทวนคำศัพท์ และรายละเอียดเนื้อหาเรื่อง Khao Lam ตามที่เรียนมาแล้วในชั่วโมงที่ผ่านมา โดยครูถามคำถามนำ เช่น

- 1) What can you see in this picture?/What is this? Khao Lam
- 2) What does sticky rice mean in Thai? ข้าวเหนียว
- 3) What does pudding mean in Thai? ข้าวเหนียว
- 4) What is Khao Lam? Khao Lam is sticky rice pudding dish.
- 5) What are the ingredients for cooking Khao Lam? They are sticky rice, coconut milk and sugar.

6) When is the bamboo with the mixture cooked? The bamboo with the mixture is cooked after filling the mixture in the sticks.

กิจกรรมทบทวนความรู้เดิมเป็นภูมิคุ้มกันในการสอนของครู เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่อย่างเหมาะสม

8.3.2 นักเรียนทุกคนรับใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง How to make Khao Lam แล้วบอกลำดับขั้นตอนและเขียนบรรยายการทำข้าวเหนียวตามรูปภาพเป็นรายบุคคล หลังจากนั้นนักเรียนเขียนคำตอบเสร็จเรียบร้อยแล้วให้เปรียบเทียบคำตอบของตนเองกับสมาชิกในกลุ่ม ถ้าคำตอบไม่ตรงกันให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปเป็นคำตอบของกลุ่มพร้อมเตรียมตัวแทนกลุ่มเพื่อไปเขียนคำตอบบนกระดานดำ กลุ่มละ 1-2 ข้อ ตามที่ครูสุ่มจับฉลากได้ โดยครูกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมขั้นนี้ไม่เกิน 15 นาที

เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในการทำงานของนักเรียน นักเรียนจึงต้องวางแผนในการทำงานของกลุ่มให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และเลือกตัวแทนกลุ่มที่มีศักยภาพเหมาะสมในการเขียนคำตอบบนกระดานดำ และเป็นการปลูกฝังคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ความอดทน และความมีน้ำใจของนักเรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนอ่อนทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และเป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดมิติด้านสังคม

8.3.3 ครูสุ่มเลือกกลุ่มโดยการจับฉลาก แล้วให้ตัวแทนกลุ่มที่ครูจับฉลากได้เขียนคำตอบบนกระดานดำกลุ่มละ 1-2 ข้อ เมื่อเขียนคำตอบครบทุกข้อแล้ว นักเรียนทั้งชั้นและครูร่วมกันพิจารณาตรวจสอบคำตอบพร้อมกัน ทุกคนชื่นชมกลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องและแนะนำให้แก้ไขคำตอบที่ยังไม่สมบูรณ์

การนำเสนอคำตอบและพิจารณาปรับปรุงแก้ไขคำตอบให้ถูกต้อง กลุ่มละ 1-2 ข้อ เป็นความพอประมาณในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมของจำนวนคำถามกับจำนวนกลุ่มของนักเรียน และเป็นภูมิคุ้มกันในการสอนของครูที่ต้องให้นักเรียนมีความรู้ในเนื้อหาที่ถูกต้อง และปลูกฝังคุณธรรมด้านความรับผิดชอบและความอดทนให้นักเรียน

8.4 ขั้นนำไปใช้ (Production)

8.4.1 ครูกำหนดภาระงานให้นักเรียนไปเขียนอธิบายขั้นตอนการทำข้าวหลามในท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษในรายงานโครงงาน เรื่อง การผลิตข้าวหลาม ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี พร้อมพูดอธิบายขั้นตอนการทำข้าวหลามในท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษในการนำเสนอโครงงานซึ่งครูจะสังเกตและประเมินการพูดและการเขียนเนื้อหา

8.4.2 ครูกำหนดภาระงานให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอาหารว่างในประเทศประชาคมอาเซียนทางอินเทอร์เน็ต และทำเป็นชิ้นงาน คือ รายงาน เรื่อง อาหารว่างในประเทศประชาคมอาเซียน เป็นรายบุคคลนอกเวลาเรียนและกำหนดให้ส่งรายงานภายใน 2 สัปดาห์ และเตรียมอ่านออกเสียงเนื้อหาบางส่วนเพื่อให้ครูสังเกตและประเมินการอ่านออกเสียงด้วย

การกำหนดภาระงานให้นักเรียนไปทำนอกเวลาเรียนเป็นการสร้างเงื่อนไขให้นักเรียนมีการวางแผนในการทำงานให้เสร็จตามที่ได้รับมอบหมายและเวลาที่กำหนด เป็นการปลูกฝังคุณธรรมด้านความรับผิดชอบแก่นักเรียน

8.5 ขั้นสรุป (Wrap up)

8.5.1 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ โดยครูสุ่มถามนักเรียนและให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าของการทำข้าวหลามตามหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง โดยครูถามนักเรียนทั้งชั้นพร้อมกันเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิด และสุ่มให้นักเรียนบางคนตอบคำถาม เช่น

- 1) What did you learn from this unit? (นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง)
- 2) What part of this unit did you like most? Why? (ตอนใดที่นักเรียนชอบมากที่สุด เพราะอะไร)
- 3) What part of this unit didn't you like most? Why? (ตอนใดที่นักเรียนไม่ชอบที่สุด เพราะอะไร)
- 4) What would you like to do more to improve your English? (คุณอยากทำอะไรเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษของคุณ)
- 5) How do you use Sufficiency Economy in this unit? (คุณใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้เรื่องนี้อย่างไร) เช่น

(1) นักเรียนแบ่งเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้/ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละขั้นตอนได้เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

(2) นักเรียนแบ่งหน้าที่การทำงานภายในกลุ่มได้เหมาะสมกับความสามารถของสมาชิกแต่ละคนหรือไม่ อย่างไร

(3) นักเรียนใช้วัสดุประกอบการเรียนรู้อย่างประหยัดและคุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร

(4) ทำไมนักเรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการทำข้าวหลามในท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษ

(5) นักเรียนวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไรให้สำเร็จ

(6) การเรียนรู้เรื่อง Khao Lam ให้สำเร็จ นักเรียนต้องใช้ความรู้อะไรบ้าง

(7) การเรียนรู้เรื่อง Khao Lam ให้สำเร็จ นักเรียนต้องใช้คุณธรรมอะไรบ้าง

(8) การทำกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมีข้อผิดพลาดหรือไม่ สมบูรณ์หรือไม่ อย่างไร แล้วนักเรียนจะวางแผนใช้หลักพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไปได้อย่างไร

หลังจากนั้นครูและนักเรียนสรุปเชื่อมโยงคำตอบจากคำถามที่ละข้อให้สอดคล้องตามหลักพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ลงในใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง Exit Coupon ส่งครูเป็นรายบุคคลเพื่อครูจะได้ตรวจประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียงร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้

8.5.2 นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของอาหารว่างประเทศตะวันตก เช่น แซนด์วิชกับข้าวหลาม เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ทำ คุณค่าสารอาหาร ราคา และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

การทำกิจกรรมในขั้นนี้ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้คิด พิจารณาถึงความเป็นเหตุเป็นผลอย่างรอบคอบ ตามหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าของอาหารในท้องถิ่นของตน คือ ข้าวหลามและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- 9.1 สื่อของจริง (วัตถุดิบที่ใช้ทำข้าวหลาม)
- 9.2 รูปภาพข้าวหลาม
- 9.3 ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง Vocabulary about Khao Lam
- 9.4 ใบสรุปความรู้ที่ 1 เรื่อง Khao Lam
- 9.5 ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง Khao Lam
- 9.6 ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง How to make Khao Lam
- 9.7 ใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง Exit Coupon
- 9.8 ชุมชนในท้องถิ่น
- 9.9 อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ www.metro-safety.co.th/www.region4.prd.go.th/www.km-cm1.net/

www.zomzaa.com/www.google.co.th

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. บอกรายละเอียดขั้นตอนการทำข้าวหลามในท้องถิ่นได้	ตรวจงานเขียนวิธีการทำข้าวหลามในท้องถิ่น	แบบประเมินการพูดและการเขียนอธิบาย	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป
2. อ่านออกเสียงข้อความได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน	สังเกตและประเมินการอ่านออกเสียง	แบบประเมินการอ่านออกเสียง	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป
3. พูดและเขียนอธิบายวิธีการทำข้าวหลามในท้องถิ่นได้	ประเมินการพูด ตรวจงานเขียนวิธีการทำข้าวหลามในท้องถิ่น	แบบประเมินการพูดและการเขียนอธิบาย	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป
4. บอกชื่ออาหารว่างในประเทศประชาคมอาเซียนได้	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป
5. แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียง	ตรวจใบกิจกรรมที่ 4 ประกอบกับสังเกตพฤติกรรม	ใบกิจกรรมที่ 4 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการอ่านออกเสียง

องค์ประกอบ การประเมิน	เกณฑ์การประเมิน/น้ำหนักคะแนน			คะแนน รวม
	3	2	1	
1. การอ่านออกเสียงพยัญชนะ ต้นคำ-ท้ายคำ	พยัญชนะต้นคำ-ท้ายคำ ได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน	พยัญชนะต้นคำ-ท้ายคำ ผิดเล็กน้อย แต่สามารถ สื่อความหมายได้	พยัญชนะต้นคำ-ท้ายคำผิดมาก สื่อความหมายได้เล็กน้อย	3
2. การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ	ออกเสียงเน้นหนัก-เบาในคำ/ กลุ่มคำได้ถูกต้อง	ออกเสียงเน้นหนัก-เบาในคำ/ กลุ่มคำ ผิดไม่เกิน 3 แห่ง	ออกเสียงเน้นหนัก-เบาในคำ/ กลุ่มคำ ผิด 5 แห่งขึ้นไป	3
3. การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน	แบ่งวรรคตอนในกลุ่มคำ และในประโยคได้ถูกต้อง	แบ่งวรรคตอนบกพร่องเล็กน้อย แต่ไม่ทำให้สื่อความหมายผิด	แบ่งวรรคตอนผิดบ่อยครั้ง ทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมาย ของประโยคผิด	3
4. การออกเสียงเชื่อมข้อความ และเสียงสูง-ต่ำในประโยค	ออกเสียงเชื่อมข้อความและ เสียงสูง-ต่ำในประโยค ได้ถูกต้อง	ออกเสียงเชื่อมข้อความ และเสียงสูง-ต่ำในประโยค ผิดไม่เกิน 3 แห่ง	ออกเสียงเชื่อมข้อความ และเสียงสูง-ต่ำในประโยค ผิด 5 แห่งขึ้นไป	3
รวม				12

เกณฑ์การตัดสินผลคะแนน คะแนนเต็ม 12 คะแนน เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับดีขึ้นไป

การแปลความหมายของคะแนน

ช่วงคะแนน	ผลการประเมิน
11-12	ความสามารถด้านการอ่านออกเสียงอยู่ในระดับดีมาก
9-10	ความสามารถด้านการอ่านออกเสียงอยู่ในระดับดี
6-8	ความสามารถด้านการอ่านออกเสียงอยู่ในระดับปานกลาง
1-5	ความสามารถด้านการอ่านออกเสียงอยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการพูดและเขียนอธิบายวิธีการทำข้าวหลามในท้องถิ่น

องค์ประกอบ การประเมิน	เกณฑ์การประเมิน/น้ำหนักคะแนน				คะแนนรวม
	4	3	2	1	
1. โครงสร้างไวยากรณ์	เขียนโครงสร้างไวยากรณ์ ได้ถูกต้องทั้งหมด	เขียนโครงสร้างไวยากรณ์ ผิด 1-2 แห่ง	เขียนโครงสร้างไวยากรณ์ ผิด 3-4 แห่ง	เขียนโครงสร้างไวยากรณ์ ผิด 5 แห่งขึ้นไป	4
2. เนื้อหา	เขียนเนื้อหาได้มากกว่า 5 ประโยค สื่อความหมาย ได้สมบูรณ์	เขียนเนื้อหาได้มากกว่า 5 ประโยค สื่อความหมาย ได้แต่ไม่สมบูรณ์	เขียนเนื้อหาได้ไม่เกิน 5 ประโยค สื่อความหมาย ได้น้อยมาก	เขียนเนื้อหาได้ไม่เกิน 5 ประโยค สื่อความหมายไม่ได้	4
3. การสะกดคำศัพท์ และเครื่องหมาย ในประโยค	เขียนสะกดคำและ ใช้เครื่องหมายใน ประโยคได้ถูกต้อง	เขียนสะกดคำและ ใช้เครื่องหมายใน ประโยคผิด 1-2 แห่ง	เขียนสะกดคำและ ใช้เครื่องหมายใน ประโยคผิด 3-4 แห่ง	เขียนสะกดคำและ ใช้เครื่องหมายใน ประโยคผิด 5 แห่งขึ้นไป	4
4. ออกเสียงถูกต้อง ชัดเจน	ออกเสียงได้ดีและพูดได้ อย่างชัดเจนใกล้เคียง กับเจ้าของภาษา	ออกเสียงยังมีผิดบ้าง พูดชัดเจนมากขึ้น และผู้ฟังเข้าใจได้ดี	ออกเสียงมักจะผิด พูดช้าไม่ชัดเจน ต้องตั้งใจฟังจึงจะเข้าใจ	ออกเสียงผิดบ่อย ๆ หยุดเว้นช่วงการพูดนาน สื่อความหมายได้น้อยมาก	4
5. ความเข้าใจ	พูดให้ผู้ฟังเข้าใจทั้งหมด โดยไม่มีปัญหา	พูดให้ผู้ฟังเข้าใจ ได้ครบถ้วน แต่พูดซ้ำ ในบางครั้ง	พูดได้เป็นส่วนมาก แต่พูดได้ค่อนข้างช้า และพูดซ้ำ ๆ	มีความยากลำบาก ในการพูด พูดซ้ำ แล้วซ้ำอีก ติดอ่าง	4
รวม					20

เกณฑ์การตัดสินผลคะแนน คะแนนเต็ม 20 คะแนน เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับดีขึ้นไป

การแปลความหมายของคะแนน

ช่วงคะแนน	ผลการประเมิน
18-20	ความสามารถด้านการพูดและเขียนอธิบายอยู่ในระดับดีมาก
15-17	ความสามารถด้านการพูดและเขียนอธิบายอยู่ในระดับดี
10-14	ความสามารถด้านการพูดและเขียนอธิบายอยู่ในระดับปานกลาง
1-9	ความสามารถด้านการพูดและเขียนอธิบายอยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน รายงาน เรื่อง อาหารว่างในประเทศประชาคมอาเซียน

องค์ประกอบ การประเมิน	เกณฑ์การประเมิน/น้ำหนักคะแนน				น้ำหนัก ความสำคัญ	คะแนน รวม
	4	3	2	1		
1. เนื้อหา	เนื้อหาถูกต้อง ครอบคลุม อย่างสมบูรณ์	เนื้อหาถูกต้อง ครอบคลุม เป็นส่วนใหญ่	เนื้อหามีข้อผิดพลาด และไม่ครอบคลุม	เนื้อหามีข้อผิดพลาด และให้ข้อมูลน้อย	2	8
2. คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษา	ใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษา ถูกต้องและ หลากหลาย	ใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษา ถูกต้องและ มีข้อผิดพลาดน้อย	ใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษา แบบง่าย ๆ และ มีข้อผิดพลาดบ้าง	ใช้คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษา แบบง่าย ๆ และ มีข้อผิดพลาดมาก	2	8
3. องค์ประกอบของ รายงาน	องค์ประกอบของ รายงานแสดงให้เห็น ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ น่าสนใจมาก	องค์ประกอบของ รายงานมีความ น่าสนใจใน ระดับธรรมดา	องค์ประกอบของ รายงานไม่น่าสนใจ เท่าที่ควร	องค์ประกอบของ รายงานไม่น่าสนใจ	1	4

เกณฑ์การตัดสินผลคะแนน คะแนนเต็ม 20 คะแนน เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับดีขึ้นไป

การแปลความหมายของคะแนน

ช่วงคะแนน	ผลการประเมิน
18-20	ชิ้นงานมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก
15-17	ชิ้นงานมีคุณภาพอยู่ในระดับดี
10-14	ชิ้นงานมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
1-9	ชิ้นงานมีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียง

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ในตารางให้ตรงกับพฤติกรรมที่ผู้รับการประเมินทำตามความเป็นจริงมากที่สุด

4 หมายถึง ดีมาก	3 หมายถึง ดี
2 หมายถึง ปานกลาง	1 หมายถึง ควรปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1. การแบ่งเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสม				
2. ปฏิบัติหน้าที่การทำงานในกลุ่มได้เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง				
3. ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
4. ทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีเหตุผลและรอบคอบ				
5. วางแผนการทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างชัดเจน				
6. มีการวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนเพื่อปรับปรุงให้การทำการสำเร็จตามเป้าหมาย				

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
7. มีความรู้/แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อการเรียนรู้เรื่อง Khao Lam ได้สำเร็จ				
8. มีความเพียรพยายาม รับผิดชอบ มีน้ำใจ และมีความสามัคคีเพื่อการเรียนรู้เรื่อง Khao Lam ได้สำเร็จ				
9. ร่วมคิด ร่วมวางแผน และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข				
10. นำหลักคิดความพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาปรับใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้				
รวม				
ร้อยละ				

ผู้ประเมิน

- นักเรียนประเมินตนเอง
 เพื่อนนักเรียนประเมิน
 ครูประเมิน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบสรุปผล

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ผลการประเมิน				
		นักเรียน	เพื่อน	ครู	รวม	ร้อยละ

เกณฑ์การตัดสิน เกณฑ์ผ่าน ร้อยละ 70 ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

การแปลความหมายของคะแนน

ช่วงคะแนน	ผลการประเมิน
ร้อยละ 80 ขึ้นไป	แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียงอยู่ในระดับดีมาก
ร้อยละ 70-79	แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียงอยู่ในระดับดี
ร้อยละ 60-69	แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง
ต่ำกว่าร้อยละ 60	แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความพอเพียงอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้สรุปผลการประเมิน

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....
.....

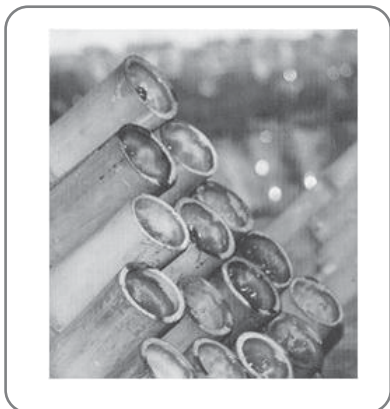
ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ภาพข้าวหลาม

Khao Lam

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง Vocabulary about Khao Lam

Direction : Write the meanings of these vocabularies in Thai.

- 1. consist =
- 2. content =
- 3. expect =
- 4. impression =
- 5. ingredient =
- 6. material =
- 7. mixture =
- 8. pudding =
- 9. sticky rice =
- 10. stuff =

Group.....Class.....

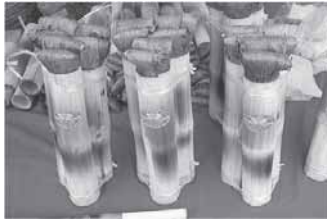
Name.....Number.....Name.....Number.....

Name.....Number.....Name.....Number.....

Name.....Number.....Name.....Number.....

Name.....Number.....Name.....Number.....

ใบสรุปความรู้ที่ 1 เรื่อง Khao Lam

Khao Lam

Thai Sticky Rice In Bamboo/Rice Pudding Cooked In Bamboo

Sticky rice is an ingredient in many Thai food dishes. From the spicy papaya salad which is eaten with sticky rice to various sweet dishes that include sticky rice, this ingredient has remained popular until today.

The above picture shows the famous Khao Lam sticky rice pudding dish. To put it simply, the sticky rice in bamboo Thai food dish consists of a mixture that is put into the bamboo stick. The bamboo is then cooked for several hours. The ingredients in the mixture used to make this Thai rice pudding are sticky rice, coconut milk and sugar. Many people are under the impression that the sticky rice and other ingredients are cooked and then fed into the bamboo, the fact is that the bamboo is cooked after filling the mixture in the stick. The stuffed material that you see at the tip of the bamboo stick in the image are folded banana plant leaves. This helps keep the contents within the bamboo stick as the rice pudding is cooked in the bamboo. If you are wondering why the bamboo appears so clean and neat even after being cooked for several hours, the reason is simple. The vendor strips the bamboo stick of the top burnt layer, this leaves the white portion exposed and gives the bamboo a clean look.

Resource : <http://leisure4all.blog.co.uk>

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง Khao Lam

A. Write “T” if the sentence is true according to the passage “Khao Lam” and write “F” if the sentence is not true.

- 1. Various sweet dishes consist of sticky rice.
- 2. Sticky rice pudding dish is called Khao Lam.
- 3. Many people cook the bamboo before filling the mixture in the stick.
- 4. The folded banana plant leaves are put at the bottom of the bottom of the bamboo stick.
- 5. The bamboo is clean and neat because the vender strips the top burnt layer.

B. Read the passage about “Khao Lam” carefully and answer the questions according to the passage.

- 1. What is the popular ingredient in various Thai food dishes?
.....
- 2. What are the ingredients for cooking Khao Lam?
.....
- 3. Where are the mixed ingredients put?
.....
- 4. When is the bamboo with the mixture cooked?
.....
- 5. Why are the folded banana plant leaves filled at the tip of the bamboo stick?
.....

Group.....Class.....

Name.....Number.....Name.....Number.....

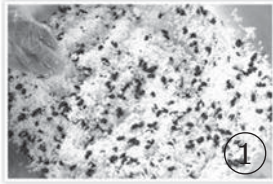
Name.....Number.....Name.....Number.....

Name.....Number.....Name.....Number.....

Name.....Number.....Name.....Number.....

ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง How to make Khao Lom

Direction : Read the passage “Khao Lam”. After reading, write the number (2-7) in the circle to order how to make Khao Lam and describe how to cook it in your own words.

1

2

3

4

5

6

7

Example :

Mix sticky rice, peas, coconut and sugar in a big bowl.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Name.....Number.....Class.....

ใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง Exit Coupon

สรุปความรู้และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้

1. What did you learn from this unit?.....
2. What part of this unit did you like most? Why?.....
3. What part of this unit didn't you like most? Why?.....
4. What would you like to do more to improve your English?.....
5. How do you use Sufficiency Economy in this unit?
 - 1) แบ่งเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร.....
 - 2) แบ่งหน้าที่การทำงานกลุ่มเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร.....
 - 3) ใช้วัสดุประกอบการเรียนรู้ประหยัดและคุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร.....
 - 4) ทำไมนักเรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการทำข้าวหลามในท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษ.....
 - 5) วางแผนการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไรให้สำเร็จ.....
 - 6) การเรียนรู้เรื่อง Khao Lam ให้สำเร็จ นักเรียนต้องใช้ความรู้อย่างไรบ้าง.....
 - 7) การเรียนรู้เรื่อง Khao Lam ให้สำเร็จ นักเรียนต้องใช้คุณธรรมอะไรบ้าง.....
 - 8) การทำกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมีข้อคิดหรือไม่ สมบูรณ์หรือไม่ อย่างไร แล้วนักเรียนจะวางแผนใช้หลักพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไปได้อย่างไร.....

Name.....Number.....Class.....

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง Vocabulary about Khao Lam

1. consist	= ประกอบด้วย	6. material	= วัสดุ
2. content	= บรรจุ	7. mixture	= ส่วนผสม
3. expect	= คาดหวัง	8. pudding	= ข้าวหลาม
4. impression	= ความประทับใจ	9. sticky rice	= ข้าวเหนียว
5. ingredient	= ส่วนผสม	10. stuff	= อุดปากกระบอกไม้ไผ่

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง Khao Lam

A.

1. T 2. T 3. F 4. F 5. T

B.

1. What is the popular ingredient in various Thai food dishes?

Sticky rice is the popular ingredient in various Thai food dishes.

2. What are the ingredients for cooking Khao Lam?

They are sticky rice, coconut milk and sugar.

3. Where are the mixed ingredients put?

The mixed ingredients are put into the bamboo sticks.

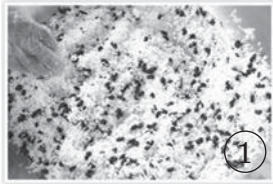
4. When is the bamboo with the mixture cooked?

The bamboo with the mixture is cooked after filling the mixture in the sticks.

5. Why are the folded banana plant leaves filled at the tip of the bamboo stick?

Because they help keep the contents with the bamboo stick as the rice pudding is cooked in the bamboo.

ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง How to make Khao Lam

Mix sticky rice, peas, coconut and sugar in a big bowl.

Put the mixture into the bamboo stick.

Mix coconut milk and some salt.

Fill the mixed coconut milk in each bamboo stick with the mixture.

Fill the tip of each bamboo stick with the stuffed material, the folded banana plant leaves.

Cook the bamboo sticks for several hours.

Strip the bamboo sticks of the top burnt layer.

ตารางวิเคราะห์นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของการจัดการเรียนรู้

Khao Lam

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ประเด็น	หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา		กำหนดเนื้อหาได้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด และเหมาะสมกับเวลา วิชาของนักเรียนและบริบทของท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัดและครบถ้วนตามกระบวนการ - เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาอังกฤษ 	ลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากและเป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและอยากเรียนรู้
เวลา		กำหนดเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ และวัยของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามที่กำหนด - ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ 	วางแผนการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมให้รอบคอบเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงระหว่างการจัดกิจกรรม
วิธีการจัดกิจกรรม		<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมสำหรับการนำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย และเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน - แบ่งกลุ่มนักเรียนให้พอดีกับจำนวนนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัด - ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ชัดเจนจากง่ายไปหายาก - ครูรอบรู้ในเรื่องที่จะสอน และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
สื่อ/อุปกรณ์		<ul style="list-style-type: none"> - เลือกสื่อที่เหมาะสมกับเป้าหมายเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และความสนใจของนักเรียน - ครูเตรียมสื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และเหมาะสมกับบริบทห้องเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน - เสริมสร้างให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น - ใช้สื่อได้อย่างประหยัด คุ่มค่า และมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาลักษณะของผู้เรียนก่อน จะช่วยให้ครูเตรียมสื่อได้เหมาะสมกับนักเรียน - เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนการจัดกิจกรรม - มีลำดับขั้นตอนในการใช้สื่ออย่างชัดเจน
แหล่งเรียนรู้		เลือกแหล่งเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมและความสนใจของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน - เสริมสร้างให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานกับผู้เกี่ยวข้องของแหล่งเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า - กำหนดเวลาในการศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้ชัดเจน
การประเมินผล		ออกแบบการวัดและประเมินผลได้เหมาะสมกับตัวชี้วัด กิจกรรม และผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อประเมินผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาและสร้างเครื่องมือวัดผลให้ตรงตามตัวชี้วัดและผ่านการตรวจสอบคุณภาพ - ชี้แจงวิธีการใช้เครื่องมือให้ชัดเจน
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี		วิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จิตวิทยาการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชาวหลามในท้องถิ่น และภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับเรื่องชาวหลาม		
คุณธรรมของครู		มีความรักเมตตาศิษย์ มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม มีความอดทนและตรงต่อเวลา		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมได้เหมาะสมตามลำดับขั้นตอน - ผู้เรียนแบ่งหน้าที่การทำงานภายในกลุ่มได้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน - ผู้เรียนใช้สื่อวัสดุ ประกอบการเรียนรู้อย่างประหยัดและคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติกิจกรรมได้ครบถ้วนตามขั้นตอนและสำเร็จตามเป้าหมาย - แก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบให้งานประสบความสำเร็จ - ปรับตัวในการทำงานกับเพื่อนอย่างมีความสุข - ศึกษารายละเอียดของกิจกรรมก่อนลงมือปฏิบัติ
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	การวางแผนการทำงาน วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การทำข้าวหลาม วัตถุดิบในท้องถิ่นที่ใช้ทำข้าวหลาม และคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่บอกรหัสวัตถุดิบในท้องถิ่นในการทำข้าวหลาม		
คุณธรรมของผู้เรียน	นักเรียนมีความเพียรพยายาม มีความรับผิดชอบ มีน้ำใจ มีความสามัคคีในหมู่คณะ ตรงเวลา		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

องค์ประกอบ	ด้าน สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	มีความรู้ในการเลือกใช้วัสดุ และอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม	มีความรู้ในการวางแผนงาน และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	-	มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ในการรับประทานอาหารในท้องถิ่น คือ ข้าวหลาม
ทักษะ	ใช้วัสดุและอุปกรณ์ในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	-	-
ค่านิยม	เห็นคุณค่าของวัสดุ และอุปกรณ์ในการทำงานอย่างคุ้มค่า	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงานในกลุ่ม - ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม 	-	เห็นคุณค่าของอาหารในท้องถิ่น คือ ข้าวหลาม

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

รหัสวิชา พ 22101 วิชาสุขศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ ชื่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บริโภคดีมีสุข เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

พ 1.1 ม.2/2 ระบุปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในวัยรุ่น

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ข้าวหลามเป็นอาหารว่างที่ให้ประโยชน์เมื่อบริโภคได้ตามหลักความพอเพียง ส่งผลด้านการเจริญเติบโต และพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในวัยรุ่น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่นได้

3.2 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสารอาหารที่มีอยู่ในข้าวหลาม

3.3 อภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการบริโภคข้าวหลามตามหลักความพอเพียงได้

3.4 มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

ข้าวหลามเป็นอาหารว่างที่ให้พลังงาน ให้ความอบอุ่น ช่วยซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ และเสริมสร้างการเจริญเติบโตให้แก่ร่างกาย

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- การเขียน การอธิบาย การนำเสนอหน้าชั้นเรียน

5.2 ความสามารถในการคิด

- การออกแบบและจัดทำแผ่นพับ

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ค้นหาวิธีการที่สามารถป้องกันผลเสียไม่ให้เกิดขึ้นต่อผู้บริโภคข้าวหลาม

- แก้ไขปัญหาขณะปฏิบัติการจัดทำแผ่นพับฉบับร่าง

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 มีวินัย

- ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงต่าง ๆ ของนักเรียนในกลุ่มและในชั้นเรียน

6.2 ใฝ่เรียนรู้

- มีนิสัยรักการอ่าน ตั้งใจเรียน

- มีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายด้วยตนเอง เรียนรู้ให้ลึกซึ้ง กว้างขวางมากขึ้น

6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้บรรลุผลด้วยความสามารถของตนเอง

6.4 อยู่อย่างพอเพียง

- คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลในการวางแผนทำงานได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ

และบริบทของตน

- ตัดสินใจเลือกกินอาหารได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

7. ชิงงาน/ภาระงาน

จัดทำแผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของข้าวหลาม

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (10 นาที)

1. แบ่งนักเรียนกลุ่มละ 4 คน แต่ละกลุ่มมีสมาชิกเท่า ๆ กัน โดยแต่ละกลุ่มควรคละระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน **(เพื่อเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในขณะที่ปฏิบัติงานกลุ่ม ส่งเสริมให้เกิดเงื่อนไขด้านคุณธรรม ความเอื้ออาทรต่อกัน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการสอนของครูให้บรรลุตามจุดประสงค์)**

2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนจิตอาสากลุ่มละ 1 คน เพื่อเป็นผู้ช่วยครูในการปฏิบัติกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม “ปิดตา...มือจับ...สัมผัสรส” เพื่อให้นักเรียนได้ทายสิ่งของจากสิ่งที่นักเรียนได้กินและสัมผัส ประกอบด้วย ข้าวเหนียวนึ่ง ถั่วดำต้มสุก เนื้อมะพร้าวอ่อน เผือกต้มสุก มันต้มสุก และกระบอกไม้ไผ่ **(หลักความพอประมาณ เตรียมสิ่งของให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และควรเตรียมไว้ล่วงหน้าเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการจัดการเรียนรู้)**

หมายเหตุ สื่อดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทของชุมชน

4. ให้นักเรียนใช้ผ้าปิดตา โดยผู้ช่วยครูช่วยดูความเรียบร้อย **(นักเรียนต้องไม่แอบเปิดผ้าปิดตา และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง)**

5. ผู้ช่วยครูทำหน้าที่ป้อนอาหารที่ครูเตรียมไว้ให้เพื่อนนักเรียนในกลุ่มของตนเองได้ชิมทีละอย่าง เพื่อสัมผัสรสชาติของสิ่งที่กิน แล้วทายว่าได้กินอะไร โดยนักเรียนผู้ช่วยครูจดบันทึกในสิ่งที่เพื่อนบอกจนครบ และให้ผู้ช่วยครูนำไม้ไผ่ที่ครูเตรียมไว้ให้เพื่อนในกลุ่มของตนใช้มือสัมผัส แล้วทายว่าได้จับอะไร หลังจากนั้นให้นักเรียนเปิดผ้าผูกตาและตอบคำถาม โดยครูใช้คำถามดังนี้

ครู : สิ่งที่นักเรียนได้ชิมและสัมผัสมีอะไรบ้าง

นักเรียน : ตอบตามความรู้และความเข้าใจเดิมของนักเรียน **(เป็นความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่มีอยู่มาใช้ในการตอบคำถามได้อย่างสมเหตุสมผล)**

ครู : เผลยโดยให้นักเรียนเห็นอาหารและไม้ไผ่ที่ครูนำมาใช้ในการเล่นเกม

: ถามนักเรียน “สิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดที่นักเรียนได้สัมผัส เมื่อนำมารวมกันสามารถนำมาใช้ประกอบเป็นอาหารอะไรได้บ้าง”

นักเรียน : ตอบได้อย่างหลากหลายตามความรู้เดิม (เงื่อนไขความรู้)

ครู : พยายามเชื่อมโยงข้อมูลที่นักเรียนตอบให้ออกมาในรูปแบบของข้าวหลาม

6. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคข้าวหลาม **(เงื่อนไขคุณธรรม มีความสามัคคีช่วยกันให้คำตอบ เงื่อนไขความรู้ นักเรียนใช้ความรู้ที่มีอยู่และที่ได้รับมาแล้ว)**

ขั้นที่ 2 สืบค้นและค้นหา (15 นาที)

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการทำงานตามใบกิจกรรมที่ 1 ในเวลาที่กำหนดโดยร่วมกันวิเคราะห์ผลของการบริโภคข้าวหลาม **(เงื่อนไขคุณธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกันและมอบหมายหน้าที่ในการทำงาน) ตามประเด็นที่กำหนดดังนี้**

1. ในข้าวหลามมีอาหารใดเป็นส่วนประกอบบ้าง

2. สารอาหารที่มีอยู่ในข้าวหลามมีผลต่อร่างกายอย่างไรบ้าง

3. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ร่างกายได้รับจากการบริโภคข้าวหลาม

ตาราง วิเคราะห์ผลของการบริโภคข้าวหลาม

ส่วนประกอบของข้าวหลาม	สารอาหาร	ประโยชน์ที่ร่างกายได้รับ
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

หมายเหตุ การทำข้าวหลามในแต่ละท้องถิ่นมีการใช้ส่วนประกอบที่ต่างกัน

คำถามหลังการศึกษา

1. อะไรบ้างที่เป็นส่วนประกอบของข้าวหลาม (ข้าวเหนียว มะพร้าว น้ำตาล เกลือป่น ถั่วดำ ถั่วลิสง เผือก มัน ไข่ ฯลฯ)

2. มีสารอาหารชนิดใดบ้างที่ประกอบอยู่ในข้าวหลาม (คาร์โบไฮเดรต ไขมัน โปรตีน เกลือแร่ วิตามิน และน้ำ)

3. ข้าวหลามมีผลดีต่อร่างกายอย่างไร (ให้พลังงาน สร้างความเจริญเติบโต ความอบอุ่น ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ ร่างกายทำงานได้ตามปกติ)

4. ข้าวหลามจัดเป็นอาหารประเภทใด (อาหารระหว่างมื้อ อาหารว่าง ของกินเล่น)

ขั้นที่ 3 อธิบายและลงข้อสรุป (15 นาที)

1. นักเรียนศึกษาใบสรุปความรู้ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่นที่ได้รับจากครู
 2. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนในการออกแบบฉบับร่างในการจัดทำแผ่นพับแสดงประโยชน์ของข้าวหลามลงในกระดาษ A4 ที่ครูแจกให้ (ต้องการให้นักเรียนรู้จักสร้างภูมิคุ้มกันในการทำงานด้วยการทำฉบับร่างหากผิดพลาดแก้ไขได้ และเกิดมิติด้านสังคมจากการร่วมกันทำงาน)

ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ (15 นาที)

1. ให้ผู้แทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอรูปแบบแผ่นพับแสดงประโยชน์ของข้าวหลามที่หน้าชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ต้องการให้นักเรียนกำหนดรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย น่าสนใจตามความสามารถของกลุ่มเป็นความพอประมาณ)

2. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นที่มีต่อแผ่นพับที่นำเสนออย่างสมเหตุสมผล (เกิดหลักความมีเหตุผลและคุณธรรมด้านยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเกิดมิติด้านสังคม)

3. ให้ผู้แทนนักเรียนแต่ละกลุ่มรับอุปกรณ์การทำแผ่นพับจากครูผู้สอน เพื่อนำไปจัดทำแผ่นพับ เรื่อง ประโยชน์ของข้าวหลาม โดยมีเนื้อหาตามที่กำหนดและร่วมมือกันทำใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ข้าวหลามมีผลต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่น ในเวลาว่างที่นักเรียนมี พร้อมนำผลงานแผ่นพับและใบกิจกรรมที่ 2 ส่งครูในคาบเรียน ครั้งต่อไป

ขั้นที่ 5 ประเมิน (5 นาที)

ครูให้นักเรียนประเมินใน 4 ขั้นตอนข้างต้นของการเรียนรู้ เพื่อหาจุดเด่น ข้อบกพร่อง ข้อสงสัย และปรับแก้ไขพร้อมสืบสอบความรู้ต่อไปด้วยความสนใจใฝ่รู้

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- 9.1 กระบอกลำไย 6 กระบอกลำไย (ตามความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน)
- 9.2 ผ้าปิดตา 24 ผืน (เท่ากับจำนวนนักเรียน)
- 9.3 ข้าวเหนียวนึ่ง 24 ชิ้น (เท่ากับจำนวนนักเรียน)
- 9.4 ถั่วดำสุก 24 เมล็ด (เท่ากับจำนวนนักเรียน)
- 9.5 เนื้อมะพร้าวอ่อน 24 ชิ้น (เท่ากับจำนวนนักเรียน)
- 9.6 ผีอกต้มสุก 24 ชิ้น (เท่ากับจำนวนนักเรียน)
- 9.7 มันต้มสุก 24 ชิ้น (เท่ากับจำนวนนักเรียน)
- 9.8 กระดาษ A4 จำนวน 6 แผ่น
- 9.9 กระดาษสีทำปก A4 จำนวน 6 แผ่น
- 9.10 ดินสอสีไม้ จำนวน 6 กล่อง
- 9.11 ปากกาสีเมจิก จำนวน 6 กล่อง
- 9.12 ใบสรุปความรู้ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่น
- 9.13 ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง วิเคราะห์ผลของการบริโภคข้าวหลาม
- 9.14 ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ข้าวหลามมีผลต่อการเจริญเติบโต

ของวัยรุ่น

หมายเหตุ ครูควรเตรียมจำนวนของสื่อไว้ให้มากกว่าจำนวนของนักเรียน (หลักก็มีภูมิคุ้มกัน)

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการที่วัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ - บอกปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเจริญเติบโตของวัยรุ่นได้	ตรวจใบกิจกรรม	- ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง วิเคราะห์ผลของการบริโภคข้าวหลาม	นักเรียนตอบถูก 9-10 ข้อ : ดีมาก 7-8 ข้อ : ดี 5-6 ข้อ : พอใช้ ต่ำกว่า 5 ข้อ : ปรับปรุง
ด้านทักษะ/กระบวนการ - สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสารอาหารที่มีอยู่ในข้าวหลาม - อภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการบริโภคข้าวหลามตามหลักความพอเพียงได้	ตรวจใบกิจกรรม	- แผ่นพับ เรื่อง ประโยชน์ของข้าวหลาม - ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ข้าวหลามมีผลต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่น	ระดับคุณภาพชิ้นงาน 16-20 คะแนน : ดีมาก 11-15 คะแนน : ดี 6-10 คะแนน : พอใช้ 1-5 คะแนน : ปรับปรุง คุณภาพกิจกรรม นักเรียนตอบถูก 5 ข้อ : ดีมาก 4 ข้อ : ดี 3 ข้อ : พอใช้ 0 ข้อ : ปรับปรุง
ค่านิยม - มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ คะแนน 13-15 คะแนน หมายถึง ดีมาก คะแนน 9-12 คะแนน หมายถึง ดี คะแนน 1-8 คะแนน หมายถึง พอใช้ คะแนน 0 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ใบสรุปความรู้

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่น

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่

1. พันธุกรรม
2. อาหาร
3. การออกกำลังกาย
4. การพักผ่อน

การทำงานของต่อมไร้ท่อ ตลอดจนการเจ็บป่วยจากโรคภัยไข้เจ็บ และการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ แม้ว่าปัจจัยด้านพันธุกรรมและการทำงานของต่อมไร้ท่อหากเกิดความผิดปกติขึ้นแล้วจะรักษาหรือแก้ไขได้ยาก แต่ถ้าเรารู้จักสังเกตตนเองและรีบไปปรึกษาแพทย์ก็จะช่วยบรรเทาความรุนแรงลงได้ สำหรับปัจจัยด้านอื่น ๆ นั้นจะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการปฏิบัติตนของวัยรุ่น หากวัยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและเหมาะสม รู้จักที่จะวางแผนการสร้างเสริมสุขภาพตามภาวะเจริญเติบโตและพัฒนาการก็จะนำไปสู่การเจริญเติบโตและพัฒนาการที่ดี จะก้าวจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพแข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อาหาร เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ อาหารช่วยสร้างเสริมให้ร่างกายเจริญเติบโต ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกาย และควบคุมการทำงานของร่างกายให้เป็นปกติ การได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์อย่างเพียงพอและเหมาะสมจะทำให้วัยรุ่นมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการเป็นไปอย่างปกติ ในวัยรุ่นถ้าขาดอาหารที่มีประโยชน์หรือได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ ไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ ก็จะทำให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคขาดโปรตีน โรคเหน็บชา โรคโลหิตจาง เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การเจริญเติบโตของร่างกายช้ากว่า หรือหยุดชะงัก มีพัฒนาการที่ไม่เป็นไปตามวัย

แหล่งที่มา : Rattanathibate School

แนวทางในการกินอยู่เพื่อสุขภาพ

ทุกคนต่างปรารถนาที่จะมีความสุข คนไทยโดยทั่วไปถือว่าปัจจัยสำหรับชีวิตมีอยู่ 4 ประการ แต่ชาวโลกถือกันว่าปัจจัยสำคัญสำหรับชีวิตมีอยู่ 8 ประการ โดยถือว่าการมีความสุขดีและอายุยืนเป็นปัจจัยแรก ถ้าเลือกทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมต่อสภาพการณ์และภูมิอากาศในวิถีชีวิตของตนเองได้ สุขภาพจะดี และชีวิตมีความสุข

คำว่า **สุขภาพ** แปลตรง ๆ ว่า ภาวะแห่งความสุข ซึ่งกินความรวมไปถึงภาวะแห่งความสุขทั้งทางกายและทางจิต ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะแนวทางการใช้ชีวิตที่เกี่ยวกับการกินอยู่ที่เรียบง่ายและทำให้เรามีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี ที่ทุกคนอาจนำไปวิเคราะห์ว่าควรเลือกปฏิบัติตามวิธีที่เหมาะสมต่อวิถีชีวิตของตนเองได้อย่างไร

ความพอเหมาะพอดีเป็นเรื่องสำคัญ แม้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ แต่ถ้าขาดสุขภาพจิตที่ดีก็ถือว่ามีความสุขไม่ได้ และในทางตรงข้าม ถ้าสุขภาพจิตดีแต่ละเลยการรักษาสุขภาพกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ตามสมควร ก็ไม่เป็นการมีความสุขดีอย่างแท้จริง เราควรมีสุขภาพดีพร้อมทั้งสองด้าน

ในเอกสารนี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะอาหารที่จำเป็นสำหรับชีวิต ส่วนยานั้นเป็นเรื่องทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่มีการควบคุมอย่างเข้มงวด ก็จะไม่นำมากล่าวถึง นอกจากขอกล่าวไว้ที่จริงแล้ว **อาหาร คือ ยาที่ใช้ป้องกันและรักษาได้สารพัดโรค** ส่วนยานั้นเป็นเคมีสำเร็จรูปที่บางชนิดใช้เพียงเพื่อระงับอาการของโรคเท่านั้น การบำบัดโรคด้วยอาหารเป็นแนวทางปฏิบัติที่ได้ผลแท้จริงเสมอ

การรับประทานอาหารที่ดีเป็นเรื่องสำคัญ การวิจัยทางการแพทย์และโภชนาการในปัจจุบันพบว่าความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมของโลกได้เปลี่ยนแปลงอาหารที่ได้จากธรรมชาติ ซึ่งเคยเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชีวิตและร่างกายมนุษย์ไปเป็นอาหารที่เสื่อมคุณภาพลง และยิ่งกว่านั้นยังมีการโฆษณาชวนเชื่อให้ผู้บริโภคหลงผิดหันไปนิยมอาหารที่ด้อยคุณค่ารวมทั้งได้มีการโฆษณาให้ใช้อาหารเสริมที่มีราคาแพงและให้ผลไม่คุ้มค่า เพื่อมาชดเชยการบริโภคอาหารที่ด้อยคุณภาพ

ถ้าพิจารณาด้วยเหตุผลว่าอาหารที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ย่อมให้ประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกายของมนุษย์ที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันดีกว่าอาหารที่มาจากแหล่งผลิตที่อยู่ในภูมิภาคต่างออกไป โดยเฉพาะสำหรับชาวไทย เป็นที่ยอมรับทั้งในทางวิชาการและในทางปฏิบัติว่า วิถีในการบริโภคอาหารแบบไทยมีคุณประโยชน์สูงมากต่อสุขภาพร่างกายของคนไทย แต่คนไทยส่วนหนึ่งกลับไปบริโภคอาหารแบบตะวันตก ประเภทที่เป็นอาหารไร้คุณค่า ละเลยข้าวกล้องหรือข้าวซ้อมมือที่อุดมด้วยประโยชน์ โดยหันไปรับประทานข้าวขัดขาว ซึ่งเหลือแต่เศษแป้งที่ให้คุณประโยชน์น้อยที่สุด

แม้แต่พืชผัก ผลไม้ที่ติดอันดับสุดยอด (Top Ten) ของโลกในฐานะที่เป็นพืชผัก ผลไม้ที่มีคุณสมบัติต่อต้านและป้องกันมะเร็ง ซึ่งชาวโลกตื่นตื่นกันมากกว่า 15 ปีแล้ว ก็ปรากฏว่าหาได้ง่ายที่สุดในเมืองไทยไม่น้อยกว่า 8 ชนิด แต่ชาวไทยเองกลับไม่ได้ให้ความสนใจ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะไม่ทราบและมัวตกอยู่ภายใต้กระแสการโฆษณาชวนเชื่อก็เป็นได้ จึงยังคงกินอาหารขยะแบบฝรั่งกันอย่างตั้งอกตั้งใจ และหลงดื่มชาเขียวซึ่งโฆษณาว่าเป็นตัวรับแท่งของญี่ปุ่น (ซึ่งไม่ใช่) ทั้ง ๆ ที่ชาเขียวนั้นผลิตที่เชียงรายของเรานี่เอง และด้วยความไม่รู้จึงทำให้ต้องจ่ายค่าชาเขียวในราคาแพงมาก (เริ่มต้นขวดละ 25 บาท) ทั้ง ๆ ที่ต้นทุนแท้จริงไม่น่าจะเกิน 3 บาท (ถ้าเราชงดื่มเอง-คุณภาพเท่ากัน) นำเป็นห่วงมากสำหรับสังคมไทย

ในปัจจุบันระบบชีวิตตกอยู่ภายใต้อิทธิพลการตลาดที่เข้าไปในแนวของการรับประทานอาหารเพื่อสันทนิยตามสมัย โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ที่แท้จริงของอาหาร ในที่นี้จะกล่าวถึงเรื่องอาหารตามหลักที่ถูกต้องในเรื่องโภชนาการ ในลักษณะที่ปฏิบัติได้ง่ายด้วยความเข้าใจจริง

เรากินอาหารทำไม

มนุษย์ขาดอาหารไม่ได้ อาหารให้ทั้งพลังงานและสารที่ร่างกายนำไปใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อทำนุบำรุงและซ่อมแซมส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ โดยธรรมชาติ พืชสังเคราะห์พลังงานจากแสงอาทิตย์ แร่ธาตุต่าง ๆ และน้ำ ประกอบกันขึ้นเป็นอาหาร สร้างเป็นราก ต้น ดอก และผลของพืช สัตว์ไม่สามารถสังเคราะห์ตามวิธีเช่นนั้นได้ หรือได้ก็น้อยมากสัตว์จึงแสวงประโยชน์ทางลัดด้วยการกินพืชเป็นอาหาร เพื่อสร้างเสริมทำนุบำรุงร่างกาย แต่สัตว์บางชนิดใช้วิธีรวบรัดยิ่งกว่านั้น โดยการกินเนื้อสัตว์อื่นที่กินพืชมาแล้วอีกต่อหนึ่ง กลายเป็นห่วงโซ่อาหารในธรรมชาติ

แต่มนุษย์กินทั้งพืชและสัตว์ เป็นการรับสารอาหารหลากหลายเข้าสู่ร่างกายเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ จากการศึกษาพบว่า กรดอะมิโนจากโปรตีนที่จำเป็นสำหรับมนุษย์หลายตัว ไม่มีในพืชผักและผลไม้ มนุษย์จึงรวบรัดกินอาหารทั้งที่เป็นพืชและสัตว์ แลยังมีวิธีการที่ฉลาดกว่านั้นอีก เช่น ผิวหนังมนุษย์สร้างวิตามิน D จากแสงแดดอ่อนได้ไม่มากพอ ในขณะที่ปลาเคี้ยวเก็บเอาวิตามิน D จากแสงอาทิตย์สะสมไว้ในตับของมัน มนุษย์ก็เบียดเบียนใช้วิธีสกัดเอาวิตามิน D จากตับของมันมาเป็นประโยชน์อีกต่อหนึ่ง

อาหาร 5 หมู่ ตามที่เราได้เรียนรู้กันมาตั้งแต่สมัยเมื่อหลายสิบปีมาแล้วว่าอาหารมี 5 หมู่ เดียวนี้ก็ยัง 5 หมู่ แต่ว่าอาหาร 5 หมู่ในปัจจุบันเปลี่ยนไปแล้ว

อาหาร 5 หมู่เดิม

1. โปรตีน
2. คาร์โบไฮเดรต
3. ไขมัน
4. วิตามิน
5. เกลือแร่

อาหาร 5 หมู่ใหม่

1. โปรตีน (เหมือนเดิม)
2. คาร์โบไฮเดรต (เหมือนเดิม)
3. ไขมัน (เหมือนเดิม)
4. วิตามินและเกลือแร่ (รวม 4 กับ 5 เดิม)
5. กากใย

เดิมเห็นว่ากากใยจากพืชผักเป็นอาหารที่หายากกระด้าง ไม่ถือเป็นอาหารคุณภาพสูงที่จะต้องมียุทธศาสตร์ผลิตละเอียดอ่อน เช่น ข้าวกล้องหรือข้าวซ้อมมือ ถือว่าหายากกระด้าง ไม่น่ารับประทานเท่าข้าวขาวที่ขัดสีจนปราศจากรำและจมูกข้าว แต่ปรากฏว่าคุณประโยชน์ที่ได้กลับตรงกันข้าม

อาหารจำพวกกากใย กลับกลายเป็นหมู่อาหารที่มีคุณค่าสูงยิ่ง อาหารจำพวกกากใยแบ่งออกเป็น 2 จำพวก คือ กากใยจำพวกละลายน้ำได้กับกากใยจำพวกละลายน้ำไม่ได้ ทั้งสองชนิดนี้มีคุณสมบัติต่างกัน ปกติระบบการย่อยอาหารของมนุษย์ย่อยกากใยของอาหารไม่ได้ แต่เมื่อกากใยของอาหารเคลื่อนถึงลำไส้ใหญ่ แบคทีเรียในลำไส้ใหญ่จะย่อยกากใยอาหารเหล่านี้ได้ ซึ่งจะมีผลดีหลายอย่าง เช่น ลดโคเลสเตอรอล และลดน้ำตาล (ซึ่งเป็นคุณสำหรับผู้ป่วยเป็นโรคเบาหวาน) และกากใยส่วนที่เหลือจากการย่อยแล้วยังทำให้กากอาหารมีความอ่อนนุ่มและชุ่มน้ำ ทำให้ไม่เกิดการท้องผูกด้วย

หมู่ของอาหารในการรับประทานอาหารยังมีการจำแนกต่างออกไปจากอาหาร 5 หมู่ ที่กล่าวข้างต้น โดยแบ่งออกเป็นหมู่ตามประเภท ดังภาพในพีระมิดปรากฏในหน้าถัดไป

หมู่ที่ 1 หมู่โปรตีน หมายรวมถึงเนื้อสัตว์ ไข่ ถั่ว นม วิตามิน และเกลือแร่

หมู่ที่ 2 หมู่แป้งและน้ำตาล ได้แก่อาหารจำพวกแป้ง-น้ำตาล ที่เป็นพวกคาร์โบไฮเดรต

หมู่ที่ 3 หมู่ผัก ได้แก่พืชผักที่กินต้น ดอก ใบ ซึ่งอุดมด้วยวิตามิน เกลือแร่ และกากใย

หมู่ที่ 4 หมู่ผลไม้ ได้แก่ผลไม้หลากหลายชนิด ซึ่งอุดมด้วยวิตามิน เกลือแร่ และกากใย

หมู่ที่ 5 หมู่ไขมัน ทั้งจากสัตว์และพืช ซึ่งให้พลังงานสูงและยังเป็นที่รองรับวิตามินที่ละลายเฉพาะในไขมันเท่านั้น เช่น วิตามิน A, D, E และ K เรามักจะได้ยินคำแนะนำผ่านสื่อมวลชนอยู่เสมอ ให้รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ แต่ไม่มีใครจะได้ยินว่ามีสัดส่วนอย่างไร บางคนรับประทานอาหารครบ 5 หมู่เท่ากันหมดทุกหมู่ ผลก็คือ กลายเป็นหมู่ไปเท่านั้นเอง

อาหารที่เกิดจากภูมิปัญญาไทยที่เข้าใจในอาหารจากธรรมชาติ

คนไทยรู้จักการกินอาหารที่ได้จากธรรมชาติในพื้นที่ตามฤดูกาล และรู้จักปรับการกินอาหารที่ได้จากธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ตลอดมา

- คนไทยกินข้าว กินปลา ขณะนี้โลกยอมรับแล้วว่า ปลาเป็นอาหารโปรตีนที่ดีที่สุด

- คนไทยทางเหนือกินเมี่ยง คือใบชามาแต่โบราณ แม่แหล่งผลิตใบชาในจีนก็อยู่ในพื้นที่ ที่คนไทยอยู่ทั้งสิ้น (คนจีนเรียกใบชาว่ามิ่ง = เมี่ยงของไทย)

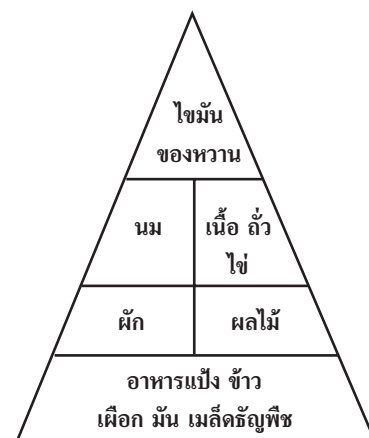
- ข้าวหลาม เกิดจากธรรมชาติตามฤดูกาล หน้าหนาวต้องผิงไฟ พอดีกับ ข้าวใหม่ ไม้ไผ่เยื่อกำลังดี จึงเกิดการเผาข้าวหลามขณะผิงไฟ ได้ทั้งความอบอุ่นและอาหารอีก 1 มื้อ

- แหนมไม่เน่าเสีย เพราะคนไทยรู้จักใช้กระเทียมในการฆ่าเชื้อ (โดยสารอัลลิซิน)

- ต้มแตงปาทั้งกาเป็นปัญหาใหญ่ในแอฟริกา แต่เมื่อมาถึงเมืองไทยกลายเป็นอาหารของคนไทยที่อุดมด้วยโปรตีนไปแล้ว

- คนไทยกินพริกแกง ทั้ง ๆ ที่ฝรั่งเป็นคนนำพริกเข้ามา (อย่าเพิ่งเชื่อนัก เพราะมีการค้นพบว่าทางแถบตะวันออกนี้มีพริกอยู่ก่อนแล้ว ฝรั่งเรียกกันว่าพริกอัฟริกัน ไม่เรียกว่าพริกเอเชีย เพราะฝรั่งรู้จักแอฟริกาในฐานะดินแดนทางตะวันออก ก่อนที่จะรู้จักอย่างแท้จริงว่าเอเชียอยู่ที่ไหน) แล้วเราก็พบว่าสารแคปไซซินในพริกมีประโยชน์ขยายผนังหลอดเลือด ทำให้ยืดหยุ่น เส้นโลหิตในสมองไม่แตกง่าย ทั้งยังทำให้ผู้กินพริกได้รับฮอร์โมน Endorphine สารแห่งความสุขด้วย ถ้าใครนอนหลับ ๆ ตื่น ๆ ลองทานอาหารมื้อเย็นที่เผ็ดมาก ๆ ดูบ้าง จะทำให้นอนได้หลับสนิท

- คนไทย เมื่อทานผักต้มจิ้มน้ำพริก ทำไมจึงต้องมีหัวกะทิหยอดลงบนผักต้มนั้นด้วย เราเพิ่งมารู้กันภายหลังว่า วิตามิน A ที่เปลี่ยนแปลงมาจากเบต้าแคโรทีนในผักนั้นต้องละลายในไขมันเราจึงหยอดกะทิเพื่อให้ได้ไขมัน คนไทยในยุคก่อนเรียนรู้เรื่องนี้มาจากไหน ถ้าไม่ได้สังเกตเอาเองจากธรรมชาติ

แหล่งที่มา : ดร.สันทัต ศะศิวิณิช

ใบกิจกรรมที่ 1
เรื่อง วิเคราะห์ผลของการบริโภคข้าวหลาม

กลุ่มที่.....ชั้น ม.2/.....

ประธาน

กรรมการ 1.

2.

เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม หาข้อมูลตามคำถามที่ให้ และเขียนลงในตารางที่กำหนดให้ดังนี้

1. ในข้าวหลามมีอาหารใดเป็นส่วนประกอบบ้าง
2. สารอาหารที่มีอยู่ในข้าวหลามมีผลต่อร่างกายอย่างไรบ้าง
3. ให้นักเรียนแยกแยะผลดีและผลเสียของการบริโภคข้าวหลาม

ตาราง วิเคราะห์ผลของการบริโภคข้าวหลาม

ส่วนประกอบของข้าวหลาม	สารอาหาร	ประโยชน์ที่ร่างกายได้รับ
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

หมายเหตุ การทำข้าวหลามในแต่ละท้องถิ่นมีการใช้ส่วนประกอบที่แตกต่างกัน

แนวคำตอบใบกิจกรรมที่ 1
เรื่อง วิเคราะห์ผลของการบริโภคข้าวหลาม

กลุ่มที่.....ชั้น ม.2/.....

ประธาน

กรรมการ 1.

2.

เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม หาข้อมูลตามคำถามที่ให้ และเขียนลงในตารางที่กำหนดให้ดังนี้

1. ในข้าวหลามมีอาหารใดเป็นส่วนประกอบบ้าง
2. สารอาหารที่มีอยู่ในข้าวหลามมีผลต่อร่างกายอย่างไรบ้าง
3. ให้นักเรียนแยกแยะผลดีและผลเสียของการบริโภคข้าวหลาม

ตาราง วิเคราะห์ผลของการบริโภคข้าวหลาม

ส่วนประกอบของข้าวหลาม	สารอาหาร	ประโยชน์ที่ร่างกายได้รับ
1. ข้าวเหนียว	คาร์โบไฮเดรต	ให้พลังงาน
2. มะพร้าว	ไขมัน	ให้พลังงานและความอบอุ่น
3. น้ำตาล	คาร์โบไฮเดรต	ให้พลังงาน
4. เกลือป่น	แร่ธาตุ	ช่วยให้ร่างกายทำงานได้ตามปกติ
5. ถั่วดำ	โปรตีน	ให้พลังงานและสร้างความเจริญเติบโตต่อร่างกาย
6. ถั่วลิสง	โปรตีน	ให้พลังงานและสร้างความเจริญเติบโตต่อร่างกาย
7. เผือก	คาร์โบไฮเดรต	ให้พลังงาน
8. มัน	คาร์โบไฮเดรต	ให้พลังงาน
9. ไข่	โปรตีน	ให้พลังงานและสร้างความเจริญเติบโตต่อร่างกาย
10.		

หมายเหตุ การทำข้าวหลามในแต่ละท้องถิ่นมีการใช้ส่วนประกอบที่แตกต่างกัน

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง บุรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงข้าวหลามมีผลต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่น

กลุ่มที่.....ชั้น ม.2/.....

ประธาน

กรรมการ 1.

2.

เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้วิเคราะห์ การบริโภคข้าวหลามมีผลต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่นอย่างไร

1. **หลักความพอประมาณ** (นักเรียนจะมีแนวทางการพิจารณาในการบริโภคข้าวหลามให้เหมาะสมได้อย่างไร)

.....
.....

2. **หลักความมีเหตุผล** (ถ้านักเรียนบริโภคข้าวหลามจะเกิดประโยชน์ต่อร่างกายอย่างไร)

.....

.....

3. **หลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** (นักเรียนจะบริโภคข้าวหลามอย่างไรให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายน้อยที่สุด)

.....

.....

4. **เงื่อนไขความรู้**

.....

.....

5. **เงื่อนไขคุณธรรม**

.....

.....

6. **หากนักเรียนพบว่าการบริโภคข้าวหลามที่มีผลเสียต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่น นักเรียนจะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาแก้ไขอย่างไร**

.....

.....

แนวคำตอบการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. **หลักความพอประมาณ** (นักเรียนจะมีแนวทางการพิจารณาในการบริโภคข้าวหลามให้เหมาะสมได้อย่างไร)

- บริโภคข้าวหลามในปริมาณที่เหมาะสมกับตนเอง พิจารณาจากสภาพร่างกาย น้ำหนักตัว โรคประจำตัว ฯลฯ

2. **หลักความมีเหตุผล** (ถ้านักเรียนบริโภคข้าวหลามจะเกิดประโยชน์ต่อร่างกายอย่างไร)

2.1 ข้าวหลามมีสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายของผู้บริโภค

2.2 สารอาหารในข้าวหลามส่งผลให้ร่างกายเจริญเติบโต

3. **หลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** (นักเรียนจะบริโภคข้าวหลามอย่างไรให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายน้อยที่สุด)

3.1 บริโภคข้าวหลามในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของร่างกาย

3.2 ข้าวหลามเป็นอาหารว่าง ไม่ใช่อาหารมื้อหลัก

3.3 ควรบริโภคข้าวหลามที่สุกใหม่ ๆ

4. **เงื่อนไขความรู้**

4.1 มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในวัยรุ่น

4.2 มีความรู้ เรื่อง อาหารและโภชนาการ

5. **เงื่อนไขคุณธรรม**

มีความรับผิดชอบ เสียสละ ใฝ่เรียนรู้ มีวินัย มีจิตสาธารณะ และมีความพอเพียง

6. **หากนักเรียนพบว่าการบริโภคข้าวหลามที่มีผลเสียต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่น นักเรียนจะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาแก้ไขอย่างไร (อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)**

.....

.....

แบบประเมินชิ้นงาน
แผ่นพับ เรื่อง
กลุ่มที่.....ชั้น ม.2/.....

ประธาน

กรรมการ 1.

2.

เลขานุการ

ข้อที่	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม (20)
		5	4	3	2	1	
1	รูปแบบชิ้นงาน						
2	ภาษา						
3	เนื้อหา						
4	เวลา						

ระดับคุณภาพ

คะแนน 16-20 คะแนน หมายถึง ดีมาก
 คะแนน 11-15 คะแนน หมายถึง ดี
 คะแนน 6-10 คะแนน หมายถึง พอใช้
 คะแนน 1-5 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลชิ้นงาน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					
	5	4	3	2	1	
1. รูปแบบชิ้นงาน	- รูปแบบชิ้นงานถูกต้องตามที่กำหนด - รูปแบบแปลกใหม่ น่าสนใจ - มีขนาดเหมาะสม - รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา	- รูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ - มีขนาดเหมาะสม - รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา	- มีขนาดเหมาะสม - รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา	- รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา	- รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา	- รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา
2. ภาษา	- มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง - ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา - สะกดคำถูกต้อง - มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ - มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา - สะกดคำถูกต้อง - มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ - มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- สะกดคำถูกต้อง - มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ - มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ - มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- มีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5	4	3	2	1
3. เนื้อหา	- เนื้อหาถูกต้อง - เนื้อหาตรงตามหัวข้อเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	- เนื้อหาตรงตามหัวข้อเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	- เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	- รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	- เนื้อหาสอดคล้อง
4. เวลา	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนด 1 วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนด 2 วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนด 3 วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเกิน 3 วันขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
รหัสวิชา พ 22101 รายวิชาสุขศึกษา เรื่อง บริโภคดีมีสุข

รายการ กลุ่มที่	การวางแผนปฏิบัติงาน	ทักษะการทำงาน	ความคิดสร้างสรรค์	ความประหยัด	การนำเสนอผลงาน	รวมคะแนน
	3	3	3	3	3	15
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ผู้ประเมิน ครูผู้สอน ตนเอง เพื่อน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

- 10-15 คะแนน ดีมาก ได้คุณภาพ ระดับ 3
- 9-12 คะแนน ดี ได้คุณภาพ ระดับ 2
- 1-8 คะแนน พอใช้ ได้คุณภาพ ระดับ 1
- 0 คะแนน ปรับปรุง ได้คุณภาพ ระดับ 0

เกณฑ์การให้คะแนนสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

1. การวางแผนปฏิบัติงาน

รายการประเมิน	คะแนน
วางแผนการทำงานกลุ่มตามกระบวนการประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ	3
วางแผนการทำงานกลุ่มตามกระบวนการประชาธิปไตย สมาชิกมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบบางคน	2
วางแผนการทำงานกลุ่มตามกระบวนการประชาธิปไตย สมาชิกไม่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ	1
วางแผนการทำงานกลุ่มตามกระบวนการประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนไม่ทราบบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ	0

2. ทักษะการทำงาน

รายการประเมิน	คะแนน
เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีผลงานครบถ้วน	3
เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีผลงานไม่ครบถ้วน	2
เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และปฏิบัติงานได้ถูกต้องน้อย แต่ไม่มีผลงาน	1
เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และปฏิบัติงานไม่ถูกต้อง และไม่มีผลงาน	0

3. ความคิดสร้างสรรค์

รายการประเมิน	คะแนน
ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง นำไปเผยแพร่ได้	3
ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากการประยุกต์ความคิดของผู้อื่น	2
ผลงานมีรูปแบบเหมือนผลงานทั่ว ๆ ไป	1
ผลงานไม่สามารถประเมินได้	0

4. ความประหยัด

รายการประเมิน	คะแนน
ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และมีผลงานสมบูรณ์	3
ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และมีผลงานไม่สมบูรณ์	2
ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างไม่คุ้มค่า แต่มีผลงานสมบูรณ์	1
ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างไม่คุ้มค่า และมีผลงานปรากฏบางส่วน	0

5. การนำเสนอผลงาน

รายการประเมิน	คะแนน
มีการนำเสนอได้ตามขั้นตอน บอกวัสดุอุปกรณ์ครบถ้วน และบอกวิธีทำได้อย่างถูกต้องทั้งหมด	3
มีการนำเสนอได้ตามขั้นตอน บอกวัสดุอุปกรณ์ครบ แต่บอกวิธีทำได้อย่างถูกต้องเพียงบางขั้นตอน	2
มีการนำเสนอได้ตามขั้นตอน แต่บอกวัสดุอุปกรณ์ไม่ครบ และบอกวิธีทำได้อย่างถูกต้องเพียงบางขั้นตอน	1
การนำเสนอไม่เป็นตามขั้นตอน ไม่บอกวัสดุอุปกรณ์ครบ และมีวิธีทำไม่ถูกต้อง	0

แบบประเมินสมรรถนะ

กลุ่มที่	รายการประเมิน			รวม (3) (หาค่าเฉลี่ย)
	ความสามารถในการสื่อสาร (3)	ความสามารถในการคิด (3)	ความสามารถในการแก้ไขปัญหา (3)	
1				
2				
3				
4				
5				
6				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การประเมินจากคะแนน

- ได้คุณภาพ ระดับ 3 หมายถึง ดีมาก
- ได้คุณภาพ ระดับ 2 หมายถึง ดี
- ได้คุณภาพ ระดับ 1 หมายถึง พอใช้
- ได้คุณภาพ ระดับ 0 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนนสมรรถนะ

สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
1. ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร				
	1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม				
	1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ				
	1.4 เจจาะต่อรอง เพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้				
	1.5 เลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลและถูกต้อง				
	สรุปผลการประเมิน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ

- ดีมาก - พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
- ดี - พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- พอใช้ - พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ 1 คะแนน
- ต้องปรับปรุง - ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม ให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การสรุปผล

- ดีมาก 13-15 คะแนน
- ดี 9-12 คะแนน
- พอใช้ 1-8 คะแนน
- ต้องปรับปรุง 0 คะแนน

สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
2. ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์				
	2.2 มีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์				
	2.3 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
	2.4 มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้				
	2.5 ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้อย่างเหมาะสม				
	สรุปผลการประเมิน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ

ดีมาก	- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ดี	- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พอใช้	- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน
ต้องปรับปรุง	- ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม	ให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การสรุปผล

ดีมาก	13-15	คะแนน
ดี	9-12	คะแนน
พอใช้	1-8	คะแนน
ต้องปรับปรุง	0	คะแนน

สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
3. ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	3.1 สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้				
	3.2 ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา				
	3.3 เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงในสังคม				
	3.4 แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา				
	3.5 สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย				
	สรุปผลการประเมิน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ

ดีมาก	- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ดี	- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พอใช้	- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน
ต้องปรับปรุง	- ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม	ให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การสรุปผล

ดีมาก	13-15	คะแนน
ดี	9-12	คะแนน
พอใช้	1-8	คะแนน
ต้องปรับปรุง	0	คะแนน

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กลุ่มที่	รายการประเมิน			รวม (3) (หาค่าเฉลี่ย)
	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)	
1				
2				
3				
4				
5				
6				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การประเมินจากคะแนน

- ได้คุณภาพ ระดับ 3 หมายถึง ดีมาก
- ได้คุณภาพ ระดับ 2 หมายถึง ดี
- ได้คุณภาพ ระดับ 1 หมายถึง พอใช้
- ได้คุณภาพ ระดับ 0 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย

รายการประเมิน	คะแนน
นักเรียนมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความร่วมมือ ผลงานสำเร็จด้วยดี	3
นักเรียนมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความร่วมมือ ผลงานสำเร็จ แต่ขาดความเรียบร้อย	2
นักเรียนมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความร่วมมือ แต่ผลงานไม่สำเร็จ	1
นักเรียนมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างไม่เป็นระบบ ขาดความร่วมมือ ผลงานไม่สำเร็จ และขาดความเรียบร้อย	0

2. ใฝ่เรียนรู้

รายการประเมิน	คะแนน
นักเรียนมีความกระตือรือร้นให้ความสนใจต่อการเรียนและร่วมปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มด้วยดี	3
นักเรียนมีความกระตือรือร้นให้ความสนใจต่อการเรียนและให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มบ้างในบางครั้ง	2
นักเรียนสนใจเรียนและให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มบ้างในบางครั้ง	1
นักเรียนไม่ให้ความสนใจในการเรียนและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	0

3. มุ่งมั่นในการทำงาน

รายการประเมิน	คะแนน
นักเรียนมีความตั้งใจในการทำงาน ชิ้นงานสำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด และมีคุณภาพ	3
นักเรียนมีความตั้งใจในการทำงาน ชิ้นงานสำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด และขาดคุณภาพ	2
นักเรียนมีความตั้งใจในการทำงาน ชิ้นงานสำเร็จไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด แต่ขาดคุณภาพ	1
นักเรียนมีความตั้งใจในการทำงาน ชิ้นงานไม่สำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนด แต่ขาดคุณภาพ	0

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
4. อยู่อย่าง พอเพียง	4.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	4.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	4.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	4.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				
	สรุปผลการประเมิน				

เกณฑ์การพิจารณาระดับคุณภาพของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ
ใช้ทรัพย์สินของตนเองและทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า เก็บรักษาดูแลอย่างดี รอบคอบ มีเหตุผล ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด	3
ใช้ทรัพย์สินของตนเองและทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า เก็บรักษาดูแลอย่างดี รอบคอบ มีเหตุผล ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	2
ใช้ทรัพย์สินของตนเองและทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า เก็บรักษาดูแลอย่างดี รอบคอบ มีเหตุผล	1
ใช้เงินและของใช้ส่วนตัวอย่างไม่ประหยัด	0

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้
“บริโศคดี มีสุข”

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ประเด็น	หลักพอเพียง	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา		<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาเหมาะสมกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด - เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน - เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเลือกเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด 	<ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก - เนื้อหาใกล้ตัว น่าสนใจ
เวลา		<ul style="list-style-type: none"> - ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมเพียงพอกับเวลาที่กำหนดไว้ - จัดเวลาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนรู้ได้ตามกระบวนการครบถ้วนตามที่วางแผนไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน - จัดเวลาสำรองไว้ในกรณีที่กิจกรรมไม่เป็นไปตามการวางแผน
วิธีการจัดกิจกรรม		<ul style="list-style-type: none"> - ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนได้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์และตัวชี้วัด - นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปจัดทำชิ้นงาน - นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ลำดับการจัดกิจกรรมชัดเจนจากกิจกรรมง่ายไปหายาก - เตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้พร้อมก่อนจัดกิจกรรม - จัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้
แหล่งเรียนรู้		<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดแหล่งเรียนรู้ในการจัดทำชิ้นงานได้เหมาะสมกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด เวลา และวัยของผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างคุ้มค่าและสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ติดต่อประสานงานกับผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ล่วงหน้า - มีการเตรียมวิธีป้องกันและแก้ปัญหาจากการใช้แหล่งเรียนรู้
สื่อ/อุปกรณ์		<ul style="list-style-type: none"> - ครูจัดเตรียมใบความรู้และใบงานที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนและจุดประสงค์การเรียนรู้ - จัดสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้เพื่อให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น - ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้สื่ออุปกรณ์ในการจัดเรียนรู้และเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเก็บสื่ออุปกรณ์อย่างเป็นระบบ - วางแผนการใช้สื่ออุปกรณ์อย่างชัดเจน - ทดลองใช้สื่ออุปกรณ์จนเกิดความมั่นใจก่อนนำไปใช้
การประเมินผล		<ul style="list-style-type: none"> - มีการออกแบบการวัดและประเมินผลได้เหมาะสมกับตัวชี้วัด เหมาะสมกับเวลา และเหมาะสมกับวัย 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อต้องการวัดความรู้ความเข้าใจบรรลุตามจุดประสงค์และตัวชี้วัด 	<ul style="list-style-type: none"> - วัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายอย่างมีคุณภาพและตรงตามจุดประสงค์และตัวชี้วัด
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี		<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการสอน เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในวัยรุ่น - มีความรู้เรื่องรายละเอียดการทำข้าวหลาม - มีความรู้ความเข้าใจเรื่องอาหารส่งผลต่อการเจริญเติบโตด้านร่างกาย - มีความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 		
คุณธรรมของครู		<ul style="list-style-type: none"> - มีความรักเมตตาศิษย์ มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม มีความอดทน 		

2. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มการทำงานได้เหมาะสมกับความสามารถ - เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำชิ้นงานได้เหมาะสมกับบริบทงบประมาณ เวลาที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกตอบคำถามได้อย่างถูกต้องชัดเจน - ใช้เหตุผลในการตัดสินใจวางแผนออกแบบแผ่นพับ 	<ul style="list-style-type: none"> - สืบค้นข้อมูลความรู้ให้ชัดเจนก่อนทำงาน - วางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาในวัยรุ่น - มีความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ 		
คุณธรรมของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรับผิดชอบ เสียสละ ใฝ่เรียนรู้ มีวินัย มีจิตสาธารณะ และมีความพอเพียง 		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ด้าน องค์ประกอบ	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้เกี่ยวกับสารอาหารที่มีอยู่ในข้าวหอม - มีความรู้ในเรื่องการบริโภคข้าวหอมอย่างเหมาะสมกับตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ในการวางแผนการทำงานร่วมกันในกลุ่มอย่างมีความสุข 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม - มีความรู้ในการจัดเก็บอุปกรณ์อย่างถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ในกาประชาสัมพันธ์ข้าวหอมของภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน
ทักษะ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำแผ่นพับอย่างประหยัดและคุ้มค่า - เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมกับงานที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกันวางแผนการทำงานในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ - ร่วมกันอภิปรายตามหลักประชาธิปไตย 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วัสดุอุปกรณ์มีการจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ 	<ul style="list-style-type: none"> - อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำข้าวหอม
ค่านิยม	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักเห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำชิ้นงาน - ตระหนักถึงคุณค่าของข้าวหอมที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในการทำงานกลุ่มโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามัคคีในกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงคุณค่าของการดูแลสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาคภูมิใจภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำข้าวหอม

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียง

รหัสวิชา ศ 22102 วิชาทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสหวิทยาการ ชื่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ดีในท้องถิ่น : ข้าวหลาม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง จุดประกายชายฝั่ง สร้างสรรค์โฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิচারณ์ คุณค่า งานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้ ความคิดต่อกงานศิลปะอย่างชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ศ 1.1 ม.2/7 บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา เพื่อนำม่นำใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การใช้งานทัศนศิลป์เพื่อออกแบบการโฆษณาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายเกี่ยวกับการใช้งานทัศนศิลป์ในการออกแบบโฆษณาของตน

3.2 นำความรู้เกี่ยวกับงานทัศนศิลป์มาใช้ในการออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

3.3 เห็นประโยชน์และความสำคัญของการโฆษณา

4. สาระการเรียนรู้

การใช้งานทัศนศิลป์ในการออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- การอธิบาย การเขียน การตอบคำถาม

5.2 ความสามารถในการคิด

- การอภิปราย การสังเกต การคิดวิเคราะห์ การออกแบบโฆษณา

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- การแก้ปัญหาในการออกแบบโฆษณาและการจัดป้ายนิเทศ

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 ใฝ่เรียนรู้

- มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและร่วมทำกิจกรรม

- มีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายด้วยตนเองอย่างถูกต้องชัดเจน

6.2 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตั้งใจทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย

- ทำงานด้วยความมุ่งมั่น เพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จ

6.3 อยู่อย่างพอเพียง

(1) ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

- ใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า

และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม

- ใช้วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี

- ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล

- ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนพร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด

- (2) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
 - รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมยอมรับและปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ได้อย่างมีความสุข

7. ชีวงาน/ภาระงาน

- การออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

8.1 นักเรียนดูวีดิทัศน์โฆษณาสินค้าหลากหลายชนิด และสื่อเอกสารต่าง ๆ เช่น แผ่นพับโฆษณา วารสาร หนังสือ ฯลฯ จากนั้นครูตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบในประเด็นต่อไปนี้

- จากการดูวีดิทัศน์และสื่อเอกสารต่าง ๆ นักเรียนประทับใจหรือชอบอะไรมากที่สุด เพราะเหตุใด
- ลักษณะสีส้มของภาพโฆษณา ตัวหนังสือเป็นอย่างไร ทำไมต้องเป็นแบบนี้
- อะไรคือจุดเด่นของสื่อโฆษณาที่นักเรียนได้ดู

(นักเรียนตอบตามประสบการณ์เดิมและความรู้ความเข้าใจ มีเหตุผลมาอธิบายประกอบคำตอบ)

8.2 ครูสนทนาระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์เกี่ยวกับการไปสำรวจ ส่วนผสมต่าง ๆ และขั้นตอนการทำข้าวหลามในหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเอง ที่แต่ละกลุ่มได้ไปทำกิจกรรมในชั่วโมง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้คำถามนำดังนี้

- ในแต่ละหมู่บ้านที่นักเรียนไปสำรวจมา นักเรียนค้นพบสูตรข้าวหลามอะไรบ้าง
- นักเรียนภาคภูมิใจในผลิตภัณฑ์ข้าวหลามของท้องถิ่นนักเรียนหรือไม่

**เหตุผล ครูใช้กิจกรรมนี้เพื่อสำรวจความพร้อมของนักเรียน โดยให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออก และใช้สติในการฟังว่า สิ่งที่ตนเองนำเสนอ ต่างจากที่เพื่อนนำเสนอก่อนหน้านี้หรือไม่ (ฝึกสติการรับฟังผู้อื่นด้วยความตั้งใจ)*

8.3 ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม เช่น

- เราจะมียุทธวิธีอย่างไรบ้าง ที่จะทำให้บุคคลทั่ว ๆ ไป ชุมชนอื่น ๆ ที่ยังไม่รู้จักผลงานผลิตภัณฑ์ ข้าวหลามของชุมชนเรา ได้รู้จัก อยากลองชิม/ซื้อข้าวหลามของชุมชนของเรา (นักเรียนตอบตามความเข้าใจและประสบการณ์) และครูถามต่อว่าทำไมจึงเลือกวิธีที่นักเรียนตอบ *(ความมีเหตุผล)*

- จากที่ได้ดูวีดิทัศน์ และสื่อเอกสารต่าง ๆ แล้ว มีงานในลักษณะนี้จากสื่ออะไรอีกบ้าง (นักเรียนตอบตามประสบการณ์ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ วารสาร แผ่นป้ายโฆษณา รถโฆษณา โลโก้ของบริษัท สถาบัน ฯลฯ)

- นักเรียนคิดว่างานในลักษณะนี้มีชื่อเรียกอย่างไร เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์อย่างไร เกิดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด มีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร มีประโยชน์อย่างไร (นักเรียนตอบตามความเข้าใจ เช่น โน้มน้าวให้คนซื้อสินค้าและบริการ) เวลา 20 นาที

**ครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ เป็นการสื่อด้วยภาพโฆษณาที่หลากหลายทางเลือก ในการใช้งานทัศนศิลป์ ในการออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างในการทำงานที่มีเป้าหมาย (ความมีเหตุผล) เพื่อเรียนรู้วิธีการทำงานไปพัฒนาได้อย่างหลากหลายต่อไป (มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)*

8.4 ให้นักเรียนใช้งานทัศนศิลป์ในการออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม ตามใบกิจกรรม

**กิจกรรมนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ก่อนการปฏิบัติ*

8.4.1 นักเรียนแบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิม (จากสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดมความคิดวางแผนการใช้งานทัศนศิลป์ออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม ตามจินตนาการ ตามไปกิจกรรม โดยวิเคราะห์ตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง และสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความสามารถของตน เพื่อต้องการให้มีคุณธรรม ความสามัคคี และปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเหมาะสมตามศักยภาพของตนเอง ความพอประมาณกับเวลาที่กำหนด และให้นักเรียนคิดหาเหตุผลในการตัดสินใจ

*การให้นักเรียนทำกิจกรรมนี้ ครูมีจุดประสงค์ให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด เพื่อใช้หลักความพอประมาณ การคิดที่เป็นเหตุผล โดยครูต้องคอยชี้แนะให้นักเรียนเข้าใจในหลักดังกล่าว อีกทั้งยังเกิดภูมิคุ้มกันที่ดี ครูเป็นที่ปรึกษา และคอยฟังความคิดของนักเรียน เพื่อให้เกิดข้อสรุปในกลุ่ม เกิดการใช้ทักษะการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ฝึกการเป็นสมาชิกที่ดีในกลุ่ม ครูให้นักเรียนได้แสดงความคิดวางแผนออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม ตามจินตนาการ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความเป็นเหตุผลและยอมรับฟังกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน หรือตนเอง ได้คิดขึ้น เกิดการย้ายตัวตนในภาวะผู้นำทางการเรียน

8.4.2 ให้นักเรียนบอกประโยชน์และความสำคัญที่นักเรียนได้รับจากการใช้งานทัศนศิลป์ในการออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม ทำให้ประสบผลสำเร็จและมีความปลอดภัยในการปฏิบัติ (**ความรู้ : การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว**)

8.4.3 นักเรียนร่วมกันวางแผนโดยระดมความคิดอย่างมีสติรอบคอบในการนำความรู้เกี่ยวกับงานทัศนศิลป์มาใช้ในการออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ข้าวหลามที่เหมาะสมกับความสามารถ/ความถนัดของกลุ่ม และคุณธรรมด้านใดบ้างที่ทำให้งานสำเร็จ (**การวางแผนเลือกที่จะทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถของกลุ่ม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในการทำงานและความพอประมาณในการทำงาน และการระดมความคิดเป็นการใช้หลักเหตุผลอย่างมีคุณธรรม**)

8.4.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมผลงานที่ได้จากการเรียนรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ข้าวหลามที่เรียนผ่านมาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ พร้อมทั้งวัสดุอุปกรณ์ เพื่อนำมาวางแผนจัดทำป้ายนิเทศการเป็นการบ้าน โดยให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทางการจัดป้ายนิเทศการที่สอดคล้องกับหลักคิดและหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติ เพื่อนำเสนอให้บุคคลอื่น ๆ ที่สนใจในโรงเรียนได้ร่วมรับรู้และชื่นชมผลงานในช่วงโมงต่อไปที่อาคารอเนกประสงค์

ชั่วโมงที่ 2

8.5 นักเรียนทุกกลุ่มนำป้ายนิเทศการพร้อมผลงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ข้าวหลามมาจัดที่มุมต่างๆ ของห้องเรียนให้เหมาะสม สวยงาม น่าสนใจ โดยครูให้เวลาในการจัดและเตรียมความพร้อมในการนำเสนอ 10 นาที (**นักเรียนต้องทำงานให้เสร็จในเวลาที่กำหนด จึงต้องสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการวางแผนให้รอบคอบ ใช้ความรู้มาช่วยในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการสอนของครูที่ต้องการให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมให้มากที่สุด**)

8.6 ครูชี้แจงเกี่ยวกับการดูนิเทศการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันให้นักเรียนได้ทราบโดยกำหนดเวลา 30 นาที และให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มอยู่นำเสนอนิเทศการของกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ดังนั้น นักเรียนแต่ละกลุ่มต้องวางแผนกำหนดบุคคลปฏิบัติกิจกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิกภายในกลุ่ม (**ความพอประมาณ**)

8.7 นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชื่นชม และประเมินป้ายนิเทศการเสร็จแล้วให้นักเรียนคัดเลือกป้ายนิเทศการที่ดีที่สุด 3 กลุ่ม เพื่อนำเสนอและประชาสัมพันธ์ให้บุคคลอื่น ๆ ที่สนใจในโรงเรียนได้ร่วมรับรู้และชื่นชมผลงานของการจัดป้ายนิเทศการ ที่อาคารอเนกประสงค์ของโรงเรียนและให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิพากษ์ วิเคราะห์ว่าทำไมจึงคัดเลือก (เวลา 10 นาที) (**ความมีเหตุผล**)

8.8 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปและวิเคราะห์หรือถอดบทเรียนการปฏิบัติงานในการใช้งานทัศนศิลป์ ในการออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม จากป้ายนิเทศเป็นผังโน้ตสนในประเด็นต่อไปนี้ (เวลา 10 นาที)

8.8.1 นักเรียนมีการวางแผนในการเลือกและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับการจัดทำ ป้ายนิเทศการให้สอดคล้องกับความพอเพียงและทันเวลาที่กำหนดได้อย่างไร *(มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้วยการวางแผนการทำงานอย่างเหมาะสมตามหลักความพอประมาณ)*

8.8.2 ทำไมนักเรียนจึงเลือกวิธีการออกแบบการจัดป้ายนิเทศการในลักษณะแบบนี้ *(ความมีเหตุผล)*

8.8.3 ก่อนที่นักเรียนจะปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนต้องมีความรู้เรื่องอะไรบ้าง และหลังปฏิบัติ กิจกรรมนักเรียนมีความรู้เพิ่มเรื่องอะไรบ้าง *(เงื่อนไขความรู้)*

8.8.4 การออกแบบเพื่อจัดป้ายนิเทศการในครั้งนี้นักเรียนต้องใช้คุณธรรมอะไรบ้าง ที่ทำให้งาน ประสพผลสำเร็จ *(เงื่อนไขคุณธรรม)*

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

- ภาพโฆษณา สื่อโฆษณา การออกแบบ การนำเสนอสินค้า
- ใบกิจกรรม เรื่อง จุดประกายชายฝัน สร้างสรรค์โฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

10.1 วิธีการประเมิน

- 10.1.1 ตรวจใบกิจกรรม
- 10.1.2 ตรวจผลงาน
- 10.1.3 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

10.2 เครื่องมือ

- 10.2.1 แบบประเมินใบกิจกรรม
- 10.2.2 แบบประเมินผลงาน
- 10.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

10.3 เกณฑ์การประเมิน

- 10.3.1 ตรวจใบกิจกรรม ผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี
- 10.3.2 ตรวจผลงาน ผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี
- 10.3.3 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี

11. ความเห็นของผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

12. บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

12.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....

12.2 กระบวนการ

.....
.....

12.3 ค่านิยม/เจตคติ

.....
.....

12.4 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

12.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ใบกิจกรรม

เรื่อง จุดประกายชายฝัน สร้างสรรค์โฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

ชื่อ-สกุล	เลขที่	ตำแหน่ง
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

คำชี้แจง ให้นักเรียนทุกกลุ่มออกแบบโฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม เพื่อเพิ่มยอดขายจำหน่ายตามจินตนาการ

แบบประเมินใบกิจกรรม

เรื่อง จุดประกายชายฝัน สร้างสรรค์โฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

รายการ กลุ่มที่	ขั้นตอน การปฏิบัติงาน	ทักษะ การทำงาน	คุณภาพ ของผลงาน	ความคิด สร้างสรรค์	ความละเอียด รอบคอบ	รวม คะแนน
	2	2	2	2	2	10
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

- 10 คะแนน ดีมาก ได้คุณภาพ ระดับ 4
- 8-9 คะแนน ดี ได้คุณภาพ ระดับ 3
- 6-7 คะแนน พอใช้ ได้คุณภาพ ระดับ 2
- ต่ำกว่า 5 คะแนน ปรับปรุง ได้คุณภาพ ระดับ 1

เกณฑ์การประเมินใบกิจกรรม

เรื่อง จุดประกายชายฝัน สร้างสรรค์โฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 (10 คะแนน)	3 (8-9 คะแนน)	2 (6-7 คะแนน)	1 (5 คะแนน)
1. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน ที่ถูกต้อง ผลงานสมบูรณ์ เป็นแบบอย่างกับผู้อื่นได้	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน ที่ถูกต้อง ผลงานสมบูรณ์	การปฏิบัติงานตามขั้นตอน ที่ถูกต้อง ผลงานไม่สมบูรณ์	การปฏิบัติงานไม่เป็น ไปตามขั้นตอน แต่มีผลงาน ปรากฏบางส่วน
2. ทักษะการทำงาน	เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีผลงานครบถ้วน	เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีผลงาน	เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีผลงาน	เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และปฏิบัติงานได้ถูกต้องน้อย และมีผลงาน
3. คุณภาพงาน	ผลงานถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นตัวอย่างผู้อื่นได้	ผลงานถูกต้อง สมบูรณ์	ผลงานถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์	ผลงานไม่ถูกต้อง ไม่สมบูรณ์
4. ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแปลกใหม่ เกิดจาก ความคิดของตนเอง นำไปเผยแพร่ได้	ผลงานแปลกใหม่ เกิดจาก ความคิดของตนเอง นำไปเผยแพร่ได้	ผลงานมีรูปแบบเหมือน ผลงานทั่วไป	ผลงานมีรูปแบบไม่เหมาะสม
5. ความละเอียด รอบคอบ	ทำงานด้วยความตั้งใจ มีความประณีต ละเอียด รอบคอบ ทุกขั้นตอน	ทำงานด้วยความตั้งใจ มีความประณีต ละเอียด แต่ไม่รอบคอบ ทุกขั้นตอน	ทำงานด้วยความตั้งใจ มีความประณีต แต่ไม่ละเอียด รอบคอบ	ทำงานด้วยความตั้งใจ ขาดความประณีต ละเอียด รอบคอบ

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

เรื่อง จุดประกายชายฝัน สร้างสรรค์โฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

รายการ กลุ่มที่	การวางแผน ปฏิบัติงาน	ความร่วมมือ สามัคคี	ความสะอาด เรียบร้อย	ความรับผิดชอบ	เสร็จทันเวลา	รวม คะแนน
	2	2	2	2	2	10
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

ตนเอง

เพื่อน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

- 10 คะแนน ดีมาก ได้คุณภาพ ระดับ 4
- 8-9 คะแนน ดี ได้คุณภาพ ระดับ 3
- 6-7 คะแนน พอใช้ ได้คุณภาพ ระดับ 2
- ต่ำกว่า 5 คะแนน ปรับปรุง ได้คุณภาพ ระดับ 1

เกณฑ์การประเมินปฏิบัติงานกลุ่ม

เรื่อง จุดประกายชายฝัน สร้างสรรค์โฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 (10 คะแนน)	3 (8-9 คะแนน)	2 (6-7 คะแนน)	1 (5 คะแนน)
1. การวางแผนปฏิบัติงาน	การวางแผนปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามขั้นตอนและเหมาะสม	การวางแผนปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามขั้นตอน	การวางแผนปฏิบัติงานได้ถูกต้อง	การวางแผนปฏิบัติงานได้ถูกต้องบางส่วน
2. ความร่วมมือ	ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ	ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นส่วนใหญ่	ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นบางขั้นตอน	ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นบางส่วน
3. ความรับผิดชอบ	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานและผลงานสมบูรณ์ ส่งงานตรงตามเวลากำหนด	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานและผลงานสมบูรณ์ ส่งงานไม่ตรงตามเวลากำหนด	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานและผลงานไม่สมบูรณ์ ส่งงานตรงตามเวลากำหนด	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานและผลงานไม่สมบูรณ์ ส่งงานตรงตามเวลากำหนด
4. เสร็จทันเวลา	การเสร็จตามกำหนดและผลงานมีคุณภาพสมบูรณ์	การเสร็จทันกำหนด แต่ผลงานมีคุณภาพไม่สมบูรณ์	เสร็จทันกำหนด แต่ผลงานไม่มีคุณภาพ	เสร็จไม่ทันกำหนด และผลงานไม่มีคุณภาพ
5. ความสะอาด เรียบร้อย	มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสะอาด	มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่มีรอยลบ ชูดฆ่า 1-2 แห่ง	ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีรอยลบ ชูดฆ่า เกินกว่า 3 ไม่เกิน	ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีรอยลบชูดฆ่า เกินกว่า 5 แห่ง 5 แห่ง

แบบประเมินผลงาน

เรื่อง การปฏิบัติกิจกรรมการนำเสนองานการใช้งานทัศนศิลป์ในการออกแบบโฆษณา

รายการ กลุ่มที่	วิธีการ นำเสนองาน	การใช้ภาษา	บุคลิกท่าทาง ที่แสดงออก	วิธีการใช้งาน ทัศนศิลป์ ในการออกแบบ	การออกแบบ โฆษณา	รวม คะแนน
	2	2	2	2	2	10
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

10	คะแนน	ดีมาก	ได้คุณภาพ	ระดับ 4
8-9	คะแนน	ดี	ได้คุณภาพ	ระดับ 3
6-7	คะแนน	พอใช้	ได้คุณภาพ	ระดับ 2
ต่ำกว่า 5	คะแนน	ปรับปรุง	ได้คุณภาพ	ระดับ 1

เกณฑ์การประเมิน

เรื่อง การนำเสนองานการใช้งานทัศนศิลป์ในการออกแบบโฆษณา

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 (10 คะแนน)	3 (9 คะแนน)	2 (7-8 คะแนน)	1 (5-6 คะแนน)
1. วิธีการนำเสนอ	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอน น่าสนใจ ใช้สื่อประกอบ ได้เหมาะสม	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอน น่าสนใจ แต่ใช้สื่อประกอบ ไม่เหมาะสม	การนำเสนอมีลำดับขั้นตอน แต่ไม่น่าสนใจ	การนำเสนอไม่เป็นลำดับ ขั้นตอน
2. การใช้ภาษา	การใช้ภาษาสื่อความหมาย เข้าใจชัดเจน ไม่วกวน และ ออกเสียงอักขระถูกต้องทุกแห่ง	การใช้ภาษาสื่อความหมาย ได้เข้าใจ แต่ออกเสียงอักขระ ไม่ถูกต้อง	การใช้ภาษาสื่อความหมาย ได้เข้าใจ แต่ออกเสียงอักขระ ไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	การใช้ภาษาสื่อความหมาย ไม่เข้าใจ
3. บุคลิกท่าทาง ที่แสดงออก	บุคลิกท่าทางมีความเชื่อมั่น ในตนเองสูง นิ่งไม่วอกแวก	บุคลิกท่าทางมีความเชื่อมั่น	บุคลิกท่าทางมีความเชื่อมั่น บางช่วงเวลา	บุคลิกท่าทางขาดความ เชื่อมั่น
4. วิธีการใช้งานทัศนศิลป์ ในการโฆษณา เพื่อโน้มน้าวใจ	บรรยายเกี่ยวกับการนำ แนวทางของงานทัศนศิลป์ มาประยุกต์ใช้เพื่อการโฆษณา ผลงานได้ถูกต้องชัดเจน	บรรยายเกี่ยวกับการนำ แนวทางของงานทัศนศิลป์ มาประยุกต์ใช้เพื่อการโฆษณา ผลงานได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	บรรยายเกี่ยวกับการนำ แนวทางของงานทัศนศิลป์ มาประยุกต์ใช้เพื่อการโฆษณา ผลงานได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	บรรยายเกี่ยวกับการนำ แนวทางของงานทัศนศิลป์ มาประยุกต์ใช้เพื่อการโฆษณา ผลงานได้ถูกต้องเพียงส่วนน้อย
5. การออกแบบโฆษณา	รูปภาพและตัวอักษร สื่อความหมายไปในทิศทาง เดียวกัน มีการจัดวาง ที่เหมาะสม มีความสวยงาม สีสันสดใส	รูปภาพและตัวอักษร สื่อความหมายไปในทิศทาง เดียวกันเป็นส่วนใหญ่ มีการจัดวางที่เหมาะสม มีความสวยงาม สีสันสดใส	รูปภาพและตัวอักษร สื่อความหมายไปในทิศทาง เดียวกันเป็นส่วนใหญ่ การจัดวางค่อนข้างเหมาะสม มีความสวยงาม แต่สีสัน ไม่ค่อยสดใส	รูปภาพและตัวอักษร สื่อความหมายไปในทิศทาง เดียวกันเป็นบางส่วน การจัดวางไม่ค่อยเหมาะสม สีสันไม่ค่อยสดใส

เกณฑ์การให้คะแนน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- 5 หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ผลงานสมบูรณ์เป็นแบบอย่างกับผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ผลงานสมบูรณ์
- 3 หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ผลงานไม่สมบูรณ์
- 2 หมายถึง การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนแต่มีผลงานปรากฏบางส่วน
- 1 หมายถึง การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามขั้นตอน ไม่ปรากฏผลงาน

ทักษะการทำงาน

- 5 หมายถึง เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีผลงานครบถ้วน
- 4 หมายถึง เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีผลงาน
- 3 หมายถึง เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และปฏิบัติงานได้ถูกต้อง เป็นบางส่วนและมีผลงาน
- 2 หมายถึง เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และปฏิบัติงานได้ถูกต้องน้อยและมีผลงาน
- 1 หมายถึง เลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และปฏิบัติงานไม่ถูกต้องแต่มีผลงาน

คุณภาพงาน

- 5 หมายถึง ผลงานถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นตัวอย่างผู้อื่นได้
- 4 หมายถึง ผลงานถูกต้อง สมบูรณ์
- 3 หมายถึง ผลงานถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์
- 2 หมายถึง ผลงานไม่สมบูรณ์
- 1 หมายถึง ผลงานไม่ถูกต้อง ไม่สมบูรณ์

ความคิดสร้างสรรค์

- 5 หมายถึง ผลงานแปลกใหม่เกิดจากความคิดของตนเอง นำไปเผยแพร่ได้
- 4 หมายถึง ผลงานแปลกใหม่เกิดจากการประยุกต์ความคิดของผู้อื่น
- 3 หมายถึง ผลงานมีรูปแบบเหมือนผลงานทั่ว ๆ ไป
- 2 หมายถึง ผลงานมีรูปแบบไม่เหมาะสม
- 1 หมายถึง ผลงานไม่สามารถประเมินได้

ความละเอียดรอบคอบ

- 5 หมายถึง ทำงานด้วยความตั้งใจ มีความประณีต ละเอียด รอบคอบ ทุกขั้นตอน
- 4 หมายถึง ทำงานด้วยความตั้งใจ มีความประณีต ละเอียด แต่ไม่รอบคอบ ทุกขั้นตอน
- 3 หมายถึง ทำงานด้วยความตั้งใจ มีความประณีต แต่ไม่ละเอียด รอบคอบ
- 2 หมายถึง ทำงานด้วยความตั้งใจ ขาดความประณีต ละเอียด รอบคอบ
- 1 หมายถึง ไม่ตั้งใจทำงาน ขาดความประณีต ละเอียด รอบคอบ

ความสามัคคี

- 5 หมายถึง ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ
- 4 หมายถึง ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นส่วนใหญ่
- 3 หมายถึง ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นบางขั้นตอน
- 2 หมายถึง ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นบางส่วน
- 1 หมายถึง ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ช่วยเหลือกันในการทำงาน

ความรับผิดชอบ

- 5 หมายถึง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การปฏิบัติงานและผลงานสมบูรณ์ ส่งงานตรงตามเวลากำหนด
- 4 หมายถึง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การปฏิบัติงานและผลงานสมบูรณ์ ส่งงานไม่ตรงตามเวลากำหนด
- 3 หมายถึง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การปฏิบัติงานและผลงานไม่สมบูรณ์ ส่งงานตรงตามเวลากำหนด
- 2 หมายถึง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ไม่รับผิดชอบการปฏิบัติงาน และผลงานไม่สมบูรณ์
- 1 หมายถึง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ไม่รับผิดชอบการปฏิบัติงาน และไม่ส่งผลงาน

ความขยัน อดทน

- 5 หมายถึง ขยัน อดทนในการปฏิบัติงาน จนผลงานเสร็จสมบูรณ์
- 4 หมายถึง ขยัน อดทนในการปฏิบัติงาน ผลงานค่อนข้างเสร็จสมบูรณ์
- 3 หมายถึง ขยัน อดทนในการปฏิบัติงาน ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์
- 2 หมายถึง ขยัน อดทนในการปฏิบัติงานน้อย ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์
- 1 หมายถึง ไม่ขยัน ไม่อดทน ในการปฏิบัติงาน แต่มีผลงานปรากฏบางส่วน

ความประหยัด

- 5 หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และมีผลงานสมบูรณ์
- 4 หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างคุ้มค่า และมีผลงานไม่สมบูรณ์
- 3 หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างไม่คุ้มค่า และมีผลงานสมบูรณ์
- 2 หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างไม่คุ้มค่า และมีผลงานไม่สมบูรณ์
- 1 หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างไม่คุ้มค่า และมีผลงานปรากฏบางส่วน

การนำเสนอผลงาน

- 5 หมายถึง นำเสนอได้ตามขั้นตอนโดยการบอกวัสดุอุปกรณ์ครบ บอกวิธีทำได้ถูกต้องทั้งหมด
- 4 หมายถึง นำเสนอได้ตามขั้นตอนโดยการบอกวัสดุอุปกรณ์ครบ บอกวิธีทำได้ถูกต้องบางขั้นตอน
- 3 หมายถึง ใช้นำเสนอได้ตามขั้นตอนโดยการบอกวัสดุอุปกรณ์ไม่ครบ บอกวิธีทำได้ถูกต้องบางขั้นตอน
- 2 หมายถึง นำเสนอได้ตามขั้นตอนโดยการบอกวัสดุอุปกรณ์ไม่ครบ ไม่บอกวิธีทำ
- 1 หมายถึง นำเสนอได้ไม่ตามขั้นตอน ไม่บอกวัสดุอุปกรณ์ครบ และวิธีทำ

ตัวอย่างโฆษณา

ตารางวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแผนการจัดการเรียนรู้

จุดประกายชายฝั่ง สร้างสรรค์โฆษณาผลงานผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม

1. ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	- กำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับ ตัวชี้วัด/วัยผู้เรียน/ท้องถิ่นและ ชื่อหน่วยการเรียนรู้	- มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เกิดทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาในงานทัศนศิลป์ การออกแบบโฆษณาผลงาน ผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม	- เนื้อหาทันสมัย/น่าสนใจ - นำความรู้ไปเชื่อมโยงกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ - ครูมีความรอบรู้ในเรื่องการใช้งาน ทัศนศิลป์ในการออกแบบโฆษณา ผลงานผลิตภัณฑ์ : ข้าวหลาม
เวลา	- กำหนดเวลาให้เหมาะสมกับ กิจกรรมที่กำหนด/ภาระงาน ที่มอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติ	- เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และนักเรียนทำงานได้สำเร็จ ตามที่มอบหมาย	- กำหนดเวลาในแต่ละกิจกรรมชัดเจน และกำหนดเวลาสำรองไว้ในกรณีที่ กิจกรรมอาจช้ากว่าที่กำหนด
วิธีการจัดกิจกรรม	- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม กับวัยผู้เรียน/เวลาที่กำหนดไว้/ ตัวชี้วัด/แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	- เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรลุตามมาตรฐานและตัวชี้วัด มีลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนด - ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มีการวางแผนบริหารจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ รอบคอบ - จัดกิจกรรม สื่อ แบบวัดผล ประเมินผลที่เชื่อมโยงกับเนื้อหา - กำหนด มอบหมายงานเพื่อให้ นักเรียนเตรียมตัวล่วงหน้า
สื่อ/อุปกรณ์	- ใช้สื่อและทรัพยากรต่าง ๆ ที่หาได้ ในท้องถิ่นมาใช้ได้อย่างเหมาะสม - เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ให้ตรงกับ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กำหนด	- ใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นให้เกิด ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	- จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัด การเรียนรู้ให้เพียงพอกับผู้เรียน และวิธีป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น จากการจัดการเรียนรู้
แหล่งเรียนรู้	- เลือกใช้สถานที่ที่เหมาะสม ในการปฏิบัติหน้าที่	- ต้องการให้นักเรียน ได้ประสบการณ์ตรง - ใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิด ประโยชน์คุ้มค่า	- เตรียมพร้อมความปลอดภัยในการ ปฏิบัติงานที่แหล่งเรียนรู้ - เตรียมกิจกรรมสำรองกรณี ไม่สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ได้
การประเมินผล	- เหมาะสมกับตัวชี้วัด/เนื้อหา/ กิจกรรม/เวลา - จำนวนพอเพียงกับนักเรียน	- เพื่อประเมินความรู้ ความสามารถ ของผู้เรียนสอดคล้องตรงตามตัวชี้วัด	- มีวิธีการวัดผลและประเมินผล ที่หลากหลาย - กำหนดเวลาการใช้เครื่องมือวัดชัดเจน - แบบประเมินมีประสิทธิภาพ
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	- ครูมีความรอบรู้ในหลักสูตร เนื้อหาสาระ ได้แก่ ทัศนศิลป์ การออกแบบโฆษณา - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการผลิตข้าวหลาม		
คุณธรรมของครู	- ครูใช้หลักความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ซื่อ น้อมน้อมเพียร อดทน มีจิตสาธารณะและใช้สติปัญญาในการจัดการเรียนรู้ - ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และไม่สร้างความแตกแยกในสังคมและชุมชน - ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนและตนเองให้เป็นคนดีของสังคม		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
พอประมาณ	1. ได้เรียนรู้การแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม 2. เรียนรู้การใช้วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า 3. ผู้เรียนเรียนรู้ในการทำกิจกรรมภาระงานได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถตามวัยของผู้เรียน	1. มีความรู้และสรุปเชื่อมโยงความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล 2. เสริมสร้างกระบวนการทำงาน การคิด การแก้ปัญหาในการทำงานอย่างมีสติ รอบคอบ 3. กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานทัศนศิลป์ 4. นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต	1. รู้จักการวางแผน กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบให้ประสบความสำเร็จและปลอดภัย 2. ปรับตัวในการดำเนินชีวิตพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 3. เกิดความตระหนักในการประหยัด
ความรู้ที่ต้องมีก่อนเรียน	- รูปแบบทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์การออกแบบ ความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน ความสมดุล - หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
คุณธรรมของผู้เรียน	- มีความรับผิดชอบ ความมีสติ ความสามัคคี ประหยัด และตรงต่อเวลา		

- 2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ด้าน	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ออกแบบชิ้นงานใหม่ที่หลากหลาย - มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและถูกวิธี	- รู้จักแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการทำงาน - แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนครูและภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มีความรู้ในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและใช้ธรรมชาติรอบ ๆ ตัวเป็นแบบในการสร้างสรรค์งาน - มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- นำความรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบชิ้นงานได้อย่างหลากหลาย
ทักษะ	- มีทักษะการทำงานและสามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้ถูกต้องตามขั้นตอนอย่างคุ้มค่าและถูกต้องตามหลักของการโฆษณาและรักษาอุปกรณ์	- มีทักษะในการทำงาน กระบวนการกลุ่มอย่างเป็นระบบทำให้การทำงานประสบความสำเร็จและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	- สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยอาศัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว	- การช่วยเหลือเกื้อกูลเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน
ค่านิยม	- เห็นคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้โดยใช้อย่างเกิดประโยชน์ ประหยัด และคุ้มค่า - มีเจตคติที่ดีต่องานศิลปะ	- เกิดความรักสามัคคีในหมู่คณะและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - เห็นคุณค่าของความพอเพียง	- เกิดตระหนักในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่	- สืบทอดและเห็นคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่น และร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ก.

เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร

?

“
เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต
รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็ม
ที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง
สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม
แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม
และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป
”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากวารสารชัยพัฒนา : 4 ธันวาคม 2542

1

เศรษฐกิจพอเพียง

“**เศรษฐกิจพอเพียง**” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนเองของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่าง ๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2542

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

SUFFICIENCY ECONOMY

“**Sufficiency Economy**” is a philosophy bestowed by His Majesty the King to his subjects through royal remarks no many occasions over the past three. decades. The philosophy provides guidance on appropriate conduct covering numerous aspects of life. After the economic crisis in 1997, His Majesty reiterated and expanded on the “Sufficiency Economy” in remarks made in December 1997 and 1998. The philosophy points the way recovery that will lead to a more resilient and sustainable economy, better able to meet the challenges arising from globalization and other changes.

PHILOSOPHY OF THE “SUFFICIENCY ECONOMY”

“Sufficiency Economy” is a philosophy that stresses the middle path as an overriding principle for appropriate conduct by the populace at all levels. This applies to conduct from the level of the families, communities, as well as the level of nation in development and administration so as to modernize in line with the forces globalization. “Sufficiency” means moderation. Reasonableness, and the need of selfimmunity for sufficient protection from impact arising from internal and external changes. To achieve this, an application of knowledge with due consideration and prudence is essential. In particular great care is needed in the utilization of theories and methodologies for planning and implementation in every step. At the same time, it is essential to strengthen the moral fibre of the nation, so that everyone, particularly public officials, academic, businessmen at all levels, adheres first and foremost to the principle of honesty and integrity. In addition, a way of life based on patience, perseverance, diligence, wisdom and prudence is indispensable to create balance and be able to cope appropriately with critical challenges arising from extensive and rapid socioeconomic, environmental, and cultural changes in the world.”

“
เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy
...คำว่า Sufficiency Economy นี้ ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ
จะมีได้อย่างไร เพราะว่าทฤษฎีใหม่
...Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำรา
เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่...
และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่า
เราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการ
เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น
”

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม 2542

2

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. **คุณลักษณะ** เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

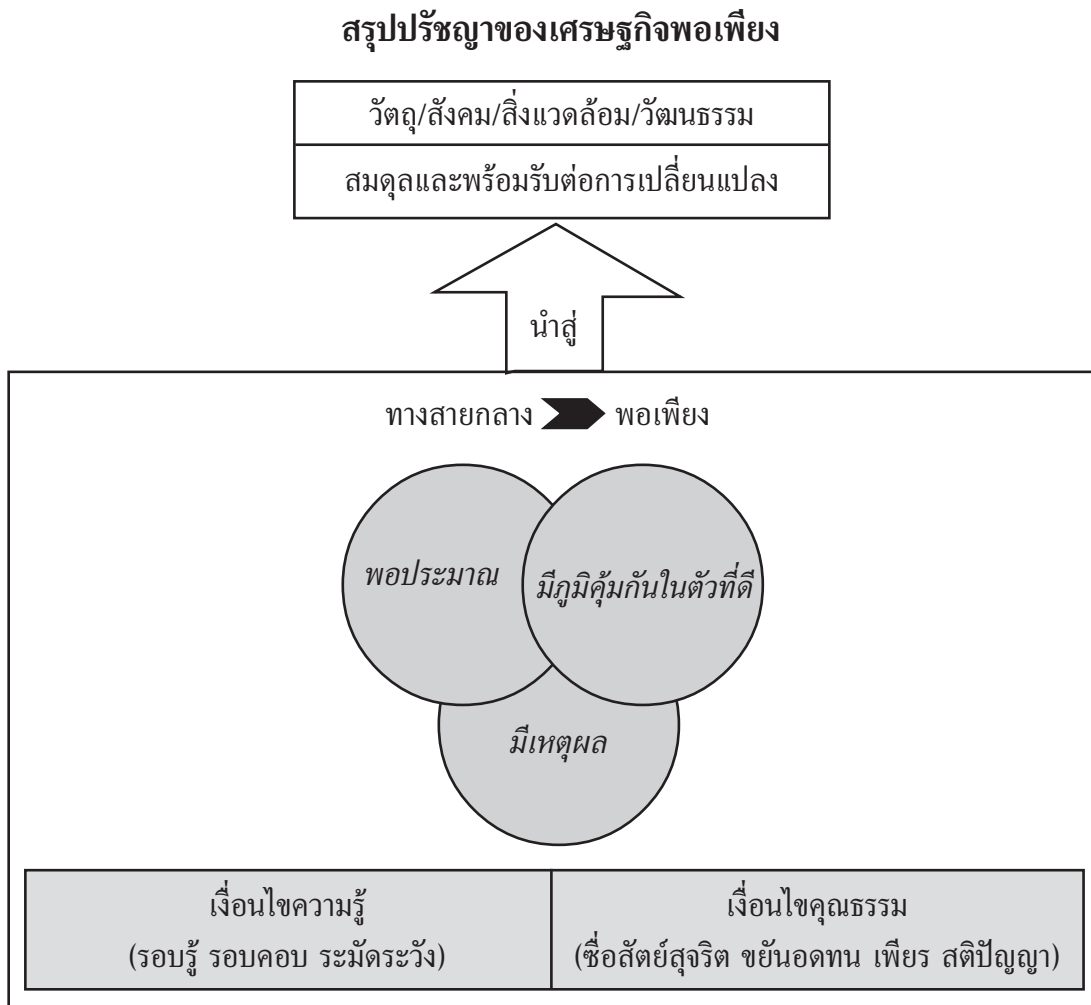
การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

บ.

แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

ก. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิด

เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

เป้าหมาย

มุ่งให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักการ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพอควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

เงื่อนไขความรู้ (คู่คุณธรรม)

จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

ข. เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

เศรษฐกิจพอเพียง

คุณธรรมนำความรู้

การบริหารสถานศึกษา

- * จัดสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างพอเพียง
- * สร้างวัฒนธรรมองค์กร
- * ใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง
- * ปลุกฝังให้เป็นวิถีชีวิตเรียนรู้
- * ชุมชนสัมพันธ์

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

- * กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นปี (รายวิชาพื้นฐาน)
- * จัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้
- * จัดกิจกรรมการเรียนรู้
- * จัดทำสื่อ/แหล่งการเรียนรู้
- * จัดทำเครื่องมือวัด/ประเมินผล
- * เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แนะแนว

- * ให้บริการแนะแนว
- * ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมนักเรียน

- * ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด
- * ผู้บำเพ็ญประโยชน์
- * โครงการ
- * ชมรม ชุมชน ฯลฯ

กิจกรรมเพื่อสังคม/จิตสาธารณะ

เน้นการมีส่วนร่วม

การเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน

แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในโรงเรียน

การบริหารจัดการ

กำหนดเป็นนโยบาย

- * วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ แผนปฏิบัติการ
- * งานวิชาการ งบประมาณ บุคคล บริหารทั่วไป ชุมชนสัมพันธ์
- * นำหลักทรงงานมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา
- * เน้นการบริหารทรัพยากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วม รู้รักสามัคคี ไม่ประมาท

หลักสูตรการเรียนการสอน

สอนวิชา “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามมาตรฐาน ส 3.1 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้ จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม/หลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงวิเคราะห์เพื่อกำหนดรายวิชา

การเรียนการสอน

จัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้ หรือสื่อการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

แหล่งการเรียนรู้

สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพัฒนาและจัดการแหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ลักษณะของกิจกรรม

- * ต่อยอดหรือพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับภูมิสังคม/บริบท
- * ดำเนินการหลักสูตรโดยผู้เรียนด้วยความสมัครใจโดยมีครูช่วยสนับสนุน
- * ผู้เรียนใช้หลักคิด/หลักปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักวิชาการอย่างสมเหตุสมผล
- * มีการวางแผนอย่างรอบคอบ คำนึงถึงความเสี่ยงต่าง ๆ
- * ส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรม

ตัวอย่าง

- * มีวินัยในการใช้จ่าย
- * ประหยัด/การออม
- * พึ่งตนเองในการผลิตหรือสร้างรายได้
- * เห็นค่าการอยู่ร่วมกันในสังคม
- * ช่วยเหลือสังคม/ชุมชน
- * รักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- * ร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- * สืบสานวัฒนธรรม/ประเพณีไทย
- * ส่งเสริมปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนา
- * ร่วมสร้างความสามัคคี ฯลฯ

ค. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สถานศึกษาควรมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่อย่างพอเพียง

1. มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- 1.1 มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจทั่วไป
- 1.3 เห็นประโยชน์และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาตนเอง/พัฒนากลุ่ม/โรงเรียน/ชุมชน และพัฒนาสังคมโดยรวม

2. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- 2.1 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับภูมิสังคมต่าง ๆ เช่น การผลิตและจำหน่ายสินค้า การให้บริการ การดำเนินธุรกิจขนาดต่าง ๆ การใช้จ่าย และการออม การเกษตร ฯลฯ เพื่อให้สามารถอุ้มชูตัวเองและครอบครัวได้
- 2.2 มีทักษะ ค่านิยม และจริยธรรมเบื้องต้นที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูล ไม่เบียดเบียน นำไปสู่ความสันติสุข และรู้จักสามัคคี
- 2.3 ใช้และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์และความสุขอย่างยั่งยืน
- 2.4 สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น หวงแหนทรัพย์สินสมบัติของชาติ รักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย

3. ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- 3.1 ปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักการประมาณตน รู้จักศักยภาพของตนที่มีอยู่ และรู้จักสภาพแวดล้อมของชุมชน/สังคมที่อยู่อาศัย
- 3.2 ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของความถูกต้อง โดยใช้สติปัญญา มีความรอบรู้และรอบคอบในการคิด พูด ทำ โดยยึดหลักทางสายกลางในการปฏิบัติ
- 3.3 มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ภายใต้อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์
- 3.4 มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง
- 3.5 ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร แบ่งปัน มีสติปัญญา มีวินัย พึ่งตนเอง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูล มีความรับผิดชอบ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

**เป้าหมาย นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง
สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ**

อยู่อย่างพอเพียง

ด้านวัฒนธรรม

สร้างความรู้ความเข้าใจ/เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ ความเป็นไทย

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปลูกฝังจิตสำนึกรักษ์ธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม

ด้านสังคม

ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อ/แบ่งปัน/ไม่เบียดเบียน

ด้านวัตถุ

ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักใช้วัตถุ/สิ่งของ/ทรัพยากรอย่างพอเพียง

ภาพความสำเร็จ

1. **สถานศึกษา** นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาจัดการศึกษาและดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน/สังคม

2. **ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง** มีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. **นักเรียน** มีความรู้ ทักษะ ปฏิบัติตน และดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่อย่างพอเพียง”

4. **ผู้ปกครอง ชุมชน** ดำเนินชีวิตและมีการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ง. แนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง”

1. **การพัฒนาหลักสูตร** มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1.1 สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

1.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุง เพิ่มเติม หรือจัดทำสาระการเรียนรู้ หน่วยการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นตามข้อ 1.2

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นความพอเพียงระดับตนเองและครอบครัว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เน้นความพอเพียงระดับโรงเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นความพอเพียงระดับชุมชน/จังหวัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-9 เน้นความพอเพียงระดับประเทศชาติภายใต้โลกาภิวัตน์

2. **การจัดการเรียนการสอน**

สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ฯลฯ ที่เริ่มจากชีวิตประจำวันและเชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ทั้งในรูปของการจัดทำโครงการ โครงงาน และอื่น ๆ ทั้งการศึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่ม

2.3 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ความรู้ (Knowledge)
- 2) ทักษะกระบวนการ (Process)
- 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

การเขียนแผนแบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

* ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข) ในการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง”

* ยึดสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นหลัก เพราะสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะมีหัวข้อและเนื้อหาชัดเจนที่สอดแทรกความคิด/คุณค่า/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลงไปได้

* ยุทธศาสตร์การสอนของครู สอดแทรกคุณธรรม วินัย ความรับผิดชอบ การคำนึงถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่น/สังคมรอบตัว สภาพแวดล้อมทางวัตถุและธรรมชาติ ความภูมิใจในวัฒนธรรมไทย

* เน้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วม วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวอย่างเป็นเหตุเป็นผล รอบคอบ โดยครูค่อยชักจูงให้คิดแบบโยนิโสมนสิการ และสร้างบรรยากาศให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แนะนำ ท้าวดึงกันด้วยความจริงใจ

การสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

- จัดกิจกรรมหลากหลาย
- เรียนรู้จากธรรมชาติ
- สร้างจุดเด่นซ่อมจุดด้อย
- ใส่ใจนักเรียนเป็นรายบุคคล
- จินตนาการ
- สร้างวินัย
- ทำงานเป็นกลุ่ม
- ปลูกฝังคุณธรรม
- จัดสภาพแวดล้อมจิตใจ
- ฝึกการพึ่งตนเองตามวัย
- นักเรียนมีส่วนร่วม
- เน้นกระบวนการเรียนรู้
- เรียนรู้จากสถานการณ์จริง

3. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังหล่อหลอมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความร่มรื่น ประโยชน์ใช้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

3.2 กำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถานศึกษาที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพธรรมเนียมปฏิบัติ กฎกติกาของสังคมส่วนรวม เช่น การมีวินัย การเข้าคิว การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ฯลฯ

3.3 ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติกิจทางศาสนา การฝึกอบรมจิต การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริมผู้กระทำความดี การส่งเสริมการแข่งขัน การช่วยเหลือกัน และกัน ฯลฯ

3.4 ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดประกวดในรูปแบบต่าง ๆ การหาความรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีอื่น ๆ

3.5 ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

3.6 จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ห้องเรียนแห่งความพอเพียง

ตัวอย่างการบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการเรียนรู้

เรียนรู้จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

- ศึกษาพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการดำรงชีวิต/หลักธรรม
- ให้ศึกษาหลักการทรงงาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
- นำเสนอพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- แนะนำให้รู้จักแก้ปัญหาในชีวิตโดยยึดพระราชดำรัส

พึ่งตนเอง

- โครงการเกษตรผสมผสาน
- โครงการปลูกพืชสมุนไพร/ทำน้ำสมุนไพร
- ปลูกพืชไร่นาโดยใช้เศษผ้า ฯลฯ
- ทำน้ำยาล้างจาน
- ปลูกข้าวโพดทุกวัน มีกินทั้งปี

การประหยัด

- ทำใบงานโดยใช้เอกสารหน้าเดียว
- เรียนรู้เรื่องประหยัดพลังงาน
- ประกวดบิลค่าน้ำ/ค่าไฟ
- ลดขยะในห้องเรียน

ครูต้นแบบ

- การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง
- เป็นต้นแบบในเรื่องความประหยัดและช่วยเหลือสังคม

การช่วยเหลือสังคม/แบ่งปัน

- สอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกัน เพื่อปลูกฝังให้เด็กช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ให้ความช่วยเหลือชุมชน
- อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
 - *นักสืบสายน้ำ
 - *เฝ้าระวังลุ่มน้ำ/ป่าชายเลน
- โต๊ะเรียนเพื่อน้อง

เพิ่มรายได้

- สหกรณ์ร่วมใจ
- ทำผลิตภัณฑ์ OTOP จากสมุนไพรพื้นบ้าน
- พัฒนาอาชีพ
 - *ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น
 - *เพิ่มคุณภาพสินค้า
 - *ลดต้นทุนการผลิต
- ธนาคารขยะรีไซเคิล

การแสดง

- ละคร
 - *ความสุขที่ยั่งยืน
 - *“เดินตามรอยพ่อ อยู่อย่างพอเพียง”

ส่งเสริมให้เข้าร่วมการประกวดต่าง ๆ

- เรียงความ
- ประกวดสื่อการเรียนการสอน
- แต่งคำประพันธ์/คำขวัญ

การเรียนรู้จากชุมชน

- กินอาหารท้องถิ่น/ตามฤดูกาล ช่วยให้สุขภาพดี อายุยืน
- การประกอบอาชีพพอมีพอกิน
- นำนักเรียนไปเรียนรู้วิถีชีวิตจริง
- ร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำบัญชี

การออมทรัพย์

4. การจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางดังนี้

4.1 ทบทวน ปรับปรุง พัฒนาโครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการ ให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

4.2 กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และปรับปรุง เพิ่มเติม หรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4.3 พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลงและการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 จัดระบบการนิเทศสถานศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

5. การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน ตามแนวทางดังนี้

- 5.1 ร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผน
- 5.2 ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร
- 5.3 ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดสภาพและบรรยากาศภายในสถานศึกษา
- 5.4 ส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาและที่บ้าน
- 5.5 ร่วมติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

6. การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สถานศึกษาควรจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

6.1 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก

- 1) ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน
- 3) การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน
- 4) ผลการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน

6.2 ติดตามและประเมินความเหมาะสมของการดำเนินการในกระบวนการ ขั้นตอน และกิจกรรมการดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การจัดระบบบริหารจัดการ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

6.3 จัดระบบการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ทั้งการรายงานภายในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณชน และการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ

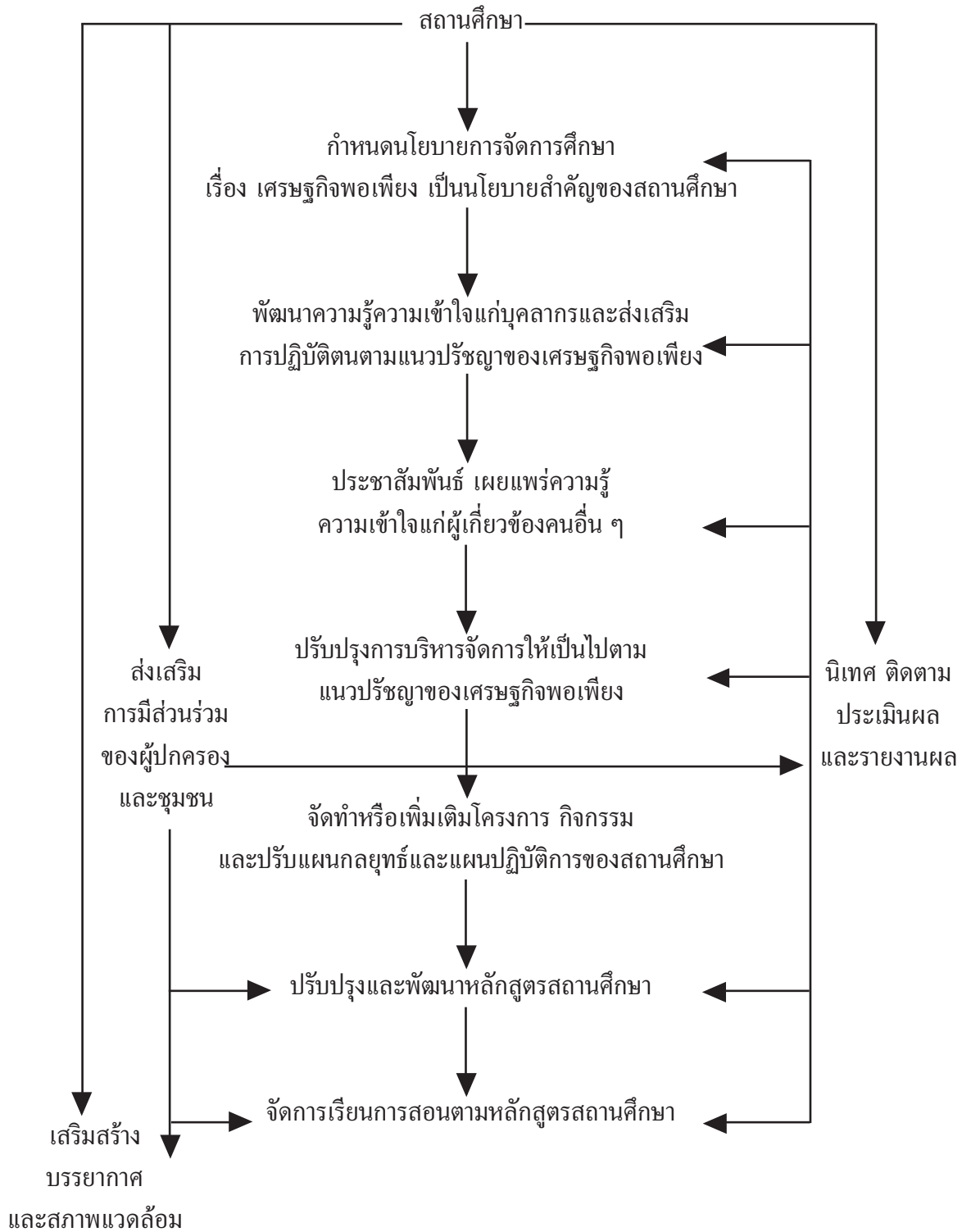
“คนที่น่าหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ได้ผล
มักจะมีคุณสมบัติที่เหมือนกันหลายอย่าง ได้แก่
ชอบที่จะทำงานหนัก มีความซื่อสัตย์ สนุกสนานกับการเรียนรู้
และการสร้างปัญญาให้เกิดกับตนเอง เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม
และการอยู่ร่วมกับระบบนิเวศวิทยาอย่างสมดุล คนเหล่านี้ไม่ใช่พวกวัตถุนิยม
แต่มีจะคำนึงหลักการบริโภคแบบยั่งยืน มีความเคารพธรรมชาติ
และเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน **โดยสรุป พวกเขามี**
จิตสำนึกและวิถีคิดในแบบฉบับเฉพาะ”

จ. ขั้นตอนในการดำเนินการ

การดำเนินการตามแนวการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา
2. พัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และส่งเสริมให้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
4. ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับปรุงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
6. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
7. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา
8. เสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
9. จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการ
10. ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน

ผังภาพขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

จ. ความเชื่อมโยงของแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

จากแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามประเด็นดังกล่าวข้างต้น เขียนเป็นแผนภาพ ซึ่งเป็นแผนภาพเชิงระบบที่แสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันได้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานศึกษาทุกด้าน

<p>การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรโดยบูรณาการ เนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p>	<p>การจัดการเรียนการสอนจัดการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของ ผู้เรียนโดย - พัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน - เน้นกิจกรรมการทดลองการปฏิบัติจริง ในชีวิตประจำวัน - วัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งด้าน ความรู้ ทักษะกระบวนการ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>คุณลักษณะของผู้เรียนอันพึงประสงค์ พัฒนาผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และดำเนิน ชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง - มีความรู้ความเข้าใจและตระหนัก ในความสำคัญของการดำเนินชีวิต ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการ ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง - ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตาม แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>
<p>การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนา ผู้เรียน - จัดอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม ให้ร่มรื่น เป็นแหล่งเรียนรู้ สะท้อน การอนุรักษ์สืบสานทรัพยากร ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย - ส่งเสริมการแสวงหาและเผยแพร่ ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง - ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ของบุคลากร - จัดโครงการส่งเสริมการดำเนินวิถีชีวิต ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>การจัดระบบบริหารจัดการตาม แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ปรับโครงสร้างและกระบวนการบริหาร ให้สอดคล้องกับแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง - กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ - พัฒนาคณาจารย์ด้านความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติตนตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง - จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษา</p>	
<p style="text-align: center;">การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>ดำเนินการ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล - ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลการทดสอบ ผลงาน การปฏิบัติกิจกรรม การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน - ติดตามและประเมินผลความเหมาะสมของการดำเนินงานแต่ละด้าน - รายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษาเป็นระยะ ๆ ทั้งการรายงานภายในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณชน และการรายงาน ต่อหน่วยงานต้นสังกัด</p>		

ค.

ตามรอยพ่อ

ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนเองของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

1

หลักพอเพียง

คือ หลักพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นับเป็นเวลากว่าสามทศวรรษแล้วที่คำว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)” ได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวาง เพื่ออธิบายความหมายเกี่ยวกับอนาคตของสังคมมนุษย์และโลกที่มนุษย์อาศัยอยู่ร่วมกัน แต่แม้ในปัจจุบันก็ยังคงมีความพยายามอย่างต่อเนื่อง ที่จะหาแนวทาง และกลไกวิธีการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สาเหตุสำคัญประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะสังคมโดยรวมยังไม่สามารถมองเห็นถึงเหตุและปัจจัยสำคัญ ที่จะทำให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการปรับเปลี่ยนวิถีการพัฒนา ที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนได้อย่างจริงจัง ทำให้เรื่องนี้เป็นประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่นักวิชาการและนักพัฒนาทั่วโลก ยังขบคิด หาวิธีเสวนากันว่า จะทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืนเกิดขึ้นจริง ๆ ได้อย่างไร

แนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แปรเปลี่ยนมาจากคำนิยามของ World Commission on Environment and Development (1983) ซึ่งได้เสนอแนะว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ รูปแบบของการพัฒนา ที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอม ยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง”

สำหรับประเทศไทยนั้น ได้นำเสนอคำนิยามของการพัฒนาที่ยั่งยืนจากมุมมองของประเทศไทย ในการประชุมสุดยอดของโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน ณ นครโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศแอฟริกาใต้ เมื่อเดือนกันยายน 2545 ว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย เป็นการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุก ๆ ด้านอย่างสมดุล บนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม ด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเท่าเทียม” ซึ่งเป็นข้อเสนอที่มีพื้นฐานมาจากหลัก **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ที่รัฐบาลได้อัญเชิญมาเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาและบริหารประเทศตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ชาวโลก ทั้งนักวิชาการและนักพัฒนา กำลังปรึกษาหารือ ถกเถียงกัน เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่จะนำไปสู่ความยั่งยืน โดยจุดเด่นของหลักปรัชญาที่เพิ่มวิสัยทัศน์ มุมมองใหม่ ที่จำเป็นในการทำให้เกิดวิถีการพัฒนามุ่งสู่ความยั่งยืน มี 4 ประการ คือ

(1) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลโดยเสนอแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการ**ใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนา** ที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งในระดับบุคคล องค์กร หน่วยงาน ตลอดจนจนถึงรัฐบาล ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างสมดุล ทั้งทรัพยากรทางกายภาพ ที่เป็นวัตถุดิบทุน ระบบนิเวศวิทยาต่าง ๆ ไปจนถึงทรัพยากรทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ ค่านิยม และการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลง (Dynamic balance) มากกว่า การที่จะมุ่งขยายการเจริญเติบโตให้มากขึ้นเพียงมิติเดียว ดังที่เคยดำเนินมาในอดีต

(2) การให้ความสำคัญกับเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนา ที่มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวม เนื่องจากลักษณะการมองโลก อย่างเป็นองค์รวมของปรัชญาฯ จึงให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงสัมพันธ์ของมนุษย์กับสรรพสิ่ง (คนกับวัตถุ/คนกับคน/คนกับธรรมชาติ/และคนรุ่นต่าง ๆ ที่สืบทอดชนชาติต่อ ๆ กันมา) จากมุมมององค์รวมดังกล่าว ทำให้ปรัชญาฯ นี้มองว่าการกระทำของแต่ละบุคคล ในที่สุดแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวมไม่ช้าก็เร็ว และไม่มากนักน้อย ฉะนั้น แต่ละคนจึงควรใส่ใจที่จะกำหนดเป้าหมายย่อยส่วนบุคคลในทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมและในขั้นปฏิบัติ แต่ละบุคคลควรดำเนินภารกิจตนให้ดีที่สุด เพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ภายใต้บริบทและข้อจำกัดของแต่ละคน (Think global, act local.) เพื่อให้เกิดทั้งประโยชน์ตนเองและประโยชน์ส่วนรวมไปพร้อมกัน

(3) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ก้าวหน้าอย่างมั่นคง โดยเริ่มจากการพัฒนาฐานรากของสังคม (Foundation) คือ การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระดับครอบครัวให้เข้มแข็ง พออยู่พอกิน สามารถพึ่งตนเองได้ระดับหนึ่งก่อน แล้วจึงเพิ่มระดับการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน (step-by-step development) เช่น การพัฒนากลุ่มอาชีพ การจัดการระบบการออม และสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ ไปจนถึงการพัฒนาในระดับเครือข่าย ที่ขยายสู่สังคมและประเทศชาติ ในที่สุด ซึ่งการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยเริ่มจากรากฐานนี้จะทำให้ผลพวงที่เกิดจากการพัฒนาตกถึงแก่ประชาชนส่วนใหญ่โดยตรง และเป็นแนวทางการพัฒนาที่ไม่เสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตล้มละลายทั้งในระบบ อย่างที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ ประเทศ

(4) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ (Quality of people) โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีคุณธรรม กำกับความรู้ในการดำเนินชีวิต จึงจะสามารถทำให้เกิดวิถีการพัฒนามุ่งสู่ความยั่งยืนได้ เพราะคนที่มีคุณภาพจะสามารถใช้สติปัญญาในทางที่ถูกต้อง เป็นเหตุเป็นผลและใส่ใจเรียนรู้ คิดค้น ปรับปรุง วิธีการ แนวทางการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสม สมดุล และป้องกันแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้เกิดผลดีขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งต่อตนเองและสังคมโดยรวม ในขณะเดียวกัน ซึ่งในที่สุดก็จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนนั่นเอง

หลังจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ 2540 ประเทศไทยได้บทเรียนที่มีผลมาจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล และขาดเสถียรภาพ ชาติความมั่นใจในการพัฒนาคุณภาพคนในทุกระดับอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จนสภาวะวิกฤตส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ ของประชาชนในวงกว้าง จากบทเรียนในครั้งนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงได้กำหนดให้ รัฐบาลต้องบริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ อย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ ในภาพรวม เป็นสำคัญ (มาตรา 78 วรรค 1) รวมถึงรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (มาตรา 83)

ในปัจจุบัน หน่วยงานราชการ องค์กรภาคเอกชน ชุมชน สถานศึกษา ประชาชนทั่วไป ฯลฯ ได้เริ่มน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการปฏิบัติภารกิจ ดำเนินธุรกิจ พัฒนาอาชีพ และดำเนินชีวิตกันอย่างกว้างขวาง และไม่ใช่แต่เฉพาะชาวไทยเท่านั้น ที่ควรยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต หรือ ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ ชาวโลกทุกคนก็สามารถใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทำให้เกิดประโยชน์และความสุขในการดำเนินชีวิตได้เช่นเดียวกัน ดังคำกล่าวประกาศราชสดุดีของ นายโคฟี อันนัน อดีตเลขาธิการสหประชาชาติ ในครั้งที่ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล “ความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์” แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2549 ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ความตอนหนึ่งว่า

“...ด้วยพระปรีชาสามารถในการเป็นนักคิดของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทำให้นานาประเทศตื่นตัวในการ ปรับรูปแบบการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวทางพระราชปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ชี้แนวทางการพัฒนา ที่เน้น ความพอประมาณ การบริโภคด้วยสำนึกในคุณธรรม ความรับผิดชอบอย่างเป็นเหตุเป็นผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอที่จะต้านทานและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งในพระราชปรัชญานี้เป็นคุณูปการยิ่งต่อการพัฒนา ในยุคปัจจุบัน ที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากกระแสโลกาภิวัตน์ และด้วยพระราชปรัชญาดังกล่าวนี้ สหประชาชาติจึงมุ่งเน้นเพียรพยายามที่จะส่งเสริมแนวทางการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญต่อคน และความอยู่ดีมีสุข ของประชาชนอย่างยั่งยืน เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

รางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์นี้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีปณิธานที่จะส่งเสริมประสพการณ์และ แนวทางปฏิบัติในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอันทรงคุณค่าอย่างหาที่สุดมิได้ของพระองค์ท่านมาช่วยจุดประกาย แนวความคิดสู่นานาชาติ ในโอกาสนี้ข้าพระพุทธเจ้ามีความปลื้มปิติและภาคภูมิใจ ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความสำเร็จ สูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ แต่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท”

บทความนี้จะกล่าวถึงคุณลักษณะเด่นของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม ประเทศชาติให้เกิดผลอย่างยั่งยืนโดยเน้นที่การพัฒนาที่สมดุล การพัฒนาที่ก้าวหน้าไปอย่างมั่นคงโดยเริ่ม จากรากฐานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน การกำหนดเป้าหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และการพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรม กำกับความรู้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถอุ้มชูตัวเองได้อย่างเต็มภาคภูมิ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นหัวใจหลักของการใช้ ชีวิตพอเพียงตามรอยพ่อ

2

ชีวิตพอเพียง คือ ชีวิตที่ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัส ชี้นำแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลและลึกซึ้งยิ่งกว่านักพัฒนาหรือนักวิชาการใด ๆ จะมีสติปัญญาเสมอเหมือนได้ ดังพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระองค์ นับตั้งแต่ปี 2516 เป็นต้นมา ที่ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขปัญญาต่าง ๆ เพื่อให้รอดพ้นวิกฤต และแนวทางการพัฒนาให้ก้าวหน้า

ไปอย่างเป็นขั้นตอน บนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง มีคุณธรรมกำกับความรู้ เพื่อให้คนส่วนใหญ่พออยู่พอกิน พอมีพอใช้ และทำให้สังคมเจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุล ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มากับการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นทั้งหลักคิดและแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคล และองค์กรในทุกระดับ โดยคำนึงถึง 3 หลักการ ได้แก่ (1) ความพอประมาณกับศักยภาพของตนเองและสถานะแวดล้อมตามความเป็นจริง (2) ความมีเหตุมีผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง และ (3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง คือ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต ที่ต้องประสพกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตลอดเวลา และการที่จะคิด พูด ทำ อย่างพอเพียงได้นั้น จำเป็นต้องใช้ความรู้ต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของจิตใจ และการดำเนินชีวิต คือสามารถรู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี ละอายที่จะทำความชั่ว เกรงกลัวต่อผลการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ตามทำนองคลองธรรม ใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ในการทำอะไรที่ไม่เบียดเบียน หรือก่อโทษ ให้เกิดกับผู้อื่นหรือสังคม เห็นคุณค่าของการแบ่งปัน ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่นและชีวิตอื่น ๆ ของสังคม ให้มีความสามัคคี มีความเพียรที่จะร่วมสร้างสรรค์พลังในทางบวก อันเนื่องจากจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่สุด และยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ เศรษฐกิจ ด้านสังคม ชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมต่าง ๆ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือหลักพอเพียง เป็นหลักการดำเนินชีวิตตามแนวทางสายกลาง ที่ไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง เป็นวิธีการเน้นการรักษาความสมดุลในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ บนพื้นฐานของความเป็นจริง ความถูกต้องอย่างเป็นเหตุเป็นผล และไม่ประมาท ไม่เสี้ง เป็นหลักการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย ซึ่งมีพื้นฐานตั้งอยู่บนคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา อันเป็นคำสอนที่เป็นสากล ทนสมัยตลอดเวลา เพราะเป็นคำสอน ให้มนุษย์สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย แม้ในปัจจุบัน ในการปฏิบัติตนในทุกมิติชีวิต ทุกภาคส่วน และทุกด้านการพัฒนา เพื่อสังคมส่วนรวมจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และเจริญก้าวหน้าไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

การใช้ชีวิตตามหลักพอเพียง หรือชีวิตพอเพียงนั้น หากมีความเข้าใจองค์ประกอบพื้นฐานของหลักปรัชญาฯ อย่างถูกต้องและชัดเจน ก็สามารถนำไปปรับใช้ได้ สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความสุขได้

2.1 ความพอเพียงของทรัพยากรด้านต่าง ๆ

ในการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

ในขณะที่หลักเศรษฐศาสตร์ หรือทฤษฎีการพัฒนาทั่วไป ให้ความสำคัญกับทุน (Capital) ทรัพยากรมนุษย์ (Labour) และเทคโนโลยี (Technology) ในการเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตและบริการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและในช่วงทศวรรษ 2520 นักพัฒนาและนักวิชาการ ก็ได้เพิ่มทรัพยากรธรรมชาติ (Natural resources) เข้าไปเป็นอีกส่วนประกอบหนึ่งของปัจจัยการผลิต ซึ่งผลมาจากกระแสความสนใจการพัฒนาที่ยั่งยืนในโลก และต่อมาหลังจากที่ธนาคารโลกได้ให้ความสำคัญพิเศษในเรื่องทุนทางสังคม (Social capital) โดยได้รับอิทธิพลทางความคิด จากบทความที่มีชื่อเสียงของ Robert D. Putnam (1995) ปัจจัยทางด้านสังคมก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่วงการพัฒนา ให้ความสำคัญ

กรอบแนวคิดภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เพิ่มอีกปัจจัยหนึ่ง คือปัจจัยทางด้าน วัฒนธรรม เพื่อให้วงการพัฒนาได้ตระหนักถึงความสำคัญโดยเน้นการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบใน 4 ด้าน ได้แก่ วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมอย่างเป็นองค์รวม คือไม่แยกส่วนแต่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ตามหลักอภิปรัชญาของพระพุทธศาสนา องค์ประกอบทั้ง 4 ด้านเป็นทั้งปัจจัยที่ใช้ในกระบวนการผลิต การบริหาร และในขณะเดียวกันก็เป็นปัจจัยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา จึงกล่าวได้ว่า คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา คือ ทั้งเป็นผู้กระทำและได้รับผลของการกระทำจากการมีปฏิสัมพันธ์กับองค์ประกอบเหล่านี้ รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ มีดังนี้

(1) **วัตถุ** หมายถึง วัตถุต่าง ๆ เชิงกายภาพที่มนุษย์สร้าง หรือประดิษฐ์ขึ้น เช่น วัตถุดิบ สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ไม้สอย อาหาร เสื้อผ้าอาภรณ์ ที่อยู่อาศัยต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะผลิตไว้ใช้เองได้ หรือใช้วิธีแลกเปลี่ยนกันดังเช่นในอดีต ในยุคปัจจุบันก็สามารถซื้อหามาเพื่อบริโภคได้โดยเงินทุน องค์ประกอบนี้จึงเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ หรือเงินทุน (ในความหมายแคบ) เป็นหลัก แต่ในกระบวนการผลิตวัตถุดิบต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นปัจจัยประกอบร่วมด้วย

(2) **สิ่งแวดล้อม** รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน สังคม ประเทศชาติ และโลกโดยรวม ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดิน น้ำ ป่า แร่ธาตุ ความหลากหลายทางชีวภาพ ความเป็นปกติของภูมิอากาศ กระแส/ทิศทางลม คลื่น พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาตินี้นอกจากจะเป็นปัจจัยในการผลิตและการบริการแล้ว ยังเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิต และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตทั้งหลายบนโลก การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรเป็นไปด้วยความเคารพ และระมัดระวัง ด้วยความรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลัง ที่จำเป็นต้องพึ่งพิงทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้ในการดำรงชีวิตเช่นกัน

(3) **สังคม** หมายถึง สภาพการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ความสัมพันธ์ของคนในสังคม เช่น การไว้วางใจกัน การช่วยเหลือ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีวินัย เคารพกฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกาการอยู่ร่วมกัน ในสังคมอย่างเคร่งครัด การมีกฎหมาย และระบบยุติธรรม ที่เชื่อถือได้ว่าเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ การมีความผูกพัน รักใคร่ สามัคคี ประองคองของหมู่คณะและคนในสังคม การมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็ง เช่น ครอบครัวอบอุ่น เครือญาติ สามัคคี การจัดระบบสวัสดิการทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในยามวิกฤติให้สมาชิกในสังคม เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะมีตัวอย่างให้เห็นอยู่มากมายในหลาย ๆ ประเทศ ทั้งในอดีตและปัจจุบันว่า ปัจจัยทางด้านสังคมเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา เพราะการพัฒนาไม่ว่าจะด้านใด ๆ จะไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดีหรือราบรื่น หรือไม่สามารถนำมาซึ่งประโยชน์และความสุขอย่างต่อเนื่องได้หากสังคมอ่อนแอ พื้นฐานจิตใจของคนในสังคมไม่ตั้งอยู่บนหลักศีลธรรม กฎหมายไม่ศักดิ์สิทธิ์ คนไม่สามัคคีกัน เป็นต้น

(4) **วัฒนธรรม** หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตและการดำรงชีวิต ซึ่งรวมถึงความเชื่อ ศาสนา ระบบคุณค่าภูมิปัญญา การประกอบอาชีพ วัฒนธรรมการกิน อาหารพื้นเมือง การอยู่ของผู้คน การรักษาสุขภาพ การแต่งตัว ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ การแสดง โบราณสถานต่าง ๆ เป็นต้น วัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างมากในการบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ความเป็นตัวตน การดำรงอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายอย่างมีศักดิ์ศรี นอกจากวัฒนธรรมจะเป็นต้นทุนสำคัญที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ทั้งในการผลิต การให้บริการเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณลักษณะเฉพาะ (Product identity/differentiation) แล้ว ในระยะยาวการพัฒนาที่สมดุลนั้น ควรสอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่ ค่านิยม ความเชื่อของคนในท้องถิ่น แล้วจึงค่อย ๆ ต่อยอดพัฒนา ปรับปรุงให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้วิถีการพัฒนา สร้างความแตกแยก หรือความแปลกแยกขึ้นในสังคม และในขณะเดียวกันก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาที่ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น/ชุมชน/ชนชาติไม่ให้อ่อนแอลงไป

นักวิชาการทางด้านเศรษฐศาสตร์วัฒนธรรม (ฉัตรทิพย์ 2542) แสดงความเห็นในเรื่องนี้โดยสรุปว่า “...สินทรัพย์ของประเทศนั้น ไม่ใช่สิ่งของที่จับต้องได้อย่างเดียว แต่คือประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม คุณค่า และปัญญาของชาวไทยเรา ไทยเป็นประเทศที่ร่ำรวยทางประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรมอันเก่าแก่ อุดมด้วยน้ำใจไมตรี และมีขนบธรรมเนียมสืบเนื่องมายาวนาน ชุมชนคือทรัพย์สินที่มีค่าสูงยิ่งของประเทศ คือ รากฐานของเศรษฐกิจแห่งชาติ...” นอกจากนี้แล้ว ในปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Declaration) ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติต่างก็ตกลงกันที่จะให้ความสำคัญต่อการให้เกียรติ และเคารพวัฒนธรรมที่แตกต่าง เนื่องจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นสมบัติที่มีคุณค่ายิ่งของมนุษยชาติ (*“Human beings must respect one other, in all their diversity of belief, culture and language. Differences within and between societies should be neither feared nor repressed. But cherished as a precious asset of humanity.”-United Nations, 2000*)

2.2 ใช้หลักพอเพียง 3 หลักการ เพื่อจัดการทรัพยากรอย่างสมดุล

ได้ดังกล่าวข้างต้นแล้วว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นทั้งหลักคิดและแนวทางปฏิบัติตน โดยยึด 3 หลักการ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว การบริหารจัดการทรัพยากร ที่มีค่าทั้ง 4 ด้าน ให้เป็นไปอย่างสมดุล เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ก็ต้องยึด 3 หลักการนี้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ และการกระทำ ดังนี้

(1) **ความพอประมาณ** หมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนเดิมของตนเอง หรือภายในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนที่จะแสวงหาทรัพยากร แหล่งทุน วัตถุดิบ หรือสิ่งของ บริการต่าง ๆ จากภายนอก จึงจะเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างพอเหมาะพอควรกับสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรม ในแต่ละท้องถิ่น-ภูมิสังคม-เป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจากภายในโดยสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น ชุมชนก่อน แล้วจึงค่อยขยายเชื่อมโยงกับภายนอกอย่างเป็นขั้นตอนตามความจำเป็น

ส่วนการใช้ทรัพยากรนั้น ก็ต้องคำนึงถึงความจำเป็นสถานะของตนเอง สถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยรักษาระดับความพอประมาณไม่มาก เกิดศักยภาพ และก็ต้องไม่น้อยเกินไปจนขาดแคลน หรือ ไม่เพียงพอที่จะดำเนินการให้เกิดประโยชน์ได้ โดยการใช้อย่างมีธรรมาภิบาล รู้คุณค่า ดูแลรักษา พัฒนาต่อยอด ให้เพิ่มพูน และดียิ่ง ๆ ขึ้น ซึ่งการจะตัดสินใจอยู่ในระดับพอประมาณนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ และจำเป็นต้องใช้ ทั้ง 4 ด้าน ตามที่กล่าวข้างต้น โดยอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ ในการวางแผนและตัดสินใจ และต้องอยู่บนพื้นฐาน ของคุณธรรมด้วย เช่น ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน และไม่ทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานความซื่อสัตย์สุจริต เป็นต้น

(2) **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของ ความถูกต้อง ความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ค่านิยมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวมอย่างรอบคอบ

การคิดพิจารณาแยกแยะให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของเหตุปัจจัยต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็น ระบบ จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อย และเช่นเดียวกันการที่จะวางแผนดำเนินการ หรือจะทำอะไรอย่างสมเหตุสมผลได้นั้น ต้องอาศัยความรอบรู้ มีความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ที่จะจัดเก็บข้อมูล อย่างเป็นระบบ และแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ มีความรอบคอบในการคิดพิจารณา ตัดสินใจ โดยใช้สติปัญญา ด้วยความตั้งมั่นของจิตที่มีคุณภาในทางที่ถูกที่ควร

(3) **การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ทันที่ กล่าวโดยย่อ คือ การที่เห็นว่าทุกอย่างไม่แน่นอน มีความเป็นไปได้ที่จะแปรปรวน ผันผวน เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ฉะนั้น การที่จะทำอะไรก็ตามต้องไม่เสี่ยง ไม่ประมาท คิดถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น แล้วเตรียมตนเอง และผู้เกี่ยวข้องให้มีภูมิคุ้มกันที่คุ้มกันตัวเองได้ เตรียมวิธีการทำงานในรูปแบบต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะรับมือกับ เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จะได้สามารถดำเนินการกิจต่อไปได้โดยไม่ชุลคุชลัก ต้องหยุดชะงักกลางคัน และนำมาซึ่ง ความต่อเนื่องของการพัฒนาในระยะยาว

2.3 มุ่งพัฒนาให้มั่นคง เริ่มจากสร้างฐานรากที่เข้มแข็งและก้าวหน้าไปอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

เนื่องจากพื้นฐานประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมประชากรส่วนใหญ่ต้องพึ่งพิงการผลิต ภาคเกษตรเพื่อการดำรงชีวิต เมื่อประเทศไทยเริ่มเข้าสู่ยุคพัฒนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงมีความห่วงใย เกษตรกรรายย่อย ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศว่าจะถูกละเลยจากยุทธศาสตร์การพัฒนา และกลายเป็นเหยื่อ

ของการพัฒนาไปใช้ให้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงได้ทรงทำการค้นคว้าทดลองโครงการด้านเกษตรหลายโครงการในพื้นที่บริเวณรอบ ๆ พระราชวังสวนจิตรลดา โดยมุ่งเน้นอยู่ที่การค้นคว้าเทคโนโลยี ตลอดจนวิธีการที่เหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับเกษตรกรรายย่อยในประเทศไทยซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกว่า 3,000 โครงการทั่วประเทศ

แม้ว่าโครงการพระราชดำริเหล่านี้จะมีความหลากหลายแตกต่างกันไป แต่จุดเน้นที่สำคัญคือ การทำเกษตรในระดับครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ในขั้นต้นซึ่งจะเป็นรากฐานทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในที่สุด กล่าวคือ ทำให้ครอบครัวเกษตรกรสามารถอยู่ได้อย่างพออยู่พอกิน และลดความเสี่ยงจากต้องพึ่งพาน้ำฝนที่มีความไม่แน่นอน และจากการปลูกพืชเพียงไม่กี่ชนิด รวมทั้งมีความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาด ซึ่งต่อมาในปี 2537 แนวพระราชดำรินี้ได้พัฒนามาเป็นทฤษฎีใหม่ 3 ขั้นตอน ที่พระองค์ได้ทรงแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของการพัฒนาจากระดับฐานรากให้มั่นคงอย่างเป็นขั้นตอนในภาคเกษตร ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นแนวทางการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในระดับครอบครัว ที่สอดคล้องกับระบบนิเวศวิทยา เพื่อให้พออยู่พอกิน สมควรแก่สภาพ ในระดับที่ประหยัดและเลี้ยงครอบครัวได้ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน เพื่อ (1) ขุดบ่อสำหรับเก็บน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้งและใช้เลี้ยงปลา (2) ปลูกข้าวให้พอเพียงสำหรับการบริโภคในครอบครัวตลอดทั้งปี (3) ปลูกไม้ยืนต้น สวนผลไม้ และพืชผลอื่น ๆ และ (4) ไร่เป็นบริเวณที่อยู่อาศัย ปลูกพืชสวนครัว และเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน โดยมีการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การควบคุมวัชพืช ตลอดจนการควบคุมแมลงศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติทั้งหมด เป็นระบบการผลิตที่เน้นการเกื้อกูลกันระหว่างสัตว์เลี้ยงและพืชผล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถนำไปปรับใช้ได้ในทุกภูมิภาคให้เหมาะสมกับสภาพของดิน น้ำ และชนิดของพืช ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละแห่ง แนวทางการจัดสรรทรัพยากรที่หลากหลายในลักษณะที่เกื้อกูลกันตามหลักธรรมชาติดังกล่าวนี้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในภาคเกษตรของไทยในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา เพราะหลีกเลี่ยงการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่ต้องพึ่งพาสารเคมีตลอดเวลาทำให้คุณภาพดินเสื่อม ทั้งยังได้ผลกำไรต่ำ และเสี่ยงกับความไม่แน่นอนของตลาด นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาของการขาดแคลนน้ำซึ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่ม จึงเป็นวิธีการที่จะทำให้เกษตรกรมีทั้งชีวิตมั่นคง สามารถเลี้ยงตัวเองได้ แต่พระองค์ก็ทรงยอมรับว่าทฤษฎีใหม่นี้ “ปฏิบัติลำบากเพราะผู้ที่ปฏิบัติต้องมีความเพียรและความอดทน” อย่างไรก็ดี การทำเกษตรในลักษณะนี้จะทำให้มีส่วนเกินของผลผลิตในระยะยาวมากกว่าความจำเป็นที่จะบริโภคภายในครอบครัว และส่วนเกินดังกล่าวสามารถนำไปแลกเปลี่ยนซื้อขายในตลาดท้องถิ่นทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 มีเป้าหมายอยู่ที่สร้างความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับชุมชนด้วยการนำเอาผลผลิตส่วนเกินของครอบครัวต่าง ๆ มาจัดรวมกันในระดับชุมชน และยึดหลักการแบ่งงานกันทำและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้ประหยัดและคุ้มทุน ซึ่งจะทำให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและทำให้มีสินค้าและบริการในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น การพึ่งตนเองในระดับชุมชนสามารถทำได้หลายทาง โดยการรวมกลุ่ม หรือร่วมมือกันในรูปสหกรณ์ เพื่อจัดการการผลิต การตลาด และพัฒนาสวัสดิการของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดตั้งกลุ่มการผลิตร่วมกัน ธนาคารข้าว/โค/กระบือ กลุ่มออมทรัพย์ชุมชน ศูนย์บริการสุขภาพชุมชน กลุ่มฅมปนกิจชุมชน เป็นต้น เป็นการสร้างความสามัคคีภายในท้องถิ่น และเตรียมความพร้อมก่อนก้าวสู่โลกภายนอก โดยยังคงยึดหลักการใช้ความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก แม้ว่าในขั้นนี้การแลกเปลี่ยนภายนอกจะเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังคงให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงกันเองภายในชุมชน เพราะช่วยประหยัดค่าขนส่งและค่าการตลาดต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 3 ติดต่อกับสัมพันธ์กับระบบตลาด และเศรษฐกิจภายนอก เพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ เช่น จำหน่ายผลผลิตส่วนเกิน แสวงหาเทคโนโลยี และทรัพยากรจากภายนอกมาใช้ในกิจการของชุมชน เช่น การสร้างโรงสีข้าว ใช้บริการสินเชื่อธนาคาร และสถาบันการเงิน ตลอดจนสถาบันทางเศรษฐกิจอื่น ๆ และถ้าหากชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น ก็อาจจะมีการเจรจาต่อรองความร่วมมือกับบรรษัทธุรกิจ เพื่อประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย

การพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามแนวทางทฤษฎีใหม่ 3 ขั้นนี้ ท้ายสุดแล้วจะนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงอย่างต่อเนื่อง และเจริญก้าวหน้าไปสู่ระดับการพัฒนาที่สูงและซับซ้อนขึ้น

“...เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ให้ก้าวหน้าไปอีก ไม่ใช่ว่าเพียงแต่ปลูกข้าวให้พอมีพอกิน ..มันต้องมีพอที่จะตั้งโรงเรียน มีพอที่จะมี แม้แต่ศิลปะ...ก็จะถือว่าประเทศไทย เป็นประเทศที่เจริญในทุกทาง เจริญในทางไม่วิว มีกิน คือไม่จน แล้วมีกิน แล้วก็มีความสุข อาหารที่จะเป็นศิลปะหรืออะไรอื่น ๆ ให้มาก ๆ...”
(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : 4 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

3

ตามรอยพ่อ

เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและความสุขที่ยั่งยืน

หลังจากที่แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงตัวอย่างและผลที่เกิดขึ้น ในทางปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ได้รับการเผยแพร่ขยายไปในวงกว้าง ทำให้เกิดความสนใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาฯ และการนำไปประยุกต์ใช้ในส่วนต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังจากที่มีการเผยแพร่หนังสือ “รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี 2550 : เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน” ที่จัดพิมพ์โดยสำนักโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme) ทำให้แนวคิดการพัฒนาที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคน มีความลุ่มลึกมากขึ้นอีกระดับหนึ่ง เนื่องด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านความรู้ทางวิชาการ ที่เน้นการฝึกให้มีความรอบรู้ ใช้ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการใช้ความรู้ ควบคู่ไปกับการพัฒนาในด้านคุณธรรม ให้เห็นถึงประโยชน์ที่แท้จริง คือ ประโยชน์ในระยะยาว ผ่านการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบการอยู่ร่วมกันในสังคม การใช้ทรัพยากรของสังคม/โลก โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เพราะท้ายที่สุดแล้วในระยะยาวการกระทำใด ๆ ก็ตาม จะส่งผลกระทบต่อส่วนรวม และย้อนกลับมากระทบต่อส่วนบุคคลในที่สุด

3.1 การเห็นคุณค่าและประโยชน์ส่วนรวม

มนุษย์เราไม่สามารถอยู่คนเดียวในโลกได้ จำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งการจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนั้นจำเป็นต้องมีความเข้าใจถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของแต่ละคน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงผลกระทบต่อตนเอง คนรอบข้าง ส่วนรวม และท้ายที่สุดผลกระทบต่อชาติตนเองในที่สุด และเนื่องจากทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด สภาพแวดล้อมทางสังคม/สิ่งแวดล้อมในโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่นั่นอน การที่จะตัดสินใจทำกิจกรรมอะไรก็ตาม เช่น การผลิต การบริโภค การลงทุน การเดินทาง การเลือกแหล่งที่อยู่อาศัย ฯลฯ จึงควรจำเป็นต้องมีหลักยึดในการตัดสินใจและการปฏิบัติ ซึ่งหากเป้าหมายของแต่ละคนคือประโยชน์และความสุขที่แท้จริงแล้วก็ควรดำเนินชีวิตตามหลักพอเพียง โดยมีหลักในการตัดสินใจเชิงเป้าหมายที่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว (ความยั่งยืน) โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและคำนึงถึงความสมดุลของการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ

การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เริ่มตั้งแต่การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิต โดยการพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะดำเนินการใด ๆ ในการตัดสินใจเลือก หรือจัดลำดับความสำคัญในสิ่งที่จะทำ ทรัพยากรที่จะใช้วิธีการที่จะดำเนินการว่าจะส่งผลกระทบต่อส่วนรวมและต่อตนเองในระยะยาวอย่างไร และหากมีส่วนร่วมในการพิจารณาดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมพัฒนาชุมชน/สังคม ก็ควรใช้หลักพอเพียง คือ มุ่งให้เกิดประโยชน์กับคนส่วนใหญ่ หรือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก โดยจัดลำดับความสำคัญตามความเร่งด่วน และความจำเป็นของปัญหา คำนึงถึงความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรและการลงทุน มากกว่าการวัดด้วยตัวเลขผลกำไร หรือรายได้ที่จะเกิดขึ้นอย่างเดียวยกตามหลักเศรษฐศาสตร์ทั่วไป

เมื่อแต่ละคนสามารถดำเนินชีวิตพอเพียงในระดับบุคคลได้แล้ว ก็ควรให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยเริ่มจากการให้ การแบ่งปันแก่ผู้ที่ยังขาด ยังขัดสนอยู่ในสังคม ทั้งวงแคบและวงกว้างตามกำลังที่แต่ละคนมี การไม่เบียดเบียน การให้ การแบ่งปัน การมีไมตรีจิต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันของคนในสังคม เป็นพื้นฐานของความไว้วางใจกันว่า สามารถพึ่งพิงอาศัยกันได้ ช่วยเหลือกันได้ใญ่ยามที่จำเป็น ซึ่งจะทำให้สังคมโดยรวมสามารถอยู่ได้อย่างสงบสุข มีความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในเบื้องต้น เพราะเมื่อมีการช่วยเหลือบุคคลที่ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการครองชีพ โอกาสที่คนจะประกอบอาชญากรรม กระทำความผิด เพราะความบีบคั้นที่ต้องแสวงหาปัจจัยพื้นฐานมาดำรงชีวิตก็จะน้อยลง และนำไปสู่ความสามัคคีและความเข้มแข็งในที่สุด

3.2 เรียนรู้หลักการทรงงาน เพื่อดำเนินตามรอยพ่อ

การมุ่งประโยชน์สุขส่วนรวม เป็นเป้าหมายหลักในการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เช่นเดียวกับการคิดอย่างเป็นองค์รวม มองเชิงระบบ เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการพัฒนา ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมในทางปฏิบัติจริง เราสามารถเรียนรู้แนวทาง หรือวิธีการทำงานได้จากหลักการทรงงานต่าง ๆ ของพระองค์ท่านได้ ยกตัวอย่างเช่น

การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้รู้ว่าเรามีทรัพยากรอะไรบ้าง ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ หรือมีปัญหาอย่างไร เป็นการรู้จักตนเองให้ดีกว่าก่อน อย่างรอบรู้ จะได้ตัดสินใจเลือกเส้นทางพัฒนาองค์กร/ชุมชน/สังคม/ประเทศชาติได้อย่างเหมาะสมกับสภาพในแต่ละปัจจุบันตามความเป็นจริง

เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความรอบคอบ ตลอดจนสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ และรับผิดชอบร่วมกัน ในกระบวนการพัฒนาแต่ละคนจะได้มีความกระตือรือร้น สนใจ ใส่ใจ ในปัญหาและแนวทางการพัฒนาชุมชน รวมถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

การพัฒนาให้เป็นไปอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้สามารถรักษาสมดุลในแต่ละย่างก้าวของการพัฒนาได้ เพราะการพัฒนานำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้และปรับตัวต่างกัน การที่จะทำให้เกิดประโยชน์ของการพัฒนากระจายสู่ส่วนรวมให้ได้ต้องมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงพื้นฐาน ศักยภาพ และสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม ในแต่ละช่วงเวลา แล้วค่อย ๆ ต่อยอดการพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ จากฐานรากตามความเป็นจริงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนามีความมั่นคง ชุมชน และสังคมมีความเข้มแข็ง ไม่เกิดความแตกแยกในสังคมบนเส้นทางพัฒนา

4

พัฒนาคุณภาพคน

ให้มีคุณธรรมกำกับความรู้ คือ หัวใจของหลักพอเพียง

การพัฒนาคนที่เน้นคุณภาพคน ด้านคุณธรรม คือ ทำสิ่งที่ถูกต้องอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ควบคู่ไปกับการใช้สติปัญญา ให้เกิดความรอบรู้ รอบคอบนี้ เป็นประเด็นใหม่ของการพัฒนาคนที่ยังไม่มีแนวคิดหรือทฤษฎีการพัฒนา ได้กล่าวถึงหรือให้ความสำคัญ ดังเช่นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี 2550 (UNDP, 2007) ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “...เศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นฐานจิตใจและจิตวิญญาณมากกว่าพัฒนาวัตถุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจพอเพียงถือว่าการพัฒนาจิตนั้นต้องเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทุกชนิดโดยไม่อาจแยกออกจากกันได้”

คำนิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระราชทานมา ให้ข้อคิดเกี่ยวกับเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจและการกระทำเป็นไปอย่างพอเพียง นั่นคือ จะต้องอาศัยทั้งคุณธรรมและความรู้ของคนเป็นสำคัญในการพัฒนาสู่ความพอเพียง โดยอาจสรุปได้ดังนี้

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย การฝึกฝนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบและระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและในขั้นปฏิบัติ ความรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจอย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ เพิ่มพูนความรู้ จัดการความรู้ ต่อยอดความรู้ที่อยู่ตลอดเวลาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงโลก

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ประกอบด้วย ด้านจิตใจ คือการตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และด้านการกระทำ คือมีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นให้ใช้หลัก 3 ประการ ในการจัดการทรัพยากรทุกมิติอย่างสมดุลนั้น จำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คือต้องมีคุณธรรมกำกับความรู้ในการดำเนินชีวิต (2 เงื่อนไขสู่ความพอเพียง) เพื่อให้สามารถช่วยตัวเองได้ และยืนอยู่บนขาของตนเองได้อย่างเต็มภาคภูมิ ไม่เขย่งก้าวกระโดดตามคนอื่นโดยใช้ชีวิตอย่างประมาดตน เป็นเหตุเป็นผล และมีการเตรียมความพร้อมที่ดี เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยไม่ประมาท ซึ่งการที่แต่ละบุคคลจะสามารถพึ่งตนเองได้ตามความหมายนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีรู้อย่างถูกต้องและเพียงพอในเรื่องใด ๆ ก็ตามที่ทำการ และมีกรอบหรือหลักในการปฏิบัติที่จะไม่ทำให้เกิดโทษ แต่นำมาซึ่งประโยชน์ฝ่ายเดียว นั่นก็คือ การต้องยึดหลักคุณธรรม ความถูกต้องเป็นเหตุเป็นผลตามความเป็นจริง ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองหรือผู้อื่น กล่าวคือ การยึดถือประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตัว และก็ต้องประกอบไปด้วยความเพียรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันข้อบกพร่องไม่ให้เกิดขึ้น และพัฒนาปรับปรุงให้เกิดผลที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

แม้ว่าคุณธรรมจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตและดำเนินงานทุกขั้นตอน แต่เนื่องจากมาตรฐานคุณธรรมของคนในสังคมมีความแตกต่างกัน หรือมีระดับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน แต่ละสังคมจึงต้องกำหนดกฎเกณฑ์ กติกาของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และต้องมีระบบบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบที่มีประสิทธิภาพ และทำให้สังคมเกิดความสงบ เป็นระเบียบเรียบร้อย ในขณะที่เดียวกันก็จำเป็นต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมให้คนพัฒนาตัวเองให้มีคุณธรรมด้วย

ยกตัวอย่าง หลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนาตามเส้นทางของศีล สมาธิ และปัญญา อันเป็นคุณธรรมพื้นฐานของการดำรงชีวิต เพื่อให้คนในสังคมเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน มีจิตสำนึกรับผิดชอบในผลของการกระทำของตน โดยเริ่มจากการที่แต่ละบุคคลมีความเห็นตรงเห็นชอบตามหลักเหตุผล ความเป็นจริง เช่น เชื่อว่าการกระทำทุกอย่าง แม้แต่เล็กน้อย ดีหรือชั่ว มีผลจริง แล้วมีความคิดชอบ คือ การคิดริเริ่มอะไรก็ตามไปในทางที่ดีที่ถูกที่ควร มีวาจาชอบ คือ การกล่าววาจาที่เป็นเหตุเป็นผล ไม่หยาบกระด้าง ไม่ส่อเสียดนินทา ไม่เพ้อเจ้อ มีการกระทำชอบ คือ การกระทำอะไรก็แล้วแต่ ต้องทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ไม่ก่อให้เกิดโทษต่อตนเองหรือผู้อื่น โดยเฉพาะการประกอบอาชีพที่ต้องเลือกสัมมาอาชีพ แล้วมุ่งมั่นในอาชีพด้วยความเพียร อุตสาหะในอาชีพนั้น ๆ จดจ่อด้วยความมีสติปัญญา ด้วยสติชอบ และฝึกจิตให้มีความตั้งมั่นเป็นสมาธิในการประกอบภารกิจทั้งปวงอย่างสม่ำเสมอ

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้หลักพอเพียง

การทำเลี้ยงชีพ (ผลิต/บริการ) อย่างพอเพียงโดยคำนึงถึงทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ รวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการ ทั้งความรู้ เทคโนโลยี ประสพการณ์ และศักยภาพของคนและชุมชน แล้วเลือกผลิตสินค้าที่ใช้ทรัพยากร/ปัจจัยการผลิต สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของคนและภูมิสังคม โดยคำนึงถึงกรรมวิธีการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดโทษต่อคน/สังคม/สิ่งแวดล้อม หรือใช้วิธีการที่เอารอดเขาเปรียบผู้อื่น โดยการทุจริต ผิดกฎหมาย ไม่มีจรรยาบรรณ เพียงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวอย่างไม่เป็นธรรม รวมถึงการวางแผนทั้งปริมาณและคุณภาพการผลิตที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค และคำนึงถึงความคุ้มค่าของการลงทุนและการจัดการความเสี่ยง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ขยันหมั่นเพียร อดทน และใช้ความรู้ทางวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวังอย่างมีสติ อีกทั้งเสาะแสวงหาความรู้
อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรอบรู้ และเพิ่มพูนปัญญา เพื่อให้ก้าวหน้าไปอย่างเป็นขั้นตอนพร้อมกับความสมดุลในชีวิต

การรักษาทรัพย์อย่างพอเพียง เมื่อแต่ละคนประกอบอาชีพทำมาหากิน ทำให้ได้ทรัพย์มาครอบครอง
และใช้เป็นปัจจัยในการบริโภคและยังชีพแล้ว ก็จำเป็นต้องรู้จักรักษาทรัพย์ต่าง ๆ ให้มีใช้นาน ๆ เช่น ทรัพย์ส่วนบุคคล
ต้องมีการใช้อย่างประหยัด ไม่ใช้อย่างสิ้นเปลือง ทะนุบำรุงรักษาสัตว์ของ เครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ ให้คงสภาพอยู่คงทน
เพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้ยาวนานและคุ้มค่า หรือการมีส่วนร่วมใส่ใจในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติ กิจกรรมต่าง ๆ
ของสังคม การรักษาสมดุลของธรรมชาติ การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติ เป็นต้น

บริโภคอย่างพอเพียง คือการใช้ทรัพยากร รวมถึงการใช้จ่ายทรัพย์อย่างมีธรรมาภิบาล ซึ่งความมีธรรมาภิบาลนี้ต่างจาก
ความตระหนี่ที่เป็นโทษกับสังคมและตนเอง เพราะคนตระหนี่เป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัว แต่คนมีธรรมาภิบาลเป็นคนที่รู้จักกาลเทศะ
ในการใช้จ่ายใช้สอย มีความพอประมาณในการใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล สมดุลกับรายรับและอัตภาพของตน และ
คำนึงถึงความประหยัด ความจำเป็น ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ถ้าไม่มีเหตุจำเป็นหรือไม่เหมาะสม ก็ไม่ต้องใช้ ไม่ต้องซื้อ
โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม และต่อส่วนรวม
โดยใช้สติปัญญาพิจารณาตามเหตุผลความเป็นจริงอย่างไม่เข้าข้างตนเอง

การใช้ทรัพย์อย่างพอเพียง ควรมีการแบ่งสัดส่วนของทรัพย์ในการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม ทั้งเพื่อการดำเนินชีวิต
ภายในครอบครัว การแบ่งปันเพื่อแผ้วถนอมญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง การทำบุญตามความเชื่อและศรัทธาเพื่อประโยชน์
ในภายภาคหน้า การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ขัดสนในสังคม ตลอดจนการอบรมและลงทุน การทำประกันในรูปแบบต่าง ๆ
เพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

เริ่มต้นวันนี้ ที่ตัวเรา

ด้วยการใช้ชีวิตพอเพียง...ตามรอยพ่อ

“...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย.
ถ้าทุกประเทศมีความคิด-อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ-มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ
ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข. พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้
แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...”
(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา : 4 ธันวาคม 2541)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ผู้ได้รับมอบหมาย)
4. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
5. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ดร.ปัญญา แก้วกียูร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสนับสนุนการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. ดร.ปรียานุช ธรรมปิยา ผู้ทรงคุณวุฒิเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

พัฒนาปรับปรุงแก้ไข

1. นางสาวนิตยา เม่นแยม โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง จังหวัดเชียงราย
2. นายประสงค์ สิทธิวงศ์ โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง จังหวัดเชียงราย
3. นางอภัยวัลย์ กีกก้อง โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น
4. นางละออ ผาน้อย โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น
5. นายฉลาด ปาโส โรงเรียนเชียงขวัญพิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด
6. นางไพบวัน ปาโส โรงเรียนเชียงขวัญพิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด
7. นายเชตวัน สุวรรณศรี โรงเรียนเชียงขวัญพิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด
8. นางวิรัชญา นีวทอง โรงเรียนสำโรงทาบวิทยาคม จังหวัดสุรินทร์
9. นางสาวเกี สายหอม โรงเรียนสำโรงทาบวิทยาคม จังหวัดสุรินทร์
10. นางชวัลพัชร สุทธิชินธรรม โรงเรียนสำโรงทาบวิทยาคม จังหวัดสุรินทร์
11. นางสาวนาดตา โยธาศิริ โรงเรียนโพนทองวิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด
12. นางสาวยุพงค์ พัฒนิบูลย์ โรงเรียนโพนทองวิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด
13. นางวาริน รอดบำเรอ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม
14. นางรัตติยา แหวนวงศ์ โรงเรียนศิครภูมิพิสัย จังหวัดสุรินทร์
15. นายพิสิษฐ์สรศักดิ์ ศรีปรีชาพัฒนาะ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยเพชรบุรี
16. นายประทีป เมืองงาม โรงเรียนบ้านต้นเกด จังหวัดเพชรบุรี
17. นางวชิราภรณ์ ช่างปรุง โรงเรียนบ้านเหล่ากุ่ม จังหวัดขอนแก่น
18. นางสุมาลี จีวังาม โรงเรียนแม่พริกวิทยา จังหวัดลำปาง
19. นางอัมพร จริยพันธุ์ โรงเรียนกัลยาณวัตร จังหวัดขอนแก่น
20. นายคณศ เทพสุวรรณ โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน
21. นายแก้ววัฒน์ สุป็นโน โรงเรียนร่วมเกล้าปางดอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
22. นายสุวิทย์ ปานคะเชนทร์ โรงเรียนลับแลพิทยาคม จังหวัดอุตรดิตถ์
23. นางสาวสุกัญญา มาซ่านิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
24. นางสาวปัทมา วิญญุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

25. นางสาวสุสนา เงินเจริญ
26. นายบุญพุกฤษ มະศิริ
27. นางวิภา ประราศรี
28. นายรัชชัย ทับทิม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 13
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 38

รวบรวม/สรุป/จัดทำรูปเล่ม

1. นางรจนา ลินทิ
2. นางสาวพิมพ์ชนก มงคลรัตน์
3. นางสาวชุตินา แซ่มเพ็ชร
4. นางสาวสาริณี มงคลรัตน์

สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการศึกษาและเยาวชน
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

พิมพ์เผยแพร่

ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2628-6398 โทรสาร 0-2628-6399
www.SKP.moe.go.th
ISBN 978-616-202-856-4
(สงวนลิขสิทธิ์ กระทรวงศึกษาธิการ)

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2555

